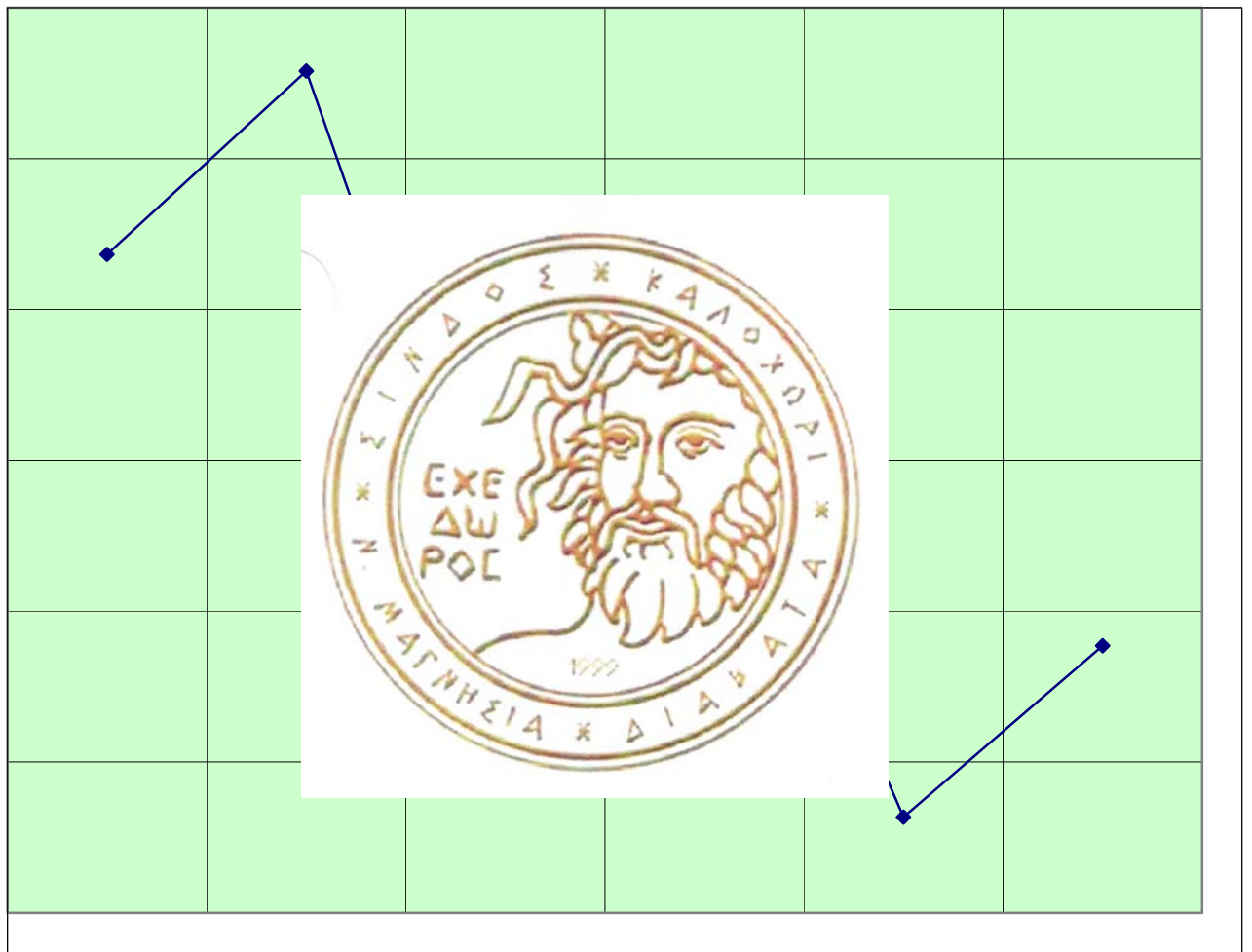

**ΑΤΕΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΔΟ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ**

**ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΘΕΜΑ: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
ΔΗΜΩΝ ΝΟΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ – Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ
ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΕΧΕΔΩΡΟΥ**

**ΦΟΙΤΗΤΗΣ :
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΟΓΛΟΥ ΜΙΧΑΗΛ
ΑΡ. ΜΗΤΡΩΟΥ 354/02**

**ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ-
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΚΥΡΜΙΖΟΓΛΟΥ ΠΑΝΤΕΛΗΣ**

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2008

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΕΛΙΔΑ

<u>ΕΙΣΑΓΩΓΗ</u>	1
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Η ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ, Ο ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΣΕ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ</u>	5
1.1 Οι Οικονομικές Λειτουργίες Της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.....	5
Α) Η Λειτουργία της Διανομής.....	5
Β) Η Λειτουργία της Σταθεροποίησης.....	5
Γ) Η Λειτουργία της Κατανομής των Μέσων Παραγωγής.....	6
1.2 Παροχή Τοπικών Δημόσιων Αγαθών από Την Τοπική Αυτοδιοίκηση.....	7
1.3 Οικονομική Ανεξαρτησία.....	8
2. Ο Ρόλος και η σημασία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (στην πράξη).....	10
Α) Η Διάρθρωση.....	10
Β) Αρμοδιότητες.....	13
Γ) Ο Αριθμός εργαζομένων στην Αυτοδιοίκηση.....	16
Δ) Βαθμός Αποκέντρωσης.....	17
Ε) Το Σύστημα Χρηματοδότησης.....	18
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Η ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ</u>	19
2.1 Η διάρθρωση και ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα. Ιστορικές διαστάσεις.....	19
2.2 Η Τοπική Αυτοδιοίκηση σήμερα	22
2.2.1 Ο θεσμός της περιφέρειας στην Ελλάδα.....	23
2.2.2 Τα χαρακτηριστικά του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα.....	27
2.2.2.1 Η πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση.....	30
2.2.2.2 Η δευτεροβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση.....	35
2.3 Το μέλλον της τοπικής αυτοδιοίκησης	38
2.3.1 Ο Νέος Καποδίστριας.....	38
2.3.2 Μητροπολιτική Διακυβέρνηση	39
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ</u>	47
3.1 Νομός Θεσσαλονίκης	47
3.2 Δήμος Εχεδώρου	47
3.2.1 Η ιστορία του Δήμου Εχεδώρου	48
3.2.2 Διάρθρωση του Δήμου Εχεδώρου	50
<u>4. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΕΧΕΔΩΡΟΥ</u> ...	71
4.1 Ισολογισμοί χρήσεων.	71

4. Κερδοφορία (κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως-επένδυσης).....	72
4.3 Ανάλυση Διάρθρωσης Ισολογισμών	74
4.4 Συνοπτική ανάλυση τάσεων- Διαγραμματική παρουσίαση.....	81
4.5 Συγκριτική Ανάλυση.....	95
<u>ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ</u>	98

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι πολύ ευρύτερος από αυτόν του "τοπικού παραρτήματος" της κεντρικής κρατικής διοικητικής μηχανής. Αποτελεί το πρώτο κύτταρο της δημοκρατίας, το χώρο που ο πολίτης βιώνει καθημερινά τη δημοκρατία και το κρίσιμο πεδίο εκδήλωσης της άσκησης της λαϊκής κυριαρχίας. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση, αποτελώντας τη βάση του ελληνικού διοικητικού συστήματος, αντιμετωπίζει κρίσιμα, για την ποιότητα ζωής των πολιτών, ζητήματα και σύμφωνα με το Σύνταγμα είναι αποκλειστικά υπεύθυνη, με τους πολιτικά υπεύθυνους αιρετούς, για την διαχείριση των τοπικών υποθέσεων. Στο πεδίο ευθύνης των Ο.Τ.Α. σήμερα δεν εντάσσεται απλώς η κάλυψη ορισμένων θεμελιωδών βιοτικών αναγκών των κατοίκων τους αλλά και η επεξεργασία και η εφαρμογή της αναπτυξιακής στρατηγικής προς όφελος της τοπικής κοινωνίας.

Η παραδοσιακή συγκεντρωτική διοικητική κουλτούρα του ελληνικού κράτους μέχρι πρόσφατα, εξέφραζε μία δυσπιστία για τη σκοπιμότητα μεταβίβασης ουσιαστικών λειτουργιών στους Ο.Τ.Α. και θεωρούσε τον θεσμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης θεσμό υποδεέστερο, επικουρικό, λιγότερο φερέγγυο και περισσότερο ευάλωτο σε πελατειακού τύπου σκοπιμότητες. Η ύπαρξη ασφυκτικού κλοιού της κεντρικής διοίκησης επί της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που εκδηλώνονταν με τον περιορισμό της τελευταίας σε ένα στενό πλαίσιο διοικητικών αρμοδιοτήτων με ελάχιστους και πλήρως ελεγχόμενους οικονομικούς πόρους, χαρακτηρίζονταν ως το παραδοσιακό πρόβλημα του θεσμού. Όλο το ενδιαφέρον της θεωρίας και όσον ασχολούνταν με την Τοπική Αυτοδιοίκηση αναλώνονταν στην συνεχή διεκδίκηση της διεύρυνσης του κύκλου των τοπικών υποθέσεων και στην οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων, στον περιορισμό του

ελέγχου σκοπιμότητα και τέλος στην κατοχύρωση επαρκών και αυτοτελών πόρων.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα βρίσκεται από τις αρχές της δεκαετίας του 1980 στον .αστερισμό. της μεταρρύθμισης. Δύο είναι οι κυρίαρχες τάσεις έκφρασης της ελληνικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης σήμερα. Η πρώτη έχει χαρακτήρα εθνικό και ανταποκρίνεται στη μεγαλύτερη και πλέον φιλόδοξη μεταρρυθμιστική προσπάθεια από καταβολής του νέου Ελληνικού Κράτους, αυτή της ίδρυσης και υλοποίησης της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, της υποχρεωτικής συνένωσης των Δήμων και Κοινοτήτων και της μεταρρύθμισης της περιφερειακής διοίκησης με ότι αυτό συνεπάγεται για τις δύο βαθμίδες αυτοδιοίκησης. Η δεύτερη τάση έχει σχέση με τον ευρωπαϊκό χαρακτήρα και προσανατολισμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που εκφράστηκε κατά κύριο λόγο μέσα από την ανάδειξη της αρχής της εταιρικότητας και επικουρικότητας, μέσα από την συμμετοχή και απευθείας υλοποίηση πολυάριθμων κοινοτικών προγραμμάτων και μέσα από την θεσμοθέτηση της Επιτροπής των Περιφερειών ως θεσμικού κοινοτικού οργάνου συμμετοχής των αιρετών αρχόντων της τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης στα ευρωπαϊκά δρώμενα.

Η εξέταση δύο φαινομενικά μεγάλης "απόστασης" θεσμών - των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η ανάδειξη των μεταξύ τους σχέσεων και επηρεασμών, που θα επιχειρηθεί στην συνέχεια, δεν γίνεται τυχαία. Οι μεταρρυθμίσεις και ο εκσυγχρονισμός στο σύστημα της δημόσιας διοίκησης, στους πολιτικούς θεσμούς και στους μηχανισμούς λήψης αποφάσεων, δεν μπορούν πλέον να αναλύονται χωρίς να εξετασθεί επισταμένως το περιβάλλον μέσα στο οποίο πραγματοποιείται αυτή η προσπάθεια. Δεν μπορεί να αγνοήσει τη σχέση της χώρας με την Ε.Ε., ως παράγοντα επηρεασμού των εθνικών πολιτικών και των δομών σε οργανωτικό και λειτουργικό επίπεδο καθώς καθημερινά όλο και περισσότερο μέσα από την συλλειτουργία των ευρωπαϊκών και εθνικών διοικήσεων, διαμορφώνεται ένας ενιαίος δημόσιος χώρος λειτουργίας στον οποίο καλούνται να δράσουν όλες οι διοικήσεις. Η καθημερινή πλέον επαφή των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης, που πραγματώνεται με θεσμικό τρόπο μέσα από την πρωτοφανή, για τον θεσμό της αυτοδιοίκησης, οργανική συλλειτουργία στο πλαίσιο της Επιτροπής των Περιφερειών αλλά και μέσα από την ανάπτυξη δικτύων και συνεργασιών κατά τη διαχείριση προγραμμάτων, προσφέρεται ως ένα προστάδιο διαμόρφωσης κοινής στάσης, λειτουργίας και διεκδικήσεων των ευρωπαϊκών τοπικών αυτοδιοικήσεων. Το κύριο ερώτημα που τίθεται είναι αν η Τοπική Αυτοδιοίκηση ως θεσμός που διαφέρει σημαντικά από κράτος σε κράτος (ως προς τις βαθμίδες αυτοδιοίκησης, το εύρος των αρμοδιοτήτων κ.λπ) μέσα από την συμμετοχή της στο ενοποιημένο οικοδόμημα της Ε.Ε. υφίσταται κάποιους περιορισμούς ή κάποιες νέες ευκαιρίες και επιπλέον αν διακρίνεται κάποια τάση διαμόρφωσης ενός ενιαίου προτύπου οργάνωσης και λειτουργίας.

Σήμερα μένει να εξεταστεί αν και σε ποιο βαθμό υπάρχουν επιπτώσεις που ανατρέπουν την αρχική στάση των ιδρυτικών κρατών-μελών των ευρωπαϊκών κοινοτήτων σύμφωνα με την οποία αποτρέπονταν κάθε κοινή εξέταση θεμάτων που αφορούσαν την εσωτερική διάρθρωση, τον βαθμό συγκέντρωσης της διοικητικής οργάνωσης και ακόμη περισσότερο την έκταση των αρμοδιοτήτων των τοπικών και περιφερειακών αρχών τους. Καθώς η αρχική ενασχόληση ήταν μηδαμινή αρχικά τους ιδρυτές τους. Συνεπώς μέσα στο περιβάλλον αυτό, αναζητούνται οι τυχόν άμεσες αλλά και έμμεσες επιπτώσεις της εντεινόμενης αλληλεξάρτησης και αλληλοδιείσδυσης των

συμπεριφορών των κρατών μελών της Ε.Ε. και των τοπικών θεσμών, ιδιαίτερα στους τομείς εκείνους στους οποίους συνειδητοποιούνται, όλο και περισσότερο, τα οργανωτικό, διοικητικό και λειτουργικό έλλειμα και η αντίστοιχη πρόκληση αναπροσαρμογής. Αναζητάται συγκεκριμένα η απάντηση στο ερώτημα εάν οι συνεχείς κανονιστικές πράξεις που ξεκίνησαν την δεκαετία του 1980 και μετάβαλαν την εικόνα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα, έχουν επηρεαστεί και σε ποιο βαθμό από τη συμμετοχή της χώρας στην Ε.Ε..

Η παρούσα εργασία επιχειρεί, μέσα από την παρουσίαση της δομής και της λειτουργίας της ελληνικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης, να αναδείξει τα κυρίαρχα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Ελλάδα σε επίπεδο πολιτειακής διάρθρωσης των τοπικών και περιφερειακών αρχών και τις αντιστοιχίες του θεσμού με τα διαφορετικά οργανωτικά συστήματα των άλλων κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιχειρείται ο εντοπισμός των αποκλίσεων από το μοντέλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών που απαιτείται ώστε η ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση να ανταπεξέλθει στις αυξημένες απαιτήσεις και να εκμεταλλευτεί τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες της ευρωπαϊκής της συμμετοχής. Το ζητούμενο συνεπώς που προβάλλεται είναι αν η ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση σήμερα έχει τα απαραίτητα εκείνα χαρακτηριστικά, οργανωτικά και λειτουργικά, που θα της επιτρέψουν να δράσει αποτελεσματικά, να "εκμεταλλευτεί", τις πρωτόγνωρες για αυτήν, ευκαιρίες, και τελικά να αναβαθμίσει τον ρόλο της. Και η διερεύνηση αυτή είναι αναγκαία διότι είναι σαφές ότι οι νέοι ρόλοι και οι νέες "ευκαιρίες" δεν δίνουν αυτόματα την δυνατότητα σε όλους να τις εκμεταλλευτούν.

Εξετάζεται το αν και σε ποιο βαθμό ο ρόλος της ελληνικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης περιορίζεται ή διευρύνεται στην πολιτική διαδικασία και αν τελικά μέσα από την συμμετοχή της στα ευρωπαϊκά δρώμενα υπόκειται επιπτώσεις οργανικού αλλά κυρίως λειτουργικού χαρακτήρα. Αντιστρέφοντας το ερώτημα εξετάζεται ο ρόλος της Ε.Ε. και το αν μέσα από την αναζήτηση μεθόδων αύξησης της αποτελεσματικότητας των Κοινοτικών πολιτικών επιταχύνονται οι διαδικασίες διοικητικής μεταρρύθμισης και εκσυγχρονισμού των δόμων του ελληνικού πολιτικού συστήματος και ειδικά της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Αναζητάτε επίσης, ως μία δεύτερη κατηγορία ερωτημάτων, αρχικά αν η εξέλιξη του ευρωπαϊκού οικοδομήματος και η μεταρρυθμιστική προσπάθεια των τελευταίων χρόνων διαμορφώνει μία νέα δυναμική στις σχέσεις ανάμεσα στα επίπεδα εξουσίας και τελικά ποιοι είναι οι νέοι ρόλοι που καλείται να διαδραματίσει το κάθε επίπεδο. Αναζητάται απάντηση για το αν οι μελλοντικές εναλλακτικές προοπτικές της συγκρότησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης αφορούν μόνο την προοπτική και τις τύχες των κεντρικών κρατών και της κεντρικής διοίκησης ή και τη και την εξέλιξη της εσωτερικής διοικητικής δομής και τις προοπτικές των επιμέρους βαθμιδών του κράτους, και ειδικότερα η βαθμίδα της τοπικής αυτοδιοίκησης μέσω της ανάλυσης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των Δήμων και ειδικότερα του Δήμου Εχεδώρου. Το ερώτημα που τίθεται ουσιαστικά είναι κατά πόσο η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση θα προκαλέσει ανακατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ αφενός του κράτους και αφετέρου των περιφερειών και των Ο.Τ.Α.

Η χρονική στιγμή ανάδειξης της παραπάνω προβληματικής δεν είναι τυχαία. Τα ζητήματα αυτά, τίθενται την χρονική αυτή στιγμή την οποία η προβληματική των σχέσεων που αναπτύσσονται ανάμεσα στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και την Ευρωπαϊκή Ένωση, προβάλουν με μεγαλύτερη επικαιρότητα, ως συνέπεια των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την

Συνθήκη της Ε.Ε., δεδομένου ότι σε τρία άρθρα (189 Α, Β και Γ) γίνεται ειδική αναφορά στους τοπικούς και περιφερειακούς οργανισμούς αυτοδιοίκησης για τους οποίους δεν υπήρχε καμιά αναφορά στην Συνθήκη της ΕΟΚ Η διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, δημιουργώντας της "Ευρώπη των λαών" οδηγεί στην ανάγκη εντονότερης εμπλοκής των τοπικών αρχών. Ο σεβασμός των υποεθνικών μονάδων, αποτελώντας μία βασική κατευθυντήρια γραμμή της αρχής της επικουρικότητας, συνηγορεί υπέρ της ενίσχυσης του ρόλου των τοπικών αρχών που βρίσκονται εγγύτερα στο πολίτη. Σήμερα περισσότερο παρά ποτέ, η μελέτη της δομής και λειτουργίας των τοπικών αυτοδιοικήσεων των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί αναμφισβήτητη αναγκαιότητα στα πλαίσια των αρχών της ολοκλήρωσης της Ευρώπης των Πολιτών. Η αναβάθμιση αυτή του ρόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε Ευρωπαϊκό επίπεδο περνά μέσα από τη βασική διαπίστωση ότι η Ευρώπη δεν είναι δυνατόν να πετύχει την ολοκλήρωση της χωρίς τη συμμετοχή των πολιτών της.

1. Η ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ, Ο ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΣΕ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ.

1.1 Οι Οικονομικές Λειτουργίες Της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Οι οικονομικές λειτουργίες του σύγχρονου παρεμβατικού κράτους είναι η επίτευξη δίκαιης διανομής του εισοδήματος, η σταθεροποίηση της οικονομίας και η κατανομή των μέσων παραγωγής. Με δεδομένες τις λειτουργίες του κράτους, το ερώτημα που ανακύπτει είναι από πού πρέπει οι λειτουργίες αυτές να ασκούνται ώστε να επιτυγχάνονται καλύτερα οι στόχοι που έχουν τεθεί. Δηλαδή, το ερώτημα που ανακύπτει είναι ποιο επίπεδο διοίκησης εξασφαλίζει μεγαλύτερη επιτυχία στην επίλυση του προβλήματος της διανομής, της σταθεροποίησης και της κατανομής των μέσων παραγωγής.

A) Η Λειτουργία της Διανομής

Τα μέτρα για την αναδιανομή του εισοδήματος πρέπει να λαμβάνονται από την κεντρική Διοίκηση, γιατί διαφορετικά οι ενέργειες των ΟΤΑ θα προκαλέσουν αλλαγές στον τόπο εγκατάστασης του κεφαλαίου και των πολιτών και κατά συνέχεια δεν θα έχουν κανένα αποτέλεσμα. Όμως έχει αποδειχθεί, για να ασκήσουν οι ΟΤΑ αναδιανεμητική πολιτική πρέπει να είναι ετερογενείς όσον αφορά το εισόδημα των δημοτών και ομοιογενείς όσο αφορά τη ζήτηση για δημόσια αγαθά. Βέβαια, με τις μετακινήσεις των πολιτών οι ΟΤΑ θα τείνουν να γίνουν ομοιογενείς ακόμα και αν δεν εφαρμόζονται προγράμματα αναδιανομής. Αν όμως εφαρμόζονται προγράμματα μεταφοράς πόρων από τους πλούσιους πολίτες προς τους φτωχούς, οι τάσεις για ομαδοποίηση με βάση την οικονομική τους κατάσταση θα ενισχυθούν και τα υπό εφαρμογή προγράμματα αναδιανομής θα αυτοκαταργηθούν.

Συμπερασματικά, μπορεί να υποστηριχθεί ότι οι προσπάθειες για την αναδιανομή του εισοδήματος έχουν μεγαλύτερη πιθανότητα επιτυχίας αν γίνονται από την Κεντρική Διοίκηση. Το γεγονός όμως ότι τα εισοδήματα και οι προτιμήσεις των πολιτών για την παροχή δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών διαφέρουν από περιοχή σε περιοχή σημαίνει ότι υπάρχουν κάποια μικρά περιθώρια για άσκηση από τους ΟΤΑ ανεξάρτητης αναδιανεμητικής πολιτικής.

B) Η Λειτουργία της Σταθεροποίησης

Η επίτευξη υψηλού επιπέδου απασχόλησης και σταθερών τιμών δεν μπορεί παρά να αποτελεί αρμοδιότητα της Κεντρικής Διοίκησης. Ο λόγος για τον οποίο η Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν πρέπει να επιδιώκει τη σταθεροποίηση της οικονομίας δεν είναι μόνον ότι ο στόχος αυτός μπορεί να επιτευχθεί ευκολότερα όταν η σταθεροποιητική πολιτική σχεδιάζεται και ασκείται από την Κεντρική Διοίκηση αλλά και γιατί η χρησιμοποίηση από τους ΟΤΑ μέσων μακροοικονομικής πολιτικής μπορεί να έχει ανεπιθύμητα αποτελέσματα.

Κατ' αρχή, η Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν μπορεί να ασκήσει νομισματική πολιτική γιατί για το σκοπό αυτό θα έπρεπε οι ΟΤΑ να έχουν την δυνατότητα να τυπώνουν χρήμα. Είναι αυτονόητο ότι αν τα δημοτικά συμβούλια είχαν τη δυνατότητα να τυπώνουν χρήμα θα προτιμούσαν να αγοράζουν αγαθά και

υπηρεσίες από άλλες κοινότητες με νέο χρήμα παρά να επιβαρύνουν τους δημότες τους με τοπικούς φόρους και τέλη.

Η άλλη λύση θα ήταν αν θα μπορούσε η τοπική αυτοδιοίκηση να ασκήσει δημοσιονομική πολιτική, όμως και αυτός ο τρόπος δεν θα μας έδινε το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα. Η δημοσιονομική πολιτική ασκείται κυρίως με την αύξηση των δαπανών ή και τη μείωση της φορολογίας όταν απαιτείται τόνωση της συνολικής ζήτησης και με τη μείωση των δαπανών και την αύξηση της φορολογίας όταν επιδιώκεται μείωση της συνολικής ζήτησης.

Όμως, οι τοπικές οικονομίες είναι μικρές και πολύ «ανοικτές», αφού μεγάλο μέρος των αγαθών και υπηρεσιών που καταναλώνονται προέρχονται από άλλες περιοχές. Έτσι, ακόμα και αν οι δαπάνες αυξηθούν σημαντικά, μεγάλο μέρος τους θα αφορά προϊόντα που έχουν «εισαχθεί» από άλλες περιοχές και κατά συνέπεια δεν θα υπάρξουν πολλαπλασιαστικές επιδράσεις στο εισόδημα και στο επίπεδο παραγωγής της περιοχής. Το ίδιο θα συμβεί και στην περίπτωση που θα επιδιωχθεί η άσκηση επεκτατικής πολιτικής με τη μείωση της φορολογίας, γιατί σημαντικό μέρος από την αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος θα διοχετευθεί σε «εισαγόμενα» από άλλες περιοχές αγαθά και υπηρεσίες, με συνέπεια η άσκηση της πολιτικής αυτής να έχει μικρή μόνο επίδραση στην τοπική οικονομία. Φαίνεται λοιπόν, ότι τα μέτρα που θα ληφθούν, ανεξάρτητα από το αν αφορούν την πλευρά των εσόδων, την πλευρά των δαπανών, θα έχουν μικρό μόνον αποτέλεσμα στην τοπική οικονομία λόγω των «εισαγωγών». Την ίδια περίπου τύχη με τη νομισματική και τη δημοσιονομική πολιτική θα έχουν και τα άλλα μέσα σταθεροποιητικής πολιτικής που χρησιμοποιεί η Κεντρική Διοίκηση, αν τα μέσα αυτά χρησιμοποιηθούν από τους ΟΤΑ. Προκύπτει, λοιπόν, από τα πιο πάνω ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση διαθέτει λιγότερα μέσα άσκησης σταθεροποιητικής πολιτικής από όσα διαθέτει η Κεντρική Διοίκηση και ότι τα μέσα αυτά, όταν χρησιμοποιούνται από τους ΟΤΑ, είναι πιθανό να έχουν τα αντίθετα από τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα.

Γ) Η Λειτουργία της Κατανομής των Μέσων Παραγωγής

Στη λειτουργία της κατανομής των μέσων παραγωγής περιλαμβάνονται ο εφοδιασμός της κοινωνίας με δημόσια αγαθά και υπηρεσίες, η ρύθμιση των εξωτερικών οικονομιών και επιβαρύνσεων και η διόρθωση των μονοπωλιακών παρεμβολών. Με τον όρο Δημόσια αγαθά ονομάζουμε τα αγαθά τα οποία από τη στιγμή που παρέχονται σε μία κοινωνία όλα τα μέλη της μπορούν συγχρόνως να τα χρησιμοποιούν χωρίς η κατανάλωση του ενός να μειώνει την κατανάλωση του άλλου. Τα δημόσια αγαθά, σε αντίθεση με τα ιδιωτικά αγαθά, τα παλαιότερα έτη ήταν αδύνατο να παραχθούν αποτελεσματικά από τον ιδιωτικό τομέα και δεν παρέρχονταν από τον ιδιωτικό τομέα ακόμα και αν μπορούσαν να παραχθούν αποτελεσματικά.

Πλέον όμως αυτό δεν ισχύει και αρκετά δημόσια αγαθά παρέχονται και από τον ιδιωτικό τομέα όμως λόγω της ιδιωτικής φύσης των επιχειρήσεων που παρέχουν τα αγαθά η λειτουργία τους αποσκοπεί στο κέρδος και επιπλέον δεν έχουν τα κύρια χαρακτηριστικά των δημόσιων αγαθών. Δύο είναι τα κύρια χαρακτηριστικά γνωρίσματα των δημόσιων αγαθών: α) η αδυναμία εφαρμογής της αρχής του αποκλεισμού και β) η αδιαιρετότητα στην κατανάλωση. Η αδυναμία εφαρμογής της αρχής του αποκλεισμού σημαίνει ότι είναι τεχνικά αδύνατο να αποκλεισθούν από την κατανάλωση των δημόσιων αγαθών όσοι δεν είναι πρόθυμοι να πληρώσουν για να τα

αποκτήσουν. Το δεύτερο χαρακτηριστικό των δημόσιων αγαθών, η αδιαιρετότητα στην κατανάλωση, σημαίνει ότι η ίδια φυσική μονάδα ενός αγαθού μπορεί να απολαμβάνεται από πολλά άτομα συγχρόνως. Συνέπεια της ιδιότητας αυτής είναι ότι η κατανάλωση ενός αγαθού μπορεί να αυξηθεί χωρίς ταυτόχρονα να αυξάνει και το κόστος παροχής του. Ορισμένα δημόσια αγαθά και υπηρεσίες είναι από τη φύση τους τέτοια ώστε τα οφέλη τους διαχέονται σε όλη τη χώρα (π.χ. εθνική άμυνα), ενώ άλλα ωφελούν μόνον ορισμένες περιοχές. Τα αγαθά αυτά ονομάζονται τοπικά δημόσια αγαθά και την παροχή τους είναι δυνατό να την αναλάβει η Τοπική Αυτοδιοίκηση. Βέβαια όσο αφορά τοπικά δημόσια αγαθά και τότε η Τοπική Αυτοδιοίκηση ή η Κεντρική Διοίκηση να αναλάβει την παροχή του αγαθού εαυτό είναι ανάλογο από το μέγεθος του αγαθού και που απευθύνεται, καθώς επίσης και ποιος είναι ο βαθμός αποκέντρωσης του Κράτους. Επίσης σημαντικό είναι να αποφασίζετε μέσω του πολιτικού μηχανισμού της ψηφοφορίας οι πολίτες να δηλώνουν την προτίμησή τους στο είδος παροχής που θέλουν και έχουν ανάγκη.

Πάνω σ' αυτό είναι αξιοσημείωτο να σταθούμε στην θεωρία του Tiebout σύμφωνα με τον οποίο, οι προτιμήσεις των καταναλωτών δεν εκφράζονται μόνο με τον πολιτικό μηχανισμό της ψηφοφορίας αλλά και με την εγκατάστασή τους στην περιοχή που παρέχει την άριστη γι' αυτούς σχέση δημόσιων αγαθών και τοπικής φορολογίας. Έτσι και στην περίπτωση αυτή με τις υποθέσεις που κάνει ο Tiebout υπάρχει η δυνατότητα να ικανοποιηθούν ταυτόχρονα οι προτιμήσεις ατόμων που έχουν διαφορετικές προτιμήσεις. Αυτό γίνεται εφικτό με τη δυνατότητα μετακίνησης των πολιτών στις περιοχές που τους παρέχουν την άριστη γι' αυτούς σχέση παροχής τοπικών δημόσιων αγαθών και τοπικής φορολογίας. Έτσι, η μετακίνηση ή μη των πολιτών από τον τόπο εγκατάστασής τους αποκαλύπτει τη ζήτηση τους για τοπικά δημόσια αγαθά. Με τον τρόπο αυτόν είναι θεωρητικά δυνατό, όταν υπάρξει ισορροπία σε κάθε ΟΤΑ, να υπάρξει ένας συνδυασμός δαπανών και εσόδων τέτοιος που να αντανάκλα τις προτιμήσεις των κατοίκων του και κάθε άτομο να μπορεί να επιλέξει τον ΟΤΑ στον οποίο θα εγκατασταθεί, ο οποίος είναι αυτός που προσφέρει το συνδυασμό των αγαθών και φόρων που ταιριάζει απόλυτα στις προτιμήσεις του.

1.2 Παροχή Τοπικών Δημόσιων Αγαθών από Την Τοπική Αυτοδιοίκηση

Η παροχή από την Τοπική Αυτοδιοίκηση αγαθών και υπηρεσιών με περιορισμένη γεωγραφική διάχυση του οφέλους έχει πολλά και σημαντικά πλεονεκτήματα.

Πρώτον, είναι αντικειμενικά δύσκολο η Κεντρική Διοίκηση να έχει σαφή γνώμη των αναγκών, των προτεραιοτήτων και των ιδιαίτερων συνθηκών κάθε περιοχής. Αντίθετα, η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει άμεση γνώση των προβλημάτων που απασχολούν την περιοχή και είναι η μόνη αρμόδια για να τα ιεραρχήσει. Δεύτερον, με την αποκέντρωση αρμοδιοτήτων δίνεται η ευκαιρία στους πολίτες να συμμετάσχουν σε θέματα που τους αφορούν, ενώ αντίθετα αν η παροχή όλων των αγαθών και υπηρεσιών γινόταν από το κέντρο η συμμετοχή τους αυτή θα περιοριζόταν στο ελάχιστο. Γιατί είναι πολύ ευκολότερο στην Τοπική Αυτοδιοίκηση να είναι κοντά στους πολίτες απ' ότι είναι στην Κεντρική Διοίκηση, αφού τα μέλη των τοπικών συμβουλίων μπορούν να διατηρούν επαφές με τους πολίτες περισσότερο συχνές και ειλικρινείς και στους πολίτες δίνεται η δυνατότητα όχι μόνο να εκφράσουν τη γνώμη τους δημοσίως αλλά και να εισακουσθούν. Τρίτον, η παροχή πολλών

αγαθών και υπηρεσιών από την Τοπική Αυτοδιοίκηση γίνεται φθηνότερα και πολύ πιο αποτελεσματικά. Γιατί όχι μόνο μειώνεται ο αριθμός των καναλιών μέσα από τα οποία πρέπει να περάσουν τα διάφορα θέματα, αλλά έχοντας οι ΟΤΑ πλήρη γνώση των τοπικών συνθηκών τα αποτελέσματα είναι αναμφισβήτητα καλύτερα. Τέταρτον, με τις μεγάλες διαφορές που έχουν στις ανάγκες οι διάφορες περιοχές, το ενιαίο πρότυπο που επιβάλλει η Κεντρική Διοίκηση οδηγεί σε μη αποτελεσματική αξιοποίηση του δημόσιου χρήματος. Επίσης η διαδικασία με βάση την οποία αποφασίζετε στο επίπεδο της Κεντρικής Διοίκησης η διάρθρωση και η κατανομή των δημόσιων δαπανών, είναι πολύ πιθανό να οφείλεται σε πολιτικές σκοπιμότητες παρά να υπακούει αποκλειστικά σε οικονομικά κριτήρια. Γιατί οι αμφιβολίες όσον αφορά τα πραγματικά κίνητρα των αποφάσεων θα είναι μεγαλύτερες αν δεν υπάρχει αποκέντρωση, με συνέπεια να αυξάνει και το χάσμα μεταξύ διοικούντων και διοικουμένων. Πέμπτον, η Τοπική Αυτοδιοίκηση χαρακτηρίζεται από μικρότερη αδράνεια στη δοκιμή νέων ιδεών και πειραματισμών από ότι η Κεντρική Διοίκηση ενώ, παράλληλα, το κόστος μιας πιθανής αποτυχίας είναι πολύ μικρότερο. Έκτον, η μεταβίβαση ουσιαστικών αρμοδιοτήτων από το Κέντρο προς τους ΟΤΑ αποτελεί το σημαντικότερο ίσως μέσο για τον περιορισμό της γραφειοκρατίας και την αύξηση της παραγωγικότητας στη δημόσια διοίκηση. Συγκεκριμένα, η αποκέντρωση προκαλεί ανταγωνιστικές πιέσεις που οδηγούν τους ΟΤΑ στην υιοθέτηση περισσότερο αποδοτικών μεθόδων και διαδικασιών, με συνέπεια να αυξάνει η αποδοτικότητα στην παραγωγή δημόσιων αγαθών. Παράλληλα, ελαφρύνεται το έργο της Κεντρικής Διοίκησης, η οποία μπορεί πλέον να επιδοθεί καλύτερα στο επιτελικό της έργο και στη χάραξη στρατηγικής. Τέλος, η αποκέντρωση βοηθάει στο να γίνει περισσότερο κατανοητό το όφελος και το κόστος των δημόσιων προγραμμάτων. Αυτό, εκτός των άλλων, σημαίνει ότι οι αποφάσεις που λαμβάνονται είναι περισσότερο ορθολογικές γιατί το όφελος των προγραμμάτων το απολαμβάνουν αυτοί που χρηματοδοτούν το κόστος τους.

Για τους πιο πάνω λόγους πιστεύεται ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση εξασφαλίζει την προσφορά των δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών σε περισσότερο υγιή και αποτελεσματική βάση, επιτυγχάνει τη μείωση της γραφειοκρατίας, χαμηλότερο κόστος διαχείρισης και γενικότερα εξασφαλίζει καλύτερη κατανομή των χρηματικών πόρων που διαχειρίζεται ο δημόσιος τομέας. Στην άποψη αυτή υπάρχει όμως και ο αντίλογος.

1.3 Οικονομική Ανεξαρτησία

Είναι αυτονόητο ότι για να μπορέσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση να αναλάβει με επιτυχία την παροχή τοπικών δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών θα πρέπει να έχει και τους απαραίτητους οικονομικούς πόρους. Παράλληλα, για να λειτουργήσει η Τοπική Αποκέντρωση υπεύθυνα και αποτελεσματικά θα πρέπει ένα σημαντικό μέρος των εσόδων της να μην εξαρτάται από την Κεντρική Διοίκηση αλλά να βασίζεται σε δικές της - ανεξάρτητες πηγές εσόδων. Για να μπορούν να ενεργούν υπεύθυνα και να δείχνουν πρωτοβουλίες, μέρος των εσόδων τους πρέπει να είναι ανεξάρτητο, με την έννοια ότι τα τοπικά συμβούλια είναι ελεύθερα να επιλέξουν τους συντελεστές (και σε κάποιο βαθμό τις άλλες μεταβλητές) των φόρων και των ανταποδοτικών τους τελών. Χωρίς το δικαίωμα αυτό, οι Τοπικοί Οργανισμοί έχουν κάτω από τον έλεγχό τους μερική μόνο δημοσιονομική αρμοδιότητα.

Μπορούν σε μεγαλύτερο βαθμό (μέσα στα όρια των νομικών τους υποχρεώσεων) να ιεραρχούν τις προτεραιότητες για τις διάφορες δαπάνες αλλά δεν μπορούν να αποφασίσουν μια αύξηση των δαπανών και μια αύξηση των εσόδων. Χωρίς το δικαίωμα αυτό οι ΟΤΑ δεν μπορούν να είναι απόλυτα υπεύθυνοι απέναντι στους δημότες τους ούτε μπορούν οι τοπικοί φόροι να είναι (όπως θα έπρεπε να είναι) ο ισοσκελιστικός παράγοντας στους τοπικούς προϋπολογισμούς κατά το τελικό στάδιο της κατάρτισης τους, όταν θα έχουν αποφασισθεί οι συνολικές δαπάνες και θα είναι γνωστά τα έσοδα από όλες τις άλλες πηγές». Αντίθετα, αν ένα σημαντικό μέρος των δαπανών των ΟΤΑ καλύπτεται από κρατικές επιχορηγήσεις, αργά ή γρήγορα η Τοπική Αυτοδιοίκηση θα τεθεί κάτω από τον έλεγχο της Κεντρικής Διοίκησης, με όλες τις αρνητικές επιπτώσεις που ο έλεγχος αυτός συνεπάγεται.

Για να αυξηθεί η παραγωγικότητα του δημόσιου τομέα και για να παραχθεί το κοινωνικά επιθυμητό επίπεδο των δημόσιων αγαθών πρέπει να αποσαφηνισθεί ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και να δοθεί στους ΟΤΑ η δυνατότητα ελέγχου ενός σημαντικού μέρους των συνολικών τους εσόδων. Ιδιαίτερα, υποστηρίζεται ότι αυτό που εμποδίζει την Τοπική Αυτοδιοίκηση να ασκήσει τις αρμοδιότητές της αποτελεσματικά είναι η περιορισμένη φορολογική της εξουσία.

Τα πλεονεκτήματα που μπορεί να υπάρξουν από την εκχώρηση στην Τοπική Αυτοδιοίκηση δικών της ανεξάρτητων πηγών εσόδων είναι πολλά. Ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής:

- α) Για να μπορούν οι ΟΤΑ να αναλάβουν υπεύθυνα και αποτελεσματικά τις τοπικές υποθέσεις πρέπει να έχουν τη δυνατότητα μακροπρόθεσμου προγραμματισμού των δραστηριοτήτων τους.
- β) Η χρηματοδότηση σημαντικού μέρους των συνολικών δαπανών από τοπικούς πόρους ικανοποιεί το Κριτήριο της «υπευθυνότητας», δηλαδή κάνει τις τοπικές αρχές ιδιαίτερα προσεκτικές στον καθορισμό του ύψους και της διάρθρωσης των δαπανών.
- γ) Η χρηματοδότηση των αναγκών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με δικούς της πόρους ικανοποιεί το κριτήριο της «αντιληπτικότητας». Δηλαδή, οι δημότες αντιλαμβάνονται τη σχέση τοπικών φόρων-τοπικών υπηρεσιών και κατά συνέπεια αυξάνεται η ευαισθησία τους απέναντι στις τοπικές υποθέσεις.
- δ) Σε πολλές χώρες η διαχείριση ορισμένων φόρων είναι αποδοτικότερη και φθηνότερη αν την αναλάβει η Τοπική Αυτοδιοίκηση ενώ, αντίθετα, η Κεντρική Διοίκηση επιβάλλει συχνά περισσότερους φόρους από όσους μπορεί να διαχειρισθεί αποτελεσματικά.
- ε) Τέλος, ένας άλλος λόγος για τον οποίο η Τοπική Αυτοδιοίκηση πρέπει να έχει δικά της έσοδα είναι ότι οι δαπάνες της είναι σε μεγάλο βαθμό ανελαστικές.

Έτσι, σε περίπτωση που μειωθούν οι κρατικές επιχορηγήσεις δεν θα έχει περιθώριο να μειώσει τις υπηρεσίες της και θα δημιουργηθεί έλλειμμα στον προϋπολογισμό.

Για να αποκτήσουν όμως οικονομική ανεξαρτησία οι ΟΤΑ, πρέπει να ξεπεραστούν πολλά και δύσκολα προβλήματα. Για παράδειγμα, πρέπει να σχεδιασθεί ένα πλήρες οικονομικό σύστημα χωρίς κενά και επικαλύψεις, τέτοιο που να προσαρμόζεται στις ανάγκες και στις ιδιαιτερότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και να συνδέεται αρμονικά με την όλη οικονομική λειτουργία του Δημοσίου. Φυσικά, για το σκοπό αυτό δεν αρκεί μόνο η καταγραφή γενικών αρχών και κατευθύνσεων αλλά πρέπει να μελετηθεί με κάθε

λεπτομέρεια η διαχείριση των εσόδων, η οργάνωση των υπηρεσιών, η ροή πληροφοριών μεταξύ Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Κεντρικής Διοίκησης κ.λπ. Κυρίως όμως πρέπει να μελετηθεί ο ιδιαίτερος ρόλος της Κεντρικής Διοίκησης στην απάλειψη των οικονομικών ανισοτήτων που θα υπάρχουν μεταξύ των ΟΤΑ, στην εξασφάλιση ελάχιστου επιπέδου παρεχόμενων υπηρεσιών από όλους τους ΟΤΑ και στον όλο συντονισμό της οικονομικής, κοινωνικής και αναπτυξιακής πολιτικής. Ο συντονισμός αυτός από την Κεντρική Διοίκηση πρέπει να γίνεται πολύ προσεκτικά γιατί έχουν παρατηρηθεί ότι περισσότερο διακριτικές και επιλεκτικές μορφές παρέμβασης έχουν καλύτερα αποτελέσματα. Επίσης υπάρχουν όρια μέσα στα οποία η Κεντρική Διοίκηση μπορεί να παρέμβει στους ΟΤΑ, τα οποία αν δεν τηρηθούν θα θέσουν σε κίνδυνο όχι μόνο την οικονομική ανεξαρτησία των ΟΤΑ αλλά και αυτή την ίδια την αποκέντρωση.

2) Ο Ρόλος και η σημασία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (στην πράξη)

A) Η Διαρθρωση

Η διεθνής εμπειρία δείχνει ότι υπάρχουν μεγάλες διαφορές στον τρόπο με τον οποίο έχει γίνει στην πράξη η διοικητική διάρθρωση των διαφόρων χωρών. Στοιχεία για τη διοικητική διαίρεση των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης παρατίθενται στον Πίνακα 1.1.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.1. Η διοικητική διαίρεση των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (1997)

	Τριτοβάθμιοι ΟΤΑ	Δευτεροβάθμιοι ΟΤΑ	Πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ
Αυστρία*	–	–	2.353
Βέλγιο*	–	10 Επαρχίες	589
Γαλλία	22 Περιφέρειες	96 Διαμερίσματα	36.559
Γερμανία*	–	426 Κομητείες	16.121
Δανία*	–	14 Κομητείες	275
Ελλάδα	–	54 Νομοί	5.922
Ην. Βασίλειο	–	135 Κομητείες	319
Ιρλανδία	8 Περιφέρειες	34 Κομητείες	80
Ισπανία	17 Αυτόνομες Κοινότητες	50 Επαρχίες	8.082
Ιταλία	20 Περιφέρειες	108 Επαρχίες	8.104
Λουξεμβούργο	–	–	118
Ολλανδία	–	12 Επαρχίες	572
Πορτογαλία	–	275 Κοινότητες	4.207
Σουηδία	–	24 Κομητείες	286
Φινλανδία	–	–	455

πηγή: Dexia: Local finance in the fifteen countries of the European, Paris 1997

Χώρες με ομοσπονδιακό σύστημα διοίκησης (βιβλίο : Δημοσιονομική Αποκέντρωση)

Όσον αφορά τη διάρθρωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης τα στοιχεία του πίνακα δείχνουν ότι διαφέρει από χώρα σε χώρα σημαντικά. Έτσι, σε τρεις χώρες (Αυστρία, Λουξεμβούργο, Φινλανδία) υπάρχει μόνο μία βαθμίδα Αυτοδιοίκησης, σε δώδεκα χώρες υπάρχουν δύο βαθμίδες Αυτοδιοίκησης και σε τέσσερις χώρες υπάρχουν τρεις βαθμίδες Αυτοδιοίκησης. Επίσης, σε μία χώρα (Ην. Βασίλειο) μπορεί να υπάρχουν μία ή δύο βαθμίδες Αυτοδιοίκησης ανάλογα με την περιοχή. Διαφορές σημαντικές παρατηρούνται επίσης και στον αριθμό των μονάδων Αυτοδιοίκησης ενώ, όπως θα φανεί παρακάτω, οι διαφορές αυτές είναι ακόμη μεγαλύτερες όσον αφορά το μέγεθος και τις αρμοδιότητές τους.

Σημαντικό είναι να δούμε τις αλλαγές στην διοικητική διαίρεση των χωρών της Ευρώπης και τα μετά το περας μιας δεκαετίας, όπως φαίνεται στον Πίνακα 1,2 που ακολουθεί.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση στις χώρες της Ε.Ε είναι οργανωμένη σε πρωτοβάθμιους οργανισμούς (88002), σε δευτεροβάθμιους οργανισμούς (1125) και τριτοβάθμιους οργανισμούς (123). Ο πίνακας που ακολουθεί είναι ενδεικτικός:

Πίνακας 1.2 : η Διοικητική Διαίρεση των χωρών της Ευρώπης

Χώρα	Πρωτοβάθμια	Δευτεροβάθμια	Τριτοβάθμια	Μέσος όρος κατοίκων ανά δήμο
Αυστρία	2.358			3.400
Βέλγιο	589	10		17.400
Κύπρος	377			1.800
Τσεχία	6.248	14		1.600
Δανία	270	14		19.400
Εσθονία	227			5.600
Φιλανδία	432			11.700
Γαλλία	36.784	96	22	1.600
Γερμανία	12.431	323		5.900
Ελλάδα	1.034	50		10.200
Ουγγαρία	3.145	19		3.200
Ιρλανδία	85	29	8	44.900
Ιταλία	8.101	103	20	7.100
Λετονία	527	26		4.300
Λιθουανία	61			60.500
Λουξεμβούργο	116			3.700
Μάλτα	68			5.800
Ολλανδία	458	12		33.500
Πολωνία	2.478	314	16	15.500
Πορτογαλία	308			36.000
Σλοβακία	2.891	8		1.900
Σλοβενία	210			10.300
Ισπανία	8.110	50	17	4.900
Σουηδία	290	20		30.800
Ην. Βασίλειο	404	34		135.700
Ε.Ε.-15	73.012	745	67	5.200
Ε.Ε.-10	16.324	440	16	4.600
Ε.Ε.-25	88.002	1.125	123	5.100

Πηγή: 12ο Τακτικό Συνέδριο της ΕΝΑΕ, Δράμα, 6-7-8/12/2007

Σε πολλές από τις παραπάνω χώρες στο πρώτο βαθμό αυτοδιοίκησης έχουν προχωρήσει σε διαχωρισμούς μεταξύ αστικών και αγροτικών Ο.Τ.Α. (Κύπρος, Εσθονία, Λετονία). Κάποιοι Ο.Τ.Α. χαρακτηρίζονται από ιδιαίτερο καθεστώς και επομένως αποτελούν τμήμα του πρώτου και δεύτερου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Σε μεγάλες Ευρωπαϊκές χώρες, όπως Ισπανία, Γαλλία, Πολωνία, ο δεύτερος βαθμός έχει μεσολαβητικό χαρακτήρα, ενώ σε μικρότερες χώρες ανώτερο γεωγραφικό επίπεδο.

Τον τρίτο βαθμό τον βρίσκουμε σε ομόσπονδα κράτη (Γερμανία, Αυστρία, Βέλγιο) ή σε κράτη με ενιαία συνταγματική οργάνωση, αλλά

«περιφερόμενα» με τάσεις οργάνωσης, όπως αυτή των ομοσπονδιακών (Ιρλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Πολωνία). Στα κράτη αυτά έχουν παραχωρηθεί στις περιφέρειες και νομοθετικές αρμοδιότητες και εξουσίες.

Στη χώρα μας από τη δύσκολη πορεία της ευρωπαϊκής ενοποίησης ο ρόλος του εθνικού κράτους πορεύεται σε νέα αναδιάταξη και επιχειρείται να γίνει πιο επιτελικός, ενώ ταυτόχρονα ενισχύεται ο αναπτυξιακός και προγραμματικός ρόλος της Αυτοδιοίκησης.

Έτσι λοιπόν, στις συζητήσεις που γίνονται για τις μεταρρυθμίσεις σχετικά με το πώς θα διαμορφωθεί η όλη δομή στη Τοπική Αυτοδιοίκηση, όλες οι τάσεις συγκλίνουν στον περιορισμό του αριθμού των Πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. με ταυτόχρονη ενδυνάμωση του ρόλου της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης. Αυτό σημαίνει πως, επιτέλους, η Τοπική Αυτοδιοίκηση γίνεται συμμετοχος και συνδιαχειριστής στους σχεδιασμούς και εφαρμογές Ευρωπαϊκών προγραμμάτων που την αφορούν (ανάπτυξη, απασχόληση, περιβάλλον, κοινωνικές υπηρεσίες κ.α.).

Σύμφωνα με το σύνταγμα της χώρας μας (άρθρο 102) προβλέπονται δύο βαθμοί αυτοδιοίκησης, χωρίς να κατονομάζονται, όπως στο παλαιότερο σε δήμους και σε κοινότητες.

Το άρθρο 101 του Συντάγματος κατοχυρώνει το αποκεντρωτικό σύστημα διοίκησης. Ταυτόχρονα, πάντα κατά το σύνταγμα η Δευτεροβάθμια Αυτοδιοίκηση μπορεί να συγκροτηθεί σε οποιαδήποτε διοικητική διαίρεση ψηλότερη απ' την Πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση (επαρχία, νομαρχία, περιφέρεια).

Η χώρα μας, ως κράτος, πρέπει να έχει τρία επίπεδα διοίκησης, από τα κάτω προς επάνω:

1ο επίπεδο: Πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ (Δήμοι).

2ο επίπεδο: Περιφερειακή διοίκηση

3ο επίπεδο: Το Επιτελικό Κράτος ως Κεντρική Διοίκηση

Ακόμη διακρίνουμε ότι αρκετές χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπου ήταν στην Ε.Ε των 15 (1997) και στην Ε.Ε των 25 (2007) υπάρχουν διαφοροποιήσεις στην διοικητική διαίρεση τους με πιο έντονα τα παραδείγματα της Ελλάδας λόγω << σχεδίου Καποδίστριας >> όπου το 1997 υπήρχαν 54 νομοί στην Δευτεροβάθμια και 5922 δήμοι και κοινότητες στην Πρωτοβάθμια, ενώ του 2007 έχουμε 50 νομούς και 1034 δήμους και κοινότητες. Ακόμα πιο έντονο δείγμα για μείωσης Πρωτοβάθμιων είναι η Πορτογαλία που άλλαξε ριζικά των χάρτη διοικητικής διαίρεσης της, όπου από 275 Δευτεροβάθμιους και 4207 Πρωτοβάθμιους το 1997 έχει πλέον μόνο 308 Πρωτοβάθμιους, με αποτέλεσμα την καλύτερη λειτουργία και την απόλυτη της αποκέντρωση σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία και την αύξηση της αυτονομίας της λόγω της αποκέντρωσης αρμοδιοτήτων και λειτουργιών που έφυγαν από τον έλεγχο της Κεντρικής Διοίκησης.

B) Αρμοδιότητες

Οι αρμοδιότητες που έχει αποκεντρώσει το κράτος σε κατώτερα επίπεδα διοίκησης και η κατανομή αυτών στις διάφορες βαθμίδες διαφέρουν σημαντικά από χώρα σε χώρα.

Μια συνοπτική παρουσίαση των αρμοδιοτήτων που έχουν εκχωρηθεί στην Αυτοδιοίκηση και της κατανομής τους στις διάφορες βαθμίδες, δίνεται

στον Πίνακα 1.3. Επίσης, ο Πίνακας 1.4 δείχνει τη σχετική σημασία που έχουν οι

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.3 Κατανομή των αρμοδιοτήτων στις διάφορες βαθμίδες Αυτοδιοίκησης.(1997)

	Εκπαίδευση				Υδρευση και αποκομιδή απορριμμάτων	Οδοποιία	Συγκοινωνίες	Οικονομική ή ανάπτυξη
	Κατασκευή/ συντήρηση κτιρίων	Μισθοδοσία	Κοινωνικές υπηρεσίες	Διοίκηση νοσοκομείων				
Αυστρία	A	A	–	–	A	A	–	A
Βέλγιο	A,B	A,B	A,B	A	A,B	A,B	–	A,B
Γαλλία	A,B,Γ	–	B	–	A	A,B	A,B	A,B,Γ
Γερμανία	A,B	–	A,B	A,B	A	B	A	B
Δανία	A,B	A,B	A,B	B	A	A,B	–	A,B
Ελλάδα	A,B	–	A,B	B	A	A,B	A,B	B
Ην. Βασίλειο								
Ιρλανδία	–	–	–	–	A,B	A,B	–	A,B
Ισπανία	Γ	–	A,Γ	B	A,Γ	A,B,Γ	A	Γ
Ιταλία	A,B,Γ	A,B	A	A,Γ	A,B	A,B	A,B,Γ	–
Λουξεμβούργο	A	A	A	A	A	A	A	A
Ολλανδία	A	A	A	–	A,B	A	A,B	A,B
Πορτογαλία	A	–	A	–	A	A	A	–
Σουηδία	A	A	A	B	A	A	A,B	–
Φινλανδία	A	A	A	A	A	A	A	A

Πηγή: Council of Europe (από βιβλίο Δημοσιονομική Αποκέντρωση)

διάφοροι τομείς δραστηριότητας της Αυτοδιοίκησης σε χώρες της Ευρώπης. Από το μικρό αυτό δείγμα των χωρών που περιλαμβάνονται στον πίνακα προκύπτει ότι υπάρχουν διαφορές όχι μόνον ως προς τις αρμοδιότητες που έχουν εκχωρηθεί, αλλά κυρίως ως προς τη σχετική σημασία που έχει η κάθε αρμοδιότητα στον προϋπολογισμό των ΟΤΑ. Έτσι, για παράδειγμα, παρατηρείται ότι στη Δανία το 54 % περίπου του προϋπολογισμού των ΟΤΑ δαπανάται στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας ενώ στην Αγγλία το ποσοστό αυτό είναι μόνο περίπου 10%. Αντίθετα, στην Αγγλία το 20% περίπου των δαπανών της Αυτοδιοίκησης είναι στον τομέα της στέγασης και του κοινωνικού εξοπλισμού, ενώ στη Δανία το ποσοστό αυτό είναι μικρότερο από 3%. Αντίστοιχες διαφορές παρατηρούνται ανάμεσα σε όλες τις χώρες.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.4. Διάρθρωση δαπανών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ποσοστό στις συνολικές δαπάνες).(1997)

Λειτουργίες	Δανία	Γαλλία	Γερμανία	Ολλανδία	Αγγλία
Γενικές υπηρεσίες	3,92	11,35%	7,18%	9,80%	4,55%
Άμυνα	0,07	2,16%	–	–	0,05%
Δημόσια τάξη και ασφάλεια	0,43	19,14%	3,25%	3,61%	13,15%
Εκπαίδευση	11,5	2,23%	9,49%	8,00%	34,81 %
Υγεία	15,7	17,56%	13,10%	8,85%	–
Κοινωνική ασφάλιση και πρόνοια	54,3	21,39%	24,80%	25,39%	10,26%
Στέγη και κοινωνικός εξοπλισμός	2,67	7,88%	17,14%	20,59%	19,83%
Ψυχαγωγία, πολιτιστικά και θρησκευτικά θέματα	2,85	4,70%	6,69%	6,37%	3,98%
Καύσιμα και ενέργεια	0,50	–	0,15%	–	–
Γεωργία, δάση, αλιεία		5,63%	1,16%	–	0,12%
Ορυχεία, βιομηχανία και κατασκευές	0,16	–	–	–	0,22%
Μεταφορές και επικοινωνία	2,96	–	6,83%	7,49%	5,41%
Υπηρεσίες	3,55	7,96%	4,68%	–	1,20%
Άλλες δαπάνες	1,30	–	5,53	9,90%	6,42%
Συνολικές Δαπάνες	100,	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Πηγή: Council of Europe (από βιβλίο Δημοσιονομική Αποκέντρωση)

Αναλυτικότερα, η κατανομή των αρμοδιοτήτων ανάμεσα στα διάφορα επίπεδα Αυτοδιοίκησης έχει ως εξής:

Πρωτοβάθμια Αυτοδιοίκηση

Όπως δείχνει ο Πίνακας 1.4, στις περισσότερες χώρες στην πρωτοβάθμια Αυτοδιοίκηση έχει δοθεί κυρίως η αρμοδιότητα παροχής βασικών υποδομών και υπηρεσιών, όπως είναι η ύδρευση, η οδοποιία, η αποκομιδή απορριμμάτων και οι συγκοινωνίες. Επίσης, σημαντική είναι σε αρκετές χώρες, ιδιαίτερα στις Σκανδιναβικές, και η συμμετοχή της πρωτοβάθμιας Αυτοδιοίκησης στον τομέα των κοινωνικών υπηρεσιών. Όσον αφορά τον τομέα της εκπαίδευσης οι αρμοδιότητες της Αυτοδιοίκησης παρουσιάζουν διαφορές από χώρα σε χώρα. Συγκεκριμένα, στις περισσότερες χώρες οι πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ έχουν την αρμοδιότητα για την κατασκευή και συντήρηση των κτιρίων της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ σε οκτώ από τις δεκαπέντε χώρες οι πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ έχουν και την ευθύνη της καταβολής μέρους ή του συνόλου των αποδοχών των εκπαιδευτικών.

Δευτεροβάθμια Αυτοδιοίκηση

Οι αρμοδιότητες της δευτεροβάθμιας Αυτοδιοίκησης είναι γενικά περισσότερο εξειδικευμένες από αυτές της πρωτοβάθμιας. Σε ορισμένες

χώρες οι αρμοδιότητες αυτές περιγράφονται στη νομοθεσία κατά τρόπο σαφή και συγκεκριμένο. Για παράδειγμα, στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ιταλία στις αρμοδιότητες της δευτεροβάθμιας Αυτοδιοίκησης περιλαμβάνονται η οδοποιία, το περιβάλλον, η δευτεροβάθμια εκπαίδευση και η πολεοδομία, ενώ στις Σκανδιναβικές χώρες οι αρμοδιότητες της δευτεροβάθμιας Αυτοδιοίκησης επικεντρώνονται σε έναν κυρίως τομέα και συγκεκριμένα στον τομέα της υγείας. Σε άλλες χώρες, η νομοθεσία αναφέρει ότι η δευτεροβάθμια Αυτοδιοίκηση έχει γενικά την αρμοδιότητα να χειρίζεται θέματα τοπικού ενδιαφέροντος (π.χ. Γερμανία, Ολλανδία). Παρόλα αυτά, και στις χώρες αυτές στη σχετική νομοθεσία αναφέρονται κάποιες υποχρεωτικές αρμοδιότητες.

Τριτοβάθμια Αυτοδιοίκηση

Όπως δείχνει ο Πίνακας 1.4, οι αρμοδιότητες της τριτοβάθμιας Αυτοδιοίκησης περιορίζονται σε συγκεκριμένους τομείς, στους οποίους παράλληλα έχουν συνήθως αρμοδιότητα και άλλες βαθμίδες Αυτοδιοίκησης. Τέτοιοι είναι η επίτευξη του στόχου της οικονομικής ανάπτυξης, η κατασκευή/συντήρηση εκπαιδευτικών ιδρυμάτων κ.λπ.

Γ) Ο Αριθμός εργαζομένων στην Αυτοδιοίκηση

Σημαντικό στοιχείο για το ρόλο και τη σημασία που έχει η Αυτοδιοίκηση σε μια χώρα αποτελεί και ο αριθμός των απασχολούμενων, ιδιαίτερα αν ληφθεί υπόψη ότι οι περισσότερες αρμοδιότητες της τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι εντάσεως εργασίας.

Στοιχεία για τον αριθμό των απασχολούμενων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση σε απόλυτους όρους και ως ποσοστό του συνολικού αριθμού των δημοσίων υπαλλήλων παρέχονται στον Πίνακα 1.5. Από τα στοιχεία του πίνακα αυτού

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.5 : Αριθμός απασχολούμενων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. (1996)

Χώρα	Σύνολο Δημοσίων Υπαλλήλων	Σύνολο Υπαλλήλων ΟΤΑ	Σχέση ΟΤΑ Σύνολο
Γερμανία	4.370.600	1.276.800	29,21 %
Βέλγιο	808.106	188.556	23,33%
Δανία	792.000	586.000	73,99%
Ισπανία	1.609.800	594.016	36,90%
Γαλλία	3.761.000	1.098.212	29,20%
Ελλάδα	254.652	32.316	12,63%
Ιταλία	3.731.327	1.354.120	36,29%
Ιρλανδία	208.837	30.282	14,50%
Ολλανδία	394.735	252.343	63,93%
Πορτογαλία	513.778	109.818	21,37%
Μ. Βρετανία	5.237.000	2.934.000	56,02%
Σύνολο	21.681.835	8.456.310	39,00%

Πηγή: Κρατικές Επιχορηγήσεις προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση, Διατριβή, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα 1996.

προκύπτει ότι οι διαφορές από χώρα σε χώρα είναι σημαντικές και όσον αφορά τον αριθμό των απασχολουμένων. Έτσι, παρατηρείται ότι οι εργαζόμενοι στην τοπική Αυτοδιοίκηση ως ποσοστό του συνόλου των δημοσίων υπαλλήλων κυμαίνονται από 12,6% (Ελλάδα) έως 74,0% (Δανία).

Δ) Βαθμός Αποκέντρωσης

Ο βαθμός αποκέντρωσης, δηλαδή ο βαθμός στον οποίο εκχωρούνται αρμοδιότητες και εξουσίες σε κατώτερα επίπεδα διοίκησης, διαφέρει σημαντικά από χώρα σε χώρα. Ο βαθμός αυτός εκτιμάται διεθνώς από το μέγεθος των εσόδων ή των δαπανών της Αυτοδιοίκησης ως ποσοστό των αντίστοιχων μεγεθών της Κεντρικής Διοίκησης ή του συνολικού δημόσιου τομέα.

Στον Πίνακα 1.6 παρέχονται εκτιμήσεις του βαθμού αποκέντρωσης σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από τα στοιχεία του πίνακα αυτού προκύπτει ότι υπάρχουν μεγάλες διαφορές στο βαθμό αποκέντρωσης και ότι ο βαθμός αποκέντρωσης στην Ελλάδα, και στην Πορτογαλία, ήταν ο μικρότερος στην Ευρωπαϊκή Ένωση με αποτέλεσμα τις αλλαγές στη διάρθρωση του κράτους όπως αναφέραμε παραπάνω.

Σημασία όμως για την εκτίμηση του βαθμού αποκέντρωσης μιας χώρας δεν έχουν μόνο τα έσοδα και οι δαπάνες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε σχέση με τα έσοδα και τις δαπάνες της Κεντρικής Διοίκησης ή του συνολικού δημόσιου τομέα, αλλά και ορισμένοι άλλοι παράγοντες οι οποίοι δεν επιδέχονται εύκολα ποσοτική μέτρηση. Για παράδειγμα, το γεγονός ότι σε μια χώρα η Τοπική Αυτοδιοίκηση πραγματοποιεί υψηλό ποσοστό δαπανών δεν σημαίνει κατ' ανάγκη ότι στη χώρα αυτή υπάρχει μεγάλος βαθμός αποκέντρωσης, γιατί μπορεί η Τοπική Αυτοδιοίκηση να μην είναι ουσιαστικά υπεύθυνη για τον προγραμματισμό και τις αποφάσεις εκτέλεσης των έργων, αλλά να λειτουργεί απλώς ως φορέας εκτέλεσης αποφάσεων που έχουν ληφθεί σε άλλο επίπεδο διοίκησης. Στην περίπτωση αυτή αν και τα στοιχεία θα δείχνουν από πρώτη άποψη σημαντικό παρεμβατικό ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ο ρόλος της είναι ουσιαστικά μεσολαβητικός εκτελώντας απλώς ή αναθέτοντας με τη σειρά της σε άλλους την εκτέλεση αποφάσεων που έχουν ληφθεί σε κάποιο ανώτερο επίπεδο διοίκησης. Κάτι αντίστοιχο μπορεί να ισχύει και με τα έσοδα. Έτσι, το γεγονός ότι σε μια χώρα η Τοπική Αυτοδιοίκηση μπορεί να έχει σημαντικά έσοδα, δεν σημαίνει κατ' ανάγκη ότι στη χώρα αυτή υπάρχει μεγάλος βαθμός αποκέντρωσης, γιατί τα έσοδα αυτά μπορεί να προέρχονται από την Κεντρική Διοίκηση για εκτέλεση από την Τοπική Αυτοδιοίκηση συγκεκριμένων έργων επί των οποίων η Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν έχει καμία δυνατότητα παρέμβασης. Επίσης, όπως θα φανεί παρακάτω, δεν έχει μόνο σημασία το ύψος των εσόδων που διαχειρίζεται η Τοπική Αυτοδιοίκηση αλλά κυρίως ο βαθμός εξουσίας που έχει στο να παρεμβαίνει και να επηρεάζει τα έσοδα αυτά.

Με βάση τα παραπάνω, αν ληφθεί υπόψη ότι στην Ελλάδα το σύστημα λειτουργεί κατά τέτοιο τρόπο ώστε, συγκρινόμενο με άλλες χώρες, η Κεντρική Διοίκηση περισσότερο προγραμματίζει και η Τοπική Αυτοδιοίκηση εκτελεί, μπορούμε να θεωρήσουμε ότι ο βαθμός αποκέντρωσης είναι στην Ελλάδα, συγκρινόμενο με άλλες χώρες, μικρότερος από αυτόν που δείχνουν οι παραπάνω δείκτες του βαθμού αποκέντρωσης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.6: Βαθμός Αποκέντρωσης σε χώρες της Ευρώπης

Χώρες	Έσοδα Τ.Α. ως % Εσόδων της Κεντρικής Διοίκησης	Δαπάνες Τ.Α. ως % Δαπανών της Κεντρικής Διοίκησης
Αυστρία	27,43%	25,79%
Βέλγιο	14,10%	13,01 %
Δανία	79,26%	76,61 %
Γαλλία	22,34%	21,00%
Γερμανία	30,18%	29,67%
Ελλάδα	12,61 %	6,66%
Ιταλία	34,80%	28,95%
Λουξεμβούργο	17,08%	19,13%
Ολλανδία	33,75%	33,87%
Πορτογαλία	9,39%	8,94%
Σουηδία	68,81 %	48,78%
Ισπανία	18,86%	18,35%
Αγγλία	38,19%	31,67%

Πηγή: International Monetary Fund, Government Finance Statistics Yearbook

Ε) Το Σύστημα Χρηματοδότησης

Οι βασικές πηγές χρηματοδότησης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι οι φόροι, τα τέλη, τα έσοδα από την εκμετάλλευση περιουσίας και οι κρατικές επιχορηγήσεις. Στις περισσότερες χώρες το άθροισμα των εσόδων από τις τέσσερις αυτές πηγές αποτελεί ποσοστό υψηλότερο από το 90% των συνολικών εσόδων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Άλλες πηγές εσόδων είναι τα δάνεια, τα έσοδα από την επιβολή προστίμων, από την εκποίηση περιουσιακών στοιχείων κ.λπ.

Ειδικότερα, παρατηρείται ότι σε αρκετές χώρες (π.χ. Δανία, Γαλλία, Ισπανία) τα φορολογικά έσοδα αποτελούν ποσοστό υψηλότερο του 40% των συνολικών εσόδων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ενώ σε ορισμένες από αυτές το ποσοστό συμμετοχής τους είναι πολύ υψηλότερο (Σουηδία, Αυστρία). Πολύ υψηλό είναι επίσης το ποσοστό συμμετοχής των εσόδων από κρατικές επιχορηγήσεις, το οποίο κυμαίνεται μεταξύ 17% και 74%, ενώ το ποσοστό συμμετοχής των άλλων πηγών εσόδων βρίσκεται σε πολύ χαμηλότερα επίπεδα.

2.Η ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

2.1 Η διάρθρωση και ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα. Ιστορικές διαστάσεις

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση μέχρι το τέλος της δεκαετίας του 1970

Στην προεπαναστατική Ελλάδα οι δημοκρατικά συνήθως αυτοοργανωμένες κοινότητες, μετά την εξασθένηση του οθωμανικού κράτους, αποκτούσαν σταδιακά όλο και μεγαλύτερα περιθώρια ανεξάρτητης δράσης και διεκπεραίωναν το σύνολο σχεδόν των υποθέσεων που αφορούσαν την κοινωνική συμβίωση σε τοπικό επίπεδο. Συνέπεια αυτής της οργάνωσης ήταν η απόλυτη ταύτιση των κατοίκων με την κοινότητα τους, η ανάπτυξη ενός ακραίου τοπικισμού και η επιφυλακτική στάση ιδίως προς το κράτος γεγονός που δημιούργησε δυσκολίες στην μεταγενέστερη προσπάθεια δημιουργίας ενός αποτελεσματικού διοικητικού μηχανισμού του Καποδίστρια. Η συγκεκριμένη αυτή κοινοτική εμπειρία της τουρκοκρατίας, που συνέθετε την εικόνα μίας αυτάρκης πολιτειακής οντότητας, δεν έμελε να διαρκέσει υπό το ελεύθερο ελληνικό κράτος.

Οι βάσεις του σύγχρονου συστήματος τοπικής αυτοδιοίκησης τέθηκαν το έτος 1828 από τον πρώτο κυβερνήτη της Ελλάδας Ιωάννη Καποδίστρια, ο οποίος προέβει σε μεταρρυθμίσεις που ενοποιούσαν ορισμένες βασικές παραμέτρους του καθεστώτος των κοινοτήτων και απένειμαν στην κεντρική εξουσία ενεργό ρόλο στα κοινοτικά ζητήματα. Η αντιγραφή του γαλλικού υπερσυγκεντρωτικού συστήματος διοικητικής οργάνωσης είχε ως συνέπεια την καταστροφή των ενδογενών κοινοτήτων

που είχαν αναπτυχθεί στη διάρκεια της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Η έντονη διείσδυση των κρατικών οργάνων στην σφαίρα της ευθύνης των τοπικών οργανισμών δημιούργησε μία έντονη αντιπαράθεση του Καποδίστρια με τους τοπάρχες γεγονός που του στοίχισε και την ίδια του την ζωή.

Η προσπάθεια του Καποδίστρια να οικοδομήσει "εκ των άνω" ένα αστικό τύπο κράτους, συνεχίστηκε και το ελληνικό κράτος ανέπτυξε αποτελεσματικούς μηχανισμούς ελέγχου της τοπικής αυτοδιοίκησης και μετατροπή της σε προέκταση της κεντρικής διοίκησης. Το σύστημα παραδοσιακών πελατειακών σχέσεων, υπερσυγκεντρωτισμού του κρατικού μηχανισμού και περιορισμού της αυτόνομης ανάπτυξης διαφόρων περιοχών με συμμετοχή των διοικουμένων αποτέλεσε το πλαίσιο λειτουργίας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης μέχρι και τα πρώτα μεταπολιτευτικά χρόνια (1974).

Η κυρίαρχη αντίληψη μέχρι και την δεκαετία του 1960 ήταν η αποχή των τοπικών αιρετών αρχόντων από την πολιτική, ώστε να εμποδίζεται οποιαδήποτε αντιπαράθεση τους με τις πολιτικές δυνάμεις που ασκούσανε τη κεντρική εξουσία. Στις αρχές της δεκαετίας του 1960 η ανάγκη οργάνωσης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε αναπτυξιακή βάση, τα αιτήματα μείωσης του ελέγχου της κεντρικής εξουσίας και η αναζήτηση δημοκρατικών μορφών συμμετοχής, έρχονται σε αντίθεση με το καταπιεστικό πολιτικό σύστημα και το αυταρχικό θεσμικό πλαίσιο που προέρχονταν από τον εμφύλιο και με την ιδεολογία των απολιτικών δήμων.

Η μεταεμφυλιακή περίοδος (1949-1974) μπορεί να χαρακτηριστεί ως το απόγειο του κρατικού συγκεντρωτισμού στην Ελλάδα. Το νομικό καθεστώς του Ν.Δ. 2888/54 που είχε οριοθετήσει το ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στον ένα βαθμό και σε λίγες λειτουργίες που ελέγχονταν στενότατα από την κεντρική εξουσία, διατηρήθηκε για μία εικοσιπενταετία αναλλοίωτο μη διαταράσσοντας την επικρατούσα κατάσταση στο χώρο αυτό, καθλώνοντας την δράση των Ο.Τ.Α. και καθυποτάσσοντας τη δυναμική του θεσμού.

Το πρόσωπο της αυτοδιοίκησης μεταβάλεται ριζικά μετά το 1974 όταν η ιδέα της ενίσχυσης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είχε γίνει πλέον ουσιαστικό μέρος της κυβερνητικής πολιτικής και η αποκέντρωση είχε χαρακτηριστεί ως η αναγκαία προϋπόθεση για την αναπτυξιακή διαδικασία.

Το άνοιγμα των κοινοβουλευτικών διαδικασιών και η επάνοδος των δημοτικών και κοινοτικών εκλογών οδήγησε στην έντονη κομματική ανάμιξη και στην χρησιμοποίηση των Ο.Τ.Α. ως οργανωτικών βάσεων για διαμαρτυρία και αντιπαράθεση προς την κυβέρνηση.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση μετά το 1980: η περίοδος των αλλαγών

Η περίοδος που ακολουθεί μετά το 1981, μπορεί να χαρακτηριστεί ως η εποχή όπου το κράτος στην προσπάθεια του να κάνει πράξη την επιταγή του άρθρου 102 του Συντάγματος για διοικητική αυτοτέλεια των Ο.Τ.Α., εκσυγχρονίζει τον θεσμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με την εισαγωγή μίας σειράς νόμων. Η αρχή της δεκαετίας του 1980 σηματοδότησε μία σημαντική αλλαγή στο χαρακτήρα και στους στόχους της ελληνικής περιφερειακής πολιτικής και η κλασική, κεντρικά ελεγχόμενη περιφερειακή πολιτική που είχε ως στόχο της "ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη", έδωσε τη θέση της, αρχικά θεωρητικά μόνο, σε νέες πολιτικές τοπικής ανάπτυξης, που αποκεντρώνουν το ζήτημα της ανάπτυξης στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Η αναποτελεσματικότητα των συγκεντρωτικών δομών και μορφών διοίκησης όξυνε περαιτέρω τα περιφερειακά προβλήματα και επέβαλε επιτακτικά την ανάγκη για ουσιαστική αποκέντρωση και υιοθέτηση ενός διαφορετικού αναπτυξιακού μοντέλου. Ο "από τα κάτω" προγραμματισμός, η κοινωνική συμμετοχή και ο κοινωνικός έλεγχος αποτελούν τις βασικές συνιστώσες του νέου αναπτυξιακού μοντέλου.

Μέσα αρχικά από την αποσυγκέντρωση των διοικητικών αρμοδιοτήτων αλλά και την ανασυγκρότηση της τοπικής αυτοδιοίκησης και την αναζωογόνηση των τοπικών πρωτοβουλιών επιδιώκεται η επίλυση κάποιων πλευρών του περιφερειακού προβλήματος: εγκατάλειψη της υπαίθρου, αρνητικές οικονομίες υπερσυγκέντρωσης στις μητροπολιτικές περιοχές, ελλείψεις της επαρχίας σε βασικές υποδομές".

Κλειδί πλέον για την ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη θεωρείτε όχι η προώθηση της τοπικής ανάπτυξης που θα πραγματοποιηθεί με την εκμετάλλευση όλων των ενδογενών δυνάμεων και την συμμετοχή του πληθυσμού μέσα στην ίδια την διαδικασία του προγραμματισμού (δημοκρατικός προγραμματισμός - λαϊκή συμμετοχή). Οι απόψεις τόνωσης της

τοπικής ανάπτυξης συνοδεύονται όχι από μία σειρά θεσμικών μέτρων που αφορούν κυρίως την ενίσχυση του ρόλου του "τοπικού κράτους", το οποίο συγκροτείται με βασικό πυρήνα την προϋπάρχουσα νομαρχιακή διοίκηση και την παράλληλη ανάπτυξη νέων θεσμών συμμετοχής, διαδικασιών αποκέντρωσης αρμοδιοτήτων και πόρων προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση στην προοπτική να αναλάβει η ίδια την προώθηση της τοπικής ανάπτυξης. Ο πλέον σημαντικός νεωτερισμός παρέμβασης αναδεικνύεται η ενεργητική συμβολή του τοπικού επιπέδου στη διαχείριση των οικονομικών πόρων (αύξηση των αποκεντρωμένων δημοσίων επενδύσεων, κατάρτιση, διαχείριση και υλοποίηση αναπτυξιακών προγραμμάτων από τοπικούς θεσμούς) ενώ ταυτόχρονα γίνεται προώθηση ολοκληρωμένων περιφερειακών προγραμμάτων παρέμβασης με την υποστήριξη της ΕΟΚ (Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα και Σχέδια Περιφερειακής Ανάπτυξης) και δημιουργία νέου πλέγματος θεσμικών δυνατοτήτων για την προώθηση τοπικών αναπτυξιακών πρωτοβουλιών (τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα, αναπτυξιακοί σύνδεσμοι, επιχειρήσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης, συνεταιρισμοί κ.λπ). Παράλληλα την περίοδο αυτή καταβάλετε προσπάθεια για την κατοχύρωση της οικονομικής αυτοτέλειας και αυτοδυναμίας των ΟΤΑ με την έκδοση νόμων που προβλέπουν σημαντικά έσοδα υπέρ της τοπικής αυτοδιοίκησης. Γενικότερα, δημιουργείται μία νέα δυναμική υπέρ της αποκέντρωσης και διαμορφώνεται πολιτική συναίνεση γύρω από την ενδυνάμωση τον θεσμού, παρά τις διαφωνίες σε επιμέρους ζητήματα της μεταρύθμισης.

2.2 Η Τοπική Αυτοδιοίκηση σήμερα

2.2.1 Ο θεσμός της περιφέρειας στην Ελλάδα

A) Η θεσμική διαδρομή για την ίδρυση της περιφέρειας

Η περιφέρεια εμφανίζεται για πρώτη φορά στο διοικητικό σύστημα της χώρας το 1986, ακολούθησε η έκδοση μιας σειράς νομοθετημάτων που μετέβαλαν το πλαίσιο λειτουργίας της, μέχρι να λάβει τη σημερινή της μορφή το 1997.

Ποιοι ήταν οι λόγοι που επέβαλλαν την εμφάνιση της περιφέρειας το 1986; Ο πρώτος λόγος που αναφέρεται συχνά είναι ότι η εμφάνιση της 'Περιφέρειας' ως ένα νέο διοικητικό επίπεδο το 1986 ήρθε από εξωτερικούς λόγους που συνδέονταν με την ευρωπαϊκή κοινότητα. Ήδη από το 1985, στο πλαίσιο της

περιφερειακής πολιτικής, η ευρωπαϊκή κοινότητα χρηματοδοτούσε τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα.

Τα προγράμματα αυτά ήταν κατά βάση περιφερειακά προγράμματα.

Επομένως, η Ελλάδα έπρεπε να διαμορφώσει περιφερειακές δομές που θα ανταποκρίνονταν στις απαιτήσεις συνεκτικών και μακροχρόνιων αναπτυξιακών προγραμμάτων με αξιοποίηση πόρων από την Κοινότητα. Την ανάγκη αυτή καθιστούσε πιο επιτακτική, η εμφανιζόμενη λειτουργική αδυναμία και οργανωτική ανεπάρκεια των τότε νομαρχιών στη διαχείριση των Μεσογειακών Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων. Επίσης, οι προοπτικές μεταρρύθμισης των διαρθρωτικών ταμείων της Κοινότητας επέτειναν ακόμη περισσότερο την πίεση για αλλαγές με πιο ευέλικτες, αποτελεσματικές δομές. Ένας δεύτερος σκοπός της εγκαθίδρυσης των περιφερειών το 1986 ήταν η ανάγκη ορθολογικοποίησης της οργάνωσης των διανομαρχιακών υπηρεσιών των υπουργείων σε μια ενιαία περιφερειακή δομή. Πρακτικά, αυτό σήμαινε τη σύσταση νέων, περιφερειακού επιπέδου, κρατικών υπηρεσιών, διαρθρωμένων σε έναν ενιαίο διοικητικό κορμό που θα ήταν η περιφέρεια. Παρά την πρόθεση του νόμου, στην πράξη αυτές οι κρατικές υπηρεσίες περιφερειακού επιπέδου δεν συστάθηκαν. Δηλαδή, στον τομέα της αναδιάρθρωσης των υπηρεσιών διανομαρχιακού επιπέδου δεν σημειώθηκε πρόοδος, και μόνον τα υπουργεία Εθνικής Οικονομίας και Εσωτερικών, είχαν αναπτύξει και λειτουργήσει υπηρεσίες στις (13) νεοσύστατες Περιφέρειες.

Μια σοβαρή προσπάθεια για την αναβάθμισή το ρόλου των περιφερειών έγινε το 1994. Η προσπάθεια αυτή συνδέθηκε με την θεσμοθέτηση της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, με το νόμο Ν. 2218/1994. Μετά τη θεσμοθέτηση της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, οι υπηρεσίες της κρατικής νομαρχίας που δεν καταργήθηκαν μεταφέρθηκαν στην περιφέρεια, ώστε να ενταχθούν σε έναν ενιαίο οργανισμό, μαζί με τις διοικητικές υπηρεσίες της Περιφέρειας. Ο νόμος, λοιπόν, αυτός παρείχε με Προεδρικό Διάταγμα τη δυνατότητα κατάρτισης οργανισμού της Περιφέρειας, στον οποίο θα εντάσσονταν οι διανομαρχιακές και νομαρχιακές υπηρεσίες των υπουργείων, οι οποίες θα αποτελούσαν τις υπηρεσίες της Περιφέρειας. Η Περιφέρεια θα ασκούσε επίσης εποπτεία επί των ΟΤΑ Α' βαθμού κι έτσι το Περιφερειακό Συμβούλιο θα καθίσταται υπεύθυνο για την έγκριση τόσο των νομαρχιακών όσο και των τοπικών μεσοχρόνιων αναπτυξιακών προγραμμάτων. Από τα παραπάνω είναι φανερό ότι η θεσμοθέτηση του νομού ως Β' βαθμού αυτοδιοίκησης υπήρχε πρόθεση να συνοδευτεί από τη ισχυροποίηση του κράτους σε ένα άλλο επίπεδο, αυτό της Περιφέρειας.

Ούτε, όμως, όλες αυτές οι ρυθμίσεις εφαρμόστηκαν. Τα Υπουργεία, για παράδειγμα, απέφυγαν την ένταξη των διανομαρχιακών τους υπηρεσιών στο προβλεπόμενο ενιαίο σχήμα και η έκδοση του προβλεπόμενου Π.Δ. με τον Οργανισμό της Περιφέρειας ουδέποτε πραγματοποιήθηκε. Παράλληλα, οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις φρόντιζαν να καλύψουν το κενό που είχε αφήσει η κατάργηση της κρατικής Νομαρχίας, επεκτείνοντας τις δραστηριότητές τους και σε θέματα που παραδοσιακά αντιμετωνπιζονταν ως «γενικότερης σημασίας». Οι δραστηριότητες των νέων ΟΤΑ προκάλεσαν αντιδράσεις, *ιδίως από ορισμένες επαγγελματικές ομάδες, με κύριο επιχείρημα ότι η υπαρπαγή κρατικών αρμοδιοτήτων από τους νεοπαγείς ΟΤΑ, σε συνδυασμό με την ανακύψασα έλλειψη ισχυρών διακλαδικών δομών, που θα εξασφάλιζαν ένα ελάχιστο βαθμό συνοχής των περιφερειακών υπηρεσιών, έπληττε τον πυρήνα του συνταγματικά κατοχυρωμένου θεσμού της αποκέντρωσης.*

Η τελευταία προσπάθεια για λύση στο πρόβλημα της διοίκησης, οργάνωσης και στελέχωσης της Περιφέρειας, ως ενιαίας διοικητικής μονάδας, ήρθε με την ψήφιση του ν. 2503/1997, που επέφερε την πλήρη αναδιοργάνωση στο σύστημα της διοικητικής αποκέντρωσης του κράτους.

Επιγραμματικά ο νέος νόμος εισήγαγε μεταξύ άλλων τις παρακάτω πιο σημαντικές καινοτομίες και αλλαγές:

- Αποδέσμευσε τις διάσπαρτες διανομαρχιακές υπηρεσίες από τα υπουργεία τους και τις ενοποίησε με στόχο τη βελτίωση του συντονιστικού και προγραμματικού ρόλου της Περιφέρειας.
- Κατέστησε την Περιφέρεια εκτός από προγραμματική (Ν. 1622/1986) και διοικητική μονάδα του κράτους, ικανή να ανταποκρίνεται στην αποστολή της ως φορέας σχεδιασμού, προγραμματισμού και συντονισμού της περιφερειακής ανάπτυξης στο πλαίσιο του εθνικού σχεδιασμού.
- Τέλος, απάλλαξε την κεντρική διοίκηση από αρμοδιότητες εκτελεστικού χαρακτήρα, αποδίδοντάς της έναν πιο επιτελικό ρόλο.

Αλλά και πάλι, πολλές αρμοδιότητες των Υπουργείων, δεν μεταφέρθηκαν στην περιφέρεια. Ο πλήρης Οργανισμός της νέας Περιφέρειας εντάχθηκε μεν στον τυπικό νόμο που ψηφίστηκε από τη Βουλή –δεν παρασχέθηκε δηλαδή απλά εξουσιοδότηση για έκδοση Π.Δ.-, γεγονός που μπορεί να ερμηνευτεί ως τακτική αντιμετώπισης της απροθυμίας των Υπουργείων για ένταξη των περιφερειακών υπηρεσιών τους σε ένα ενιαίο οργανωτικό σχήμα. Όμως, ως προς το λειτουργικό μέρος της μεταρρύθμισης (μεταφορά αρμοδιοτήτων), ο νομοθέτης του 2503/1997 παρέσχε εξουσιοδότηση στους κατά περίπτωση αρμόδιους Υπουργούς, οι οποίοι μαζί με τον Υπουργό ΕΣΔΔΑ θα πρότειναν, μετά από σχετική εισήγηση Ειδικής Επιτροπής, την έκδοση των απαιτούμενων Προεδρικών Διαταγμάτων για τη μεταφορά αρμοδιοτήτων στις Περιφέρειες. Τα Υπουργεία, όμως, χαρακτηρίζαν ως ‘επιτελικές’ όλες τις σημαντικές αρμοδιότητες που ασκούσαν οι κεντρικές τους υπηρεσίες και αρνήθηκαν να τις μεταβιβάσουν στις περιφέρειες.

B) Η διοικητική διάρθρωση της περιφέρειας

Για την εκπλήρωση της αποστολής της περιφέρειας, ο Ν. 2503/1997 διαμόρφωσε ένα νέο οργανωτικό σχήμα. Σύμφωνα με αυτό, σε κάθε Περιφέρεια έχει συσταθεί μια Γενική Διεύθυνση, η ονομαζόμενη *Γενική Διεύθυνση Περιφέρειας*, στην οποία προϊστάται ο *Γενικός Διευθυντής* της Περιφέρειας. Η Γενική Διεύθυνση συγκροτείται από δέκα (11) Διευθύνσεις, ένα (1) αυτοτελές Τμήμα. Στις νέες αυτές υπηρεσιακές μονάδες, κατανέμονται αρμοδιότητες που ήδη είχαν οι διανομαρχιακές υπηρεσίες των υπουργείων πριν την ένταξή τους στη διοικητική μονάδα της Περιφέρειας. Οι διευθύνσεις της περιφέρειας είναι: α. Σχεδιασμού και Ανάπτυξης, β. Υγείας και Πρόνοιας, γ. Δημοσίων Έργων, δ. Ελέγχου κατασκευής Έργων, ε. Ελέγχου συντήρησης Έργων, στ. Περιβάλλοντος και Χωροταξίας, ζ. Δασών-Δασαρχείων, η. Γεωργικής Ανάπτυξης, θ. Αυτοδιοίκησης, ι. Διοίκησης, ια. Επιθεώρησης Δασών. Στη Γενική Δ/ση Περιφέρειας υπάγεται επίσης το αυτοτελές Τμήμα Επικοινωνίας και Εξυπηρέτησης Πολιτών. Ο Γενικός Διευθυντής Περιφέρειας επιλέγεται από ειδικό Υπηρεσιακό Συμβούλιο για τριετή θητεία και ο ρόλος του είναι κατεξοχήν συντονιστικός ως προς τη δράση των υπηρεσιών της περιφέρειας. Επίσης, μεριμνά για την αποδοτικότητα των υπηρεσιών της

Διεύθυνσης και συνεργάζεται με τις κεντρικές υπηρεσίες αλλά και τους ΟΤΑ για τον συντονισμό των εφαρμοζόμενων πολιτικών. Το επιχειρησιακό σχήμα της περιφέρειας επιδιώκεται να στηρίξει την περιφερειακή ανάπτυξη. Ποιες είναι, όμως, οι διευθύνσεις που εμπλέκονται πιο ενεργά στο σχεδιασμό της περιφερειακής ανάπτυξης; Αναμφισβήτητα, από το σύνολο των Διευθύνσεων, η Δ/νση Σχεδιασμού και Ανάπτυξης, διεκπεραιώνει σημαντικές σχεδιαστικές και προγραμματικές λειτουργίες, επικουρώντας στο έργο του Περιφερειακού Συμβουλίου (βλ. παρακάτω). Η Δ/νση αυτή είναι η αρμόδια για την εξειδίκευση της περιφερειακής πολιτικής στο επίπεδο της Περιφέρειας και την υλοποίηση των διαδικασιών δημοκρατικού προγραμματισμού για τα ετήσια και μακροχρόνια προγράμματα της περιφερειακής ανάπτυξης. Στο πλαίσιο αυτό, συντάσσει προτάσεις για τη διαμόρφωση της περιφερειακής πολιτικής, μεριμνά για την κατάρτιση.

Εκτός από την της Γενική Διεύθυνση, η Περιφέρεια διαθέτει επιπλέον τις εξής υπηρεσιακές μονάδες: Γραφείο Γενικού γραμματέα Περιφέρειας, Δικαστικό Γραφείο Νομικού Συμβουλίου του Κράτος, Τμήμα Πολιτικής Σχεδίασης Έκτακτης Ανάγκης (ΠΣΕΑ). Οι μονάδες αυτές υπάγονται στον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας.

Οι εν λόγω οργανικές μονάδες έχουν τοπική αρμοδιότητα σε ολόκληρη την Περιφέρεια και έδρα τους την έδρα της Περιφέρειας, με εξαίρεση τις Δ/νσεις: α. Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Διοίκησης, β. Δασών- Δασαρχείων, οι οποίες έχουν τοπική αρμοδιότητα στους νομούς της Περιφέρειας. Η οργάνωση της και έγκριση των αναπτυξιακών προγραμμάτων και συντονίζει τους φορείς εκτέλεσης των προγραμμάτων. Επίσης, σχεδιασμό και προγραμματισμό διεκπεραιώνουν και οι θεματικές Δ/νσεις της Περιφέρειας (Δ/νση Δημοσίων Έργων, Δ/νση Δασών κ.λ.π.) στους τομείς ευθύνης τους. Αλλά και οι υπόλοιπες διευθύνσεις τελικά υπηρετούν η κάθε μια με τον τρόπο της την περιφερειακή ανάπτυξη.

Τέλος, στο σκέλος της οργάνωσης της Περιφερειακής Διοίκησης ανήκει ένα πλήθος υπηρεσιών των υπουργείων που λειτουργούν ως περιφερειακά όργανα και ασκούν αρμοδιότητες των κεντρικών φορέων στην Περιφέρεια. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι οι περιφερειακές υπηρεσίες που έχει αναπτύξει το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και ως τέτοιες είναι οι τεχνικές υπηρεσίες δήμων και κοινοτήτων (ΤΥΔΚ), οι υπηρεσίες αστικής και δημοτικής κατάστασης των πολιτών (πχ. υπηρεσίες έκδοσης διαβατηρίων) κ.α. Δηλαδή, διαπιστώνεται ότι λειτουργούν ακόμα παράλληλα δύο διαδικασίες αποκέντρωσης. Η μια οργανώνεται με ενιαίο τρόπο γύρω από τον θεσμό της περιφέρειας και αφορά σε αρμοδιότητες που μεταβιβάστηκαν σε αυτή, τόσο από τις κεντρικές υπηρεσίες, όσο και από την κρατική νομαρχία. Η δεύτερη, αφορά στην αποκέντρωση ορισμένων δράσεων κεντρικών φορέων, κάποιες από τις οποίες διεκπεραιώνονται από την διοικητικό κορμό της περιφέρειας ή της νομαρχίας αλλά δεν εντάσσονται στον ενιαίο διοικητικό κορμό της περιφέρειας, ούτε υπάγονται σε αυτόν. Αυτή η κατάσταση δημιουργεί συχνά προβλήματα σύγχυσης αρμοδιοτήτων, συντονισμού και συνέχειας στην εφαρμογή δημόσιας πολιτικής.

Γ) Τα όργανα της περιφέρειας και οι αρμοδιότητές τους

Τα κύρια όργανα της περιφέρειας είναι ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας και το Περιφερειακό Συμβούλιο. Ο Γεν. Γραμματέας της Περιφέρειας είναι ο άμεσος εκπρόσωπος της κυβέρνησης και ο υπεύθυνος για

την άσκηση της κυβερνητικής πολιτικής στην περιφέρεια. Ο Γεν. Γραμματέας Περιφέρειας διορίζεται, παύεται και μετατίθεται με πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου, έπειτα από εισήγηση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και κατέχει θέση μετακλητού υπαλλήλου. Ο Γ.Γ.Π. είναι προϊστάμενος όλων των πολιτικών, αστυνομικών και λιμενικών υπηρεσιών περιφερειακού επιπέδου και ασκεί τις αρμοδιότητες που έχουν ανατεθεί ή μεταβιβαστεί στις Υπηρεσίες της Περιφέρειας.

Ο παραπάνω τρόπος διορισμού του Γ.Γ.Π. έχει δεχθεί την κριτική ότι οδηγεί στην επιλογή Κομματικών Στελεχών για την άσκηση σημαντικού διοικητικού έργου κι έχει αντιπροταθεί, χωρίς να γίνει δεκτός, ο διορισμός από τη Βουλή. Ο Γ.Γ. Περιφέρειας αποτελεί πλέον το μοναδικό κρατικό περιφερειακό όργανο, κατόπιν κατάργησης του κρατικού νομάρχη με τον Ν. 2218/1994 και του Περιφερειακού Διευθυντή με τον Ν. 2399/1996. Επιπλέον με τον Ν. 2503/1997 αναβαθμίστηκε σημαντικά ο ρόλος του Γ.Γ. Περιφέρειας, ο οποίος μεταξύ άλλων, είναι ο γενικός διατάκτης του προϋπολογισμού της Περιφέρειας. Στον Γενικό Γραμματέα ανήκουν αποκλειστικά οι αρμοδιότητες που έχουν ανατεθεί ή μεταβιβαστεί στις υπηρεσίες της Περιφέρειας, καθώς και κάθε άλλη αρμοδιότητα που του ανατίθεται βάσει νόμου. Το *Περιφερειακό Συμβούλιο* αποτελεί το συλλογικό όργανο που λειτουργεί σε κάθε Περιφέρεια και διαδραματίζει ένα πολύ σημαντικό ρόλο για την ανάπτυξη της Περιφέρειας, αλλά και ολόκληρης της χώρας.

Είναι όργανο με συμβουλευτικές και αποφασιστικές αρμοδιότητες, σχετικές με τον δημοκρατικό προγραμματισμό της περιφερειακής ανάπτυξης και επί άλλων θεμάτων που του ανατίθενται από τις κείμενες σχετικές διατάξεις, όπως ισχύουν κάθε φορά. Το Περιφερειακό Συμβούλιο αποτελείται από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας ως Πρόεδρο και μέλη τους νομάρχες και προέδρους των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων που περιλαμβάνονται στην Περιφέρεια, έναν εκπρόσωπο από κάθε Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων (ΤΕΔΚ) που περιλαμβάνει η Περιφέρεια και έναν εκπρόσωπο της περιφερειακής οργάνωσης φορέων όπως, του ΤΕΕ, Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, του Ναυτικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, της Α.Δ.Ε.Δ.Υ., της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕΣ, της Γ.Σ.Ε.Ε.

Τέλος, για την εναρμόνιση των περιφερειακών πολιτικών και τον συντονισμό δράσης κεντρικών και περιφερειακών κρατικών υπηρεσιών, ο Ν. 2503/1997 (άρθρο 1 § 4) υιοθέτησε την ίδρυση του *Συμβουλίου Περιφερειών*, υπό την προεδρία του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, στο οποίο συμμετέχουν οι Γενικοί Γραμματείς όλων των Περιφερειών και ο αρμόδιος Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Δ) Οι οικονομικοί όροι της περιφέρειας

Οι δαπάνες λειτουργίας της Περιφέρειας καταβάλλονται από πιστώσεις, εγγεγραμμένες σε ξεχωριστό τμήμα του Γενικού Κρατικού Προϋπολογισμού, κατά Περιφέρεια, νομό ή δήμο. Μετά την κατάργηση του κρατικού νομάρχη, οι κρατικές αρμοδιότητες δεν μεταφέρθηκαν στον αιρετό, αλλά στον Περιφερειακό Διευθυντή. Με τον Ν. 2647/1998 μεταφέρθηκαν (139) νέες αρμοδιότητες στους Γενικούς Γραμματείς, που πριν τις ασκούσαν υπουργοί. Ν. 1622/86 άρθρα 63,64 και Ν. 2503/97 άρθρο 1, § 3 Κατ' εξαίρεση τα Περιφερειακά Συμβούλια των Περιφερειών Αττικής, Κεντρικής Μακεδονίας,

Δυτικής Ελλάδας, Βορείου Αιγαίου αποτελούνται από κάποια μέλη επιπλέον αυτών που προβλέπονται παραπάνω νομαρχία και ειδικό φορέα δραστηριότητας (άρθρο 4, § 1 Ν. 2503/1997). Ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας είναι κύριος διατάκτης του προϋπολογισμού της Περιφέρειας, με εξαίρεση τις πιστώσεις ειδικών φορέων των νομών ή των νομαρχιών της Περιφέρειας.

Ειδικότερα, για την χρηματοδότηση έργων που υλοποιούνται στην Περιφέρεια, από το 1998 το Υπουργείο εθνικής Οικονομίας, εκδίδει Συλλογικές Αποφάσεις Έργων κάθε Περιφέρειας (Σ.Α.Ε.Π.). Οι πιστώσεις που εντάσσονται στις Σ.Α.Ε.Π. για τα έργα περιφερειακού χαρακτήρα, περιλαμβάνονται στον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων. Η ένταξη έργων στις Σ.Α.Ε.Π. γίνεται με πρόταση του Περιφερειακού Συμβουλίου. Η απόφαση αυτή κοινοποιείται υποχρεωτικά στην αρμόδια Δ/νση Δημοσίων Επενδύσεων του ΥΠΟΙΚ.

Ε) Το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης

Με τον Ν. 2218/1994 (άρθρο 53) συστάθηκε στην έδρα κάθε Περιφέρειας, Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου, το ονομαζόμενο Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης (ΠΤΑ), ως επιτελικό όργανο διεκπεραίωσης οικονομικών λειτουργιών. Οι κύριες αρμοδιότητές του, μεταξύ άλλων, είναι:

- η διαχείριση και κατανομή, σύμφωνα με τις αποφάσεις του Περιφερειακού Συμβουλίου, πιστώσεων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, χρηματοδοτήσεων φορέων του δημόσιου τομέα και άλλων νομικών προσώπων, καθώς και χρηματοδοτήσεων προερχόμενων από Προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων Διεθνών Οργανισμών.
- η άσκηση της ταμειακής διαχείρισης
- η συμμετοχή σε προγράμματα της Ε.Ε.
- η σύναψη δανείων με χρηματοδοτικούς φορείς του εσωτερικού και εξωτερικού για την εκτέλεση έργων και την εφαρμογή προγραμμάτων.

Η ίδρυση του ΠΤΑ αποτελεί μια καλή βάση για την δημοσιονομική αποκέντρωση σε περιφερειακό επίπεδο. Βέβαια το ΠΤΑ μέχρι σήμερα έχει παίξει κυρίως το ρόλο της ταμειακής υπηρεσίας της περιφέρειας, οι προοπτικές του όμως είναι για μεγαλύτερη εμπλοκή στον σχεδιασμό της περιφερειακής ανάπτυξης και της χρηματοδότησης αναπτυξιακών προγραμμάτων.

2.2.2 Τα χαρακτηριστικά του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα

Πριν συζητηθούν πιο αναλυτικά οι δύο βαθμίδες αυτοδιοίκησης κρίνεται σκόπιμο να σχολιαστούν κάποια βασικά χαρακτηριστικά της, τα οποία επιγραμματικά είναι τα εξής: α) η δημοκρατική συγκρότηση β) η διοίκηση τοπικών υποθέσεων γ) η διοικητική και δημοσιονομική τους αυτοτέλεια δ) η άσκηση διοικητικής εποπτείας από την κεντρική διοίκηση. Όμως, τι είναι και τι σημαίνει το καθένα από αυτά;

α) Δημοκρατική συγκρότηση των ΟΤΑ

Σύμφωνα με το άρθρο 102 § 2 του Συντάγματος, οι αρχές των ΟΤΑ εκλέγονται με καθολική και μυστική ψηφοφορία. Είναι λοιπόν εμφανής η

δημοκρατική συγκρότηση και νομιμοποίηση των οργάνων των ΟΤΑ. Η τοπική αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα ήταν πάντοτε ένας θεσμός με έντονη πολιτική νοηματοδότηση. Η ελληνική αυτοδιοίκηση από τα πρώτα χρόνια εμφάνισής της συνδέθηκε με τη 'δημοκρατική αρχή' και καθιερώθηκε ως ο θεσμός που πραγματώνει την λαϊκή κυριαρχία σε τοπικό επίπεδο. Ο αιρετός χαρακτήρας των οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης εξυπηρετεί καλύτερα τους σκοπούς του κράτους στο τοπικό επίπεδο, καθώς τα όργανα αυτά εκλέγονται άμεσα από τους κατοίκους, και γνωρίζουν καλύτερα τις ανάγκες και τα προβλήματά τους.

β) Η διοίκηση των "τοπικών υποθέσεων"

Στα όργανα των δημοκρατικά συγκροτημένων και νομιμοποιημένων πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων ΟΤΑ, το Σύνταγμα (άρθρο 102 § 1) προβλέπει αποκλειστικά τη διοίκηση των *τοπικών υποθέσεων*. Παρότι, όμως, ο όρος 'τοπική υπόθεση', συνιστά κεντρική συνιστώσα του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, -το αναθεωρημένο Σύνταγμα του 2001 μάλιστα, για πρώτη φορά κατοχυρώνει ρητά το λεγόμενο τεκμήριο αρμοδιότητας για τις τοπικές υποθέσεις υπέρ αυτής, ο ορισμός του συναντά αρκετές δυσχέρειες.

γ) Η αυτοτέλεια των ΟΤΑ

Απόρροια της νομικής προσωπικότητας των τοπικών αυτοδιοικούμενων οργανισμών είναι η αυτοτέλειά τους έναντι της κρατικής διοίκησης. Η αυτοτέλεια διακρίνεται σε: α) διοικητική και β) οικονομική. Η *διοικητική αυτοτέλεια* των ΟΤΑ πρωτοεμφανίστηκε στο Σύνταγμα του 1975 (άρθρο 102 § 2). Με τον όρο αυτό νοείται ότι οι οργανισμοί αυτοί, με δική τους ευθύνη, με δικά τους όργανα, ελεύθερα, και χωρίς να υπόκεινται στις διαταγές των οργάνων του Κράτους, ή άλλου φορέα δημόσιας εξουσίας, λαμβάνουν και εκτελούν τις αποφάσεις στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους.

Ωστόσο, η διοικητική αυτοτέλεια των ΟΤΑ δεν σημαίνει και 'αυτονομία', δηλαδή ικανότητα νομικής αυτορρύθμισης. Επίσης, η ανάγκη για ενιαία συμμόρφωση στο νόμο, σε όλη την επικράτεια, καθιστά αποδεκτό τον έλεγχο νομιμότητας στους τοπικούς οργανισμούς. Αντιθέτως, ο έλεγχος σκοπιμότητας επί πράξεων των ΟΤΑ κρίνεται αντισυνταγματικός, εφόσον η καθιέρωση ενός τέτοιου ελέγχου θα εμπόδιζε την πρωτοβουλία και ελευθερία δράσης τους.

Το Σύνταγμα μετά την τελευταία αναθεώρηση ορίζει ρητά την *οικονομική αυτοτέλεια* των ΟΤΑ, δηλαδή την οικονομική τους ανεξαρτησία. Κατά την έννοια αυτή, οι ΟΤΑ μπορούν να έχουν δική τους περιουσία και δικά τους έσοδα, να διαχειρίζονται και να διαθέτουν αυτά κατά βούληση, να καθορίζουν τα έξοδα, να επιβάλλουν δημόσια βάρη, να συντάσσουν δικό τους προϋπολογισμό και απολογισμό και να ασκούν τον δικό τους δημοσιονομικό αυτοέλεγχο. Το κράτος περιορίζεται στο να μεριμνά για την εξασφάλιση των αναγκαίων πόρων στους ΟΤΑ, προκειμένου αυτοί να εκπληρώνουν την αποστολή τους (άρθρο 102 § 5 Συντ.). Η τελευταία αυτή διάταξη κρίνεται αρκετά δεσμευτική για την Κεντρική Διοίκηση που θα πρέπει και νομοθετικά πλέον να δεσμεύεται για την εξασφάλιση των πόρων της Αυτοδιοίκησης. Μάλιστα το τεκμήριο αρμοδιότητας υπέρ των ΟΤΑ, εντείνεται μετά από την επικύρωση του «Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας» (ΕΧΤΑ) δια του Ν. 1850/1989. Ο Ευρωπαϊκός Χάρτης Τοπικής Αυτονομίας αποτελεί διεθνή

Σύμβαση που καταρτίστηκε από την επιτροπή υπουργών των κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης στο Στρασβούργο το 1985. Η σύμβαση αυτή κυρώθηκε από τη Χώρα μας με το νόμο 1850/1989 και έκτοτε απέκτησε την ισχύ που ορίζει το άρθρ. 28 § 1 του Συντ., δηλαδή απέκτησε ισχύ υπερνομοθετική και υπερισχύει κάθε αντίθετης εθνικής ρύθμισης, ιδιαίτερα του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα. Ειδικότερα, στο άρθρο 3 § 1 του Χάρτη αναφέρει: «Δια της τοπικής αυτονομίας νοείται το δικαίωμα των ΟΤΑ να ρυθμίζουν και να διευθύνουν, στα πλαίσια του νόμου με δική τους ευθύνη και προς όφελος του πληθυσμού τους, ένα σημαντικό μέρος των δημοσίων υποθέσεων». Το τεκμήριο αρμοδιότητας υπέρ των ΟΤΑ ισχυροποιείται και μέσα από τις διατάξεις τη Συνθήκης του Μάαστριχτ περί 'επικουρικότητας', σύμφωνα με την οποία οι αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται όσο το δυνατόν από επίπεδα πλησιέστερα στον πολίτη, για να είναι ορθολογικότερες και δικαιότερες. Την αρχή της επικουρικότητας φαίνεται εξάλλου να καθιερώνει και ο ΕΧΤΑ στο άρθρο 4 στην § 3: «Η άσκηση των δημοσίων αρμοδιοτήτων, πρέπει κατά γενικό τρόπο να ανήκει κατά προτίμηση στις αρχές τις πιο πλησιέστερες στους πολίτες». δυνατότητα απευθείας είσπραξης -από τους ΟΤΑ- 'τοπικών εσόδων' κατόπιν εξουσιοδότησης νόμου.

δ) Η κρατική εποπτεία

Μέχρι ποίου σημείου, όμως, επεκτείνονται τα όρια της αυτοτέλειας των ΟΤΑ; Την απάντηση δίνει το ίδιο το Σύνταγμα με την καθιέρωση του θεσμού της κρατικής εποπτείας (άρθρο 102 § 4). Η συνταγματική κατοχύρωση του θεσμού της κρατικής εποπτείας, έγκειται στη διαφύλαξη της ενότητας του κράτους αλλά ταυτόχρονα και στη προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων του διοικούμενου. Η εποπτεία επί πράξεων των οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης, αφορά αποκλειστικά έλεγχο νομιμότητας και δεν επιτρέπεται να εμποδίζει την ελευθερία δράσης της. Με τον Ν. 2218/1994 καθιερώθηκε η αρχή της κατάργησης του ελέγχου σκοπιμότητας των πράξεων των ΟΤΑ πρώτης και δεύτερης βαθμίδας. Για τους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ, η *εποπτεία επί πράξεων* αναφέρεται στον έλεγχο νομιμότητας, όλων των πράξεων των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων, των δημαρχικών επιτροπών και των δημάρχων και προέδρων των κοινοτήτων και ασκείται από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας και την Επιτροπή εποπτείας του άρθρου 177 του ΔΚΚ που συνιστάται στην έδρα Περιφέρειας. Η δε *εποπτεία επί προσώπων* ασκείται μόνο από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας.

Με τον Ν. 2218/1994 καθιερώθηκε σύστημα εποπτείας και για τους δευτεροβάθμιους ΟΤΑ .

Η σύνθεση της Επιτροπής εποπτείας δεν διαφοροποιείται ως προς την εποπτεία πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων ΟΤΑ, συνιστά δε 'ανεξάρτητη δημόσια αρχή' και ως συλλογικό ολιγομελές όργανο συμβάλλει στην αποφυγή της μονομέρειας και μεροληψίας που διακρίνει τα μονοπρόσωπα όργανα.

Η Επιτροπή εποπτείας επί των πράξεων ΟΤΑ συγκροτείται (Ν. 2839/2000) από: α) ένα μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ως Πρόεδρο, που ορίζεται με τον αναπληρωτή του από τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και β) δύο μόνιμους υπάλληλους της Γενικής Γραμματείας Περιφέρειας, κατηγορίας ΠΕ με βαθμό τουλάχιστον Α' που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους από τον Γ.Γ. Περιφέρειας. Στη περίπτωση των κρατικών νομαρχιών, μέχρι και την θέσπιση του Ν. 2218/1994, έλεγχο νομιμότητας ασκούσε ο κρατικός νομάρχης.

2.2.2.1 Η πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση

A) Γενικά

Η πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση απαρτίζεται από τους 900 (από 377) Δήμους και τις 133 (από 5.398) Κοινότητες που θεσμοθετήθηκαν με το νόμο 2539/97, γνωστό και ως Πρόγραμμα «Ι. Καποδίστριας». Η λειτουργία της πρώτης βαθμίδας τοπικής αυτοδιοίκησης διέπεται από τις διατάξεις του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (ΔΚΚ).

B) Αρμοδιότητες των πρωτοβάθμιων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης

Οι αρμοδιότητες της τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού αφορούν στην διοίκηση των τοπικών υποθέσεων. Η έννοια αυτή, όπως προαναφέρθηκε, χρειάζεται να συγκεκριμενοποιηθεί και να εξειδικευτεί, πράγμα που δεν είναι ιδιαίτερα εύκολο. Το άρθρο 24 § 1 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, στην προσπάθειά του να περιγράψει τις αρμοδιότητες των Δήμων και Κοινοτήτων, χρησιμοποιεί το επίρρημα 'ιδίως', για να κάνει μια εντελώς ενδεικτική απαρίθμησή τους. Σε γενικές γραμμές οι αρμοδιότητες αυτές αφορούν:

A). Στην κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία, ι) συστημάτων ύδρευσης, άρδευσης και αποχέτευσης, αντιπλημμυρικών και εγγειοβελτικών έργων, έργων δημοτικής και κοινοτικής οδοποιίας, πλατειών, γεφυρών και έργων ηλεκτροφωτισμού των κοινόχρηστων χώρων, ii) χώρων πρασίνου, βοσκοτόπων, υπαίθριων κοινόχρηστων χώρων, κοιμητηρίων και δημοτικών και κοινοτικών χώρων άθλησης και αναψυχής και iii) δημοτικών, κοινοτικών και λαϊκών αγορών.

B). Στην ίδρυση και λειτουργία πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων, όπως βιβλιοθήκες, μουσεία, πινακοθήκες, φιλαρμονικές, θέατρα. Στην υποχρέωση για την επισκευή και συντήρηση παραδοσιακών ή ιστορικών κτιρίων που παραχωρούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς ή κοινωνικές και πολιτιστικές λειτουργίες και σε συνεργασία με τους αρμόδιους δημόσιους φορείς, στη συντήρηση και λειτουργία αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων της περιοχής,

Γ). Στην επισκευή και συντήρηση σχολικών κτιρίων (η αρμοδιότητα κατασκευής των σχολικών κτιρίων ανήκει στις ΝΑ),

Δ). Στη ρύθμιση της κυκλοφορίας, στον καθορισμό πεζόδρομων, μονοδρομήσεων και κατευθύνσεων της κυκλοφορίας, στον προσδιορισμό και την λειτουργία χώρων στάθμευσης οχημάτων,

Ε). Στον έλεγχο της τήρησης των διατάξεων που αφορούν την καθαριότητα, την κυκλοφορία και στάθμευση των οχημάτων, την οικοδόμηση, την κοινή ησυχία, τη λειτουργία καταστημάτων και επιχειρήσεων υγειονομικού ενδιαφέροντος, θεάτρων, κινηματογράφων, την ηχορύπανση, τη ρύπανση των θαλασσών από πηγές ξηράς, την προστασία των επίγειων και υπόγειων υδάτινων αποθεμάτων και την προστασία του περιβάλλοντος.

ΣΤ). Στην ίδρυση και λειτουργία παιδικών, βρεφικών, βρεφονηπιακών σταθμών και νηπιαγωγείων, κέντρων ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων,

βρεφοκομείων, ορφανοτροφείων, Κ.Α.Π.Η. και κέντρων υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με ειδικές ανάγκες καθώς και στην μελέτη και εφαρμογή κοινωνικών προγραμμάτων,

Ζ). Στην υλοποίηση του πολεοδομικού σχεδιασμού, σύμφωνα με το εγκεκριμένο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο, Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου (Ζ.Ο.Ε.), καθώς και κάθε άλλο σχέδιο χωροταξικού επιπέδου και στην τήρηση των δεδομένων του κτηματολογίου της περιοχής τους, όπως αυτά προκύπτουν από το συνολικό σχεδιασμό και την ολοκληρωμένη διαχείριση του Εθνικού Κτηματολογίου,

Θ). Στην καθαριότητα και τη διαχείριση των απορριμμάτων, την κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία λουτρών και αποχωρητηρίων,

Ι). Στην χορήγηση και αφαίρεση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας όλων των καταστημάτων και επιχειρήσεων (Ν. 2507/1995, άρθρο 11 και Ν. 2503/1997, άρθρο 11 § 9) υγειονομικού ενδιαφέροντος,

Κ) Στη σήμανση των δημοτικών και κοινοτικών οδών (Ν. 2696/1999, άρθρο 10 § 1), την ονομασία τους, την τοποθέτηση πινακίδων και αριθμήσεων.

Η απαρίθμηση των αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ είναι ενδεικτική, αφού κάθε άλλη δραστηριότητα που χαρακτηρίζεται ως 'τοπική υπόθεση' ανήκει στην αρμοδιότητά τους. Επίσης, κάθε δήμος ή κοινότητα μπορεί να ιδρύει σύμφωνα με τον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας του, ειδική υπηρεσία, την δημοτική αστυνομία (ΔΚΚ, άρθρο 24 § 2).

Τέλος, αξίζει να αναφερθεί ότι με το άρθρο 38 του ΔΚΚ παρέχεται στους δήμους και τις κοινότητες η δυνατότητα άσκησης γνωμοδοτικής αρμοδιότητας, όπως είναι η γνώμη των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων για θέματα που σχετίζονται με την προστασία περιβάλλοντος και τα χωροταξικά σχέδια.

Οι αρμοδιότητες της τοπικής αυτοδιοίκησης διέπονται και από μια άλλη σειρά από ταξινομήσεις. Μια απ' αυτές είναι η διάκριση ανάμεσα σε 'οικείες' και σε 'δοτές' αρμοδιότητες. Οι 'οικείες' αρμοδιότητες νοούνται αυτές που ασκούνται από τους ΟΤΑ αυτοτελώς και αφορούν τοπικές υποθέσεις που προαναφέρθηκαν. 'Δοτές' είναι οι αρμοδιότητες που ασκούν οι δήμοι και κοινότητες κατ' εντολήν του κράτους ή άλλου νομικού προσώπου. Στη περίπτωση αυτή, τα όργανα των ΟΤΑ αποκτούν διφυές χαρακτήρα γιατί δρουν (στα πλαίσια του λεγόμενου 'λειτουργικού διπλασιασμού') ως κρατικά όργανα και υπόκεινται κατά συνέπεια σε ιεραρχικό έλεγχο. Οι 'δοτές' αρμοδιότητες οργάνων των ΟΤΑ, γνωστές και ως 'αλλότριες', η ρύθμισή τους είναι αποσπασματική και δεν ασκούνται στα πλαίσια μιας ενιαίας λογικής.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα αλλότριων αρμοδιοτήτων είναι, για τους μεν δημάρχους και προέδρους κοινοτήτων η άσκηση καθηκόντων Ληξιάρχου και η έκδοση διαφόρων πιστοποιητικών, για τους δε νομάρχες η έκδοση διαβατηρίων και διαπιστωτικών πράξεων για την ιθαγένεια. Μια άλλη διάκριση των αρμοδιοτήτων των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ είναι η (γαλλικής προέλευσης) διάκριση σε αποκλειστικές και συντρέχουσες. Με τον Ν. 2218/1994 έγινε ενοποίηση των αρμοδιοτήτων, και όλες νοούνται πλέον ως αποκλειστικές υπέρ των ΟΤΑ, για τις υποθέσεις τοπικού χαρακτήρα. Η διάταξη αυτή συντονίζεται πλέον κατά τον πιο συνεπή τρόπο, με το Σύνταγμα που εγγυάται τεκμήριο αρμοδιότητας υπέρ των ΟΤΑ, άποψη που ενισχύει και ο ΕΧΤΑ, ο οποίος προβλέπει ότι, οι αρμοδιότητες που ανατίθενται στους ΟΤΑ πρέπει να είναι πλήρεις και αποκλειστικές.

Γ) Δημοτικές και κοινοτικές αρχές

Ο δήμος διοικείται από το Δημοτικό Συμβούλιο, τη Δημαρχιακή Επιτροπή και τον Δήμαρχο. Το δημοτικό συμβούλιο, έχει γενική αρμοδιότητα να αποφασίζει για όλα τα θέματα εκτός από εκείνα που ανήκουν κατά ρητή διάταξη νόμου στην ειδική αρμοδιότητα του δημάρχου ή της δημαρχιακής επιτροπής. Ως προς τη σύνθεσή του, το δημοτικό συμβούλιο αποτελείται από 11 έως 41 μέλη, ανάλογα με τον πληθυσμό και από τους προέδρους των 5μελών ή 7μελών τοπικών συμβουλίων (βλ. παρακάτω) των δημοτικών διαμερισμάτων που έχουν πληθυσμό τουλάχιστον 300 κατοίκων (ΔΚΚ, άρθρο 40 § 2). Όλες οι αποφάσεις των δημοτικών συμβουλίων είναι εκτελεστές αφότου εκδοθούν, δημοσιεύονται στον πίνακα ανακοινώσεων του δημοτικού καταστήματος και αποστέλλονται στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας, ο οποίος και ασκεί, σε πρώτο στάδιο, τον σχετικό έλεγχο νομιμότητας.

Η δημαρχιακή επιτροπή αποτελείται από τον δήμαρχο ή έναν αντιδήμαρχο που υποδεικνύει ο δήμαρχος, ο οποίος εκτελεί χρέη προέδρου, και 2 έως 6 μέλη εκλεγμένα από το δημοτικό συμβούλιο που αποτελούν και μέλη αυτού. Η δημαρχιακή επιτροπή είναι, μεταξύ άλλων, υπεύθυνη για τη σύνταξη του προϋπολογισμού και τις δημοπρασίες. Για την διεξαγωγή των δημοπρασιών και την αξιολόγηση των προσφορών μπορεί να συγκροτεί επιτροπές, από μέλη της ή ειδικούς επιστήμονες, δημοτικούς ή δημόσιους υπαλλήλους. Επίσης, μπορεί να παραπέμπει οποιοδήποτε θέμα της αρμοδιότητάς της στο Δημοτικό Συμβούλιο για τη λήψη απόφασης, εφόσον κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται από την ιδιαίτερη σοβαρότητα του θέματος. Ο δήμαρχος εκπροσωπεί τον δήμο, εκτελεί τις αποφάσεις των παραπάνω συλλογικών οργάνων, είναι προϊστάμενος του προσωπικού και των υπηρεσιών του δήμου, τις οποίες και διευθύνει (ΔΚΚ, άρθρο 114). Στους περισσότερους δήμους, ο δήμαρχος επικουρείται από αντιδημάρχους, δηλ. δημοτικούς συμβούλους οι οποίοι ορίζονται από τον ίδιο για διετή θητεία. Οι αντιδήμαρχοι ασχολούνται με συγκεκριμένο τομέα της δημοτικής δραστηριότητας και ασκούν όσες αρμοδιότητες τους έχει μεταβιβάσει ο δήμαρχος.

Οι δήμοι που συγκροτήθηκαν με τον Ν. 2539/1997, στο πλαίσιο του προγράμματος «Ι. Καποδίστριας», υποδιαιρούνται σύμφωνα με τα εδαφικά όρια των καταργηθέντων ΟΤΑ, σε δημοτικά διαμερίσματα, όπου συνιστώνται τοπικά συμβούλια με 3-7 μέλη, ανάλογα με τον πληθυσμό του κάθε διαμερίσματος. Το τοπικό συμβούλιο λειτουργεί στα πλαίσια του νέου δήμου, ως όργανο δημοτικής αποκέντρωσης, μέσα στα όρια του αντίστοιχου δημοτικού διαμερίσματος. Τα τοπικά συμβούλια έχουν την αρμοδιότητα υποβολής προτάσεων προς το δημοτικό συμβούλιο, για όλα τα ζητήματα που αφορούν το δημοτικό διαμέρισμα, καθώς και ορισμένες ειδικές αρμοδιότητες ως προς την παρουσία του αντίστοιχου ΟΤΑ. Τα τοπικά συμβούλια αποτελούν κατ' ουσία μονάδες τοπικής αυτοδιοίκησης με δικά τους όργανα και αυτοτελείς αρμοδιότητες, που καθορίζονται στο άρθρο 6 του Ν. 2539/97. Ο νόμος επίσης αναγνωρίζει στα δημοτικά συμβούλια τη δυνατότητα ανάθεσης αποφασιστικών αρμοδιοτήτων (κυρίως, όσον αφορά τοπικές υποδομές) στα τοπικά συμβούλια ή τους προέδρους τους. Ομοίως προς τους δήμους, οι κοινότητες διοικούνται από: το Κοινοτικό Συμβούλιο και τον πρόεδρο της κοινότητας. Το κοινοτικό συμβούλιο αποτελείται από 7 έως 11 μέλη συμπεριλαμβανομένου και του προέδρου (ΔΚΚ, άρθρο 39). Το Κοινοτικό

Συμβούλιο αποφασίζει για κάθε θέμα σχετικό με τις αρμοδιότητες της κοινότητας, εκτός από τα θέματα που ανήκουν στην αρμοδιότητα του Προέδρου της. Επίσης, παίρνει θέση σε θέματα τοπικού ενδιαφέροντος, και γνωμοδοτεί, όποτε αρμόδιες δημόσιες αρχές ζητούν τη γνώμη της. Ο πρόεδρος της κοινότητας είναι ο αρμόδιος για την εκτέλεση αποφάσεων του κοινοτικού συμβουλίου, είναι προϊστάμενος των υπηρεσιών της κοινότητας, εκπροσωπεί την κοινότητα και ασκεί τις αρμοδιότητες που ορίζει το άρθρο 100 του ΔΚΚ.

Δ) Έσοδα, δαπάνες και οικονομική διαχείριση των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ

Ο Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας προβλέπει προς όφελος των δήμων και των κοινοτήτων ορισμένους πόρους εσόδων που διακρίνονται αφενός σε τακτικούς, οι οποίοι προέρχονται α) από θεσμοθετημένους υπέρ αυτών πόρους και τακτικές επιχορηγήσεις από τον κρατικό προϋπολογισμό, β) από τα εισοδήματα της κινητής και ακίνητης περιουσίας, γ) από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα, δ) από φόρους, τέλη, δικαιώματα και εισφορές, ε) από τοπικά δυνητικά τέλη και εισφορές, και αφετέρου σε έκτακτους που προέρχονται α) από δάνεια, δωρεές κληροδοτήματα και κληρονομίες, β) από εκποίηση περιουσιακών στοιχείων, γ) από έκτακτες επιχορηγήσεις από δημόσιους φορείς, δ) από χρηματοδοτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων διεθνών οργανισμών και ε) από κάθε άλλη πηγή (ΔΚΚ, άρθρο 217 και Ν. 2672/1998, άρθρο 1). Πολύ σημαντικά έσοδα για τους ΟΤΑ είναι και τα προερχόμενα από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (Κ.Α.Π), δηλ. τη συμμετοχή της τοπικής αυτοδιοίκησης σε έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού. Η κατανομή των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων στους δήμους και τις κοινότητες γίνεται με υπουργικές αποφάσεις, βάσει κριτηρίων που ορίζει ο νόμος (Ν. 1828/1989, άρθρο 25) . Από τους θεσμοθετημένους πόρους, και ειδικότερα το 1/3 από τον φόρο εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, εγγράφεται στον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων και διατίθεται για την χρηματοδότηση επενδυτικών δραστηριοτήτων των δήμων, κοινοτήτων και των αναπτυξιακών συνδέσμων. Τα υπόλοιπα 2/3 εγγράφονται στον Τακτικό Προϋπολογισμό για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών των δήμων, κοινοτήτων και των αναπτυξιακών συνδέσμων.

Οι δαπάνες των δήμων και κοινοτήτων διακρίνονται αφενός σε υποχρεωτικές και αυτές είναι: α) η πληρωμή εξόδων διοίκησης, β) η εξόφληση νόμιμων οφειλών, γ) οι ετήσιες εισφορές στους συνδέσμους δήμων και κοινοτήτων και δ) οι ετήσιες επιχορηγήσεις στα δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα, και αφετέρου σε προαιρετικές στις οποίες εντάσσεται κάθε άλλη δαπάνη που προβλέπεται βέβαια από διάταξη νόμου ή εξυπηρετεί λειτουργικές ανάγκες των ΟΤΑ ή συντελεί στην εκπλήρωση της αποστολής τους (ΔΚΚ, άρθρο 218). Κάθε δήμος και κάθε κοινότητα καταρτίζει τον προϋπολογισμό του, στον οποίο αναφέρονται όλα τα έσοδα και όλες οι δαπάνες. Ο προϋπολογισμός συντάσσεται στη περίπτωση των δήμων, από τη δημαρχιακή επιτροπή και στη περίπτωση των κοινοτήτων, από τον πρόεδρο της κοινότητας. Ακολουθώς συζητείται και ψηφίζεται από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο και εν συνεχεία υποβάλλεται σε υποχρεωτικό έλεγχο από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας.

Ε) Σύνδεσμοι δήμων και κοινοτήτων

Οι Δήμοι και οι Κοινότητες μπορούν να συνάπτουν διαφόρων ειδών συνεργασίες μεταξύ τους. Μια τέτοια μορφή συνεργασίας είναι οι Σύνδεσμοι. Ειδικότερα, δύο ή περισσότεροι δήμοι ή κοινότητες μπορούν, με απόφαση καθενός από τα δημοτικά ή κοινοτικά τους συμβούλια, να συστήσουν σύνδεσμο δήμων ή κοινοτήτων ή δήμων και κοινοτήτων για την κοινή εκτέλεση και συντήρηση έργων, την προμήθεια μηχανημάτων και υλικών για την παροχή υπηρεσιών που ανήκουν στις αρμοδιότητές τους, καθώς και για το σχεδιασμό και την κατάρτιση προγραμμάτων και μεθόδων για την ανάπτυξη του ευρύτερου χώρου τους (ΔΚΚ, άρθρο 206). Οι σύνδεσμοι δήμων και κοινοτήτων κατοχυρώνονται και συνταγματικά στο άρθρο 102 § 3, όπου προβλέπεται η δυνατότητα σύστασης συνδέσμων ΟΤΑ, εκούσιων ή αναγκαστικών, για εκτέλεση έργων και παροχή υπηρεσιών. Την εποπτεία ενός συνδέσμου ασκεί ο Γενικός Γραμματέας στην Περιφέρεια του οποίου ευρίσκεται η έδρα αυτού.

Οι σύνδεσμοι των δήμων και κοινοτήτων δεν αποτελούν δευτεροβάθμιους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, αλλά ιδιαίτερα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και οφείλουν την ύπαρξή τους στην ανάγκη συνεργασίας των Α΄ βαθμίων ΟΤΑ για την εξυπηρέτηση κοινών τους συμφερόντων.

Όργανα των συνδέσμων είναι: το διοικητικό συμβούλιο, η εκτελεστική επιτροπή και ο πρόεδρος.

ΣΤ) Συμβάσεις διαδημοτικής συνεργασίας

Στο άρθρο 46 του Ν. 2218/1994 αναγνωρίζεται στους ΟΤΑ Α΄ και Β΄ βαθμού, στους συνδέσμους και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου της αυτοδιοίκησης, η δυνατότητα να συνάπτουν μεταξύ τους συμβάσεις, με τις οποίες ανατίθεται η άσκηση αρμοδιοτήτων του ενός φορέα στον άλλο. Στην ανάθεση μπορεί να περιλαμβάνεται η αρμοδιότητα επιβολής, βεβαίωσης και είσπραξης τελών, δικαιωμάτων και εισφορών (ΔΚΚ, άρθρο 34).

Αυτός ο τύπος συμβάσεων σχετικά με άσκηση αρμοδιοτήτων είναι ήδη γνωστός και αποδεκτός στον ευρωπαϊκό χώρο. Οι συμβαλλόμενοι φορείς μπορεί να διαδέχτηκαν τα Συμβούλια Περιοχής. Τα Συμβούλια Περιοχής συστάθηκαν σε κάθε Νομό απευθείας από τον νόμο, ως αναγκαστικοί σύνδεσμοι πολλαπλών σκοπών. Δηλαδή, τα Συμβούλια Περιοχής που συγκροτήθηκαν δεν βασίστηκαν -όπως οι αναπτυξιακοί σύνδεσμοι- στην εθελοντική αλλά στην υποχρεωτική συμμετοχή των ΟΤΑ - μελών τους. Με την κατάργηση των αναπτυξιακών συνδέσμων το προσωπικό αυτών αποτέλεσε προσωπικό των διάδοχων Συμβουλίων Περιοχής. Τα Συμβούλια Περιοχής - 492 στο σύνολο - αποτελούν φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, και ως τέτοιοι χρηματοδοτούνται κατά το άρθρο 25 του Ν. 1828/1989 από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους. Ως κύριο σκοπό έχουν τον σχεδιασμό και προγραμματισμό της ανάπτυξης στην περιοχή τους, την εκτέλεση έργων και πραγματοποίηση προμηθειών, την παροχή υπηρεσιών για την κοινή εξυπηρέτηση των ΟΤΑ - μελών τους και των κατοίκων της περιοχής. Οι αρμοδιότητες γενικά των Συμβουλίων Περιοχής είναι κατά βάση αυτές των αναπτυξιακών συνδέσμων και ως θεσμός, πρέπει να διεκδικεί κεντρική θέση σε ότι αφορά τον τρόπο αντιμετώπισης ζητημάτων με υπερτοπικό χαρακτήρα.

Χρηματοδοτούνται για την εκτέλεση των συμβάσεων από τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημόσιων επενδύσεων ή τους προϋπολογισμούς, άλλων φορέων του δημόσιου τομέα.

Τέλος, με το άρθρο 23 του Ν. 2539/1997 εισάγεται ο θεσμός των 'συμβάσεων διαδημοτικής συνεργασίας', όπου οι συμβαλλόμενοι συνάπτουν σύμβαση συγκεκριμένης διάρκειας και σκοπού, στην οποία μπορεί να προβλέπεται ακόμη και η σύσταση πρόσθετων θέσεων προσωπικού στον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας του αναλαμβάνοντος δήμου. Ο δήμος που συνάπτει την σχετική σύμβαση με άλλους δήμους, αναλαμβάνει την άσκηση αρμοδιότητας για λογαριασμό τους ή την υποστήριξη της άσκησης τους.

2.2.2.2 Η δευτεροβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση

A) Γενικά

Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις (Ν.Α.). ιδρύθηκαν με τον Ν. 2218/1994, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε από τον Ν. 2240/1994 και τον Ν. 2307/1995. Το θεσμικό αυτό καθεστώς κωδικοποιήθηκε με το ΠΔ 30/1996 (Κώδικας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης) που και αυτό στη συνέχεια τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τον Ν. 2503/1997 και τον Ν. 2539/1997.

Οι 50 νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις διακρίνονται (α) στις απλές, η διοικητική περιφέρεια των οποίων συμπίπτει με την κρατική διοικητική περιφέρεια του νομού και (β) στις ενιαίες ή διευρυμένες, η περιφέρεια των οποίων εκτείνεται στις κρατικές διοικητικές περιφέρειες περισσοτέρων νομών ή νομαρχιών.

Τέλος, κάποιες διοικητικές περιφέρειες απλών ΝΑ περιλαμβάνουν ως ιδιαίτερες διοικητικές περιφέρειες, τα Επαρχεία. Η σπουδαιότητα του θεσμού των επαρχείων έγκειται κυρίως στο γεγονός ότι αντιμετωπίζουν ουσιαστικές ανάγκες απομακρυσμένων, νησιωτικών κυρίως περιοχών.

B) Αρμοδιότητες των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων

Σύμφωνα με τον ιδρυτικό νόμο, η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων νομαρχιακού επιπέδου ανήκει στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις. Πιο συγκεκριμένα, στο άρθρο 3 § 1 του Ν. 2218/1994 όλες οι αρμοδιότητες που ανήκαν στους κρατικούς νομάρχες και στις νομαρχιακές υπηρεσίες μεταβιβάζονται στην νομαρχιακή αυτοδιοίκηση με εξαίρεση τις αρμοδιότητες σε θέματα δημόσιας περιουσίας και τις αρμοδιότητες:

α. Των Υπουργείων Εθνικής Άμυνας, Εξωτερικών, Οικονομικών και Δικαιοσύνης.

β. Της εποπτείας των Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού του Υπουργείου Εσωτερικών.

γ. Της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδας του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

δ. Των Κέντρων Ελέγχου και Πιστοποίησης Πολλαπλασιαστικού Υλικού και Ελέγχου Λιπασμάτων (Κ.Ε.Π.Π.Υ.Ε.Λ), των Αμπελουργικών Φυτωρίων Δενδροκομικών Σταθμών, των Κρατικών Κτημάτων, των Συνοριακών Σταθμών Υγειονομικού Κτηνιατρικού Ελέγχου (Σ.Υ.Κ.Ε.) του Υπουργείου Γεωργίας.

Στις διατάξεις του άρθρου 8 του ΚΝΑ, πέραν του γενικού κανόνα 'περί τοπικών υποθέσεων νομαρχιακού επιπέδου', δεν περιέχεται ενδεικτική

απαρίθμηση τέτοιων τοπικών υποθέσεων, ωστόσο οι ΝΑ διατηρούν τις αρμοδιότητες τις σχετικές με τον δημοκρατικό προγραμματισμό (Ν. 1622/1986, άρθρο 22 και ΚΝΑ, άρθρο 8 § 6)

Αυτό όμως που έχει παρατηρηθεί στα χρόνια λειτουργίας του θεσμού, είναι η μεγάλη ασάφεια ως προς τις μεταβιβαζόμενες αρμοδιότητες, και η δυσχέρεια διάκρισης των τοπικών υποθέσεων που μπορούν να μεταβιβαστούν από εκείνες τις κεντρικές υποθέσεις που παραμένουν σκόπιμα στις υπηρεσίες περιφερειακής διοίκησης των νομών.

Ενδεικτικό, επίσης, της ασάφειας ως προς τις αρμοδιότητες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης είναι η ύπαρξη μεγάλου αριθμού εμβλωματικών διατάξεων σε μια σειρά από νόμους καθώς και η έκδοση πολλών προεδρικών διαταγμάτων.

Η μεγάλη διοικητική και νομική ασάφεια, ως προς τις αρμοδιότητες της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, διαπιστώνεται εύκολα από το γεγονός ότι αυτές ασκούν ορισμένες αρμοδιότητες που και το κράτος συνεχίζει να τις ασκεί δημιουργώντας επικαλύψεις αρμοδιοτήτων και λειτουργική σύγχυση.

Τέλος, και το Συμβούλιο της Επικρατείας έχει εκδώσει αντιφατικές αποφάσεις, υποστηρίζοντας άλλοτε συνταγματική και άλλοτε όχι την μεταφορά αρμοδιοτήτων (κρατικών και μη) προς τη ΝΑ. Πάντως, στις περισσότερες των περιπτώσεων το ΣτΕ με μια 'κρατικιστική' λογική έχει αφαιρέσει από την νομαρχιακή αυτοδιοίκηση αρμοδιότητες που της είχαν δοθεί, αποδίδοντάς αυτές στην κρατική εξουσία.

Γ) Όργανα των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων

Τα όργανα των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων, όπως και στην περίπτωση των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ, είναι συλλογικά και μονομελή.

Για τις 47 απλές ΝΑ και για τα νομαρχιακά διαμερίσματα (των ενιαίων ΝΑ): συλλογικά όργανα είναι το νομαρχιακό συμβούλιο και η νομαρχιακή επιτροπή και μονομελές, ο νομάρχης. Επίσης, ως συμβουλευτικό όργανο προβλέπεται μια οικονομική και κοινωνική επιτροπή. Για τις ενιαίες ΝΑ: συλλογικά όργανα είναι το συμβούλιο της ΝΑ και η τριμελής επιτροπή και μονομελές ο πρόεδρος της ΝΑ. Για τα επαρχεία: συλλογικό όργανο είναι το επαρχιακό συμβούλιο και μονομελές, ο έπαρχος (ΚΝΑ, άρθρο 59). Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Γεωργίας, Υγείας και Πρόνοιας, Μεταφορών και Επικοινωνιών και Δημόσιας Τάξης).

Το νομαρχιακό συμβούλιο (ΝΣ), όργανο με αποφασιστικές αρμοδιότητες, αποτελείται από 21 έως 37 μέλη ανάλογα με τον πληθυσμό της ΝΑ. Το όργανο αυτό διαθέτει τριμελές προεδρείο (πρόεδρο, αντιπρόεδρο, γραμματέα) που εκλέγει το ίδιο μεταξύ των μελών του για διετή θητεία. Το όργανο αυτό ασκεί όλες τις αρμοδιότητες της ΝΑ. εκτός από αυτές που ανήκουν στο Νομάρχη ή στις Νομαρχιακές επιτροπές. Η νομαρχιακή επιτροπή (ΝΕ), όργανο με αποφασιστικές και εκτελεστικές αρμοδιότητες, αποτελείται από τον πρόεδρο και 4 μέλη αν το νομαρχιακό συμβούλιο έχει μέχρι 25 μέλη και 6 μέλη αν το νομαρχιακό συμβούλιο έχει 31 και πάνω μέλη. Τα μέλη της νομαρχιακής επιτροπής εκλέγονται από το νομαρχιακό συμβούλιο ανάμεσα στα μέλη του. Η ΝΕ αναλαμβάνει μεταξύ άλλων, και αρμοδιότητες που της μεταβιβάζει το νομαρχιακό συμβούλιο. Επίσης, μπορεί να παραπέμπει οποιοδήποτε θέμα της αρμοδιότητάς της στο νομαρχιακό συμβούλιο για τη λήψη απόφασης, εφόσον κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται από

την ιδιαίτερη σοβαρότητα του θέματος. Ο νομάρχης είναι μονομελές αιρετό όργανο που εκλέγεται κάθε τέσσερα χρόνια μαζί με τα άλλα όργανα και μέλη της δευτεροβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης, με καθολική, άμεση και μυστική ψηφοφορία. Συνιστά όργανο που εκτελεί τις αποφάσεις του νομαρχιακού συμβουλίου, εκπροσωπεί την ΝΑ και είναι προϊστάμενος των υπηρεσιών και του προσωπικού της (ΚΝΑ, άρθρο 62). Επιπλέον, ο νομάρχης ασκεί όσες αρμοδιότητες μπορεί να του μεταβιβάσει το νομαρχιακό συμβούλιο (ΚΝΑ, άρθρ. 49 § 2).

Τέλος, η οικονομική και κοινωνική επιτροπή δεν είναι αιρετό όργανο αφού αποτελείται από εκπροσώπους της Τ.Ε.Δ.Κ., οργανώσεων εργοδοτών και εργαζομένων, επιμελητηρίων, επιστημονικών και συνεταιριστικών οργανώσεων, καθώς και από εργαζομένους στην ΝΑ (ΚΝΑ, άρθρο 17). Πρόκειται για γνωμοδοτικό όργανο του νομαρχιακού συμβουλίου και παρουσιάζεται σήμερα αρκετά αποδυναμωμένο καθώς η αναπτυξιακή πολιτική συγκροτείται και εφαρμόζεται σε κλίμακα Περιφερειών. Στις ενιαίες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, υπάρχει το συμβούλιο της ΝΑ, αποτελούμενο από όλους τους συμβούλους των νομαρχιακών διαμερισμάτων, ενώ ο πρόεδρος του εν λόγω συμβουλίου, ο αντιπρόεδρος και ο γραμματέας συγκροτούν την τριμελή επιτροπή που είναι η αντίστοιχη της νομαρχιακής επιτροπής των απλών Ν.Α. Το συμβούλιο της ΝΑ έχει τις ειδικές αρμοδιότητες, που απαριθμούνται περιοριστικά και αφορούν την κεντρική υπηρεσία της ΝΑ. Ο δε πρόεδρος της ΝΑ έχει τις αρμοδιότητες του νομάρχη αλλά μόνο σχετικά με την κεντρική υπηρεσία της ΝΑ. Στις ενιαίες ΝΑ κάθε νομαρχιακό διαμέρισμα λειτουργεί αυτοτελώς με τα όργανα που διαθέτει κατ' αντιστοιχία των οργάνων των απλών ΝΑ. Για τις ΝΑ που διαθέτουν επαρχία, αυτά εκπροσωπούνται από ένα επαρχιακό συμβούλιο με μέλη όλους τους νομαρχιακούς συμβούλους της αντίστοιχης επαρχίας και με επικεφαλής τον πρώτο σε σταυρούς σύμβουλο του επιτυχόντος συνδυασμού, τον έπαρχο (ΚΝΑ, άρθρο 59). Ο έπαρχος είναι προϊστάμενος των υπηρεσιών της επαρχίας, εκτελεί τις αποφάσεις του νομαρχιακού συμβουλίου και ασκεί όσες αρμοδιότητες του έχει μεταβιβάσει ο νομάρχης.

Δ) Έσοδα και πόροι των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων

Τα έσοδα της Ν.Α. είναι κατά βάση δύο: τα τακτικά, και τα έκτακτα (ΚΝΑ, άρθρο 82). Τα τακτικά έσοδα είναι αυτά που προβλέπεται πως θα πραγματοποιηθούν με βεβαιότητα και αναγράφονται πάντοτε στον προϋπολογισμό κάθε έτους, προερχόμενα από: α) Φόρους, τέλη, δικαιώματα και εισφορές, β) εισοδήματα από την κινητή και ακίνητη περιουσία, γ) ειδική ετήσια οικονομική ενίσχυση του τακτικού προϋπολογισμού για την κάλυψη του κόστους άσκησης κρατικών αρμοδιοτήτων, οι οποίες μεταβιβάζονται στη ΝΑ, δ) Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους, ε) πιστώσεις του Π.Δ.Ε., στ) τέλη, δικαιώματα και εισφορές ανταποδοτικού χαρακτήρα. Τα έκτακτα έσοδα προέρχονται από πηγές που δεν είναι σταθερές και καθόλου βέβαιες και είναι: α) τα έσοδα από τέλη για χρήση έργων που γίνονται με δανεισμό, β) τα δάνεια, δωρεές, κληροδοσίες και κληρονομίες, γ) επιχορηγήσεις φορέων του δημοσίου τομέα, δ) εκποίηση περιουσιακών στοιχείων, ε) Χρηματοδοτήσεις της Ε.Ε. ή άλλων διεθνών οργανισμών και στ) κάθε άλλη πηγή.

Από το 1994 που ιδρύθηκε η νομαρχιακή αυτοδιοίκηση μέχρι και το τέλος του 1998 (όπου με τον Ν. 2647/199873 θεσμοθετήθηκαν οι Κεντρικοί

Αυτοτελείς Πόροι), οι δευτεροβάθμιοι ΟΤΑ δεν διέθεταν δικούς τους πόρους και επιβίωναν με τις επιχορηγήσεις από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Υπήρξε λοιπόν μια οικονομική εξάρτηση του νέου αυτού θεσμού από την κεντρική διοίκηση, υπονομευόταν η συνταγματικά κατοχυρωμένη οικονομική τους αυτοτέλεια και λόγω αυτής της οικονομικής τους αδυναμίας δεν είχαν τα περιθώρια σχεδιασμού και υλοποίησης νομαρχιακών πολιτικών.

Σχετικά με τον προϋπολογισμό των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων, οι οικείες νομαρχιακές επιτροπές συντάσσουν, για τον τομέα αρμοδιότητάς τους, το σχέδιο προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων και το υποβάλλουν στο νομαρχιακό συμβούλιο για την ψήφισή του (ΚΝΑ, άρθρο 87).

Στις ενιαίες ΝΑ, κάθε τμήμα του προϋπολογισμού τους περιλαμβάνει το γενικό μέρος και παραρτήματα, αντίστοιχα με τα Νομαρχιακά Διαμερίσματα. Στο γενικό μέρος γράφονται τα έσοδα και τα έξοδα της Κεντρικής Υπηρεσίας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και οι δαπάνες για την εκτέλεση του Επενδυτικού Διανομαρχιακού Προγράμματος και στα παραρτήματα τα έσοδα και τα έξοδα λειτουργίας και οι δαπάνες για την εκτέλεση του επενδυτικού προγράμματός του αντίστοιχου Διαμερίσματος (ΚΝΑ, άρθρο 116 § 9).

Ο ΚΝΑ δεν προβλέπει τον έλεγχο του προϋπολογισμού από Κρατικό όργανο, όπως στη περίπτωση των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ, ενώ ειδικές διατάξεις αυτού ρυθμίζουν θέματα σχετικά με τη διαχείριση, την εκτέλεση μελετών και έργων, τις προμήθειες και λοιπές εργασίες καθώς και τις απαλλοτριώσεις υπέρ των ΝΑ.

2.3 Το μέλλον της τοπικής αυτοδιοίκησης

Η διάρθρωση της τοπικής αυτοδιοίκησης και η εξέλιξή της κατά την πάροδο των χρόνων, από την ίδρυση του Ελληνικού κράτους έως και σήμερα, ήταν το θέμα των προηγούμενων παραγράφων. Στις επόμενες δυο παραγράφους θα μας απασχολήσουν δύο μελλοντικά σχέδια που υφίστανται ακόμα σε περίοδο συζητήσεων και ερευνών αλλά σύντομα θα διαμορφωθούν σε νομους με αποτέλεσμα για ακόμη μια φορά κατά την παροδό των ετών σημαντικές αλλαγές της διαρθρωσης της τοπικής αυτοδιοίκησης.

2.3.1 Ο Νέος Καποδίστριας

Αλλάζει εκ θεμελίων ο διοικητικός χάρτης της χώρας. Το σχέδιο για το νέο κράτος, το οποίο συζητήθηκε κατά τη συνάντηση του πρωθυπουργού με τα προεδρεία της Ένωσης Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδος και της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος, προβλέπει τα ακόλουθα:

- Οι περιφέρειες από δεκατρις θα μειωθούν σε έξι.
- Οι νομαρχίες από πενήντα τέσσερις θα μειωθούν σε δεκαπέντε έως είκοσι.
- Οι δήμοι θα μειωθούν από εννιακόσιοι σε τετρακόσιους (με κίνητρα για εθελούσιες και όχι αναγκαστικές συνενώσεις σε πρώτη φάση). Σύμφωνα με πληροφορίες, οι περιφέρειες θα αναδειχθούν σε μίνι υπουργεία και οι περιφερειάρχες με τις αρμοδιότητες που θα τους δοθούν θα χριστούν ουσιαστικώς τοπικοί υπουργοί.

Στην αρμοδιότητά τους θα είναι ο δημοκρατικός προγραμματισμός και ο σχεδιασμός των έργων, καθώς βεβαίως και η παρακολούθηση της προόδου των έργων του Δ' ΚΠΣ. Ο θεσμός της νομαρχίας θα αλλάξει όνομα και θα μετεξελιχθεί σε «Δεύτερο

Βαθμό Διευρυμένης Γεωγραφικής Περιφέρειας». Ενδεικτική των σχεδιασμών της κυβέρνησης είναι και η πληροφορία ότι η σημερινή Νομαρχία Θεσσαλονίκης θα μεγαλώσει διοικητικά ώστε να γίνει υπερνομαρχία, περιλαμβάνοντας και άλλους όμορους νομούς. Ο νέος δεύτερος βαθμός Αυτοδιοίκησης θα προικιστεί με αρμοδιότητες και θα ενισχυθεί με πόρους ώστε να είναι οικονομικά αυτοδύναμος και να μην εξαρτάται από την κεντρική εξουσία. Οσον αφορά στις συνενώσεις δήμων, όπως αποκάλυψε ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Νικήτας Κακλαμάνης, θα δοθεί στους δήμους με υπουργική απόφαση προθεσμία να συνενωθούν μέχρι τα τέλη του 2008. Αν αυτό δεν συμβεί εθελουσίως θα ακολουθήσει κύμα αναγκαστικών συνενώσεων.

Ο Πρωθυπουργός, που σε κατ' ιδίαν συζητήσεις του χαρακτηρίζει αυτή τη μεταρρύθμιση «επανάσταση», είναι αποφασισμένος να μιλήσει ανοιχτά στον ελληνικό λαό γι' αυτό το σχέδιο, η εφαρμογή του οποίου θα έχει και τις εξής πρόσθετες συνέπειες:

- Η αλλαγή του διοικητικού χάρτη της χώρας θα επιφέρει αλλαγές και στον αριθμό των υπουργείων, τα οποία θα μειωθούν.
- Οι δημοτικές-νομαρχιακές εκλογές του 2010 θα διεξαχθούν σε νέο χάρτη.
- Τίθενται εκ των πραγμάτων θέματα ψήφισης νέου εκλογικού νόμου μετά τις εκλογές, καθώς αλλάζουν οι διοικητικές περιφέρειες.

Ο υπουργός Εσωτερικών, μετά το τέλος των συναντήσεων, μίλησε σχεδόν ευθέως για τις αλλαγές, χωρίς όμως να εξειδικεύσει. Αναφορικά με τις συνενώσεις νομαρχιών τόνισε: «Χρειάζονται ισχυρότεροι οργανισμοί Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης με πιο ενισχυμένους πόρους.

Το νομοθετικό πλαίσιο για την αλλαγή της διοικητικής δομής θα ψηφιστεί το 2008, διότι θέση της κυβέρνησης είναι ότι θέτει τις μεγάλες μεταρρυθμίσεις υπό την κρίση του ελληνικού λαού. Δεν είναι δυνατόν να κάνεις μεταβολές χωρίς να το ξέρει ο λαός». Οι μεταρρυθμίσεις αυτές που θα γίνουν μαζί με τις «μητροπολιτικές συνεργασίες» μέχρι τα μέσα του 2008. Ο πρόεδρος της ΕΝΑΕ Δημήτρης Δράκος μετά τη συνάντηση τόνισε ότι «άρχισε η αντίστροφη μέτρηση για την επιβεβλημένη μεταρρύθμιση της διοικητικής δομής της χώρας».

2.3.2 Μητροπολιτική Διακυβέρνηση

Το ζήτημα της μητροπολιτικής διακυβέρνησης της Αθήνας/Αττικής και της Θεσσαλονίκης βρίσκεται τα τελευταία χρόνια στο επίκεντρο της εγχώριας επιστημονικής και -πρόσφατα και πολιτικής- συζήτησης.

Μέχρι σήμερα (και παρά την ύπαρξη πλούσιου μελετητικού υποβάθρου) το ζήτημα της μητροπολιτικής διακυβέρνησης στην Αττική και Θεσσαλονίκη δεν έχει ακόμη αντιμετωπισθεί σε θεσμικό επίπεδο. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο ότι σε οποιαδήποτε «διοικητική» μεταβολή μεταρρύθμισης (π.χ. Καποδίστριας), η Αττική και η Θεσσαλονίκη έχουν εξαιρεθεί. Σήμερα, το ζήτημα της διακυβέρνησης των δύο μητροπολιτικών κέντρων επανέρχεται στην ημερήσια διάταξη της πολιτικής και κοινωνικής συζήτησης εν όψει και της ευρύτερης μεταρρύθμισης του διοικητικού συστήματος της χώρας που ήδη δρομολογείται σε κυβερνητικό επίπεδο. Η προοπτική της δημιουργίας

μειζόνων αναπτυξιακών περιφερειών και η διαφαινόμενη μετατροπή της Περιφέρειας σε δεύτερο βαθμό αυτοδιοίκησης, με αποκεντρωμένα διαμερίσματα στο επίπεδο των νομαρχιών, θέτει το ζήτημα της μητροπολιτικής μεταρρύθμισης σε νέες πολιτικές και θεσμικές βάσεις. Στην προοπτική αυτή, καθίσταται απαραίτητη η καταγραφή και διεύρυνση του ήδη υπάρχοντος προβληματισμού, με τελικό στόχο τη διατύπωση ρεαλιστικής και βιώσιμης πρότασης για τη διακυβέρνηση των μητροπολιτικών περιοχών της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, καθώς και την αποσαφήνιση της αναγκαίας στρατηγικής και των προϋποθέσεων μετάβασης στα νέα σχήματα.

Τα ελληνικά μητροπολιτικά κέντρα μπορούν να προσδιορισθούν με βάση δύο είδη κριτηρίων: αφενός, την πολεοδομική οργάνωση και την κοινωνική τους διαστρωμάτωση και, αφετέρου, τη χωροταξική και οικονομική τους φυσιογνωμία και τη θέση τους στη διεθνή ιεραρχία των αστικών κέντρων. Με βάση τα πληθυσμιακά τους μεγέθη, αλλά και τα ευρύτερα γεωγραφικά και οικονομικά τους χαρακτηριστικά, οι βασικές μητροπολιτικές συγκεντρώσεις της χώρας κατατάσσονται στις χαμηλές κλίμακες της διεθνούς και ευρωπαϊκής ιεραρχίας των αστικών κέντρων. Το γεγονός αυτό συνεπάγεται ότι, με απόλυτα νούμερα, τόσο η Αθήνα όσο και ιδίως η Θεσσαλονίκη, αντίθετα από τα κοινώς κρατούντα στη χώρα μας, αποτελούν μητροπόλεις μεσαίου μεγέθους και περιφερειακής εμβέλειας, η επιβίωση των οποίων σε ένα παγκοσμιοποιημένο και ανταγωνιστικό περιβάλλον, απαιτεί συστηματικές προσπάθειες, υψηλές επενδύσεις και αξιόπιστο προγραμματισμό.

Εν όψει των παρατηρήσεων αυτών, καθίσταται αμφίβολο αν –προς το παρόν τουλάχιστον- μπορεί να ανακινηθεί «μητροπολιτικό ζήτημα» και για άλλα αστικά κέντρα της χώρας, πλην Αττικής και Θεσσαλονίκης.

A) Αναγκαιότητα, Μορφές και Προϋποθέσεις Μητροπολιτικής Διακυβέρνησης.

Γενικά

Στο ξεκίνημα της πρώτης δεκαετίας του 21ου αιώνα αυξάνονται οι ευκαιρίες και οι δυνατότητες της Αθήνας/Αττικής και της Θεσσαλονίκης να διευρύνει τον ρόλο της στον ευρωπαϊκό, βαλκανικό και μεσογειακό χώρο. Για να μπορέσει να αξιοποιήσει τις νέες συνθήκες είναι αναγκαία η αποτελεσματική διακυβέρνηση της μητροπολιτικής περιοχής η οποία προσελκύει μεγάλο μέρος του πληθυσμού και των οικονομικών δραστηριοτήτων της περιφέρειας της. Η συγκέντρωση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την πρόκληση σημαντικών πιέσεων και προβλημάτων που εντείνονται από την αδυναμία συντονισμού παροχής υπηρεσιών, την πολυαρχία και επικάλυψη αρμοδιοτήτων, την αμφισβήτηση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων και την ανυπαρξία ενιαίου σχεδιασμού για το σύνολο της μητροπολιτικής περιοχής. Τα προβλήματα αυτά υπογραμμίζουν τις ελλείψεις για την αξιοποίηση των ευκαιριών που διαμορφώνονται στο πλαίσιο του εντεινόμενου ανταγωνισμού των μητροπόλεων στον ευρωπαϊκό και το διεθνή χώρο. Η επίλυση τους προϋποθέτει τη συστηματική άσκηση μητροπολιτικών λειτουργιών από ένα κατάλληλο σχήμα διακυβέρνησης. Είναι άλλωστε

ενδεικτικό το γεγονός ότι πολλές ευρωπαϊκές μητροπόλεις έχουν συγκροτήσει φορείς με αρμοδιότητες μητροπολιτικής εμβέλειας. Η πολυπλοκότητα των προβλημάτων που αντιμετωπίζει η μητροπολιτική Αθήνα/Αττική και η Θεσσαλονίκη δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί με τα προϋπάρχοντα σχήματα διοίκησης και τοπικής αυτοδιοίκησης. Τόσο ο συγκεντρωτισμός του κεντρικού κράτους και η άσκηση πολιτικών χωρίς εξειδικευμένη χωρική αναφορά στη μητροπολιτική περιοχή όσο και η αποσπασματική άσκηση τοπικών πολιτικών από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, δεν αντιστοιχούν στην αναπτυξιακή δυναμική της πόλης. Η δημιουργία ενός αντίστοιχου επιπέδου διακυβέρνησης της μητροπολιτικής της Αθήνας/Αττικής και Θεσσαλονίκης αναμένεται να επιφέρει σημαντικά οφέλη σε κρίσιμα ζητήματα όπως είναι η βιώσιμη ανάπτυξη της μητροπολιτικής περιοχής, η βελτίωση της ποιότητας ζωής και του περιβάλλοντος, η παροχή αποτελεσματικότερων και καλύτερης ποιότητας υπηρεσιών στους πολίτες και η διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής.

B) Σενάρια Μητροπολιτικής Διακυβέρνησης

Η συσχέτιση της υπάρχουσας εμπειρίας στο διεθνή και ιδιαίτερα τον ευρωπαϊκό χώρο με την ελληνική πολιτική και διοικητική πραγματικότητα οδηγεί στη διάκριση τεσσάρων βασικών σεναρίων ή τύπων πολιτικό-διοικητικής οργάνωσης ενός φορέα μητροπολιτικής διακυβέρνησης:

- 1. Αποκεντρωμένη κρατική διοίκηση ή μητροπολιτική περιφέρεια (ΜΠ):** Πρόκειται για τη δημιουργία αποσυγκεντρωμένου μητροπολιτικού θεσμού, ο οποίος διοικείται από στελέχη της κρατικής διοίκησης με σκοπό την εύρυθμη λειτουργία των μητροπολιτικών περιοχών. Ενδεχόμενη συμμετοχή και εκλεγμένων από την Τοπική Αυτοδιοίκηση στο συμβούλιο της μητροπολιτικής αρχής διαμορφώνει ένα μικτό σύστημα διοίκησης.
- 2. Άμεση τοπική αυτοδιοίκηση ή μητροπολιτικός δήμος (ΜΔ) ή μητροπολιτική νομαρχία (ΜΝ):** Πρόκειται για αυτοδιοικητικό θεσμό που δραστηριοποιείται σε μητροπολιτικό επίπεδο και του οποίου η πολιτική νομιμοποίηση προκύπτει από την άμεση εκλογή των οργάνων του (πρόεδρος και μητροπολιτικό συμβούλιο). Η περίπτωση της Greater London Authority (GLA) αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα δημιουργίας αυτοδιοικητικού επιπέδου με σκοπό την άσκηση μητροπολιτικών λειτουργιών στο σύνολο της μητροπολιτικής περιοχής.
- 3. Έμμεση τοπική αυτοδιοίκηση ή μητροπολιτικός σύνδεσμος (ΜΣ):** Πρόκειται για τη δημιουργία αυτοδιοικητικού μητροπολιτικού θεσμού, με έμμεση, όμως, έκφραση, καθώς τα όργανά του απαρτίζονται από αιρετούς των ΟΤΑ (α' και β' βαθμού) της μητροπολιτικής περιοχής. Η πολιτική νομιμοποίηση των οργάνων του μητροπολιτικού φορέα στηρίζεται στην έμμεση εκπροσώπηση των δήμων-μελών του. Οι περιπτώσεις της Γαλλίας (Λίλ), Γερμανίας (Μόναχο) και της Πορτογαλίας (Λισσαβόνα, Πόρτο) αποτελούν αντιπροσωπευτικά παραδείγματα αυτού του τύπου μητροπολιτικής οργάνωσης.
- 4. Διατήρηση και συντονισμός δομών (ΔΔ):** πρόκειται για σενάριο που αξιοποιεί τις υπάρχουσες δομές και δεν συνεπάγεται καμία ουσιαστική μεταβολή πολιτικής νομιμοποίησης, σε σχέση με την αποδοχή και τη δυνατότητα υλοποίησης της προτεινόμενης ήπιας μεταρρύθμισης στον τρόπο λειτουργίας τους και τις σχέσεις ανάμεσα τους.

Σε κάθε περίπτωση ένα αποτελεσματικό σχήμα μητροπολιτικής διακυβέρνησης, οποιασδήποτε πολιτικο-διοικητικής μορφής και οργάνωσης, θα πρέπει:

- Να μην υποκαθιστά άλλα επίπεδα διοίκησης/αυτοδιοίκησης ή φορείς
- Να λειτουργεί συμπληρωματικά χωρίς υπερφόρτιση με αρμοδιότητες που ενδέχεται να το μετατρέψουν σε ένα γραφειοκρατικό «δυσκίνητο μηχανισμό»
- Να αναλάβει αρμοδιότητες μόνο με βάση τη σκοπιμότητα του μητροπολιτικού επιπέδου διακυβέρνησης, η οποία ουσιαστικά εισαγάγει ένα στοιχείο ολοκλήρωσης των μητροπολιτικών πολιτικών
- Να λειτουργεί ως κέντρο-κόμβος τεκμηρίωσης, συγκέντρωσης, συστηματοποίησης και ανταλλαγής πληροφοριών
- Να αναλάβει ρυθμιστικές - κανονιστικές ευθύνες για συγκεκριμένα θέματα διαμορφώνοντας το πλαίσιο για τις αντίστοιχες ρυθμίσεις από χαμηλότερα επίπεδα διοίκησης/αυτοδιοίκησης και, τέλος
- Να αναλάβει εκείνες τις «εκτελεστικές» αρμοδιότητες που θα κριθούν εντελώς απαραίτητες για την υλοποίηση της πολιτικής στο μητροπολιτικό επίπεδο

Στο πλαίσιο της παρούσας έκθεσης η αξιολόγηση των σεναρίων ως προς την καταλληλότητα τους για τη μορφή του φορέα μητροπολιτικής διακυβέρνησης γίνεται με βάση αναφοράς τα εξής ποιοτικά κριτήρια: ευρύτητα πολιτικής στήριξης, βαθμός δημοκρατικής νομιμοποίησης, έκταση των απαιτούμενων αλλαγών, απαιτούμενο κόστος και απαιτήσεις της μετάβασης κατά την εφαρμογή του νέου θεσμού. Γενικότερα, τονίζεται ότι δεν υπάρχει μια ιδανική μορφή μητροπολιτικής διοίκησης ή αυτοδιοίκησης, αλλά όπως κάθε πόλη θα πρέπει να αναδιαμορφώσει την διοικητική της διάρθρωση κατά τρόπο συμβατό με τις ανάγκες της και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του εθνικού πολιτικού και διοικητικού συστήματος.

Γ) Τομείς Μητροπολιτικής Διακυβέρνησης

Η ανάλυση της ελληνικής αλλά και της διεθνούς και ευρωπαϊκής εμπειρίας οδήγησε στο συμπέρασμα ότι, ανεξάρτητα από τον τύπο μητροπολιτικής διακυβέρνησης, οι μητροπολιτικές λειτουργίες εντοπίζονται σε έξι βασικούς τομείς ή πεδία πολιτικής:

1) Αστική Ανάπτυξη - Ανταγωνιστικότητα: Η προώθηση της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης της μητροπολιτικής περιοχής αποτελεί μια από τις πιο σημαντικές αρμοδιότητες ενός μητροπολιτικού φορέα. Η μητροπολιτική αρχή σχεδιάζει, καταρτίζει και εφαρμόζει στρατηγικά αναπτυξιακά προγράμματα που αφορούν τη μητροπολιτική περιοχή. Επίσης, καλείται να ενθαρρύνει την υιοθέτηση των αναπτυξιακών αρχών από τους τοπικούς φορείς και την προβολή της μητροπολιτικής περιοχής στον ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο.

2) Χωρικός Σχεδιασμός: Ο στρατηγικός χωρικός σχεδιασμός αποτελεί κύρια αρμοδιότητα της μητροπολιτικής αρχής σε όλες σχεδόν τις περιπτώσεις ανεξάρτητα από τη μορφή του φορέα μητροπολιτικής διακυβέρνησης. Η μητροπολιτική αρχή καλείται να διαμορφώσει το πλαίσιο, να δώσει τις κατευθύνσεις και να εποπτεύει το συντονισμό των αρμοδιοτήτων χωρικού σχεδιασμού των επιμέρους τοπικών διοικήσεων εντός των ορίων της μητροπολιτικής περιοχής.

3) Κοινωνική Πολιτική: Οι αρμοδιότητες της κοινωνικής πολιτικής, όπως η υγεία, η αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων, κλπ., θεωρείται ότι παρέχονται αποτελεσματικότερα όταν αποδίδονται στο μικρότερο δυνατό

χωρικό επίπεδο (πιο κοντά στον πολίτη). Η αναγκαιότητα μεταφοράς τους στο μητροπολιτικό επίπεδο θα πρέπει να εξετάζεται στο πλαίσιο αυτών των περιορισμών.

4) Περιβάλλον - Ποιότητα ζωής: Αποτελεί, μαζί με το χωροταξικό σχεδιασμό και τις μεταφορές /αστικές συγκοινωνίες, μια από τις κύριες αρμοδιότητες που αποδίδονται στους μητροπολιτικούς σχηματισμούς. Σε όλες σχεδόν τις ευρωπαϊκές χώρες αναφέρεται ως γενική μητροπολιτική αρμοδιότητα (Αγγλία, Γαλλία, Γερμανία, Πορτογαλία). Η μητροπολιτική αρχή αναλαμβάνει την εκπόνηση στρατηγικών μελετών για την αναβάθμιση του μητροπολιτικού περιβάλλοντος.

5) Μεταφορές-Δίκτυα: Η αποτελεσματικότερη παροχή υποδομών και δημόσιων υπηρεσιών (μεταφορικών κυρίως) σε ολόκληρη την έκταση της μητροπολιτικής περιοχής αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα πεδία μητροπολιτικής διακυβέρνησης. Σε αρκετές περιπτώσεις, μάλιστα, επιλέγεται η παροχή των μεταφορικών υπηρεσιών από το μητροπολιτικό σχηματισμό, ανεξάρτητα από τον τύπο της μητροπολιτικής αρχής, με τη δημιουργία αντιστοίχων δημόσιων ή ημι-δημόσιων οργανισμών.

6) Πολιτική Προστασίας και Ασφάλειας: Η αστυνόμευση και οι πολιτικές έκτακτης ανάγκης και ασφάλειας είναι ένας τομέας πολιτικής στον οποίο, πολύ συχνά, δραστηριοποιούνται οι μητροπολιτικοί σχηματισμοί. Άλλωστε, στο θεσμικό πλαίσιο σύστασης και λειτουργίας πολλών μητροπολιτικών αρχών αναφέρεται ο συντονιστικός ρόλος που καλούνται να ασκήσουν σε ζητήματα προστασίας και ασφάλειας των πολιτών στα όρια της μητροπολιτικής περιοχής.

Σε σχέση με καθένα από τους παραπάνω τομείς εξετάστηκαν ως πιθανά αντικείμενα των αρμοδιοτήτων του Μητροπολιτικού Φορέα αρμοδιότητες που καταγράφονται μεθοδολογικά στις εξής κατηγορίες: Σχεδιασμός, Συντονισμός, Εποπτεία – Έλεγχος - Αστυνόμευση, Πληροφόρηση - Τεκμηρίωση - Αξιολόγηση, και Συγκέντρωση - Αναδιανομή Πόρων.

Δ) Νομοθεσία

Οι βασικές προϋποθέσεις, δυνατότητες και περιορισμοί όπως προκύπτουν και διαμορφώνονται τόσο από το συνταγματικό πλαίσιο μετά την πρόσφατη αναθεώρηση του, όσο και από την κοινή νομοθεσία είναι οι εξής:

- Η κατοχύρωση του «αποκεντρωτικού συστήματος» για την οργάνωση της αποσυγκεντρωμένης κρατικής διοίκησης χωρίς τον ρητό περιορισμό να αναπτυχθεί σε όλη την επικράτεια ένα και μόνο συγκεκριμένο σχήμα
- Η ρητή αναφορά και ο περιορισμός σε δύο βαθμίδες ΟΤΑ.
- Η μη ρητή αναφορά σε συγκεκριμένους τύπους ΟΤΑ, που ουσιαστικά αυξάνει τη δυνατότητα επιλογών και παρεμβάσεων στην συγκρότηση και των δύο βαθμίδων αυτοδιοίκησης.
- Η ανάληψη και άσκηση αρμοδιοτήτων από τους Συνδέσμους ΟΤΑ (εκτός της εκτέλεσης έργων και την παροχής υπηρεσιών) και η διοίκησή τους από αιρετά όργανα.

Οι Σύνδεσμοι μπορεί να είναι πια «διαβαθμιδικοί», «πολύ-θεματικοί» ή «πολλαπλών σκοπών».

- Η παραδοσιακή δομή και λειτουργία εκτός του αποκεντρωτικού συστήματος ορισμένων υπηρεσιών και «σωμάτων» της κρατικής διοίκησης (π.χ. αστυνομία, λιμενικό, πυροσβεστική, κλπ), που δημιουργεί ένα κρίσιμο θέμα σχετικά με την ενσωμάτωσή τους στην μητροπολιτική διακυβέρνηση.

- Η ρητή αναφορά σε «τεκμήριο αρμοδιότητας για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων» που καθιερώνεται «υπέρ των ΟΤΑ» έναντι και των συνδέσμων τους και της κρατικής διοίκησης. Αποκλίσεις προβλέπονται σε περιπτώσεις υποθέσεων δια-τοπικού χαρακτήρα ή εξαιτίας σοβαρών οργανωτικών, οικονομικών ή τεχνικών λόγων.
- Η ρητά προβλεπόμενη άσκηση από τους ΟΤΑ των λεγόμενων «δοτών» κρατικών αρμοδιοτήτων, «αρμοδιοτήτων» δηλαδή «που συνιστούν αποστολή του κράτους» και εξαιτίας σοβαρών οργανωτικών, οικονομικών ή τεχνικών λόγων ή του ιδιαίτερου τοπικού ενδιαφέροντος που έχουν μεταβιβάζονται στους ΟΤΑ. Στην περίπτωση αυτή είναι κρίσιμο το ενδεχόμενο «νομολογιακών αντιστάσεων» αν μάλιστα λάβουμε υπόψη μας την αντίστοιχη παλαιότερη νομολογία του Συμβουλίου Επικρατείας.
- Η καθιέρωση των «τοπικών εσόδων», η υποχρέωση του κράτους να μεταβιβάζει στους ΟΤΑ μαζί με κάθε επιλεγμένη αρμοδιότητα και τους αντίστοιχους πόρους και η επιβολή «δεικτών» και ελέγχων από ειδικά σώματα για την οικονομική διαχείριση των πόρων της τοπικής αυτοδιοίκησης, αποτελούν καινοτομίες που διευρύνουν το πλαίσιο μέσα στο οποίο μπορεί να οργανωθεί η χρηματοδότηση της μητροπολιτικής διακυβέρνησης και η διαχείριση των διαθέσιμων πόρων της.
- Το είδος και το εύρος της εποπτείας που θα ασκείται στον μητροπολιτικό φορέα και τις επιμέρους αρμοδιότητές του συνδέονται με τον βαθμό αυτοτέλειάς του.
- Τα ζητήματα συνεργασίας και «υποχρέωσης» των φορέων να συλλέξουν και να διαθέσουν πληροφορίες, καθώς και οι νομικές δυσκολίες που προκύπτουν από τις διατάξεις περί διαβαθμισμένων και απόρρητων πληροφοριών, καθώς και εκείνες για την προστασία από την διάδοση προσωπικών και ευαίσθητων δεδομένων ενδεχομένως να δυσχεράνουν τη λειτουργία του μητροπολιτικού φορέα ως κέντρου τεκμηρίωσης, συγκέντρωσης, συστηματοποίησης αλλά και ανταλλαγής πληροφοριών.
- Η μεταφορά κονδυλίων και το ζήτημα του προσωπικού του νέου φορέα ενδεχομένως συναντήσει νομικές δυσκολίες η αντιμετώπιση των οποίων απαιτεί την υιοθέτηση ειδικών κανονιστικών ρυθμίσεων.

Ε) Χρηματοδότηση

Ιδιαίτερα κρίσιμο ζήτημα για την υλοποίηση και αποτελεσματική λειτουργία της μητροπολιτικής διακυβέρνησης είναι οι πηγές και ο όγκος της χρηματοδότησης ενός τέτοιου σχήματος. Στο πλαίσιο της συζήτησης για τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της χρηματοδότησης και τον προσδιορισμό των πηγών από τις οποίες μπορούν να εξασφαλιστούν οι αναγκαίοι πόροι, θα πρέπει αρχικά να αναφερθεί ότι η αποκλειστική σχεδόν πηγή εσόδων του Δημοσίου είναι η φορολογία. Κατά συνέπεια το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων του νέου επιπέδου μητροπολιτικής διακυβέρνησης θα προέρχεται από τη φορολογία και το ερώτημα που ανακύπτει είναι αν τα έσοδα αυτά πρέπει να προέρχονται από δικούς της φόρους ή από φόρους που επιβάλλει και εισπράττει η Κεντρική Διοίκηση. Το ερώτημα αυτό ανάγεται ουσιαστικά στο ερώτημα της επιλογής μεταξύ ιδίων πόρων και κρατικών επιχορηγήσεων. Η απάντηση στο ερώτημα κατά πόσο το μητροπολιτικό σχήμα διακυβέρνησης πρέπει να βασίζεται κατά κύριο λόγο σε δικά του έσοδα ή σε κρατικές επιχορηγήσεις εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το ρόλο που τελικά θα αποδοθεί στο υπό μελέτη μητροπολιτικό σχήμα. Θα πρέπει δηλαδή σε

πολιτικό επίπεδο να αποσαφηνισθεί αν το μητροπολιτικό σχήμα θα αποτελεί ένα διαχειριστικό μηχανισμό παροχής δημοσίων αγαθών και υπηρεσιών μέσα στα γεωγραφικά όρια της δικαιοδοσίας του, ενεργώντας κατά κάποιο τρόπο ως διαχειριστής ή εντολοδόχος της Κεντρικής Διοίκησης, ή θα είναι σε μεγάλο βαθμό ανεξάρτητο και θα έχει, μέσα σε θεσμοθετημένα από την Κεντρική Διοίκηση όρια, δυνατότητες επιλογής, υποχρεώσεις και δικαιώματα στη σχέση του με αυτήν. Ενδεχομένως, το Μητροπολιτικό Σχήμα Διακυβέρνησης θα χρειαστεί να στηριχθεί και στις δύο πηγές. Ο προσδιορισμός του συγκεκριμένου μείγματος πηγών (αναλογία φόρων προς επιχορηγήσεις) θα πραγματοποιηθεί σε ένα πλαίσιο αλληλεπίδρασης με τον προσδιορισμό της συγκεκριμένης πολιτικο-διοικητικής μορφής και των αρμοδιοτήτων του νέου θεσμού. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στην περίπτωση ενός Αυτοδιοικητικού Σχήματος θα ήταν ενδεχομένως επιθυμητή η δυνατότητα άσκησης φορολογικής εξουσίας ώστε ένα ποσοστό των εσόδων του να προέρχεται από την τοπική φορολογία. Είναι φανερό, ότι η έστω και κατά προσέγγιση ποσοτική εκτίμηση των αναγκαίων πόρων συναρτάται άμεσα από μια προεκτίμηση των συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων που θα ασκεί το μητροπολιτικό σχήμα και θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο μιας μελέτης εφαρμογής για το νέο αυτό θεσμό. Πάντως σε κάθε περίπτωση φαίνεται ότι το σημαντικότερο ρόλο, τουλάχιστον στα αρχικά στάδια συγκρότησης του θεσμού, θα παίξει η κρατική επιχορήγηση. Προς την κατεύθυνση αυτή είναι σκόπιμο να σχεδιαστεί ένα σύνθετο σύστημα γενικών και ειδικών επιχορηγήσεων που να εξυπηρετεί τους ποικίλους σκοπούς που θα υπηρετήσει ο καινούργιος θεσμός.

ΣΤ) Γεωγραφική εμβέλεια

Η έννοια της μητροπολιτικής περιοχής βασίζεται σε ένα κυρίαρχο εδαφικό κριτήριο το οποίο λειτουργεί ως συνεκτικός ιστός για τις πολιτικές που ασκούνται στο πλαίσιο της συγκεκριμένης περιοχής. Το εδαφικό κριτήριο συνδέεται με τις ιδιαιτερότητες του χώρου, του πληθυσμού και των δραστηριοτήτων και αποτελεί το κριτήριο ολοκλήρωσης στο οποίο στοχεύει η διακυβέρνηση της μητροπολιτικής περιοχής. Αντίθετα με την μητροπολιτική περιοχή Αττικής όπου τα όρια ευθύνης του Μητροπολιτικού φορέα αφορούν την ευρύτερη αστική περιφέρεια της Αθήνας και υπάρχει ταυτισμός νομού και περιφέρειας, η περιοχή Θεσσαλονίκης δεν παρουσιάζει ταύτιση των διοικητικών ορίων περιφέρειας και νομού. Το γεγονός αυτό χωρίς να αποτελεί εκ των προτέρων πλεονέκτημα ή μειονέκτημα θέτει επιτακτικά την ανάγκη προσδιορισμού των ορίων της μητροπολιτικής περιοχής. Έτσι οι παρατηρούμενες λειτουργικές διασυνδέσεις μεταξύ ενός ισχυρού αστικού κέντρου και της ενδοχώρας του συμπεριλαμβανομένων και άλλων περιφερειακών κέντρων μικρότερης εμβέλειας, αναδεικνύονται ως ουσιαστικής σημασίας κατά τη προσπάθεια ορισμού μιας μητροπολιτικής περιοχής. Η διοικητική διαίρεση της ευρύτερης περιοχής (νομοί και δήμοι) αποτελεί βασική συνιστώσα του τρόπου διακυβέρνησης, χωρίς όμως να ταυτίζεται με τις σχέσεις της πόλης με την ενδοχώρα της που αναπτύσσονται ανεξάρτητα. Σε αυτή τη βάση και χωρίς να υποβαθμίζεται η σημασία των διοικητικών ορίων, επιχειρήθηκε η καταγραφή και αποτύπωση των σχέσεων της πόλης με το ευρύτερο περιβάλλον ώστε να εξαχθούν κάποια γενικά συμπεράσματα για την ένταση και την έκταση προσδιορισμού της

μητροπολιτικής περιοχής. Η σύνθεση όλων των δεδομένων παράγει έναν νέο χώρο ο οποίος, ανάλογα με την κλίμακα αξιολόγησης που έχει ορισθεί, αποτυπώνει περιοχές ισχυρότερης ή ασθενέστερης συνοχής.

Ο προσδιορισμός των γεωγραφικών ορίων της μητροπολιτικής περιοχής Θεσσαλονίκης αναγνωρίζεται από τους φορείς της πόλης ως κρίσιμο ζήτημα για την ανάπτυξη μητροπολιτικού επιπέδου διακυβέρνησης. Ωστόσο, κατά τις συζητήσεις που έγιναν στο πλαίσιο των επιλεγμένων έξι τομέων / πεδίων πολιτικής δεν διαμορφώθηκε μια συγκεκριμένη θέση σχετικά με την κατάλληλη γεωγραφική εμβέλεια του φορέα μητροπολιτικής διακυβέρνησης. Στο πλαίσιο μιας συστηματικής προσπάθειας προσδιορισμού της μητροπολιτικής περιοχής Θεσσαλονίκης καταγράφηκαν ωστόσο όλες οι διαφορετικές σκέψεις και απόψεις για την υιοθέτηση συγκεκριμένων κριτηρίων. Πιο συγκεκριμένα, τα κριτήρια που κατά κύριο λόγο χρησιμοποιούνται για τον γεωγραφικό προσδιορισμό της μητροπολιτικής διακυβέρνησης και οι αντίστοιχες επιλογές που επικρατούν είναι:

(α) Χωρο-Λειτουργική ολοκλήρωση της περιοχής. Η υιοθέτηση ενός τέτοιου κριτηρίου, που υποστηρίζει ότι η μητροπολιτική Θεσσαλονίκη θα πρέπει να περιλαμβάνει όλες εκείνες της περιοχές που δημιουργούν ένα κατά το μέγιστο δυνατό ολοκληρωμένο χωρο-λειτουργικό σύστημα, οδηγεί στην ανάδειξη ενός διευρυμένου σεναρίου σχετικά με τον γεωγραφικό προσδιορισμό της μητροπολιτικής Θεσσαλονίκης που περιλαμβάνει μέρος του νομού Θεσσαλονίκης και τμήματα των γειτονικών νομών.

(β) Συνεκτικότητα αστικής περιοχής. Το κριτήριο αυτό υπονοεί την ανάπτυξη μητροπολιτικής διακυβέρνησης σε μια ενιαία ζώνη παραγωγής και λειτουργίας και μάλιστα με χαρακτηριστικά αστικής και περιαστικής περιοχής. Στο πλαίσιο αυτού του κριτηρίου η μητροπολιτική περιοχή προσδιορίζεται από τα όρια της Ευρύτερης Περιοχής Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης.

(γ) Προσαρμογή σε υφιστάμενα διοικητικά όρια. Το κριτήριο αυτό εκφράζει την ευκολότερη και ομαλότερη προσαρμογή του νέου θεσμού στο υπάρχον θεσμικό και οργανωτικο-διοικητικό σύστημα αναδεικνύοντας ως καταλληλότερη επιλογή του γεωγραφικού προσδιορισμού τα σημερινά όρια του νομού Θεσσαλονίκης.

3. ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

3.1 Νομός Θεσσαλονίκης

Η Διάρθρωση του νομού Θεσσαλονίκης είναι όπως φαίνεται στο πίνακα που ακολουθεί ύστερα από το νόμο 2539/97, γνωστό και ως Πρόγραμμα «Ι. Καποδίστριας».

Δήμοι και Κοινότητες Νομού Θεσσαλονίκης

1 Δ. Αγίου Αθανασίου	24 Δ. Λαγκαδά
2 Δ. Αγίου Γεωργίου	25 Δ. Λαχανά
3 Δ. Αγίου Παύλου	26 Δ. Μαδύτου
4 Δ. Αμπελοκήπων	27 Δ. Μενεμένης
5 Δ. Αξιού	28 Δ. Μηχανιώνας
6 Δ. Απολλωνίας	29 Δ. Μίκρας
7 Δ. Αρέθουσας	30 Δ. Μυγδονίας
8 Δ. Ασσήρου	31 Δ. Νεαπόλεως
9 Δ. Βασιλικών	32 Δ. Πανοράματος
10 Δ. Βερτίσκου	33 Δ. Πεύκων
11 Δ. Εγνατίας	34 Δ. Πολίχνης
12 Δ. Ελευθερίου - Κορδελιού	35 Δ. Πυλαίας
13 Δ. Επανομής	36 Δ. Ρεντίνας
14 Δ. Ευκαρπίας	37 Δ. Σοχού
15 Δ. Ευόσμου	38 Δ. Σταυρουπόλεως
16 Δ. Εχεδώρου	39 Δ. Συκεών
17 Δ. Θερμαϊκού	40 Δ. Τριανδρίας
18 Δ. Θέρμης	41 Δ. Χαλάστρας
19 Δ. Θεσσαλονίκης	42 Δ. Χαλκηδόνος
20 Δ. Καλαμαριάς	43 Δ. Χορτιάτη
21 Δ. Καλλιθέας	44 Δ. Ωραιοκάστρου
22 Δ. Καλλινδοίων	
23 Δ. Κορωνείας	

Πίνακας 1 (διάρθρωσης νομού Θεσσαλονίκης μετά το νόμο 2539/97)

Πηγή : www.ypes.gr (τοπική αυτοδιοίκηση)

Η αρμοδιότητες καθώς και οι λειτουργίες της νομαρχίας Θεσσαλονίκης έχει προαναφερθεί στο προηγούμενο κεφάλαιο(βλ. 2.2.2.2.) .

3.2 Δήμος Εχεδώρου

3.2.1 Η ιστορία του Δήμου Εχεδώρου

Ο Δήμος Εχεδώρου είναι ένας Καποδιστριακός Δήμος έπειτα από τον νόμο 2539/1997 όπου και συγχωνευτήκαν οι δήμοι Σίνδου, Νέας Ιωνίας(Μαγνησία, Διαβατά) και Δήμος Καλοχωρίου. Για εγκυκλοπαιδικούς λόγους είναι αξιοσημείωτο να σταθούμε στο από προήλθε το όνομα Εχέδωρος . Ως Εχέδωρος αναφέρεται κατά την ιστορία ο ποταμός Γαλλικός και επειδή οι συνενωμένοι Δήμοι έχουν ως γεωγραφικό κέντρο τον Γαλλικό ποταμό ,έτσι προήλθε η ονομασία Εχέδωρος.

Ο Εχέδωρος ήταν ανέκαθεν χείμαρρος, ο οποίος πάντοτε είχε περιορισμένες ποσότητες νερού. Μάλιστα ο Ηρόδοτος αναφέρει, ότι τα νερά του Εχεδώρου δεν έφθασαν για να ξεδιψάσει ο στρατός του Ξέρξη.

Ο Εχέδωρος πηγάζει από τους πρόποδες του βουνού Κερκίνη και δια μέσου των στενών "Νάρες" εισέρχεται στον κάμπο της Θεσσαλονίκης και εκβάλλει στο Θερμαϊκό κόλπο.

Η πρώτη ονομασία του ποταμού ήταν "Ήδωνός". Η ονομασία αυτή προέρχεται από τους Ήδωνες, οι οποίοι εγκαταστάθηκαν στις όχθες του στις αρχές της δεύτερης χιλιετίας π.Χ. Εν τούτοις κατά την αρχαιότητα ήταν γνωστός με τις ονομασίες "Εχέδωρος", "Εχειδωρος" και "Χείδωρος". Όλες αυτές οι ονομασίες προέρχονται από τη σύνθεση του ρήματος "έχω" και του ουσιαστικού "δωρο", το οποίο συμβολίζει προφανώς τον άφθονο χρυσό, που περιείχαν τα νερά του ποταμού.

Η πρόβεια συλλογής του χρυσού, που ονομαζόταν "κως", προσέδωσε πιθανότατα στον ποταμό και την ονομασία "Γαλλικός". Οι χρήστες της προβειάς έδωσαν συμβολικά σ' αυτήν τον επιθετικό προσδιορισμό "καλή", εξ αιτίας της πολύτιμης ιδιότητάς της. Σταδιακά οι δύο λέξεις "καλή" και "κως", συγχωνεύθηκαν και διαμόρφωσαν τη λέξη "καλλικώς", η οποία έγινε "γαλλικώς", διότι στη μακεδονική διάλεκτο το γράμμα "γ" χρησιμοποιούνταν αντί του "κ".

Δεν έχει προσδιορισθεί χρονικά η μετονομασία του Εχεδώρου σε Γαλλικό.

Αξιοσημείωτο είναι να αναφερθούν και η ιστορία των δημοτικών διαμερισμάτων του δήμου.

α) Δημοτικό διαμέρισμα Σίνδου

Για την ύπαρξη της αρχαίας Σίνδου υπάρχει μόνο η γραπτή μαρτυρία του Ηροδότου, ότι ο στόλος του Ξέρξη εισχώρησε στο Θερμαϊκό κόλπο και ναυλόγησε στη Θέρμη, στην πόλη Σίνδο και στη Χαλάστρα. Από την περιγραφή αυτή, γνωρίζουμε, ότι η Σίνδος ήταν παράλια πόλη και βρισκόταν μεταξύ της Θέρμης και της Χαλάστρας, πιθανότατα κοντά στις εκβολές του Εχεδώρου ποταμού. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με την πληροφορία του Ηροδότου, ότι ο Εχέδωρος εξέβαλε στο έλος που υπήρχε στις εκβολές του Αξιού μας οδηγεί στο συμπέρασμα, ότι η Σίνδος κατά τους χρόνους των περσικών πολέμων βρισκόταν στην ανατολική όχθη του Εχεδώρου, αφού η παράλια περιοχή της δυτικής όχθης του ήταν βαλτότοπος. Πρόκειται για εκτίμηση που είναι σύμφωνη με το χάρτη, τον οποίο σχεδίασε υποθετικά για την περίοδο μεταξύ των ετών 600 έως 450 π.Χ. Το συμπέρασμα αυτό είναι σύμφωνο και με την πιθανολόγηση του καθηγητή Μ. Τιβέριου, ότι η αρχαία

Σίνδος βρισκόταν στη διπλή τράπεζα της Αγχιάλου, κοντά στο αρχαίο νεκροταφείο. Είναι σχεδόν βέβαιο, ότι η Σίνδος υπήρξε μία από τις 26 πόλεις, των οποίων οι κάτοικοι συγκεντρώθηκαν από το βασιλιά Κάσσανδρο και εγκαταστάθηκαν στη νεοϊδρυθείσα Θεσσαλονίκη.

Ο Δήμιτσας αναφέρει, ότι η Σίνδος ονομαζόταν και "Σίνθος". Ηρόδοτος εβδόμη. Το εθνικόν Σίνθιος", δηλαδή "ΣΙΝΘΟΣ, πόλη δίπλα στον Θερμαϊκό κόλπο. Από τον Ηρόδοτο (αναφέρεται) στο έβδομο βιβλίο του .Ο κάτοικος (ονομάζεται) «Σίνθιος» .

Οι Σίνδιοι ασχολούνταν με τη γεωργία, την κτηνοτροφία, το εμπόριο και την αλιεία. Άλλη αξιόλογη ασχολία των αρχαίων Σίνδιων ήταν η συλλογή χρυσού από την κοίτη του Εχεδώρου ποταμού. Το ευγενές αυτό μέταλλο αφθονούσε στην περιοχή εξ αιτίας των κοιτασμάτων του Εχεδώρου, κάτι που επιβεβαιώνουν τα πολλά και περίτεχνα χρυσά κτερίσματα, τα οποία βρέθηκαν στο αρχαίο νεκροταφείο της Σίνδου.

β) Δημοτικό διαμέρισμα Καλοχωρίου

Το Καλοχώρι αμιγής προσφυγικός οικισμός, ο οποίος δημιουργήθηκε στη μέχρι τότε ακατοίκητη περιοχή της Κασκάρκας. Από τους εποίκους του Καλοχωρίου οι περισσότεροι προέρχονταν από την Ανατολική Θράκη, ενώ μερικοί κατάγονταν από το χωριό της Ανατολικής Ρωμυλίας. Οι πρώτοι κάτοικοι, που εγκαταστάθηκαν μόνιμα το 1916 στην περιοχή της Κασκάρκας.

γ) Δημοτικό διαμέρισμα Διαβατών

Το 1926 η επιτροπεία Τοπωνυμίων της Ελλάδος προσέδωσε την ονομασία αυτή στο τούρκικο τσιφλίκι Ντούντουλαρ, που βρισκόταν στο 7ο χιλιόμετρο της αμαξιτής οδού Θεσσαλονίκης-Γιαννιτσών. Η ονομασία "Διαβατά" οφείλεται στη νευραλγική συγκοινωνιακή θέση του οικισμού αφού από εκεί διάβαινε ο οδικός άξονας που ένωνε την θες/νική με την δυτική και νότια Ελλάδα.

δ) Δημοτικό διαμέρισμα Μαγνησίας

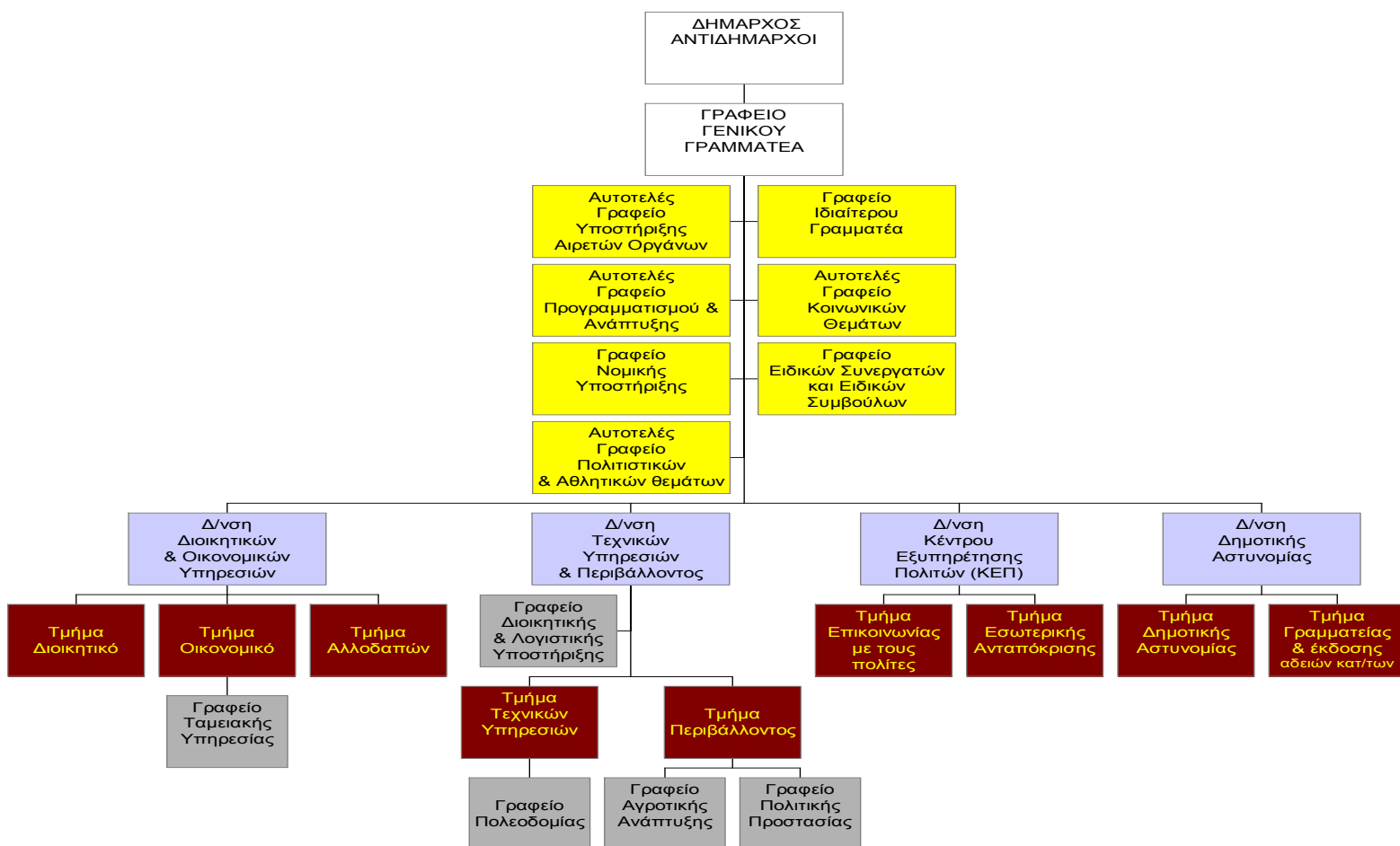
Το Αραπλί βρισκόταν νότια του αμαξιτού δρόμου Θεσσαλονίκης-Γιαννιτσών, δίπλα στην ανατολική κοίτη του Γαλλικού ποταμού. Αρχικά ήταν χωριό, αλλά στη συνέχεια έγινε τούρκικο τσιφλίκι. Η ονομασία του οικισμού προέρχεται πιθανότατα από την τοπική κατάληξη "li" και την τούρκικη λέξη "arap", η οποία σημαίνει "αράπη", και μάλλον οφείλεται στο μελαψό χρώμα των κατοίκων του. Το Αραπλί ανήκε στο μουκατά των φυλάκων λιβαδιών και οι κάτοικοί του έτρεφαν άλογα, φοράδες και καμήλες για τις ανάγκες του τουρκικού δημοσίου.

Στις αρχές του 20ου αιώνα εγκαταστάθηκαν στο Αραπλί αρκετές οικογένειες γηγενών, που μετοίκησαν εκεί από τον οικισμό Μπάλτζα(Μελισσοχώρι), ο οποίος βρισκόταν στις βόρειες κλιτείες του βουνού Σεβρί Τεπέ.

3.2.2 Διάρθρωση του Δήμου Εχεδώρου

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Το οργανόγραμμα και οι αρμοδιότητες κάθε τομέα και υπηρεσίας ορίζεται από τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας που έχει δημιουργήσει ο κάθε Δήμος ανάλογα με τις ανάγκες και την λειτουργικότητα που έχει. Ο Δήμος Εχεδώρου διάρθρωσε την της υπηρεσίες του συμφωνά με το ΦΕΚ αρ. φύλλου 1160 στις 22/08/2005 και έχει όπως φαίνεται στο επόμενο σχεδιάγραμμα:

Πηγή: Δήμος Εχεδώρου

1. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΚΑΙ ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΩΝ

Όπως έχουν αναφερθεί σε κεφάλαιο 2 παράγραφο 2.2.2.1 Β)

2. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

Ο Γενικός Γραμματέας ασκεί τη γενική εποπτεία και έλεγχο σε όλες τις Υπηρεσίες του Δήμου, τη λειτουργία των οποίων συντονίζει, και προσυπογράφει τα έγγραφα που υπογράφονται από το Δήμαρχο.

3. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

Η Δακτυλογράφηση, αναπαραγωγή, διεκπεραίωση και αρχειοθέτηση προσωπικής αλληλογραφίας και αποφάσεων του Δημάρχου.

- Ρύθμιση συναντήσεων και επικοινωνιών του Δημάρχου και τήρηση ημερολογίου των προσωπικών επαφών του, εντός και εκτός του Δήμου.
- Τήρηση ειδικού πρωτοκόλλου Δημάρχου.
- Τήρηση προσωπικού αρχείου εγγράφων του Δημάρχου.
- Τήρηση πρακτικών συναντήσεων ή συμβουλίων Δημάρχου.
- Συγκέντρωση στοιχείων ή εγγράφων που πρέπει να υπογραφούν από τα όργανα και μέριμνα για την υπογραφή και τη διεκπεραίωσή τους.
- Τήρηση αρχείου αποφάσεων Δημάρχου και λοιπών αποφάσεων πολιτικών οργάνων.
- Διεξαγωγή κάθε υπηρεσίας που ανατίθεται από τον Δήμαρχο και η οποία δεν ανήκει στην αρμοδιότητα των υπολοίπων υπηρεσιών.

4. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ.

Ο κάθε ειδικός σύμβουλος, και ειδικός συνεργάτης ασκεί καθήκοντα επιτελικά και δεν έχει αποφασιστική αρμοδιότητα οποιασδήποτε μορφής. Παρέχουν συμβουλές και διατυπώνουν εξειδικευμένες γνώμες γραπτά ή προφορικά, για το συγκεκριμένο τομέα δραστηριοτήτων τον οποίο έχουν οριστεί να εξυπηρετήσουν.

5. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

Η Παροχή υπηρεσιών νομικής υποστήριξης προς τα αιρετά όργανα του Δήμου για την προώθηση των επιδιώξεων/ στόχων/ συμφερόντων του Δήμου.

(Παρίσταται στις συνεδριάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου και της Δημαρχιακής Επιτροπής όταν καλείται).

- Παροχή υπηρεσιών νομικής υποστήριξης.
- Νομική επεξεργασία και γνωμοδότηση για πράξεις της Δημόσιας Διοίκησης
- Νομική επεξεργασία προγραμματικών συμβάσεων του Δήμου, συμβολαίων, συμβάσεων εργασίας και έργου, διακηρύξεων, δημοπρασιών κλπ.
- Παραστάσεις σ' όλα τα Δικαστήρια για υποθέσεις του Δήμου.
- Παραστάσεις στις Διοικητικές Αρχές για την προάσπιση των συμφερόντων του Δήμου.
- Συντήρηση της αναγκαίας υποδομής του Γραφείου για να ανταποκριθεί στις προηγούμενες δραστηριότητες.

6. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΙΡΕΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

- Παροχή κάθε είδους γραμματειακής υποστήριξης προς τους Αντιδημάρχους, τις μόνιμες και έκτακτες επιτροπές που συνιστά το Δημοτικό Συμβούλιο και τα Τοπικά Συμβούλια

- Τήρηση αρχείου εκπροσώπων του Δήμου σε διάφορους φορείς και όργανα. Φροντίδα για την αποστολή στοιχείων προς τους προηγούμενους εκπροσώπους.

- Διαχείριση θεμάτων Δημοτική επιτροπής παιδείας και σχολικών επιτροπών.

- Μέριμνα για τη συγκρότηση και τη λειτουργία των σχολικών επιτροπών όλων των σχολείων και της Δημοτικής Επιτροπής Παιδείας.

- Διοικητική υποστήριξη της Δημοτικής Επιτροπής Παιδείας.

- Συνεργασία με την Τεχνική υπηρεσία για τη καταγραφή των στεγαστικών αναγκών των σχολείων

- Καταγραφή καταστάσεων κατανομής λειτουργικών δαπανών και ενημέρωσης των σχολείων για την παραλαβή των χρημάτων.

- Δημοσιότητα - Δημόσιες Σχέσεις - Διεθνείς Σχέσεις

- Οργανωτική προετοιμασία και υποστήριξη.

- Παρακολούθηση δημοσιεύσεων του τύπου για την προάσπιση των συμφερόντων του Δήμου.

- Συνεργασία με τους δημοσιογράφους.

- Δημοσίευση διακηρύξεων και ανακοινώσεων των υπηρεσιών του Δήμου.

- Σχεδιασμός, εισήγηση και εφαρμογή προγραμμάτων προβολής του έργου και των υπηρεσιών που παρέχει ο Δήμος.

- Σχεδιασμός, εισήγηση και εφαρμογή προγραμμάτων ενημέρωσης των πολιτών για τις επιδιώξεις, στόχους και υπηρεσίες του Δήμου.

- Σχεδιασμός, εισήγηση και εφαρμογή προγραμμάτων ενημέρωσης των ξένων ή γενικά των διερχόμενων από το Δήμο.

- Επιμέλεια ενημερωτικών εκδόσεων ή εκπομπών του Δήμου στα Μ.Μ.Ε.

- Συγκέντρωση ειδήσεων από το χώρο του Δήμου.

- Τήρηση πληροφοριακού αρχείου δημοσιεύσεων .

- Συνεργασία με την Υπηρεσία Πληροφορικής για την τήρηση αρχείου τοπικών, εθνικών, διεθνών και ξένων φορέων.

- Εισήγηση, υποβολή προτάσεων διεκπεραίωση διαδικασίας αδελφοποιήσεων

- Επιμέλεια της διοργάνωσης, της υποδοχής, φιλοξενίας και ξενάγησης ξένων αντιπροσωπειών.

- Επιμέλεια της διαδικασίας μετάβασης στο εξωτερικό δημοτικής αντιπροσωπείας.

- Επικοινωνία με φορείς του εξωτερικού που ενδιαφέρουν το Δήμο.

7.ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΑΥΤΟΤΕΛΟΥΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Α. Προγραμματισμός της τοπικής ανάπτυξης και της δράσης του Δήμου

- Συνεχής έρευνα και παρακολούθηση των εξελίξεων στη περιοχή του Δήμου, που περιγράφουν την οικονομική, περιβαλλοντική, κοινωνική, πολιτιστική κλπ κατάσταση της.

- Συγκέντρωση πληροφοριών από το εξωτερικό περιβάλλον του Δήμου που επηρεάζουν τις δραστηριότητες .

- Φροντίδα για τη συγκέντρωση μελετών και τεχνογνωσίας που είναι δυνατόν να βοηθήσουν τις επιδιώξεις του Δήμου (πχ κλαδικές και αναπτυξιακές μελέτες, κλπ) .

- Εισηγήσεις προς τα αιρετά όργανα για την οργάνωση των διαδικασιών στρατηγικού / επιχειρησιακού προγραμματισμού του Δήμου.

- Υποστήριξη των διαδικασιών σύνταξης των μεσοπρόθεσμων και ετήσιων Προγραμμάτων του Δήμου και υποστήριξη της λειτουργίας του Δήμου ως φορέα προγραμματισμού στο πλαίσιο της διαδικασίας του Αναπτυξιακού προγραμματισμού της Χώρας.

- Υποστήριξη των διαδικασιών των μεσοπρόθεσμων και ετήσιων Προγραμμάτων του Δήμου.

- Διερεύνηση των πηγών χρηματοδότησης για την υλοποίηση του

προγράμματος δράσης του Δήμου.

- Συνεργασία με το γενικό γραμματέα κ.λ.π. και από κοινού διατύπωση εισηγήσεων προς τα αιρετά όργανα.
- Συγκέντρωση του σχετικού υλικού που απαιτείται για την τεκμηριωμένη λήψη αποφάσεων από το Δ.Σ., τη Δ.Ε., τις επιτροπές του Δημοτικού Συμβουλίου και τα Τοπικά Συμβούλια.
- Συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες .Τ.Α. της περιοχής του Δήμου.

B. Προγράμματα Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σχετικά με τα προγράμματα της Ε.Ε. οι αρμοδιότητες του Γραφείου είναι:

- ενημέρωση της Δημοτικής αρχής για τα προγράμματα της Ε.Ε. που ενδιαφέρουν το Δήμο.
- Κατάρτιση αιτήσεων.
- Αναζήτηση συνεργασιών στο εσωτερικό και εξωτερικό για την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρουν τα προγράμματα
- Διακίνηση μέσα στο Δήμο εντύπων και άλλων μέσων πληροφόρησης για τις ευρωπαϊκές εξελίξεις που αφορούν την Τοπική Αυτοδιοίκηση
- Ενημέρωση των υπαλλήλων και των αιρετών στα Κοινοτικά ζητήματα

Γ. Τουριστική Ανάπτυξη

- Συγκέντρωση και επεξεργασία στοιχείων που αφορούν την υφιστάμενη κατάσταση του τουρισμού στον Δήμο.
- Εισηγήση και σχεδιασμός των προγραμμάτων παρέμβασης του Δήμου στον χώρο της παροχής τουριστικών υπηρεσιών.
- Παρακολούθηση της υλοποίησης προγραμμάτων τουριστικής προβολής της περιοχής του Δήμου.
- Συνεργασία και συντονισμός με τους αρμόδιους φορείς τουρισμού, για την καταγραφή των προβλημάτων και την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών. \

Δ. Οργάνωση και ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού

- Υποστήριξη του Δήμου και των θυγατρικών φορέων του σε θέματα οργάνωσης, στελέχωσης και των διαδικασιών διοίκησης και λειτουργίας.
- Σχεδιασμός, οργάνωση και υλοποίηση προγραμμάτων επιμόρφωσης του προσωπικού του Δήμου. Μέριμνα για την διεύρυνση των γνώσεων και την εξειδίκευση των υπαλλήλων.

E. Μηχανοργάνωση –Τεκμηρίωση

E.1Μηχανοργάνωση.

- Επεξεργασία προτάσεων για τη σκοπιμότητα αυτοματοποίησης διαδικασιών μέσω της πληροφορικής.
- Υποστήριξη των διαδικασιών προμήθειας του απαραίτητου εξοπλισμού σε λογισμικό Η/Υ και υλικό.
- Φροντίδα για την εκπαίδευση των χρηστών των μηχανογραφικών εφαρμογών.
- Εξασφάλιση των αποθηκευμένων πληροφοριών και προστασία τους από τυχόν δυνατότητες μη εξουσιοδοτημένης πρόσβασης.
- Φροντίδα για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία του όλου μηχανογραφικού συστήματος .
- Συνεχής ενημέρωση για τις δυνατότητες που προσφέρουν οι τεχνολογίες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών.
- Ανάπτυξη μικρών εφαρμογών που ενδέχεται να προκύψουν ανάλογα με τις ανάγκες του Δήμου.
- Παρακολούθηση της εξέλιξης της νομοθεσίας σε ότι αφορά θέματα ασφάλειας των πληροφοριών και προστασίας των ατομικών δικαιωμάτων .

E.2.Τεκμηρίωση

- Συνεργασία με τις άλλες υπηρεσίες για τη συλλογή / επεξεργασία στοιχείων σχετικά περιβάλλον του Δήμου.
- Ανάπτυξη και συντήρηση ηλεκτρονικών αρχείων μετά παραπάνω στοιχεία προς χρήση και αξιοποίηση από τη δημοτική αρχή και τις υπηρεσίες μέσω εσωτερικού ηλεκτρονικού δικτύου πληροφόρησης
- Αξιοποίηση του INTERNET και των Τραπεζών Πληροφοριών, σε συνεργασία με διαδημοτικούς και άλλους φορείς της Τοπ. Αυτοδιοίκησης

8.ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΑΥΤΟΤΕΛΟΥΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

A. Υποστήριξη σε θέματα κοινωνικής πολιτικής

- Συγκέντρωση και επεξεργασία στοιχείων που αφορούν την κατάσταση του Δήμου σε ζητήματα κοινωνικής πολιτικής, πρόνοιας, υγείας.
- Συγκέντρωση και επεξεργασία στοιχείων που αφορούν στην υφιστάμενη κατάσταση κοινωνικών ομάδων του Δήμου
- Παρακολούθηση της ποιότητας των παρερχομένων υπηρεσιών πρόνοιας και υγείας προς τους δημότες.
- Συνεργασία με τα Νομικά Πρόσωπα του Δήμου που ασκούν αρμοδιότητες Κοινωνικής Πολιτικής.
- Υποβολή προτάσεων σε εθνικά προγράμματα και προγράμματα της Ε.Ε.
- Εκπόνηση ερευνών / μελετών κοινωνικού περιεχομένου.
- Ανάπτυξη συνεργασιών και συντονισμού με άλλους φορείς με σκοπό τη παροχή κοινωνικών υπηρεσιών στα γεωγραφικά όρια του Δήμου.
- Πληροφόρηση / ενημέρωση, ευαισθητοποίηση των δημοτών
- Προσέλκυση εθελοντών
- Παροχή κοινωνικών υπηρεσιών με τα Νομικά Πρόσωπα του Δήμου

B. Θέματα Αθιγγάνων οικισμού «Αγίας Σοφίας»

- Συγκέντρωση και επεξεργασία στοιχείων που αφορούν στην υφιστάμενη κατάσταση των υποδομών και της πληθυσμιακής κίνησης του οικισμού «Αγίας Σοφίας».
- Υποστήριξη για ένταξη τους στον κοινωνικό και αστικό ιστό του Δήμου
- Μέριμνα για θέματα που ανακύπτουν ως προς την οργάνωση και λειτουργία του οικισμού και εξεύρεση λύσεων από τους αρμόδιους φορείς.
- Σχεδιασμός και υλοποίηση προγραμμάτων για την καταπολέμηση του αναλφαβητισμού, την επαγγελματική κατάρτιση και την εξεύρεση εργασίας.
- Υποβολή προτάσεων, συνεργασία με αρμόδιους φορείς για ένταξη σε εθνικά ή κοινοτικά προγράμματα ROM.

9. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΑΥΤΟΤΕΛΟΥΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

A. Υποστήριξη σε θέματα πολιτιστικής πολιτικής

- Συγκέντρωση, επεξεργασία στοιχείων που αφορούν στην κατάσταση των υποδομών του Δήμου σε ζητήματα παιδείας, επιμόρφωσης και πολιτισμού.
- Παρακολούθηση της ποιότητας των παρερχόμενων υπηρεσιών παιδείας και πολιτισμού προς τους δημότες.
- Συνεργασία με τα Νομικά Πρόσωπα αρμοδιότητας Πολιτιστικής Πολιτικής
- Σχεδιασμός/υλοποίηση προγραμμάτων πολιτιστικών δραστηριοτήτων.
- Παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών συμπληρωματικά με τα Νομικά Πρόσωπα του Δήμου
- Παρακολούθηση των εκπαιδευτικών ζητημάτων και υποβολή προτάσεων και εισηγήσεων στα αρμόδια όργανα της πολιτείας.

B. Αθλητισμός

- Οργάνωση - λειτουργία κάθε μορφής αθλητικών εκδηλώσεων, διαφόρων συναντήσεων, προγραμμάτων μαζικού αθλητισμού για όλα τα κοινωνικά και ηλικιακά πεδία πολιτών.
- Φροντίδα των εθνικών γυμναστηρίων.
- Έρευνά για τα προβλήματα αθλητισμού και εισήγηση λύσεων.
- Καταγραφή και αξιολόγηση, βελτίωση των υπάρχόντων αθλητικών χώρων - εγκαταστάσεων.
- Επικοινωνία φορείς αθλητισμού (υπουργεία, γεν. γραμματεία κ.λ.π.).
- Μεριμνά για τη δημιουργία αθλητικών χώρων, ελεύθερης άθλησης.
- Δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη του μαζικού αθλητισμού.
- Εισηγείται την προμήθεια αθλητικού υλικού και εκπόνηση σχεδίων για νέους αθλητικούς χώρους.
- Επιλύει προβλήματα, στο μέτρο του δυνατού, των αθλητικών σωματείων, κυρίως χώρων και εισηγείται, κατά τη σύνταξη του προϋπολογισμού, την ετήσια οικονομική ενίσχυσή τους.
- Προμηθεύει με δαπάνες του Δήμου, τα σχολεία με αθλητικό υλικό.

10. : ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

1. ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ.

Η Δημοτική Αστυνομία ασκεί τις αρμοδιότητες που προβλέπονται από τις διατάξεις του π.δ/τος 23/7.2.2002 και ότι στο μέλλον ανατεθεί στη Δημοτική Αστυνομία.

2. ΤΜΗΜΑ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΗΣ ΑΔΕΙΩΝ ΙΔΡΥΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ.

Υποστήριξη των διοικητικών διαδικασιών και γνωμοδοτήσεις που σχετίζονται με τις εξής αρμοδιότητες του Δήμου:

- Χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας όλων των καταστημάτων και επιχειρήσεων.
- Χορήγηση αδειών περιπτέρων και κυλικείων εντός κοινοχρήστων χώρων.
- Χορήγηση των αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας θεάτρων, κινηματογράφων και παρεμφερών επιχειρήσεων.
- Χορήγηση των αδειών λειτουργίας μουσικής σε δημόσια κέντρα.
- Χορήγηση των αδειών εγκατάστασης και λειτουργία ψυχαγωγικών παιχνιδιών.
- Επιβολή διοικητικών κυρώσεων σε παραβάτες των όρων λειτουργίας των καταστημάτων.

Επιπλέον, ασκεί οποιαδήποτε άλλα καθήκοντα του ανατεθούν από το Δήμαρχο.

Ασχολείται με τη Γραμματειακή υποστήριξη του Τμήματος. Καταρτίζει σε συνεργασία με τον Προϊστάμενο του Τμήματος το πρόγραμμα εργασίας των υπαλλήλων που υπάγονται σ' αυτό. Τηρεί τα απαραίτητα βιβλία και αρχεία.

11: ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

11.1. Τμήμα Διοικητικών Υπηρεσιών

11.1.Α. Γραμματεία Δημοτικού Συμβουλίου, Προέδρο Δ.Σ., Δημαρχιακής Επιτροπής

- Κατάρτιση της ημερήσιας διάταξης των συνεδριάσεων του Δ.Σ. κ ενημέρωση των μελών για τα θέματα και το χρόνο/τόπο κάθε συνεδρίασης.
- Συγκέντρωση, αναπαραγωγή και αποστολή στα με του Δ.Σ. των διαφόρων

εισηγήσεων και γενικά του ενημερωτικού υλικού που αντιστοιχεί στα θέματα των συνεδριάσεων.

- Μέριμνα για το χώρο των συνεδριάσεων, την καλή λειτουργία των εγκαταστάσεων, την ύπαρξη των κατάλληλων μέσων κλπ.
- Τήρηση πρακτικών κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων.
- Τήρηση αρχείου πρακτικών και αποφάσεων του Δ.Σ.
- Δακτυλογράφηση/ αναπαραγωγή αποφάσεων τ Δ.Σ. και αποστολή τους στην υπηρεσία Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Περιφέρειας.
- Ενημέρωση των υπηρεσιών του Δήμου για τις εγκεκριμένες αποφάσεις του Δ.Σ.
- Ενημέρωση των αρμόδιων επιτροπών του Δ.Σ. για τα θέματα που παραπέμπονται σε αυτές από το Δημοτικό Συμβούλιο προς μελέτη.
- Παρακολούθηση της διαδικασίας επεξεργασίας του και προετοιμασία για την έγκαιρη επανεισαγωγή τους στο Δημοτικό Συμβούλιο προς λήψη οριστικής απόφασης.
- Παροχή κάθε είδους γραμματειακής υποστήριξης προς τη Δημαρχιακή Επιτροπή

11.1.Β. Θέματα Προσωπικού

- Σε συνεργασία με τον Προϊστάμενο του Τμήματος συντάσσει τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας και εισηγείται ιεραρχικά τις προσαρμογές αυτού στις ισχύουσες κάθε φορά σχετικές διατάξεις .
- Συντάσσει και τηρεί σε ειδικό αρχείο, τις συμβάσεις των εργαζομένων του Δήμου με σχέση εργασίας Ιδρωτικού Δικαίου.
- Διαχείριση των διαδικασιών που αφορούν την πρόσληψη, απόλυση, προαγωγή, παραίτηση, τοποθέτηση, μετακίνηση, απόσπαση, μετάταξη κλπ. του προσωπικού του Δήμου με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.
- Διαχείριση των διαδικασιών ελέγχου παρουσίας, παροχής αδειών, αξιολόγησης και άσκησης πειθαρχικού δικαίου στο προσωπικό του Δήμου, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.
- τήρηση των μητρώων και φακέλων του προσωπικού του Δήμου, με οποιαδήποτε εργασιακή σχέση, με τη συγκέντρωση και καταγραφή των κάθε είδους μεταβολών της οικογενειακής, υπηρεσιακής και ατομικής κατάστασης (προσόντα, οικογενειακή κατάσταση, υπηρεσιακή εξέλιξη, απόδοση, αμοιβές, ποινές, άδειες, απουσίες κ.λ.π.).
- τήρηση των διαδικασιών συγκέντρωσης, καταγραφής των πληροφοριών που έχουν σχέση με τον καθορισμό των κάθε φύσης αμοιβών και παροχών προς το προσωπικό οποιασδήποτε εργασιακής σχέσης του Δήμου.
- Παροχή κάθε είδους πληροφοριών, προφορικών ή γραπτών (πιστοποιητικά, βεβαιώσεις κλπ.) προς το προσωπικό του Δήμου που αφορούν την υπηρεσιακή του κατάσταση.
- Παρακολούθηση των μεταβολών της οργανωτικής κατάστασης και στελέχωσης των υπηρεσιών του Δήμου. Παρακολούθηση της κατανομής των θέσεων εργασίας στις επιμέρους υπηρεσίες του Δήμου.

11.1.Γ: Δημοτική Κατάσταση

Γ.1. Δημοτολόγιο Ιθαγένεια

- Σύνταξη, ενημέρωση και τήρηση των βιβλίων του δημοτολογίου και πληθυσμού .
- Τήρηση για κάθε οικογένεια, ιδιαίτερο φάκελο με τα σχετικά δικαιολογητικά και αρχείο αποφάσεων μεταβολών στα δημοτολόγια (μεταδημοτεύσεις, διορθώσεις ηλικιών, διαγραφές λόγω θανάτου, κ.λ.π.
- Έκδοση πιστοποιητικών προσωπικής, οικογενειακής κατάστασης και ταυτοπροσωπίας των δημοτών.
- Πολιτογραφήσεις αλλοδαπών με αίτηση και δήλωση στα τηρούμενα βιβλία πολιτογραφήσεων.
- Επιμέλεια της εφαρμογής των σχετικών με τους δημότες διατάξεων του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας.

Γ.2. Ληξιαρχείο

- Τήρηση και συνεχής ενημέρωση αρχείων στα οποία καταγράφονται τα

ληξιαρχικά γεγονότα που συμβαίνουν στην περιφέρεια του Δήμου (γεννήσεις, γάμοι, θάνατοι) καθώς και κάθε μεταγενέστερο γεγονός που συνδέεται με αυτά (π.χ. βαπτίσεις, διαζύγια, ονοματοθεσία, μεταβολή θρησκευματος κλπ.), σύμφωνα με τις ισχύουσες θεσμοθετημένες διαδικασίες.

- Τήρηση αρχείων επίσημων εγγράφων ληξιαρχικών γεγονότων.
- Έκδοση αντιγράφων αποσπασμάτων ληξιαρχικών πράξεων ή άλλων θεσμοθετημένων πιστοποιητικών.
- Περιοδική ενημέρωση των Κρατικών Υπηρεσιών (π.χ. ΕΣΥΕ) για τις γεννήσεις, γάμους, θανάτους που συνέβησαν στην περιφέρεια του Δήμου.
- Ενημέρωση της Δημοτικής Κατάστασης και των αντίστοιχων Τμημάτων άλλων ΟΤΑ για τα ληξιαρχικά γεγονότα που επηρεάζουν τα στοιχεία των μητρώων / αρχείων που τηρούνται στα Τμήματα αυτά.
- Συνεργασία με Ληξιαρχεία άλλων ΟΤΑ σε περιπτώσεις μεταβολών η προσθήκης ληξιαρχικών πράξεων που βρίσκονται καταχωρημένες εκεί.

Γ.3. Μητρώα Αρένων - Στρατολογία

- Κατάρτιση ετησίως των μητρώων αρένων, τήρηση των αρχείων αυτών, ενημέρωση και τήρηση αρχείου των αποφάσεων των μεταβολών που επέρχονται σε αυτά (αλλαγή επωνύμου, προσθήκης πατρώνυμου, μητρώνυμου, κυρίου ονόματος κ.α. στοιχείων).
- Κατάρτιση ετησίως των στρατολογικών πινάκων και έκδοση των απαιτούμενων πιστοποιητικών.
- Έκδοση των αναγκαίων πιστοποιητικών για την εισαγωγή των ενδιαφερόμενων στις διάφορες στρατιωτικές σχολές.
- Σύνταξη και τήρηση των μητρώων διαφόρων απογραφών στρατολογικού ενδιαφέροντος.
- Διεκπεραίωση των προβλεπόμενων διαδικασιών για την εγγραφή αθλητών, την εξακρίβωση της ιθαγένειας αυτών, καθώς και τη διόρθωση των κάθε είδους εσφαλμένων εγγραφών στα μητρώα αρένων.

ΓΑ. Εκλογικοί Κατάλογοι - Εκλογικά Βιβλιάρια

- Επιμέλεια της εφαρμογής της εκλογικής νομοθεσίας και εκτέλεση των καθηκόντων που ανατίθενται στο Δήμο από τον εκλογικό νόμο.
- τήρηση εκλογικών καταλόγων και φροντίδα για την κατά νόμο αναθεώρηση αυτών

Γ.5. Τέλεση πολιτικών γάμων

- Μέριμνα για την τήρηση των θεσμοθετημένων διαδικασιών για την διεξαγωγή των πολιτικών γάμων.

11.1.Δ. Διαχείριση Αγροτικών Θεμάτων

- Διαχείριση διαδικασιών που σχετίζονται με τον ΟΓΑ, με αποζημιώσεις του ΕΛΓΑ και με επιδοτήσεις της Διεύθυνσης Γεωργίας της ΝΑ (ενημέρωση των αγροτών, διεκπεραίωση της αλληλογραφίας κ.λ. π).

11.1.Ε. Πρωτόκολλο, Αρχείο και βοηθητικές εργασίες

- Τήρηση των διαδικασιών πρωτοκόλλησης των κάθε είδους εισερχομένων στο Δήμο εγγράφων. Διανομή των εγγράφων στις επιμέρους υπηρεσίες του Δήμου.
- Τήρηση των διαδικασιών πρωτοκόλλησης των κάθε είδους εξερχομένων από το Δήμο εγγράφων. Διεκπεραίωση/ αποστολή των εγγράφων αυτών στους αποδέκτες.
- Τήρηση ενεργών και ιστορικών αρχείων εγγράφων σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Τήρηση του γενικού αρχείου του Δήμου.
- Παροχή γραμματειακών υπηρεσιών. Χειρισμός του μηχανογραφικού εξοπλισμού που είναι αναγκαίος για την αποδοτική εκτέλεση των δραστηριοτήτων του Τμήματος.
- Παροχή κάθε είδους δακτυλογράφησης και γραμματειακής υποστήριξης προς τις διάφορες υπηρεσιακές μονάδες.
- Μέριμνα για την εκτέλεση των γενικών βοηθητικών λειτουργιών υποστήριξης για τις ανάγκες των υπηρεσιών του Δήμου (τέλεξ φαξ καθαριότητα κτιρίων γραφείων, λειτουργία κυλικείων, φωτοαντιγραφήσεις, εξωτερικές και εσωτερικές εργασίες διακίνησης αλληλογραφίας και εγγράφων, ανάρτηση των αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου καθώς και των ανακοινώσεων του Δήμου κλπ.). Για το σκοπό αυτό αξιοποιούνται διοικητικοί υπάλληλοι, κλητήρες, φύλακες, καθαρίστριες κλπ. στους οποίους καταναλώνονται συγκεκριμένες αρμοδιότητες.

11.1.ΣΤ. Ενημέρωση δημότην - Τηλεφωνικό Κέντρο

- Υποδοχή και πληροφόρηση των δημοτών για κάθε δραστηριότητα του Δήμου.
 - Ενημέρωση των δημοτών για τα δικαιώματά τους και τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση των υποθέσεών τους καθώς και εφοδιασμό τους με τα απαραίτητα πληροφοριακά στοιχεία και έντυπα.
 - Παραλαβή υποδείξεων, προτάσεων και παραπόνων των δημοτών.
 - Λειτουργία τηλεφωνικού κέντρου, παροχής γενικών πληροφοριών προς τους δημότες.
 - Διάθεση ενημερωτικών φυλλαδίων, οδηγιών, εντύπων σχετικών με την εξυπηρέτηση των δημοτών από τις δημοτικές υπηρεσίες.
- 11.1.Ζ. Διοικητική υποστήριξη Νομικών Προσώπων Δ.Δ. του Δήμου.
- Ενεργεί κάθε νόμιμη διαδικασία για τη σύσταση από το Δήμο Νομικών Προσώπων οποιασδήποτε μορφής.
 - Εκτέλεση των λειτουργιών διοικητικής υποστήριξης (τήρηση αρχείων, γραμματειακή υποστήριξη, πρακτικά).
 - Ενημέρωση Δημάρχου και Δημοτικού Συμβουλίου για όλα τα θέματα λειτουργίας των ΝΠΔΔ του Δήμου.
 - Συνεργασία με το Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών για θέματα οικονομικής διαχείρισης των ΝΠΔΔ.
 - Συνεργασία με τις υπηρεσίες των ΝΠΔΔ για τα θέματα λειτουργίας τους.

11.2. Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών

- 11.2.Α. Προϋπολογισμοί- Απολογισμοί - Οικονομική παρακολούθηση
- Συγκέντρωση στοιχείων, διερεύνηση αναγκών και κατάρτιση των μεσοπρόθεσμων και ετήσιων προϋπολογισμών δαπανών λειτουργίας των υπηρεσιών του Δήμου και των αντίστοιχων προϋπολογισμών εσόδων του Δήμου.
 - Παρακολούθηση της εξέλιξης των προηγούμενων προϋπολογισμών και τήρηση των σχετικών διαδικασιών και αρχείων. Εξαγωγή των αποκλίσεων μεταξύ προϋπολογισθέντων και απολογιστικών μεγεθών. Ερμηνεία των αποκλίσεων και εισήγηση διορθωτικών ενεργειών.
 - Σύνταξη των ετήσιων οικονομικών απολογισμών του Δήμου σε συνεργασία με το Ταμείο.
 - Συνεργασία με τις άλλες διοικητικές ενότητες για την τήρηση διαδικασιών αμφίδρομης ενημέρωσης και ροής των οικονομικών πληροφοριών που σχετίζονται με την εκτέλεση του προϋπολογισμού της κάθε Διοικητικής ενότητας και με τις αναθεωρήσεις του.
 - Σύνταξη και υποβολή στα πολιτικά όργανα, στο Συμβούλιο Συντονισμού Υπηρεσιών και στην Υπηρεσία Προγραμματισμού, περιοδικών οικονομικών απολογιστικών στοιχείων σύμφωνα με το σύστημα οικονομικής πληροφόρησης που εφαρμόζει ο Δήμος.
 - Τήρηση των βιβλίων και αρχείων του λογιστικού συστήματος στους ΟΤΑ όπως εκάστοτε ισχύει.
 - Τήρηση του νέου διπλογραφικού συστήματος των ΟΤΑ από της εφαρμογής του.
 - Τήρηση μητρώου παγίων.
 - Σύνταξη οικονομικών καταστάσεων
- 11.2.Β. Διαχείριση Δαπανών
- Παραλαβή των κάθε φύσης παραστατικών που απαιτούνται κατά περίπτωση για την πληρωμή των οφειλών του Δήμου στους αντίστοιχους δικαιούχους.
 - Έλεγχος των προηγούμενων παραστατικών, έλεγχος της επάρκειας της αντίστοιχης πίστωσης του Προϋπολογισμού του Δήμου και έκδοση χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής. Αποστολή των ενταλμάτων στο Ταμείο για τη διενέργεια των πληρωμών.
 - Οικονομική διαχείριση και λογιστική παρακολούθηση των προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που συμμετέχει ο Δήμος.
 - Τήρηση αρχείων κάθε είδους παραστατικών και αντί στοιχείων δικαιολογητικών που χρησιμοποιούνται για την ενημέρωση του λογιστικού συστήματος του Δήμου (Καθολικό Εξόδων, Ημερολόγιο Εξόδων κτλ).
 - Παροχή κάθε είδους στοιχείων (π.χ. ετήσιος οικονομικός απολογισμός) που ζητούνται από Δημόσιες / Ελεγκτικές υπηρεσίες (π.χ. Ελεγκτικό

Συνέδριο) σύμφωνα με τις διαδικασίες που ισχύουν εκάστοτε.

11.2.Γ. Διαχείριση Εσόδων

- Συγκέντρωση στοιχείων για την εξακρίβωση των υπόχρεων και του ύψους των χρηματικών υποχρεώσεων προς το Δήμο των φυσικών προσώπων ή των κάθε είδους επιχειρήσεων της περιοχής, για φόρους, εισφορές, τέλη, δικαιώματα που περιοδικά πρέπει να καταβάλλονται στο Δήμο με βάση τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις της νομοθεσίας.

- Έλεγχος της ακρίβειας των μεγεθών με βάση τα οποία υπολογίζονται το ύψος ανά υπόχρεο των προηγούμενων φόρων, εισφορών, τελών, δικαιωμάτων κλπ.

- Δημιουργία και τήρηση αρχείων υπόχρεων για την καταβολή των επιμέρους ποσών που αποτελούν τακτικά έσοδα του Δήμου.

- Επεξεργασία στοιχείων και περιοδικοί υπολογισμοί του ύψους των οφειλομένων ποσών κατά κατηγορία προσόδου και υπόχρεο.

- Κατάρτιση βεβαιωτικών καταλόγων υπόχρεων και αντιστοίχων οφειλομένων ποσών κατά κατηγορία προσόδου.

- Μέριμνα για την ενημέρωση των υπόχρεων για την καταβολή των προηγούμενων οφειλομένων ποσών και μέριμνα για την τήρηση των διαδικασιών που ισχύουν για τις προσφυγές των υπόχρεων όταν αμφισβητούν το ύψος των οφειλομένων ποσών.

- Οριστικοποίηση των βεβαιωτικών καταλόγων μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών των τυχόν προσφυγών για την εκτέλεση των αντίστοιχων εισπράξεων.

- Τήρηση των αντιστοίχων διαδικασιών και έκδοση βεβαιώσεων/ αδειών που σχετίζονται με την είσπραξη διαφόρων τελών, δικαιωμάτων ή εισφορών.

- Τήρηση όλων των οικονομικών δοσοληψιών που σχετίζονται με τη λειτουργία των νεκροταφείων, σφαγείων, δημοτικών αγορών, την ύδρευση κλπ.

11.2.Δ. Λειτουργίες Μισθοδοσίας

- Συγκέντρωση στοιχείων μεταβολών του προσωπικού ή αντίστοιχων καταβληθέντων παροχών ή καταλογισθέντων ποσών προς το προσωπικό του Δήμου, με οποιαδήποτε εργασιακή σχέση, που αντιστοιχούν και έχουν επίδραση στην καταβολή των αμοιβών τους.

- Ενημέρωση των μηχανογραφικών αρχείων του προσωπικού με τα προηγούμενα στοιχεία και την εξαγωγή των περιοδικών μισθολογικών καταστάσεων ή γενικά των καταστάσεων πληρωμής κάθε είδους αμοιβής προς το προσωπικό του Δήμου.

- Έλεγχος των προηγούμενων καταστάσεων και έγκαιρη διαβίβαση ενός αντίγραφου στο Τμήμα Ταμείου για πληρωμές.

- Τήρηση αρχείου καταβληθέντων αμοιβών στο προσωπικό του Δήμου και έκδοση των αντίστοιχων βεβαιώσεων αποδοχών.

- Φροντίδα για την ασφάλιση του προσωπικού του Δήμου στους οικείους ασφαλιστικούς φορείς (πχ ΤΥΔΚΥ, ΙΚΑ κτλ).

- Παρακολούθηση της απόδοσης των ασφαλιστικών εισφορών στους ασφαλιστικούς φορείς, τακτοποίηση των ενσήμων των ασφαλισμένων στο ΙΚΑ.

11.2. Ε. Θέματα Δημοτικής Περιουσίας - Κληροδοτημάτων

- Τήρηση αρχείου της δημοτικής ακίνητης περιουσίας.

- Μέριμνα για την αξιοποίηση/ εκμετάλλευση της δημοτικής ακίνητης περιουσίας (μισθώσεις, κατάρτιση σχετικών συμβάσεων κλπ.).

- Τήρηση αρχείου κληροδοτημάτων προς το Δήμο και μέριμνα για την αξιοποίησή τους.

- Τήρηση των διαδικασιών που σχετίζονται με τις δωρεές προς το Δήμο.

11.3 Γραφείο Ταμειακής Υπηρεσίας

- Διαμόρφωση και παρακολούθηση των ταμειακών προγραμμάτων του Δήμου με τη συνεχή παρακολούθηση των υποχρεώσεων και των αναμενόμενων εισπράξεων.

- Παραλαβή των Χρηματικών Ενταλμάτων πληρωμών και διενέργεια των πληρωμών προς τους δικαιούχους μετά από έλεγχο των τυχόν επιπρόσθετων δικαιολογητικών που ορίζει ο νόμος ότι πρέπει να προσκομίζουν οι δικαιούχοι (π. χ. φορολογική ενημερότητα στην περίπτωση των Εταιρειών) .

- Καταγραφή των διενεργούμενων πληρωμών σύμφωνα με τις ισχύουσες διαδικασίες.
- Μέριμνα για την απόδοση των κάθε φύσης κρατήσεων υπέρ τρίτων που αντιστοιχούν στα επιμέρους εντάλματα πληρωμής.
- Διενέργεια εισπράξεων αντίστοιχων οφειλών προς το Δήμο. Έκδοση αντίστοιχων γραμματίων εισπράξεως και σχετική ενημέρωση του περιοδικού αρχείου οφειλετών κατά οφειλέτη.
- Παρακολούθηση της πραγματοποίησης των υποχρεώσεων των οφειλετών προς το Δήμο και ενημέρωση του Λογιστηρίου για τις καθυστερούμενες οφειλές.
- Κατάρτιση των περιοδικών καταστάσεων προς πληρωμή και πληρωθέντων εξόδων.
- Παραλαβή των βεβαιωτικών καταλόγων των υπόχρεων και των αντίστοιχων οφειλομένων στο Δήμο ποσών κατά κατηγορία προσόδου. Έκδοση και μέριμνα για την κοινοποίηση ατομικών ή ειδικών προσκλήσεων προς τους οφειλέτες του Δήμου.
- Αρχική ενημέρωση περιοδικού αρχείου οφειλετών κατά οφειλέτη όπου αναγράφονται τα οφειλόμενα ποσά ανά κατηγορία προσόδου.
- Τήρηση των διαδικασιών, αρχείων και γενικά λογαριασμών του λογιστικού συστήματος του Δήμου που αφορούν τα εισπρακτέα και τα πραγματοποιηθέντα έσοδα του Δήμου, σύμφωνα με τις ισχύουσες διαδικασίες.
- Κατάρτιση των περιοδικών καταστάσεων εισπραχθέντων και εισπρακτέων εσόδων
- Τήρηση φυσικού ταμείου στα γραφεία του Δήμου.
- Διενέργεια χρηματικών δΟΣΟΛΗΨΙΩΝ με τις Τράπεζες
- Τήρηση αρχείων κάθε είδους παραστατικών και αντίστοιχων δικαιολογητικών που χρησιμοποιούνται για την ενημέρωση του λογιστικού συστήματος του Δήμου. Παροχή κάθε είδους στοιχείων που ζητούνται από Δημόσιες/ Ελεγκτικές υπηρεσίες σύμφωνα με τις διαδικασίες που ισχύουν εκάστοτε.

11.4 Τμήμα Αλλοδαπών

- Παραλαβή και ο έλεγχος των δικαιολογητικών των αλλοδαπών, οι οποίοι επιθυμούν την παραμονή τους στην Ελλάδα για τις περιπτώσεις που αναφέρονται στους νόμους 2910/2001, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε μεταγενέστερα με το ν. 3013/2002.
- Ακόλουθη διαβίβαση στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας για την έκδοση των αδειών παραμονής.
- Εξυπηρέτηση των αλλοδαπών σε θέματα που αφορούν τη διαμονή τους στο δήμο, ιδίως η παράδοση καρτών σε συνεργασία με άλλες συναρμόδιες υπηρεσίες και φορείς (ΙΚΑ, ΟΓΑ, ΔΟΥ, σχολεία, κλπ).
- Τήρηση μητρώου αλλοδαπών
- Οποιοδήποτε θέμα αφορά στη διαμονή των αλλοδαπών στη χώρα, ή θα προκύψει στο μέλλον.

12: ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

Αποστολή του ΚΕΠ, όπως ορίστηκε με το ν. 3013/2002, είναι η παροχή διοικητικών πληροφοριών και η διεκπεραίωση υποθέσεων των πολιτών από την υποβολή της αίτησης μέχρι την έκδοση της τελικής πράξης σε συνεργασία με τις καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες.

Α) Τμήμα Επικοινωνίας με τους πολίτες

1. Ενημέρωση

1.Α. Ενημερώνει και πληροφορεί τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων. Τα αναγκαία πληροφοριακά στοιχεία αντλούνται από την κεντρική βάση δεδομένων του ΥΠΕΣΔΔΑ, με την οποία θα συνδέονται όλα τα ΚΕΠ, αλλά και από τοπικές βάσεις δεδομένων, τις οποίες μπορεί να διαμορφώσει το ΚΕΠ.

2. Διαδικασία

2.Α. Διαθέτει για διευκόλυνση των πολιτών έντυπα αιτήσεων κατά το άρθρο παρ. 3 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999).

2.Β. Ελέγχει την πληρότητα των αιτήσεων των πολιτών και σε περίπτωση που τη διεκπεραίωση της υπόθεσης απαιτούνται δικαιολογητικά, που δεν

υποβάλλονται μαζί με την αίτηση, το ΚΕΠ τα αναζητά και τα παραλαμβάνει με οποιοδήποτε πρόσφορο τρόπο από τις νόμιμες υπηρεσίες, μετά από σχετική εξουσιοδότηση των πολιτών.

2.Γ. Διαβιβάζει πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών, στην αρμόδια για διεκπεραίωση τους υπηρεσία, με οποιοδήποτε πρόσφορο τρόπο. Το τελικό έγγραφο αποστέλλεται από τη αρμόδια υπηρεσία και πάλι στο ΚΕΠ υποβολής της αρχικής αίτησης, από το οποίο το παραλαμβάνει ο πολίτης ή του αποστέλλεται από το συγκεκριμένο ΚΕΠ στη διεύθυνση που έχει δηλωθεί με συστημένη επιστολή επί αντικαταβολή.

Με κοινές αποφάσεις του Υπουργού ΕΣΔΔΑ και του κατά περίπτωση αρμοδίου υπουργού καθορίζονται οι διοικητικές διαδικασίες που διεκπεραιώνονται μέσω του ΚΕΠ, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 31 του ν. 3013/2002.

3. Άλλες υπηρεσίες

- Επικύρωση αντιγράφων διοικητικών εγγράφων
- Θεώρηση γνησίου υπογραφής
- Χορήγηση παράβολων, υπευθύνων δηλώσεων κ.α.
- Χορήγηση αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας, μέσω ηλεκτρονικής διασύνδεσης με το σύστημα TAXIS

Β) Τμήμα Εσωτερικής Ανταπόκρισης

• Στο Τμήμα αποστέλλονται από τα άλλα ΚΕΠ οι αιτήσεις των πολιτών, η διεκπεραίωση των οποίων εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Δήμου.

• Προώθηση των αιτημάτων στις αρμόδιες για διεκπεραίωση τους υπηρεσίες, παρακολούθηση μέσω ηλεκτρονικών υπολογιστών εφοδιασμένων με κατάλληλο λογισμικό πρόγραμμα, της διαδικασίας διεκπεραίωσης και τήρησης των νομίμων χρονικών προθεσμιών, παραλαβή των σχετικών εγγράφων και αποστολή στο ΚΕΠ της αρχικής υποβολής της αίτησης.

• Τήρηση των σχετικών με τη διακίνηση των ανωτέρω αναφερομένων αιτήσεων των πολιτών στατιστικών στοιχείων, υποδοχή των παραπόνων και των προτάσεων των πολιτών για βελτιώσεις των διοικητικών διαδικασιών.

13: ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

13.1. Γραφείο διοικητικής και λογιστικής υποστήριξης

Α. Γραμματειακή υποστήριξη Διεύθυνσης

Παροχή γραμματειακών υπηρεσιών στη Διεύθυνση Τεχνικών υπηρεσιών & Περιβάλλοντος (διακίνηση εισερχομένων / εξερχόμενων εγγράφων, τήρηση αρχείων εγγράφων, δακτυλογράφηση και αναπαραγωγή κειμένων, αναπαραγωγή σχεδίων, παροχή γενικών πληροφοριών προς τους πολίτες κ.λ.π.).

Β. Τεκμηρίωση Τεχνικών και Οικονομικών στοιχείων των έργων

• Συγκέντρωση υλικού και τήρηση τεχνικού φυσικού αρχείου (π.χ. σε φακέλους) των έργων της Διεύθυνσης σε τρία επίπεδα:

- Προγραμματιζόμενα έργα
- Υπό εκτέλεση έργα
- Αποπερατωθέντα

Στο αρχείο περιλαμβάνονται κάθε φύσης έγγραφα, έντυπα, αλληλογραφία, παραστατικά, μελέτες, σχέδια κλπ που προγραμματίζει, εκτελεί ή έχει αποπερατώσει η Διεύθυνση.

• Τήρηση τεχνικής βιβλιοθήκης και αρχείου τεχνικής νομοθεσίας. Η τεχνική βιβλιοθήκη περιλαμβάνει τα φυλλάδια των τεχνικών χαρακτηριστικών και συντήρησης όλων των μηχανημάτων/ οχημάτων του Δήμου.

• Τήρηση τεχνικού πληροφοριακού αρχείου των έργων της Διεύθυνσης. Στο αρχείο τηρούνται κάθε είδους ποσοτικά και τεχνικά χαρακτηριστικά των έργων που προγραμματίζονται, εκτελούνται ή έχουν αποπερατωθεί (π.χ. στοιχεία ταυτότητας έργου, στοιχεία μελετητών / αναδόχων, βασικά μμεγέθη του έργου, χρονοδιαγράμματα, φάσεις/στάδια εκτέλεσης, αναλώσεις υλικών, αναλώσεις μηχανικού εξοπλισμού, αναλώσεις ανθρώπινου δυναμικού κλπ), με τα αντίστοιχα παραστατικά / έντυπα (π.χ. δελτία προόδου εργασιών, πιστοποιήσεις, πληρωμές εργολάβων, δελτία εργασίας προσωπικού, δελτία

αγοράς υλικών κλπ.).

- Τήρηση κοστολογικού αρχείου έργων της Διεύθυνσης. Στο αρχείο τηρούνται κάθε είδους δαπάνες και αναλώσεις που αντιστοιχούν στην εκτέλεση καθ' ενός από τα έργα της Διεύθυνσης. Συνεργασία με την Οικονομική Υπηρεσία.

- Τήρηση αρχείου προγραμμάτων έργων της Διεύθυνσης.

- Τήρηση αρχείου των διατιθεμένων τεχνικών μέσων και ανθρώπινου δυναμικού της Διεύθυνσης και της χρήσης τους στις επιμέρους δραστηριότητες και έργα της Διεύθυνσης.

- Παροχή πληροφοριών προς τα αιρετά όργανα διοίκησης και τις υπόλοιπες υπηρεσίες του Δήμου, είτε κατά περίπτωση, είτε με συστηματικό τρόπο (π.χ. με περιοδικές απολογιστικές καταστάσεις για την πορεία εξέλιξης των έργων της Διεύθυνσης από χρονικής, οικονομικής και κοστολογικής άποψης).

- Εξαγωγή περιοδικών στατιστικών καταστάσεων που αφορούν την εκτέλεση των έργων καθώς και την αξιοποίηση των διατιθέμενων τεχνικών μέσων και του τεχνικού προσωπικού.

- Παροχή γραμματειακών υπηρεσιών στη Διεύθυνση (διακίνηση εισερχομένων/εξερχομένων εγγράφων, τήρηση αρχείων εγγράφων, δακτυλογράφηση και αναπαραγωγή κειμένων, αναπαραγωγή σχεδίων κλπ).

- Χειρισμός του μηχανογραφικού εξοπλισμού που είναι αναγκαίος για την αποδοτική εκτέλεση των δραστηριοτήτων του Γραφείου.

- Παροχή γενικών πληροφοριών προς τους δημότες για θέματα της Διεύθυνσης

Γ. Σχεδιαστικές εργασίες

- Εκτέλεση κάθε φύσης σχεδιαστικών εργασιών για τις ανάγκες της Διεύθυνσης.

- Τήρηση αρχείου σχεδίων

Δ. Λειτουργίες Προμηθειών - Αποθήκης

- Διαχείριση προμηθειών κάθε φύσης υλικού που απαιτείται για την εκτέλεση τεχνικών έργων, επισκευών ή συντηρήσεων σύμφωνα με το αντικείμενο των υπηρεσιών του Δήμου (υλικά ενσωματωμένα στα έργα, ανταλλακτικά, λιπαντικά, καύσιμα, λιπάσματα, φυτοφάρμακα, κλπ.).

- Διαχείριση προμηθειών των μηχανημάτων, οχημάτων, συσκευών, εργαλείων, επίπλων, μηχανών γραφείου και λοιπών παγίων στοιχείων.

- Διαχείριση προμηθειών υπηρεσιών που παρέχονται από τρίτους (μισθώσεις μεταφορικών μέσων και μηχανημάτων, ασφαλίσεις κλπ.), καθώς και για τα αναλώσιμα είδη γραφείου (γραφική ύλη, έπιπλα κλπ.).

- Ετοιμασία των ετησίων Προγραμμάτων Προμηθειών σε συνεργασία με τις λοιπές υπηρεσίες του Δήμου.

- Συγκέντρωση των αιτήσεων εκδήλωσης αναγκών προμήθειας ειδών από τις επί μέρους διοικητικές ενότητες του Δήμου.

- Τήρηση των διαδικασιών για την έγκριση της σκοπιμότητας κάθε προμήθειας και των διαδικασιών για την κατακύρωση των προς προμήθεια ειδών σε συγκεκριμένους προμηθευτές (Διακηρύξεις, διαγωνισμοί, λήψη προσφορών, αξιολόγηση προσφορών, παραγγελίες ειδών κλπ.).

- Παρακολούθηση της εκτέλεσης κάθε παραγγελίας μέχρι και της παραλαβής, των παραγγελθέντων ειδών.

- Φροντίδα για τη σύσταση και υποστήριξη της λειτουργίας επιτροπών με μέλη από τον πολιτικό ή υπηρεσιακό μηχανισμό του Δήμου, που συστήνονται για την κατάρτιση προδιαγραφών, τη διενέργεια διαγωνισμών, τη λήψη και αξιολόγηση των προσφορών, την παραλαβή των παραγγελλομένων ειδών (ποσοτική / ποιοτική / εν λειτουργία παραλαβή / οριστική παραλαβή).

- Ετοιμασία περιοδικών απολογισμών των προγραμμάτων προμηθειών.

- Φροντίδα για την τήρηση των διαδικασιών χαρακτηρισμού υλικών / εξοπλισμού ως ακρήστων ή υλικών που πλεονάζουν και τήρηση των διαδικασιών καταστροφής, απομάκρυνσης ή εκποίησης των υλικών αυτών.

- Διενέργεια ερευνών αγοράς για την τεκμηρίωση της διαθεσιμότητας των ειδών που ενδιαφέρουν το Δήμο και τη λήψη στοιχείων τιμών προμήθειας.

- Τήρηση αρχείου παγίων κινητών περιουσιακών στοιχείων του Δήμου (μηχανήματα, οχήματα, συσκευές, εξοπλισμός κλπ). Παρακολούθηση της κατανομής των παγίων αυτών στις επιμέρους υπηρεσίες.

- Φροντίδα για την τήρηση των διαδικασιών παραλαβής των κάθε είδους παγίων ή αναλωσίμων στοιχείων ή υλικών. Συγκέντρωση, έλεγχος των

αποδεικτικών παραλαβής και ενημέρωση του Ταμείου για την αντίστοιχη πληρωμή των προμηθευτών.

- Τήρηση των διαδικασιών παραλαβής παγίων ή αναλωσίμων υλικών από την Αποθήκη του Δήμου και ενημέρωση των διαχειριστικών βιβλίων αποθεμάτων της Αποθήκης (κατά ποσότητα και αξία).
- Φροντίδα για τη φύλαξη και τακτοποίηση των ειδών της Αποθήκης.
- Τήρηση των διαδικασιών χορήγησης των ειδών που τηρούνται τα αποθέματα της Αποθήκης του Δήμου στις επιμέρους υπηρεσίες. Σχετική ενημέρωση των διαχειριστικών βιβλίων αποθεμάτων της αποθήκης.
- Παρακολούθηση και ενημέρωση για τις αναλώσεις και την ανάγκη ανανέωσης των αποθεμάτων της Αποθήκης.
- Λειτουργία ιδιαίτερης αποθήκης υλικών γραφείου.

13.2. Τμήμα Τεχνικών Έργων και Πολεοδομικών Εφαρμογών .

Το Τμήμα έχει την ευθύνη της μελέτης και εκτέλεσης έργων με αυτεπιστασία ή της επίβλεψης μελέτης / εκτέλεσης έργων που ανατίθενται σε τρίτους και που περιλαμβάνουν:

α) Την κατασκευή, επισκευή, συντήρηση, διακόσμηση και εξοπλισμό των δημοτικών κτιρίων και εγκαταστάσεων του Δήμου καθώς και γενικά των κτιρίων και εγκαταστάσεων που αναλαμβάνει να κατασκευάσει, επισκευάσει ή συντηρήσει ο Δήμος. Τα εκτελούμενα έργα καλύπτουν εργασίες οικοδομικές (φέρουσες κατασκευές, τοιχοποιία, επιχρίσματα, χρωματισμοί, επιστρώσεις κλπ.), ξυλουργικές και μεταλλικές κατασκευές, υδραυλικές εγκαταστάσεις κλπ.

β) Έργα οδοποιίας και λοιπά έργα υποδομής (κατασκευές κόμβων και διαβάσεων, γεφυρών, αντιπλημμυρικών έργων κλπ.).

γ) Έργα διαμόρφωσης υπαίθριων χώρων.

δ) Εκτέλεση εργασιών σήμανσης και διαγράμμισης οδών (Εγκατάσταση και συντήρηση κάθε είδους πληροφοριακών πινακίδων στην περιοχή του Δήμου, πχ πινακίδες ονομασίας οδών και πλατειών, αρίθμησης κτιρίων, παροχής πληροφοριών σε οδηγούς και διερχόμενους, παροχής πληροφοριών σε θέματα του Δήμου, στάσεων συγκοινωνιακών μέσων).

ε) Ηλεκτρομηχανολογικά έργα και συντήρηση Η/Μ εξοπλισμού

Το Τμήμα έχει επίσης την ευθύνη σε ζητήματα πολεοδομικού σχεδιασμού και πολεοδομικών εφαρμογών.

Οι αρμοδιότητες του Τμήματος συνοψίζονται ως εξής για τους ακόλουθους επί μέρους τομείς:

A. Προγραμματισμός Τεχνικών Έργων

- Προσδιορισμός στόχων, ετήσιων και μεσοπρόθεσμων, που αφορούν τον προγραμματισμό τεχνικής δραστηριότητας του Δήμου ως προς την εκτέλεση νέων τεχνικών έργων στην περιοχή του Δήμου την εκτέλεση εργασιών συντήρησης της υφιστάμενης κοινόχρηστης υποδομής και τις εργασίες των λοιπών τομέων της Τεχνικής Υπηρεσίας.

- Προγραμματισμός ετήσιος και μεσοπρόθεσμος μελετών και κατασκευών νέων έργων και συντηρήσεων που αναλαμβάνει ο Διός και εργασιών των λοιπών τομέων της Τεχνικής Υπηρεσίας και καθορισμός των προϋποθέσεων υλοποίησής τους (χρονοδιάγραμμα, τεχνικός εξοπλισμός κλπ.).

- Συνεργασία με το Γρ. Διοικητικής και λογιστικής υποστήριξης για την παρακολούθηση της υλοποίησης του προηγούμενου προγραμματισμού και τη τήρηση απολογιστικών και στατιστικών στοιχείων.

B. Εκπόνηση Μελετών και Επίβλεψη εκτέλεσης έργων

- Προσδιορισμός ετήσιων και μεσοπρόθεσμων στόχων εκτέλεσης νέων τεχνικών έργων στην περιοχή του Δήμου και εκτέλεσης εργασιών συντήρησης της υφιστάμενης κοινόχρηστης υποδομής. Προγραμματισμός ετήσιος και μεσοπρόθεσμος μελετών και κατασκευών νέων έργων και συντηρήσεων που αναλαμβάνει το Τμήμα και καθορισμός προϋποθέσεων υλοποίησης (χρονοδιάγραμμα, τεχνικός εξοπλισμός, ανθρώπινο δυναμικό, πόροι κλπ.).

- Εισήγηση για τη σκοπιμότητα ανάθεσης συγκεκριμένων μελετών τεχνικών έργων σε τρίτους εκτός του Δήμου (προμελέτες, προκαταρκτικές μελέτες, οριστικές μελέτες, μελέτες εφαρμογής). Κατάρτιση προδιαγραφών μελετών και τήρηση των διαδικασιών ανάθεσης συγκεκριμένων μελετών σε τρίτους (Σύνταξη διακηρύξεων, τευχών προδιαγραφών, αξιολόγηση εκδηλώσεων

ενδιαφέροντος, εισήγηση σχετικών αποφάσεων, σύνταξη συμβάσεων κλπ.).

- Παρακολούθηση της εκπόνησης μελετών τεχνικών έργων που ανατίθενται σε τρίτους, τήρηση των διαδικασιών παρακολούθησης ελέγχου και παραλαβής των μελετών από ποιοτικής και συμβατικής άποψης.

- Σύνταξη τεχνικών μελετών είτε για έργα που θα εκτελεστούν με αυτεπιστασία είτε για έργα που θα ανατεθούν σε τρίτους, στις περιπτώσεις που αποφασίζεται η εκπόνηση μελετών από τις υπηρεσίες του Δήμου.

- Εισήγηση για τη σκοπιμότητα ανάθεσης της κατασκευής τεχνικών έργων σε τρίτους. Κατάρτιση προδιαγραφών τεχνικών έργων και τήρηση των διαδικασιών ανάθεσης έργων σε τρίτους (δημοπρατήσεις, αξιολόγηση προσφορών, εισήγηση σχετικών αποφάσεων, σύνταξη συμβάσεων κλπ.).

- Επίβλεψη εκτέλεσης τεχνικών έργων που εκτελούνται είτε με αυτεπιστασία είτε από τρίτους. Τήρηση των διαδικασιών παρακολούθησης και ελέγχου εκτέλεσης και παραλαβής τεχνικών έργων από ποιοτικής, ποσοτικής άποψης και συμβατικής άποψης.

- Φροντίδα για την παρακολούθηση και τήρηση της νομοθεσίας που έχει σχέση με την ανάθεση, παρακολούθηση, εκτέλεση και παραλαβή μελετών και τεχνικών έργων.

- Κατάρτιση τεχνικών προδιαγραφών για την προμήθεια τεχνικού εξοπλισμού, μηχανημάτων, ανταλλακτικών, εξαρτημάτων, υλικών, λιπαντικών κλπ. που χρησιμοποιεί ο Δήμος. Συμμετοχή στις επιτροπές αξιολόγησης προσφορών και στις επιτροπές παραλαβής των προηγούμενων ειδών

- Εκπόνηση μελετών που σχετίζονται με Μηχανολογικές/ Ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις.

- Παρακολούθηση της πορείας εξέλιξης των προγραμμάτων του Τμήματος και σχετική ενημέρωση της Διεύθυνσης.

- Παρακολούθηση των προγραμμάτων χρήσης / αξιοποίησης και της κατανομής των τεχνικών μέσων και του ανθρώπινου δυναμικού του Τμήματος. Εισήγηση για τη λήψη αποφάσεων που στοχεύουν στη βελτίωση της αξιοποίησης και της απόδοσης των διατιθέμενων τεχνικών μέσων και προσωπικού.

Γ. Θέματα Χωροταξικού / Πολεοδομικού Σχεδιασμού

- Συγκέντρωση στοιχείων, επί τόπου διερεύνηση και καταγραφή αδυναμιών του φυσικού και δομημένου χώρου της περιοχής του Δήμου.

- Τεκμηρίωση των αδυναμιών/ προβλημάτων της περιοχής και τήρηση σχετικού αρχείου.

- Με βάση τα συμπεράσματα και αποτελέσματα σχετικών μελετών, εισήγηση αποφάσεων, ρυθμίσεων και προγραμμάτων εφαρμογής για τη βελτίωση των πολεοδομικών, οικιστικών προβλημάτων της περιοχής του Δήμου.

- Υποστήριξη της συμμετοχής του Δήμου στις διαδικασίες χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού.

- Μέριμνα για την αξιοποίηση σύγχρονων πολεοδομικών εργαλείων από τον Δήμο για την οικιστική ανάπτυξη, την κάλυψη στεγαστικών αναγκών, την ανάπτυξη περιοχών και την αντιμετώπιση προβλημάτων κυκλοφορίας / στάθμευσης (π.χ ζώνες ειδικής ενίσχυσης, ζώνες ειδικών κινήτρων, ζώνες ενεργού πολεοδομίας, κοινωνικός συντελεστής δόμησης, μεταφορά ασυντέλεστου δόμησης).

- Συνεργασίες με αντίστοιχου αντικειμένου Νομαρχιακές ή Κεντρικές Υπηρεσίες και φορείς για την από κοινού ρύθμιση θεμάτων Χωροταξικού / Πολεοδομικού σχεδιασμού που απασχολούν την περιοχή του Δήμου και για την ανάπτυξη αντίστοιχων κοινών προγραμμάτων.

- Παροχή προς κάθε ενδιαφερόμενο πληροφοριών που σχετίζονται με το σχέδιο πόλης και γενικά την χωροταξική/πολεοδομική ανάπτυξη της περιοχής.

- Συνεργασία με την Υπηρεσία Προγραμματισμού για θέματα σχεδιασμού / προγραμματισμού της δράσης του Δήμου σε ζητήματα Χωροταξίας / Πολεοδομίας.

Δ. Πολεοδομικές Εφαρμογές, Κτηματολόγιο

- Εκτέλεση εργασιών για την εφαρμογή του σχεδίου πόλης ή των εκτός σχεδίου αδειών επί του εδάφους (καθορισμός οικοδομικών γραμμών, σύνταξη και έλεγχος τοπογραφικών διαγραμμάτων κλπ).

- Τήρηση των σχετικών διαδικασιών, κατάρτιση και έκδοση πράξεων αναλογισμού, προσκυρώσεις και τακτοποιήσεις οικοπέδων.
- Εκτέλεση τοπογραφικών εργασιών για τις ανάγκες του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του Δήμου.
- Επίβλεψη τοπογραφικών εργασιών που ανατίθενται σε τρίτους.
- Συνεχής ενημέρωση των τοπογραφικών διαγραμμάτων του σχεδίου πόλης.
- Εκτέλεση ή επίβλεψη εργασιών για τη σύνταξη του κτηματολογίου του Δήμου. Τήρηση του μηχανογραφημένου αρχείου κτηματολογίου και παροχή σχετικών στοιχείων και πληροφοριών.
- Τήρηση αρχείου πολεοδομικών σχεδίων σε συνεργασία με το Γραφείο Διοικητικής Υποστήριξης της Διεύθυνσης.

Ε. Συγκρότηση – προγραμματισμός- παρακολούθηση των Συνεργειών του τμήματος.

Για την εκτέλεση των λειτουργιών του Τμήματος συγκροτούνται ειδικά συνεργεία. Οι σχετικές με τα συνεργεία αρμοδιότητες του τμήματος περιλαμβάνουν:

- Ετοιμασία του Προγράμματος Δράσης του Συνεργείου (καθορισμός αναγκαίων έργων, συντηρήσεων, επεμβάσεων, καθορισμοί προτεραιοτήτων κλπ.).
- Ανάλυση του προηγούμενου προγράμματος για τον Καθορισμό αναγκών του Συνεργείου σε τεχνικό εξοπλισμό, εργαλεία, ανθρωπινό δυναμικό κατά ειδικότητες ποσότητες υλικών κατ' είδος κλπ.
- Επίβλεψη από διοικητική και τεχνική άποψη των έργων που εκτελεί το Συνεργείο με αυτεπιστασία και τωλ αντίστοιχων εργασιών συντηρήσεων.
- Συγκρότηση οργάνωση και διοίκηση ενεργειών άμεσου επέμβασης σε περιπτώσεις επειγόντων εργασιών εκτός προγράμματος (π.χ. άμεσες επισκευές εγκαταστάσεων δημοτικών κτιρίων ή σχολείων).
- Φροντίδα για την στελέχωση και την εκπαίδευση του προσωπικού του Συνεργείου.
- Εισήγηση για την αναγκαιότητα χρησιμοποίησης συνεργείων τρίτων με την ανάθεση των σχετικών εργασιών. Επίβλεψη εργασιών που εκτελούνται από συνεργεία τρίτων από τεχνική και χρονική άποψη.
- Συνεργασία με το Γρ. Προμηθειών και Υποστήριξης για την έγκαιρη προμήθεια των υλικών των έργων που εκτελεί το Συνεργείο.
- Εκτέλεση επιμετρήσεων εργασιών που εκτελεί το Συνεργείο και έλεγχος των πιστοποιήσεων που υποβάλλονται από συνεργεία τρίτων. Ενημέρωση και συνεργασία με το Γρ. Προμηθειών και Υποστήριξης.
- Χειρισμός και φροντίδα για τη συντήρηση και αξιοποίηση των μηχανημάτων, τεχνικών μέσων και εργαλείων που χρησιμοποιεί το Συνεργείο.
- Τήρηση των διαδικασιών καταγραφής, συγκέντρωσης και ενημέρωσης του Γραφείου Υποστήριξης της Διεύθυνσης με πρωτογενή κυρίως στοιχεία απασχόλησης τεχνικού προσωπικού, απασχόλησης μηχανημάτων και ανάλωση υλικών, και με στοιχεία προόδου καθ' ενός από τα έργα του προγράμματος δράσης του Συνεργείου.

ΣΤ. Συνεργεία Κατασκευής - Επισκευής - Συντήρησης τεχνικών έργων.

Εκτέλεση εργασιών κατασκευής, επισκευής και συντήρησης έργων κτιριακών, διαμόρφωσης υπαίθριων χώρων, οδοποιίας και λοιπών τεχνικών έργων υποδομής.

Ζ. Συνεργείο Ηλεκτροφωτισμού, σήμανσης οδών

• Εκτέλεση εργασιών που αφορούν στην επέκταση, συντήρηση, επισκευή και βελτίωση του δικτύου ηλεκτροφωτισμού των οδών και γενικά των κοινοχρήστων υπαίθριων χώρων του Δήμου καθώς και του φωτισμού για την ανάδειξη των δημοτικών κτιρίων, μνημείων και χώρων της περιοχής του Δήμου.

• Εκτέλεση εργασιών για την επέκταση, συντήρηση και επισκευή της σήμανσης και διαγράμμισης οδών για τη ρύθμιση της κυκλοφορίας στην περιοχή του Δήμου.

• Εκτέλεση εργασιών για την εγκατάσταση και συντήρηση κάθε είδους πληροφοριακών πινακίδων στην περιοχή του Δήμου (πινακίδες ονομασίας οδών και πλατειών, αρίθμησης κτιρίων, παροχής πληροφοριών σε θέματα

του Δήμου, στάσεων συγκοινωνιακών μέσων κ.λ.π.).

- Εκτέλεση εργασιών για την τοποθέτηση και συντήρηση προστατευτικών μέσων για την ασφάλεια της κυκλοφορίας των οχημάτων και των πεζών.

Η. Συνεργείο Συντήρησης / Επισκευής Ηλεκτρομηχανολογικού Εξοπλισμού
Εκτέλεση εργασιών που αφορούν:

α) στη συντήρηση / επισκευή ή βελτίωση των ηλεκτρομηχανολογικών συσκευών ή Η/Μ εξοπλισμού των κτιρίων και γενικά εγκαταστάσεων του Δήμου.

β) στη συντήρηση / επισκευή, τροφοδότηση με καύσιμα κάθε είδους κινητών μηχανημάτων και οχημάτων (αυτοκίνητα, δίκυκλα) του Δήμου.

Θ. Συνεργείο τοπογραφικών εργασιών Εκτέλεση τοπογραφικών εργασιών κάθε είδους.

13.3 Γραφείο Πολεοδομίας

- Έκδοση οικοδομικών αδειών
- Εφαρμογή της διαδικασίας χαρακτηρισμού και κατεδάφισης αυθαιρέτων κατασκευών, επιβολής προστίμου, ειδικής εισφοράς και κάθε άλλης σχετικής ενέργειας

- Εφαρμογή της διαδικασίας διατήρησης ή κατεδάφισης κτισμάτων
- Κατάρτιση αναλογισμού προσκύρωσης και τακτοποίησης οικοπέδων

Η έναρξη και λειτουργία του Γραφείου θα γίνει μετά την έκδοση σχετικού Προεδρικού Διατάγματος, όπου και θα εξειδικεύεται και το αντικείμενο του Γραφείου με την μεταβίβαση πολεοδομικών αρμοδιοτήτων από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Χωροταξίας στο Δήμο.

13.4. Τμήμα Περιβάλλοντος

Α. Θέματα Προστασίας Περιβάλλοντος

- Συγκέντρωση στοιχείων, επί τόπου διερεύνηση και καταγραφή ζητημάτων που αφορούν στο περιβάλλον της περιοχής του Δήμου. (π.χ. διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων, αποκατάσταση χώρων, οχλούσες δραστηριότητες, πηγές ρύπανσης, προστασία διαχείριση βιοτόπων κλπ).

- Τεκμηρίωση των περιβαλλοντικών προβλημάτων της περιοχής και τήρηση σχετικού αρχείου.

- Επεξεργασία των στοιχείων που συγκεντρώνονται / καταγράφονται και εισήγηση προγραμμάτων επεμβάσεων του Δήμου ή άλλων αρμοδίων φορέων για τη βελτίωση της υπάρχουσας κατάστασης.

- Εκπόνηση προγράμματος παρακολούθησης της ποιότητας περιβάλλοντος και ελέγχου των πηγών ρύπανσης και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος.

- Λειτουργία του δικτύου σταθμών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης και σύνταξη ετησίων τεχνικών εκθέσεων και συνεργασία με εθνικό δίκτυο.

- Τήρηση αρχείου με μετρήσεις, εκθέσεις, άρθρα, δημοσιεύσεις, που αφορούν στο περιβάλλον του Δήμου.

- Ολοκλήρωση γεωγραφικού συστήματος πληροφοριών για τις εγκαταστάσεις και τις πηγές ρύπανσης της περιοχής.

- Συνεργασία με τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και άλλες αρμόδιες υπηρεσίες για την αντιμετώπιση του προβλήματος της επικινδυνότητας ορισμένων εγκαταστάσεων, και συμμετοχή στα Σχέδια Αντιμετώπισης Τεχνολογικών Ατυχημάτων Μεγάλης Έκτασης.

- Ενημέρωση και συμμετοχή στα προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στο Δήμο.

- Παρακολούθηση της καθίζησης του Καλοχωρίου.

- Συνεργασίες με αντίστοιχου αντικείμενου Νομαρχιακές ή Κεντρικές Υπηρεσίες και φορείς για την από κοινού ρύθμιση περιβαλλοντικών θεμάτων που απασχολούν την περιοχή του Δήμου, έλεγχο των πηγών ρύπανσης και την ανάπτυξη αντίστοιχων κοινών προγραμμάτων.

- Συνεργασία με την Υπηρεσία Προγραμματισμού για θέματα σχεδιασμού / προγραμματισμού της δράσης του Δήμου σε ζητήματα προστασίας του περιβάλλοντος.

- Αξιοποίηση των σχετικών με το περιβάλλον χρηματικών μέσων σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς.

- Περιληπτική αναφορά προς το Δήμαρχο ή την αρμόδια πολιτική ηγεσία για τις Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων που κατατίθενται στο Δήμο, ή σε άλλες αρμόδιες υπηρεσίες για τις οποίες ζητείται η γνώμη του Δήμου.

Β. Θέματα Δημόσιας υγείας

- Μελέτη και εφαρμογή προγραμμάτων βελτίωσης της δημόσιας υγείας.
- Μέριμνα για την εφαρμογή - τήρηση των προβλεπόμενων υγειονομικών διατάξεων που αφορούν την ύδρευση, αποχέτευση, κοιμητήρια, δημοτικούς χώρους άθλησης, γυμναστήρια, κατασκηνώσεις, δημοτικές και λαϊκές αγορές, την καθαριότητα και την διαχείριση των απορριμμάτων, λουτρών και αποχωρητηρίων, παιδικούς, βρεφικούς, βρεφονηπιακούς σταθμούς και νηπιαγωγείων, κέντρων ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων, την λειτουργία περιπτέρων και κυλικίων εντός κοινοχρήστων χώρων, την ηχορύπανση και την προστασία του περιβάλλοντος γενικότερα, σε συνεργασία με Δημοτική Αστυνομία.

- Ζητήματα σχολικής υγιεινής - σχολικά κυλικεία.

- Αντιμετώπιση προβλημάτων ανθυγιεινών εστιών (από Στάσιμα Νερά, εγκαταλελειμμένα σπίτια, οικόπεδα χωρίς περίφραξη κλπ).

- Εφαρμογή προγραμμάτων καταπολέμησης εντόμων και τρωκτικών υγειονομικής σημασίας (εντομοκτονίες μυοκτονίες).

Γ. Συγκρότηση - προγραμματισμός - παρακολούθηση των Συνεργείων του Τμήματος

Για την εκτέλεση των λειτουργιών του Τμήματος συγκροτούνται διάφορα συνεργεία. Οι σχετικές με τα συνεργεία αρμοδιότητες του Τμήματος περιλαμβάνουν:

- Συγκρότηση, οργάνωση, συντονισμός και γενικά διοίκηση των συνεργείων του Τμήματος.

- Ετοιμασία του Προγράμματος Δράσης των Συνεργείων (καθορισμός αναγκαίων έργων, συντηρήσεων, επεμβάσεων κλπ.).

- Ανάλυση του προηγούμενου προγράμματος για τον καθορισμό των αναγκών του κάθε Συνεργείου σε τεχνικό εξοπλισμό, εργαλεία, ανθρώπινο δυναμικό κατά ειδικότητες, ποσότητες υλικών κατ' είδος κ.λ.π.

- Επίβλεψη από διοικητική και τεχνική άποψη των εργασιών που εκτελούν τα συνεργεία ..

- Συγκρότηση οργάνωση και διοίκηση συνεργείων άμεσου επέμβασης σε περιπτώσεις επειγόντων εργασιών εκτός προγράμματος (π.χ. άμεσες επισκευές εγκαταστάσεων δημοτικών κτιρίων ή σχολείων).

- Φροντίδα για την στελέχωση και την εκπαίδευση του προσωπικού του κάθε Συνεργείου.

- Εισήγηση για την αναγκαιότητα χρησιμοποίησης συνεργείων τρίτων με την ανάθεση των σχετικών εργασιών. Επίβλεψη εργασιών που εκτελούνται από συνεργεία τρίτων από τεχνική και χρονική άποψη

- Συνεργασία με την υπηρεσία Προμηθειών για την έγκαιρη προμήθεια των υλικών των εργασιών που εκτελεί το κάθε Συνεργείο.

- Εκτέλεση επιμετρήσεων των εργασιών που εκτελεί το κάθε Συνεργείο και έλεγχος των πιστοποιήσεων που υποβάλλονται από συνεργεία τρίτων. Ενημέρωση και συνεργασία με το Γραφείο Υποστήριξης της Διεύθυνσης.

- Χειρισμός και φροντίδα για τη συντήρηση και αξιοποίηση των μηχανημάτων, τεχνικών μέσων και εργαλείων που χρησιμοποιεί το Συνεργείο. Ενημέρωση της υπηρεσίας συντήρησης Ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού για τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά τη χρήση τους.

- Τήρηση των διαδικασιών καταγραφής, συγκέντρωσης και ενημέρωσης του Γρ. Υποστήριξης της Διεύθυνσης με πρωτογενή κυρίως στοιχεία απασχόλησης τεχνικού προσωπικού, απασχόλησης μηχανημάτων και ανάληψη υλικών και με στοιχεία προόδου καθ' ενός από τα έργα του προγράμματος δράσης του Συνεργείου.

Δ. Διαχείριση απορριμμάτων

- Εκτέλεση εργασιών καθαριότητας των κοινοχρήστων χώρων μέσα στην περιφέρεια του Δήμου (δρόμοι, πλατείες, χείμαρροι, πάρκα, αφοδευτήρια κλπ.).

- Εκτέλεση εργασιών αποκομιδής, μεταφοράς και απόρριψης απορριμμάτων (π.χ. προερχόμενα από οικίες, καταστήματα, επιχειρήσεις, κοινόχρηστους χώρους).

- Εκτέλεση προγραμμάτων ανακύκλωσης απορριμμάτων.

- Λειτουργία Χώρου Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (ενταφιασμός,

ζύγιση απορριμμάτων, φύλαξη χώρου).

- Λειτουργία Σταθμού Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων.
- Αποκατάσταση παλαιών χωματερών.

Ε. Ύδρευση / Αποχέτευση

- Μέριμνα για την συνεχή και την ομαλή υδροδότηση όλων των σημείων της πόλης όλο το 24ωρο και τη σωστή λειτουργία του υδρευτικού και αποχετευτικού συστήματος καθώς και όλων των λειτουργιών που αφορούν τις εργασίες της άντλησης και διανομής του νερού.
 - Μέριμνα για την καλή συντήρηση και την γρήγορη επισκευή βλαβών στο κεντρικό δίκτυο καθώς επίσης και την επιμέλεια της τοποθέτησης υδρομέτρων.
 - Καταγραφή των ενδείξεων των υδροπαροχών και ενημέρωση της αρμόδιας υπηρεσίας.
 - Μέριμνα για την ασφάλεια, τον καθαρισμό και την υγειονομική προστασία των υδατοδεξαμενών.
 - Παρακολούθηση της σωστής λειτουργίας των υδρομέτρων των υδροληπτών και εξακρίβωση λαθροληψιών
 - Κατασκευή έργων, μικροεπεκτάσεων, συνδέσεων και αντικατάσταση φθαρμένων δικτύων ύδρευσης / αποχέτευσης.
 - Μέριμνα για την χλωρίωση του πόσιμου ύδατος
 - Μέριμνα για την ασφάλεια και σωστή λειτουργία των γεωτρήσεων που σχετίζονται με την ύδρευση των οικισμών.
 - Φροντίδα για την έγκαιρη προμήθεια των διαφόρων ανταλλακτικών, υλικών και χημικών υλών που απαιτούνται για τη συνεχή και απρόσκοπτη λειτουργία των δικτύων ύδρευσης.
 - Μέριμνα τήρησης και εφαρμογής του ειδικού κανονισμού λειτουργίας της υπηρεσίας ύδρευσης / αποχέτευσης του Δήμου
 - Συνεργασία με την υπηρεσία εσόδων για την έκδοση των δικαιωμάτων ύδρευσης / αποχέτευσης και την παροχή στοιχείων για τους νέους καταναλωτές.
- ΣΤ. Επεξεργασία λυμάτων
- Έλεγχος της ποιότητας των αποβλήτων ειδικών καταναλωτών (π.χ βιοτεχνίες, βιομηχανίες) που εκβάλλουν στο αποχετευτικό δίκτυο.
 - Συνεργασία με την ΕΤΒΑ, καθώς και με βιομηχανίες εκτός ΒΙΠΕΘ, για τον έλεγχο λειτουργίας και συντήρησης της εγκατάστασης επεξεργασίας των λυμάτων τους.
 - Εισήγηση για κατασκευή πρόσθετων έργων ή τη λήψη άλλων μέτρων, με στόχο τη βελτίωση της αποδοτικότητας των εγκαταστάσεων.
 - Αντιμετώπιση των προβλημάτων που εμφανίζονται από τη λειτουργία των εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων των βιομηχανιών της περιοχής του Δήμου.
 - Έλεγχος του λεπτομερούς αρχείου αποτελεσμάτων λειτουργίας συμβάντων και εργασιών συντήρησης καθώς και της εκτέλεσης των απαραίτητων χημικών, βιολογικών και μικροβιολογικών αναλύσεων δειγμάτων λυμάτων από τα δίκτυα, τις μονάδες επεξεργασίας και τους αποδέκτες.
 - Έλεγχος της ρύπανσης των υδάτινων αποδεκτών
- Ζ. Λειτουργίες ανάπτυξης και συντήρησης χώρων πρασίνου
- Το γενικό αντικείμενο των λειτουργιών αυτών αφορά στη μελέτη και εκτέλεση εργασιών ανάπτυξης και συντήρησης χώρων πρασίνου δηλαδή βελτίωσης και επέκτασης συντήρησης, καθαριότητας, φυτοπροστασίας, των χώρων πρασίνου καθώς και των υπαίθριων χώρων γενικότερα μέσα στα όρια του Δήμου (περιαστικό πράσινο, πάρκα, κήποι, άλση, παιδικές χαρές, δενδροστοιχίες, παρτέρια κλπ.).
- Ειδικότερα οι αρμοδιότητες του Τμήματος στο προηγούμενο γενικό αντικείμενο περιλαμβάνουν:
- Κατάρτιση και εφαρμογή βραχυπρόθεσμων λεπτομερών προγραμμάτων φυτεύσεων, συντήρησης, ποτίσματος, φυτοπροστασίας των χώρων πρασίνου του Δήμου.
 - Ανάλυση των προηγούμενων προγραμμάτων και καθορισμός αναγκών σε τεχνικό εξοπλισμό, εργαλεία, ανθρώπινο δυναμικό κατά ειδικότητες, φυτά, λιπάσματα, φυτοφάρμακα, ανταλλακτικά κλπ.
 - Εκπόνηση μελετών που σχετίζονται με το αντικείμενο και μέριμνα για την

ανάθεση αναλόγων μελετών σε τρίτους και την τήρηση των σχετικών διαδικασιών ανάθεσης, παρακολούθησης, ελέγχου και παραλαβής μελετών (κατάρτιση προδιαγραφών, αξιολόγηση εκδηλώσεων ενδιαφέροντος, παρακολούθηση κλπ.).

- Εισήγηση για την αναγκαιότητα ανάθεσης φυτοτεχνικών εργασιών σε τρίτους. Τήρηση των διαδικασιών ανάθεσης τέτοιων εργασιών σε τρίτους. Επίβλεψη των εργασιών που εκτελούνται από τρίτους.

- Κατάρτιση τεχνικών προδιαγραφών για την προμήθεια τεχνικού εξοπλισμού, μηχανημάτων, φυτών, λιπασμάτων, φυτοφαρμάκων κλπ. Συμμετοχή στις επιτροπές αξιολόγησης προσφορών και στις επιτροπές παραλαβής των προηγούμενων ειδών.

- Συγκρότηση, οργάνωση, συντονισμός και γενικά διοίκηση των συνεργείων του Τμήματος για την εκτέλεση των κηπότεχνικών εργασιών.

- Εκπόνηση προγράμματος προστασίας-διαχειριστικού σχεδίου για την αναβάθμιση της κοίτης του Γαλλικού ποταμού, και του ευρύτερου φυσικού περιβάλλοντος.

Η. Παιδικές χαρές

Φύλαξη, καθαριότητα, μέριμνα για τη συντήρηση του εξοπλισμού των παιδικών χαρών του Δήμου.

Θ. Δημοτικά Κοιμητήρια

- Τήρηση των διαδικασιών λειτουργίας των δημοτικών κοιμητηρίων, σύμφωνα με τους ισχύοντες νόμους και τους ειδικότερους Κανονισμούς λειτουργίας, διοίκησης και διαχείρισής τους.

- Σχεδιασμός, εισήγηση και εφαρμογή προγραμμάτων βελτίωσης και ανανέωσης κοινών και οικογενειακών τάφων.

- Τήρηση των διαδικασιών και αρχείων καταγραφής των γεγονότων και πληροφοριακών στοιχείων και σχετίζονται με τη λειτουργία των δημοτικών κοιμητηρίων.

- Συνεργασία με την Οικονομική Υπηρεσία για την τήρηση των διαδικασιών και αρχείων που σχετίζονται με τις οικονομικές δοσοληψίες των πολιτών ως προς τη λειτουργία των δημοτικών κοιμητηρίων και την απόδοση των εισπραττομένων ποσών σύμφωνα με τις διαχειριστικές διαδικασίες του Δήμου.

- Μέριμνα για την καθαριότητα, τη φύλαξη, τη διακόσμηση και την τήρηση των κανόνων λειτουργίας στους χώρους των κοιμητηρίων.

- Μέριμνα για τη συντήρηση/ κατασκευή των τάφων και τη συντήρηση της τεχνικής υποδομής και του πράσινου στους χώρους, τα κτίρια και γενικά στις εγκαταστάσεις των δημοτικών κοιμητηρίων.

- Εκτέλεση εργασιών ταφής, εκταφής

Ι. Λειτουργίες Δημοτικών Σφαγείων

- Μέριμνα για την τήρηση των διαδικασιών λειτουργίας των δημοτικών σφαγείων, σύμφωνα με τους ισχύοντες νόμους και τους ειδικότερους κανονισμούς λειτουργίας, διοίκησης και διαχείρισής τους.

- Επίβλεψη των κάθε είδους εργαζομένων και των εκτελουμένων εργασιών στο χώρο των δημοτικών σφαγείων έτσι ώστε να τηρούνται οι νόμιμες διαδικασίες και κανονισμοί.

- Μέριμνα για τη βελτίωση και συντήρηση των κτιρίων, χώρων, εξοπλισμού και κάθε είδους εγκαταστάσεων των δημοτικών σφαγείων.

- Τήρηση των διαδικασιών και των αρχείων καταγραφής των γεγονότων και πληροφοριακών αρχείων, που σχετίζονται με τη λειτουργία των δημοτικών σφαγείων.

- Τήρηση των διαδικασιών και των αρχείων, που σχετίζονται με τις οικονομικές δοσοληψίες των πολιτών, ως προς τις εργασίες που εκτελούνται στο χώρο των δημοτικών σφαγείων.

- Συνεργασία με την Οικονομική Υπηρεσία, για την απόδοση των εισπραττομένων ποσών σύμφωνα με τις διαχειριστικές διατάξεις του Δήμου.

13.5. Γραφείο Αγροτικής Ανάπτυξης

- Επεξεργασία προτάσεων προς τις αρμόδιες υπηρεσίες για την εκπόνηση μελετών, τη σύνταξη σχεδίων και την υλοποίηση προγραμμάτων για την αγροτική ανάπτυξη της περιοχής του Δήμου.

- Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και ενημέρωση / πληροφόρηση των

αγροτών σε θέματα κτηνοτροφίας και γεωπονίας.

- Υποστήριξη της συμμετοχής του Δήμου στην κατάρτιση των Νομαρχιακών και Κοινοτικών Προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης και παρακολούθηση των εφαρμοζόμενων μέτρων.
- Συνεργασία με τα αρμόδια τμήματα της Ν.Α και συμμετοχή σε προγράμματα ενημέρωσης για την ανάπτυξη νέων βιολογικών καλλιεργειών, την εφαρμογή προγραμμάτων αναδιάρθρωσης, την προστασία των περιοχών γης υψηλής παραγωγικότητας, την ορθολογική αξιοποίηση των βοσκοτόπων.
- Συμμετοχή στα προγράμματα της ΝΑ, της Περιφέρειας και του κράτους για την ισόρροπη ανάπτυξη της γεωργικής βιομηχανίας, την ενημέρωση για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων λειτουργίας.
- Εντοπισμός ελλείψεων αγροτικής οδοποιίας και άλλων έργων υποδομής (υδραυλικών - εγγειοβελτιωτικών έργων) και υποβολή σχετικών προτάσεων στις αρμόδιες υπηρεσίες του Νομού και της Περιφέρειας.

13.6 Γραφείο Πολιτικής Προστασίας

Το Γραφείο λειτουργεί στα πλαίσια του νομοθετικού πλαισίου του Ν.30 13/2002, με αρμοδιότητες οι οποίες συναρτώνται με την εξασφάλιση της αναγκαίας οργάνωσης και υποδομής της λήψης μέτρων πολιτικής προστασίας.

- Καταγραφή του απαραίτητου ανθρώπινου δυναμικού καθώς και όλου του τεχνικού εξοπλισμού και των μέσων που διαθέτει ο Δήμος, για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών εν καιρώ ειρήνης, σε επίπεδο Δήμου.
- Επίβλεψη, εκπόνηση και εφαρμογή των σχεδίων, προγραμμάτων και μέτρων πολιτικής προστασίας.
- Άμεση και συνεχής ενημέρωση του Συντονιστικού Τοπικού Οργάνου για κάθε ενέργεια και σχεδιασμό που εκπονεί.
- Ενημέρωση, συνεργασία και συντονισμός όλων των εμπλεκόμενων φορέων και υπηρεσιών (Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας - Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Θεσσαλονίκης- Δημοτική Αστυνομία - Προϊσταμένους των Τμημάτων της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων και Περιβάλλοντος του Δήμου- Δ/ση Δασών - Εθελοντικές Οργανώσεις Πολιτικής Προστασίας κ.α.), καθώς και ενημέρωση των κατοίκων της περιοχής με κάθε μέσο, των οδηγίων για την αντιμετώπιση προβλημάτων που δημιουργούνται από έκτακτες ανάγκες.

4. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΕΧΕΔΩΡΟΥ

4.1. Ισολογισμοί χρήσεων

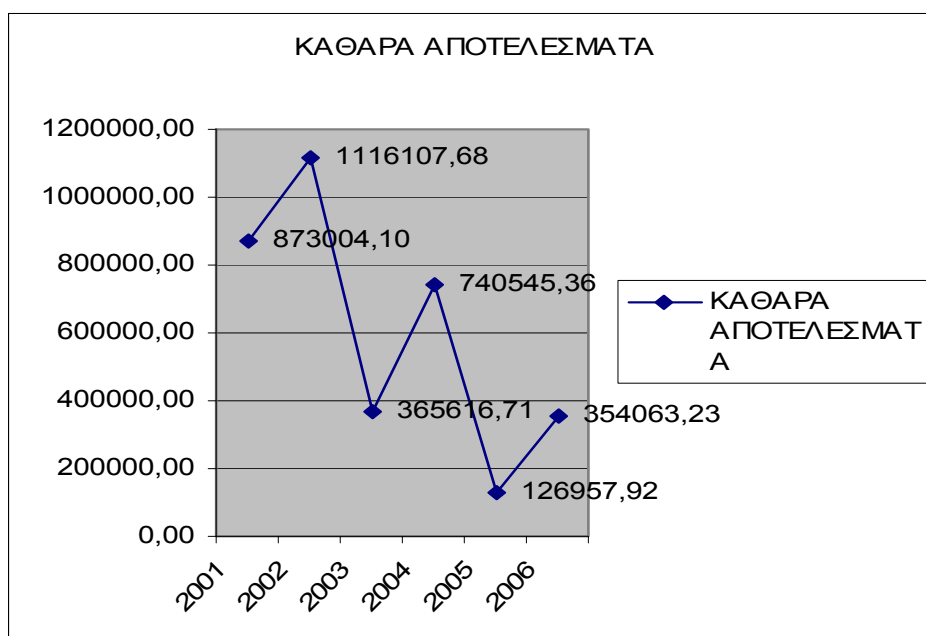
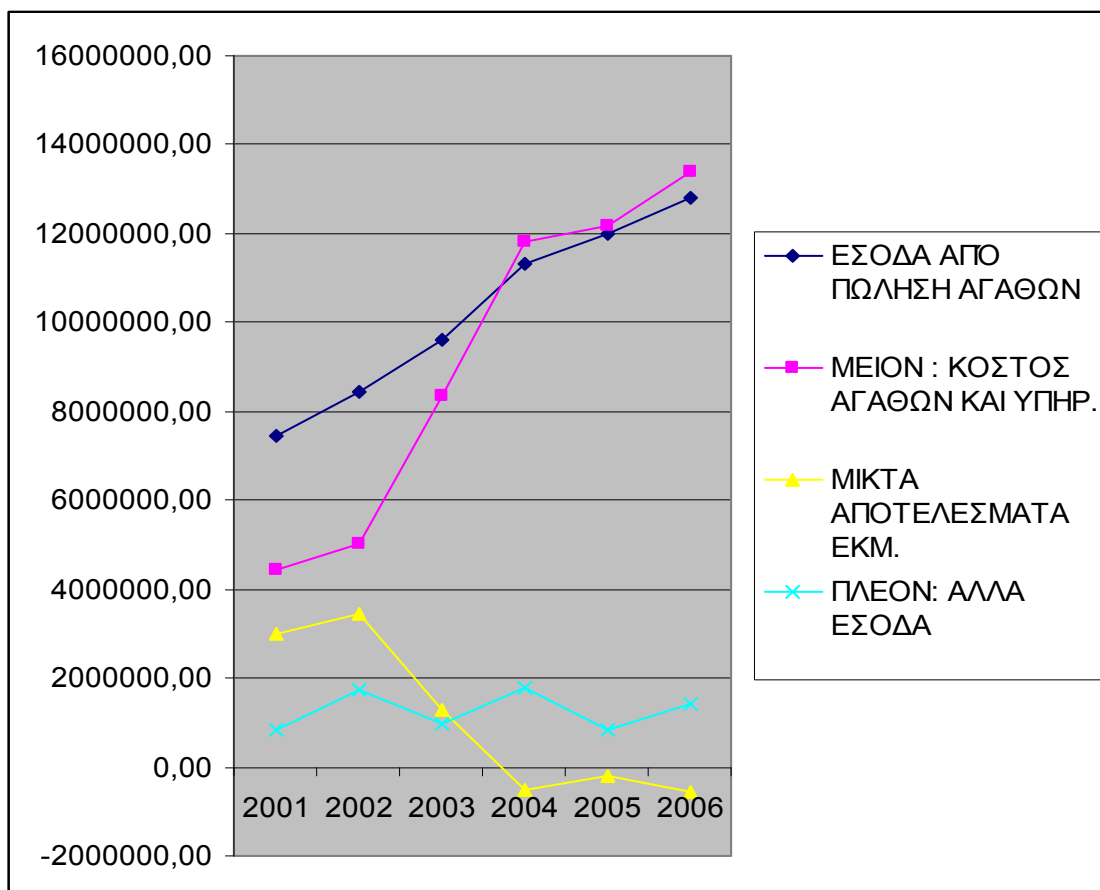
Χρηματοοικονομική ανάλυση του Δήμου Εχεδώρου

4.2 Κερδοφορία (κατάσταση αποτελεσμάτων χρησεως-επένδυσης)

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΩΛΗΣΗ ΑΓΑΘΩΝ	4.135.482,42	4.315.578,62	4.710.133,93	5.680.220,97	6.139.468,57	6.268.294,26
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΙΣΦΟΡΕΣ-ΠΡΟΣΤΙΜΑ-ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ	827.594,84	1.283.906,76	1.312.250,88	1.536.679,10	1.620.658,13	1.751.208,95
ΤΑΚΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	2.470.780,36	2.839.354,03	3.599.420,16	4.096.570,77	4.236.949,27	4.799.701,15
ΣΥΝΟΛΟ	7.433.857,62	8.438.839,41	9.621.804,97	11.313.470,84	11.997.075,97	12.819.204,36
ΜΕΙΟΝ : ΚΟΣΤΟΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡ.	4.425.241,02	5.005.359,58	8.342.216,47	11.807.141,53	12.188.341,96	13.401.662,22
ΜΙΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΜ.	3.008.616,60	3.433.479,83	1.279.588,50	-493.670,69	-191.265,99	-582.457,86
ΠΛΕΟΝ: ΑΛΛΑ ΕΣΟΔΑ	842.463,65	1.750.077,78	954.369,79	1.782.848,13	856.063,12	1.423.339,93
ΣΥΝΟΛΟ	3.851.080,25	5.183.557,61	2.233.958,29	1.289.177,44	664.797,13	840.882,07
ΜΕΙΟΝ: ΕΞΟΔΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡ.	3.301.611,73	3.751.511,73	1.047.307,25	902.341,65	1.042.004,15	1.163.786,52
ΕΞΟΔΑ ΛΕΙΤ. ΔΗΜ. ΣΧΕΣΕΩΝ	44.674,17	59.315,53	101.762,94	72.069,45	40.533,21	16.459,32
ΜΕΡΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΜ.	504.794,35	1.372.730,35	1.084.888,10	314.766,34	-417.740,23	-339.363,77
ΠΙΣΤ. ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΕΞΟΔΑ	23.877,39	21.473,99	16.559,79	21.107,26	20.135,34	19.462,83
ΜΕΙΟΝ:ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΥΠΟΤΙ. ΤΙΤΛΩΝ ΚΑΙ ΧΡΕΟΓΡΑΦΩΝ	764,03	9.780,30		4.004,15		
ΜΕΙΟΝ: ΧΡΕΩΣ. ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΕΞΟΔ.	81.905,07	78.258,36	78.485,89	77.030,81	69.643,91	66.419,26
ΟΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛ. ΕΚΜ	446.002,64	1.306.165,68	1.022.962,00	254.838,64	-467.248,80	-386.320,20
ΠΛΕΟΝ : ΕΚΤΑΚΤΑ ΑΠΟΤ.	0,00					
ΕΚΤ. Κ ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΕΣΟΔΑ	11.117,28	76.970,52	174.164,80	161.867,18	217.276,40	278.385,20
ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΗΓ. ΧΡΗΣΕΩΝ	423.494,27	136.733,18	700.022,60	712.400,98	702.820,26	669.317,32
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ				5.768,90		
ΜΕΙΟΝ						
ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΞΟΔΑ	153,21	11.775,80	19.933,12	104.203,17	201,82	22.609,46
ΕΚΤ. ΖΗΜΙΕΣ	7.456,88					
ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΗΓ. ΧΡΗΣΕΩΣ		391.985,90	1.511.599,57	290.127,17	312.567,71	184.709,63
ΠΡΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΕΚΤΑΚΤΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ					13.120,41	
ΟΡΓΑΝΙΚΑ & ΕΚΤΑΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	873.004,10	1.116.107,68	365.616,71	740.545,36	126.957,92	354.063,23
ΜΕΙΟΝ						
ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ ΠΑΓΙΩΝ	879.216,57	952.462,37	885.648,53	966.577,52	1.277.091,71	1.369.789,44
ΟΙ ΑΠΟ ΑΥΤΕΣ ΕΝΣΩΜΑΤ. ΣΤΟ Λ. ΚΟΣΤΟΣ	879.216,57	952.462,37	885.648,53	966.577,52	1.277.091,71	1.369.789,44
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	873.004,10	1.116.107,68	365.616,71	740.545,36	126.957,92	354.063,23
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛ. ΠΡΟΗΓΟΥΜ. ΧΡΗΣΗΣ	0,00	873.004,10	1.989.111,78	2.354.728,49	3.095.273,85	3.222.231,77
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟΣ ΔΙΑΘΕΣΗ	873.004,10	1.989.111,78	2.354.728,49	3.095.273,85	3.222.231,77	3.576.295,00

Χρηματοοικονομική ανάλυση του Δήμου Εχεδώρου

Η κερδοφορία του Δήμου κατά τις εξεταζόμενες χρήσεις διαπιστώνουμε ότι είναι μια συνεχής αυξομείωση όπως φαίνεται και στο διάγραμμα καθαρών αποτελεσμάτων όπου η πτώση των κερδών κατά τις χρήσεις 2003 και 2005 είναι τεράστια. Στα σημεία που πρέπει να σταθούμε ώστε να καταλάβουμε

Χρηματοοικονομική ανάλυση του Δήμου Εχεδώρου

γιατί υπάρχει η εικόνα αυτή , είναι η αύξηση του κόστους πωληθέντων που όπως φαίνεται και στον συγκεντρωτικό πίνακα αποτελεσμάτων χρήσεων με αποτέλεσμα κατά τις χρήσεις 2004, 2005 και 2006 τα έσοδα < κόστος πωληθέντων όπως διαπιστώνεται από τα μικτά αποτελέσματα χρήσεως. Επίσης ένα άλλο σημείο που θα πρέπει να σταθούμε είναι η ύπαρξη μεγάλων τιμών έκτακτων αποτελεσμάτων και ειδικότερα έσοδα και έξοδα προηγούμενης χρήσης με αποτέλεσμα την αλλαγή της εικόνα των αποτελεσμάτων.

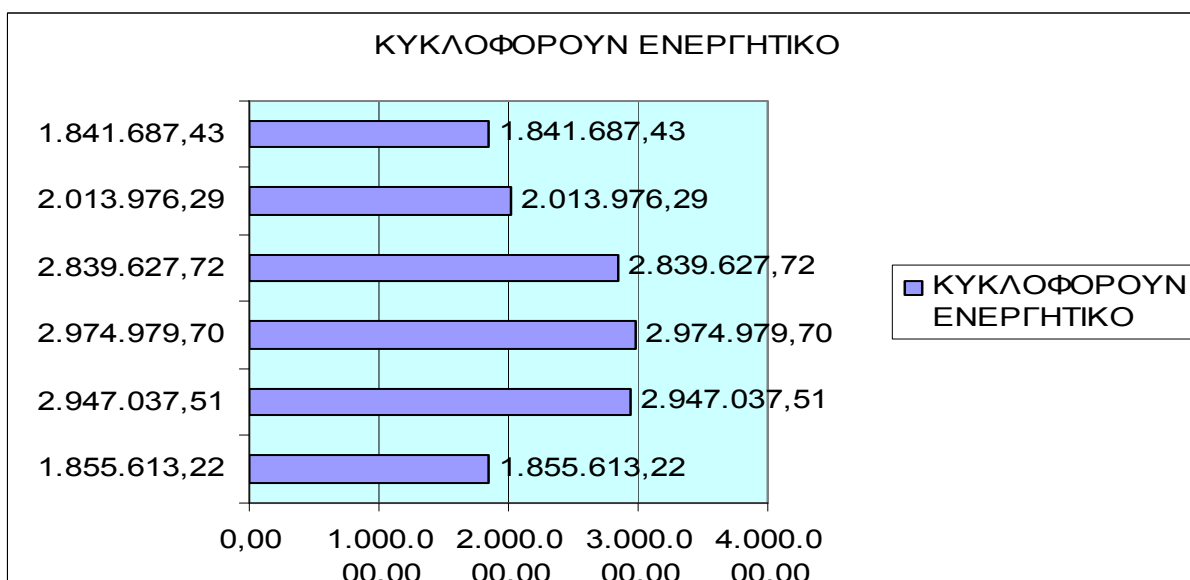
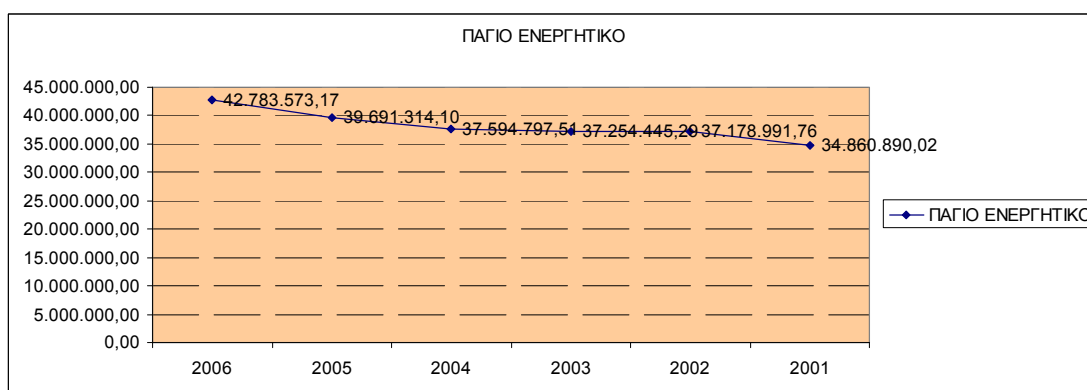
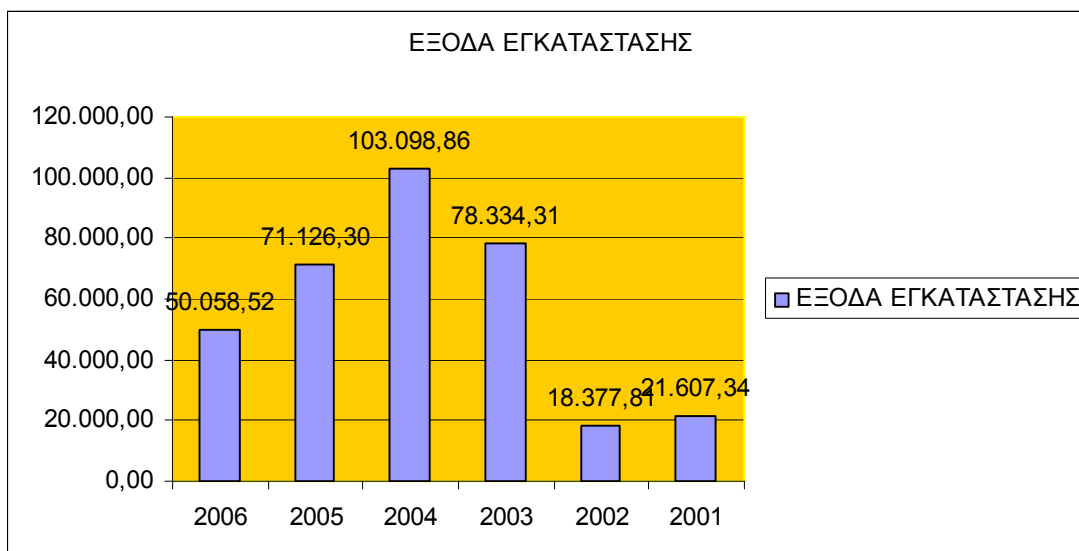
Οι εικόνα των αποτελεσμάτων του Δήμου Εχεδώρου μας δείχνει ότι υπάρχει ένα μεγάλο πρόβλημα λόγω της μείωσης των κερδών όπως φαίνεται και από τα καθαρά κέρδη όπου το 2001 ανέρχονταν σε 873.004,10 ευρώ και το 2006 είναι 354.063,23 ευρώ και όπως διαπιστώνεται σε περίπτωση που αυτή μη σταθεροποίηση των αποτελεσμάτων συνεχιστεί, καθώς και η συνεχής αύξησης του κόστους πωληθέντων όπου δημιουργούν τα περισσότερα προβλήματα στην διάρθρωση των αποτελεσμάτων οδηγούν το Δήμο σε μια αβεβαιότητα και γι' αυτό η διοίκηση του Δήμου πρέπει να μεριμνήσει ώστε να εντοπίσουν που υπάρχουν τα προβλήματα και να εξασφαλίσει την λύση αυτού του προβλήματος επειδή όπως φαίνεται αν η εικόνα αυτή συνεχιστεί στα επόμενα χρόνια ο Δήμος θα αντιμετωπίσει πρόβλημα λειτουργίας και θα αναγκαστεί είτε στην μείωση του κεφαλαίου του είτε στην εξωτερική δανειοδότηση.

4.3 Ανάλυση Διάρθρωσης Ισολογισμών

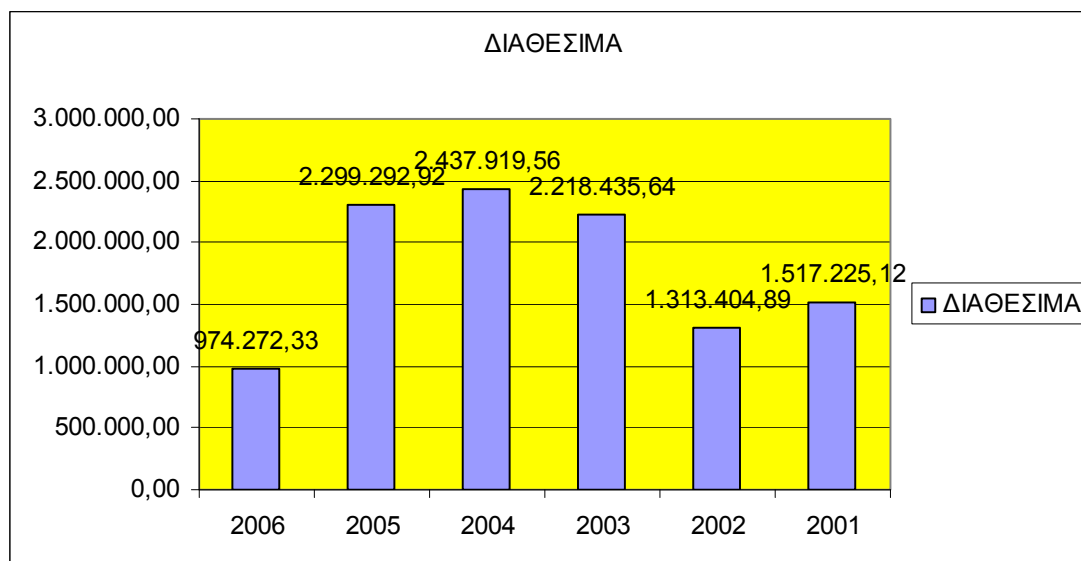
1) ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	2006	2005	2004	2003	2002	2001
Β.ΕΞΟΔΑ ΕΓΚ/ΣΗΣ	50.058,52	71.126,30	103.098,86	78.334,31	18.377,81	21.607,34
Γ.ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	42.783.573,17	39.691.314,10	37.594.797,51	37.254.445,29	37.178.991,76	34.860.890,02
Ι.ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ	42.583.315,72	39.491.056,65	37.400.709,66	37.069.943,04	36.995.648,35	34.667.766,31
ΣΥΜΜΕΤ.- ΜΑΚΡ.ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ.	200.257,45	200.257,45	194.087,85	184.502,25	183.343,41	193.123,71
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓ.	1.855.613,22	2.947.037,51	2.974.979,70	2.839.627,72	2.013.976,29	1.841.687,43
Ι.ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ΙΙ.ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	881.340,89	647.744,59	537.060,14	621.192,08	700.571,40	324.462,31
1.ΠΕΛΑΤΕΣ	854.516,58	617.004,67	523.060,14	621.191,99	655.071,68	324.462,31
2.ΕΠ/ΓΕΣ-ΣΥΝ/ΚΕΣ ΕΙΣΠΡ.(1)	26.824,31	30.614,28	0,00	0,00	0,00	0,00
3.ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	0,00	125,64	14.000,00	0,09	45.499,72	0,00
ΙΙΙ.ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ΙV.ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	974.272,33	2.299.292,92	2.437.919,56	2.218.435,64	1.313.404,89	1.517.225,12
Ε. ΜΕΤΑΒΑΤ. ΛΟΓ/ΣΜΟΙ	1.238.770,63	1.201.627,18	1.179.257,55	843.716,07	753.107,55	1.006.223,48
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	45.928.015,54	43.911.105,09	41.852.133,62	41.016.123,39	39.964.453,41	37.730.408,27

Χρηματοοικονομική ανάλυση του Δήμου Εχεδώρου

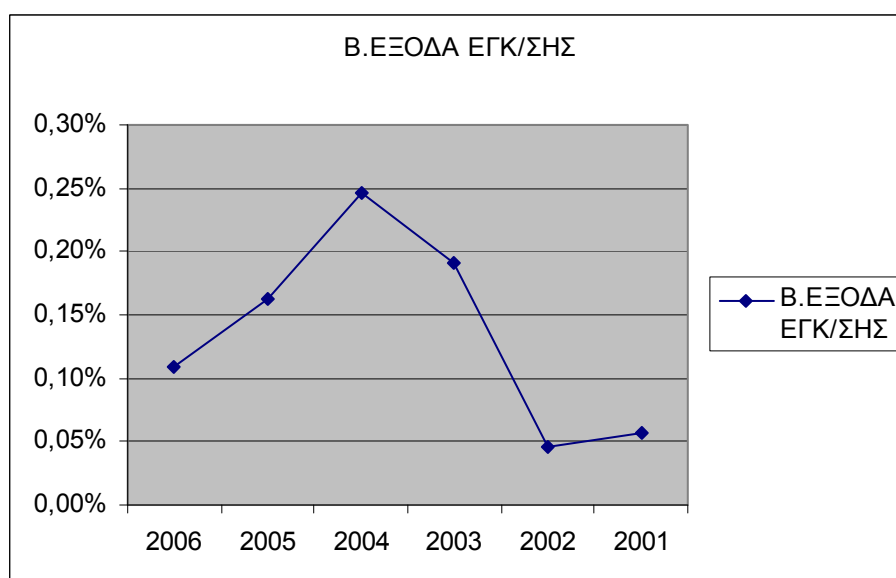

Χρηματοοικονομική ανάλυση του Δήμου Εχεδώρου

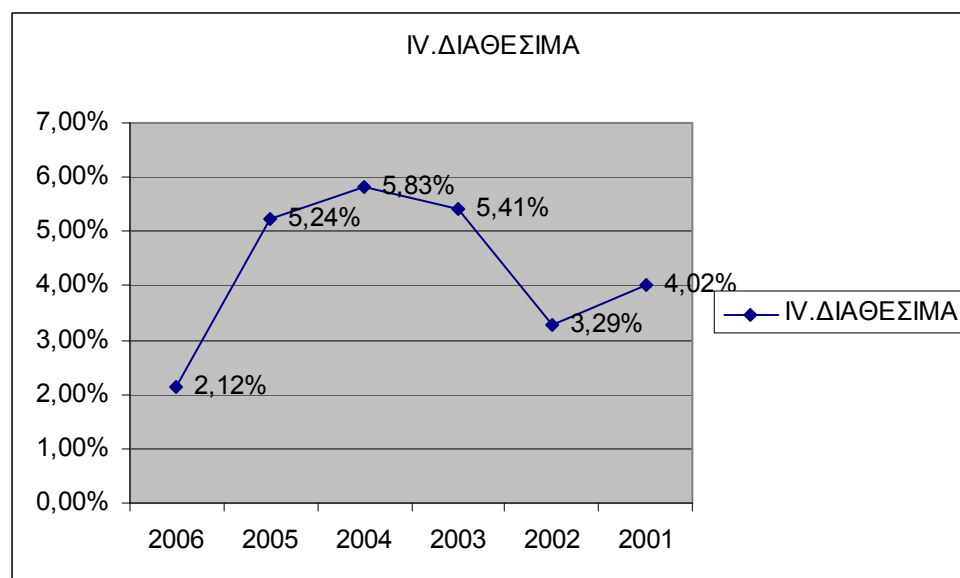
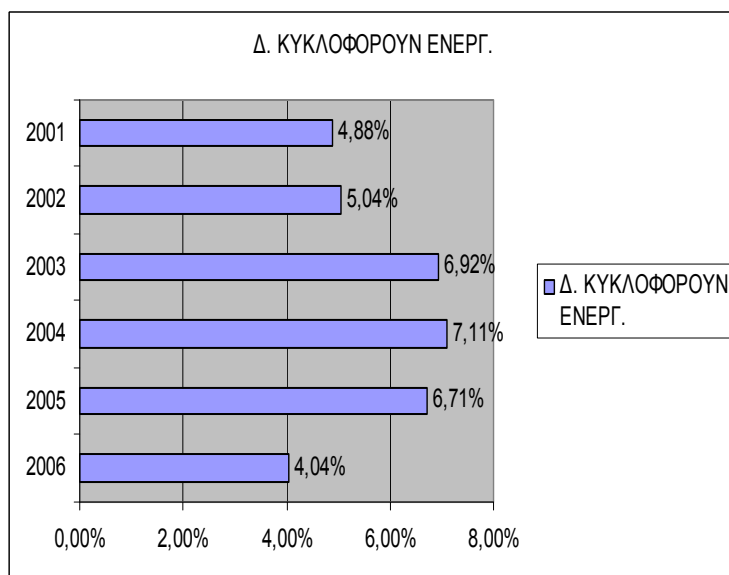
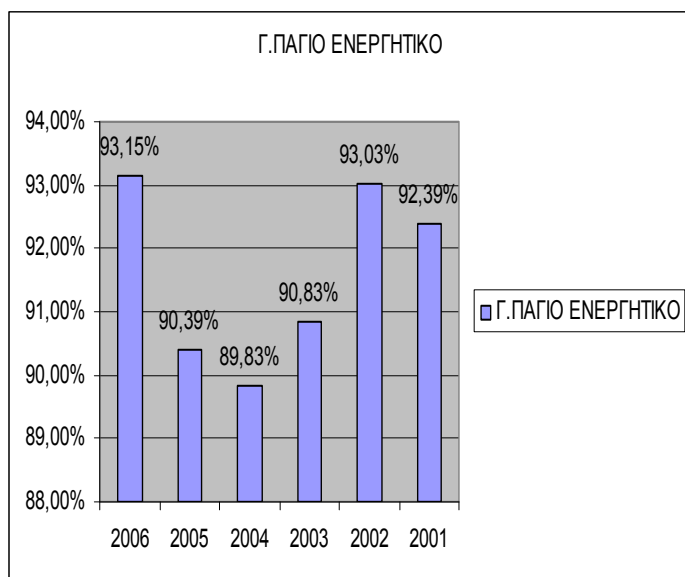

2) ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	2006	2005	2004	2003	2002	2001
Β.ΕΞΟΔΑ ΕΓΚ/ΣΗΣ	0,11%	0,16%	0,25%	0,19%	0,05%	0,06%
Γ.ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	93,15%	90,39%	89,83%	90,83%	93,03%	92,39%
Ι.ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ	92,72%	89,93%	89,36%	90,38%	92,57%	91,88%
ΣΥΜΜΕΤ.- ΜΑΚΡ.ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ.	0,44%	0,46%	0,46%	0,45%	0,46%	0,51%
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓ.	4,04%	6,71%	7,11%	6,92%	5,04%	4,88%
Ι.ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
ΙΙ.ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	1,92%	1,48%	1,28%	1,51%	1,75%	0,86%
1.ΠΕΛΑΤΕΣ	1,86%	1,41%	1,25%	1,51%	1,64%	0,86%
2.ΕΠ/ΓΕΣ-ΣΥΝ/ΚΕΣ ΕΙΣΠΡ.(1)	0,06%	0,07%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
3.ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	0,00%	0,00%	0,03%	0,00%	0,11%	0,00%
ΙΙΙ.ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
ΙV.ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	2,12%	5,24%	5,83%	5,41%	3,29%	4,02%
Ε. ΜΕΤΑΒΑΤ. ΛΟΓ/ΣΜΟΙ	2,70%	2,74%	2,82%	2,06%	1,88%	2,67%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Χρηματοοικονομική ανάλυση του Δήμου Εχεδώρου

Χρηματοοικονομική ανάλυση του Δήμου Εχεδώρου

3) ΠΑΘΗΤΙΚΟ

ΠΑΘΗΤΙΚΟ	2006	2005	2004	2003	2002	2001
A. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	43540532,96	41503194,46	39830955,18	38867946,28	38149315	35872427,94
I.ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦ.	32676829,58	32583046,06	32500281,4	32514284,53	32974987,1	33183974,41
II.ΔΙΑΦ. ΑΝΑΠ/ΓΗΣ(2)	7287148,78	5697657,03	4235399,93	3997774,42	3185216,13	1815449,43
III.ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ	3576554,6	3222491,37	3095273,85	2355887,33	1989111,78	873004,1
B.ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	0	0	0	15457,11	0	0
Γ.ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	2254851,79	2280020,64	1900250,73	2041705,26	1717139,24	1517879,68
I.ΜΑΚΡΟΠΡΟΘ.(3)	857849,63	902937,03	948560,05	991198,44	1054958,5	1117137,55
II.ΒΡΑΧΥΠΡΟΘ.	1397002,16	1377083,61	951690,68	1050506,82	662180,74	400742,13
1.ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ	1004144,23	850971,04	752622,55	764139,53	487598,04	286023,63
2.ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΠΛΗΡΩΤ.	0	0	0	0	0	0
3.ΤΡΑΠΕΖΕΣ	0	0	42638,39	64549,64	62179,05	61147
4.ΛΟΙΠΕΣ	392857,93	526112,57	156429,74	221817,65	112403,65	53571,5
Δ.ΜΕΤΑΒΑΤ. ΛΟΓ/ΣΜΟΙ	132630,79	127889,99	120927,71	91014,74	97999,2	340100,65
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	45928015,54	43911105,09	41852133,62	41016123,39	39964453,4	37730408,27

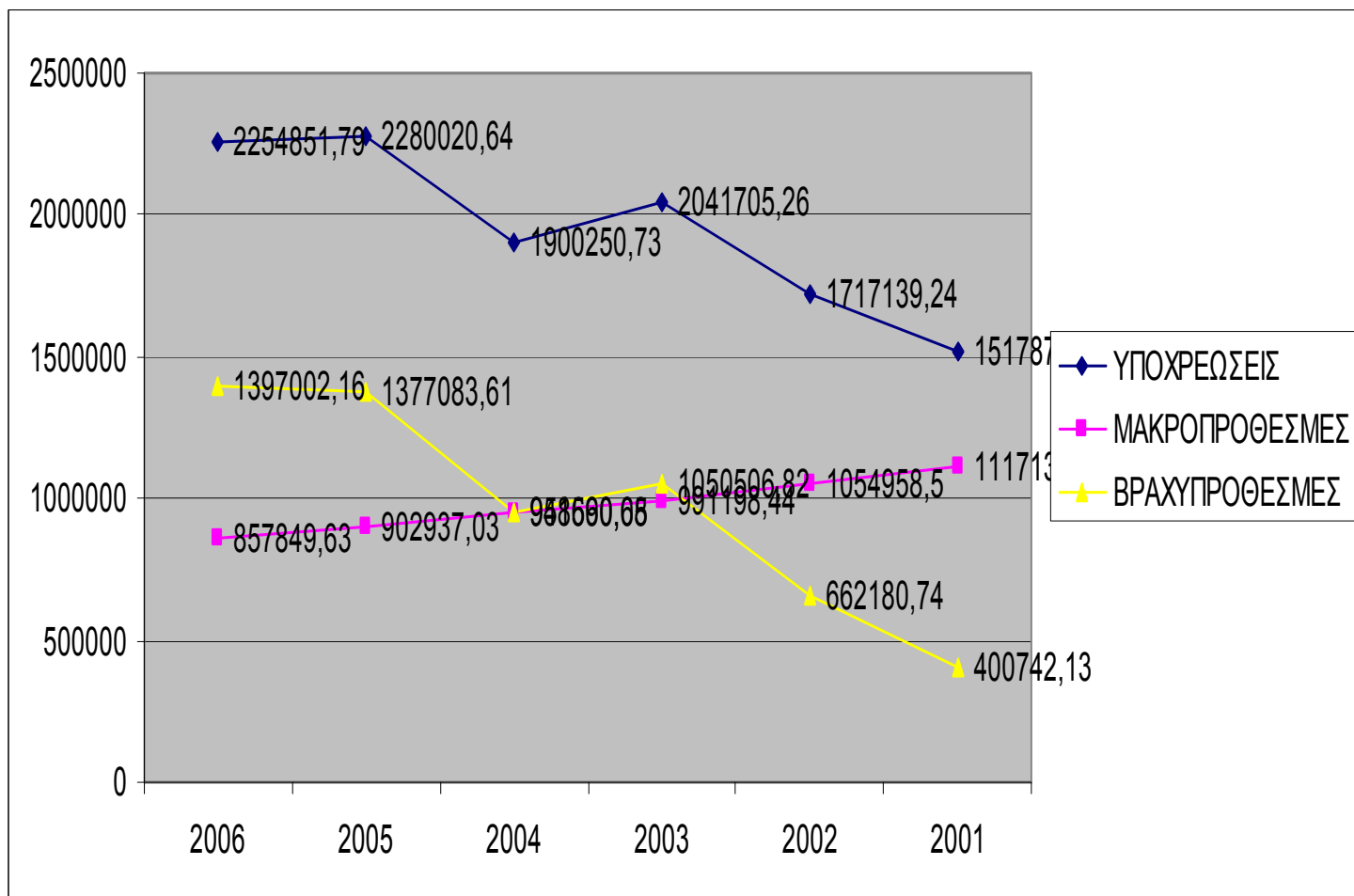
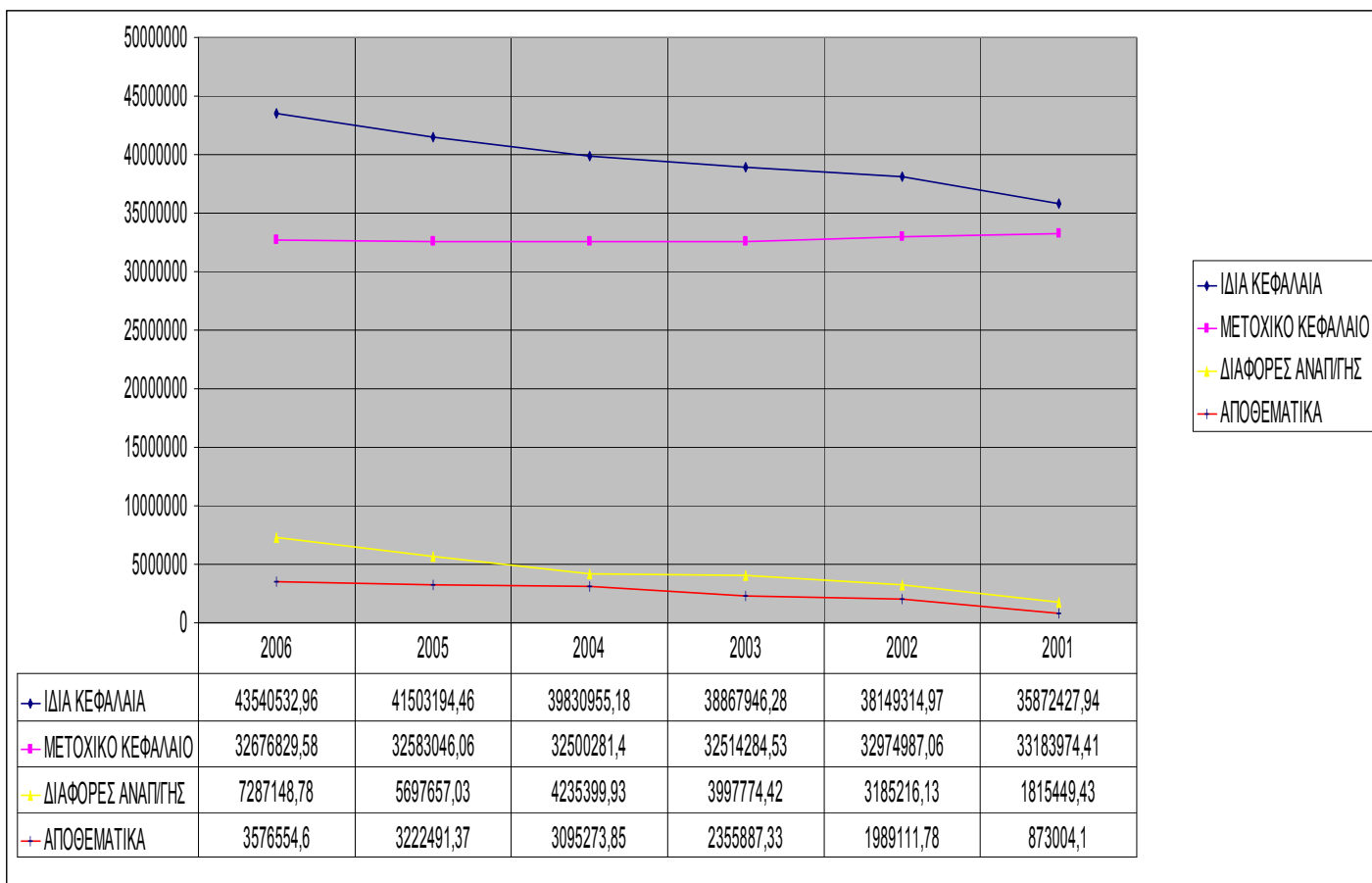
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: Α) ΣΤΟ ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ ΚΑΙ Η ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟ ΑΡΤΙΟ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΥΧΟΝ ΠΟΣΑ ΓΙΑ ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ.

Β) ΣΤΙΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ.

Γ) ΣΤΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΙΣ ΝΕΟ.

Δ) ΣΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΟΙ ΔΟΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΠΟΥ ΛΗΓΟΥΝ ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΧΡΗΣΗ.

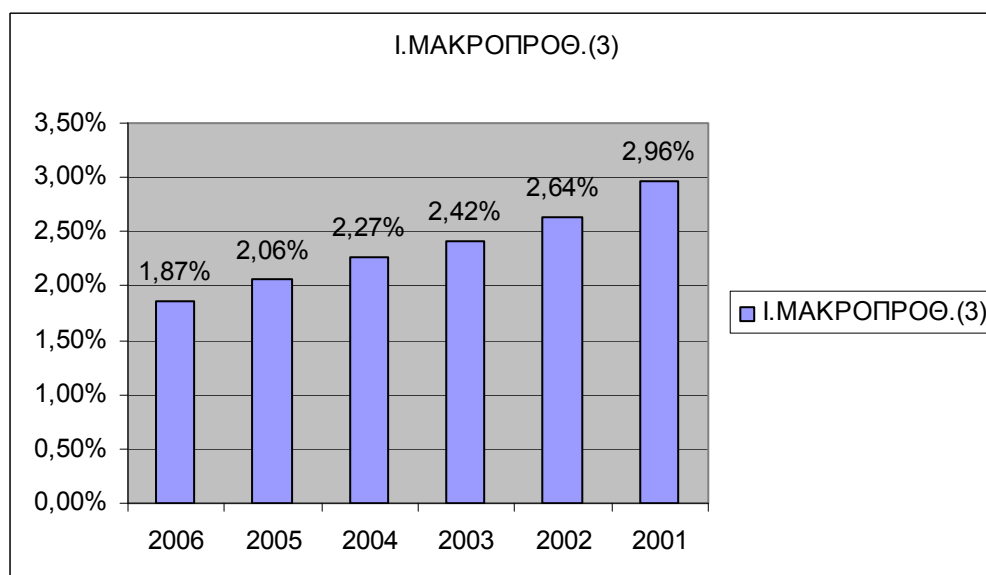
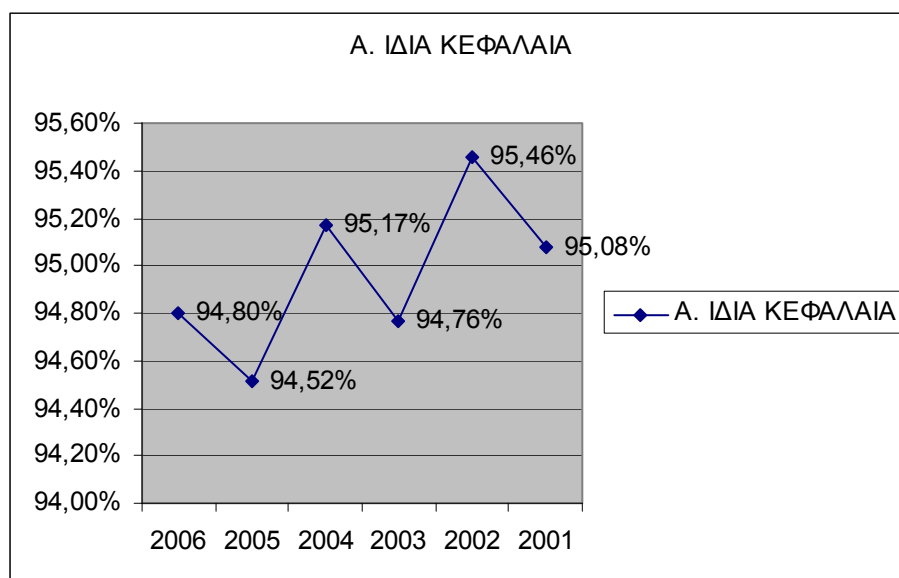
Ε) ΣΤΙΣ ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΚΥΡΙΩΣ ΟΙ ΟΦΕΙΛΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ, ΑΣΦ.ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ, ΤΑ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΠΛΗΡΩΤΕΑ ΚΛΠ.

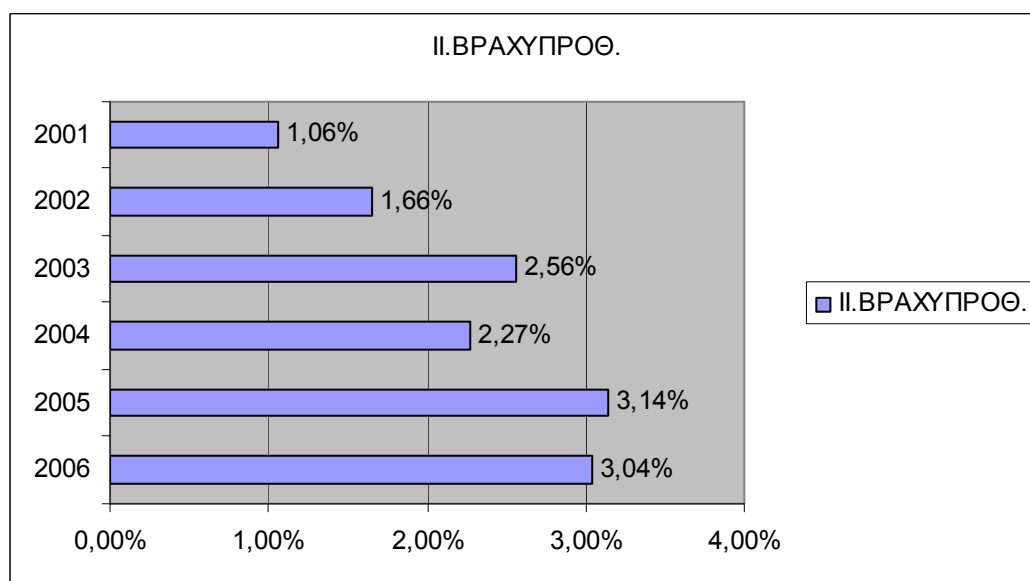

Χρηματοοικονομική ανάλυση του Δήμου Εχεδώρου

4) ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ

ΠΑΘΗΤΙΚΟ	2006	2005	2004	2003	2002	2001
A. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	94,80%	94,52%	95,17%	94,76%	95,46%	95,08%
I.ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦ.	71,15%	74,20%	77,66%	79,27%	82,51%	87,95%
II.ΔΙΑΦ. ΑΝΑΠ/ΓΗΣ(2)	15,87%	12,98%	10,12%	9,75%	7,97%	4,81%
III.ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ	7,79%	7,34%	7,40%	5,74%	4,98%	2,31%
B.ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	0,00%	0,00%	0,00%	0,04%	0,00%	0,00%
Γ.ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	4,91%	5,19%	4,54%	4,98%	4,30%	4,02%
I.ΜΑΚΡΟΠΡΟΘ.(3)	1,87%	2,06%	2,27%	2,42%	2,64%	2,96%
II.ΒΡΑΧΥΠΡΟΘ.	3,04%	3,14%	2,27%	2,56%	1,66%	1,06%
1.ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ	2,19%	1,94%	1,80%	1,86%	1,22%	0,76%
2.ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΠΛΗΡΩΤ.	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
3.ΤΡΑΠΕΖΕΣ	0,00%	0,00%	0,10%	0,16%	0,16%	0,16%
4.ΛΟΙΠΕΣ	0,86%	1,20%	0,37%	0,54%	0,28%	0,14%
Δ.ΜΕΤΑΒΑΤ. ΛΟΓ/ΣΜΟΙ	0,29%	0,29%	0,29%	0,22%	0,25%	0,90%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

4.4 Συνοπτική ανάλυση τάσεων- Διαγραμματική παρουσίαση

1) ΑΝΑΛΥΣΗ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ΑΡΙΘΜ. ΓΕΝΙΚΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ	4,60	3,04	2,70	3,13	2,14	1,33
ΑΡΙΘΜ. ΕΙΔΙΚΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ	4,60	3,04	2,70	3,13	2,14	1,33
ΑΡΙΘΜ. ΤΑΜΙΑΚΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ	3,79	1,98	2,11	2,56	1,67	0,70

A) ΤΙ ΕΚΦΡΑΖΟΥΝ ΟΙ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

I) ΑΡΙΘΜ. ΓΕΝΙΚΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Δείχνει την ικανότητα της επιχείρησης να εξυπηρετήσει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της με ομαλό τρόπο. Αποτελεί επίσης μέτρο για το περιθώριο ασφαλείας που είναι διαθέσιμο για την αντιμετώπιση δυσμενών εξελίξεων. Η εύλογη τιμή του δείκτη αυτού εξαρτάται από τη συνέχεια της ροής και την αντιστοιχία εισερχομένων κεφαλαίων και εξοφλούμενων υποχρεώσεων, το είδος της επιχείρησης, την ποιότητα των κυκλοφοριακών στοιχείων της κλπ. Συνήθως θεωρείται ικανοποιητική εάν είναι γύρω στο 1,5.

II) ΑΡΙΘΜ. ΕΙΔΙΚΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Ο αριθμοδείκτης αυτός περιλαμβάνει όλα εκείνα τα στοιχεία που μετατρέπονται εύκολα σε μετρητά χωρίς σημαντικές απώλειες. Δείχνει, εάν είναι γύρω στη μονάδα, ότι η επίχ/ση είναι σε θέση να εξοφλήσει τις υποχρεώσεις της με σχετική άνεση, με την προϋπόθεση ότι δεν υπάρχουν επισφαλείς απαιτήσεις. Μια μεγάλη διαφορά μεταξύ των αριθμοδεικτών γενικής και ειδικής ρευστότητας μαρτυρεί την ύπαρξη υψηλών αποθεμάτων.

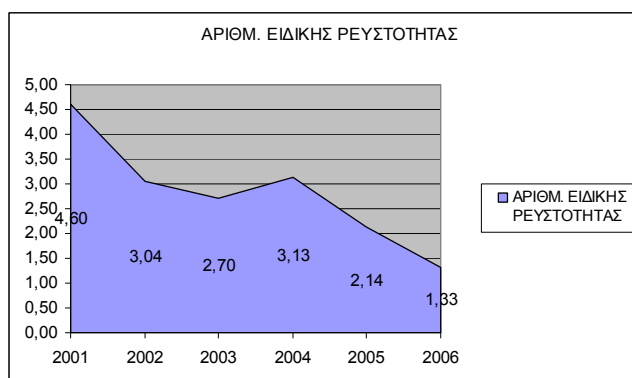
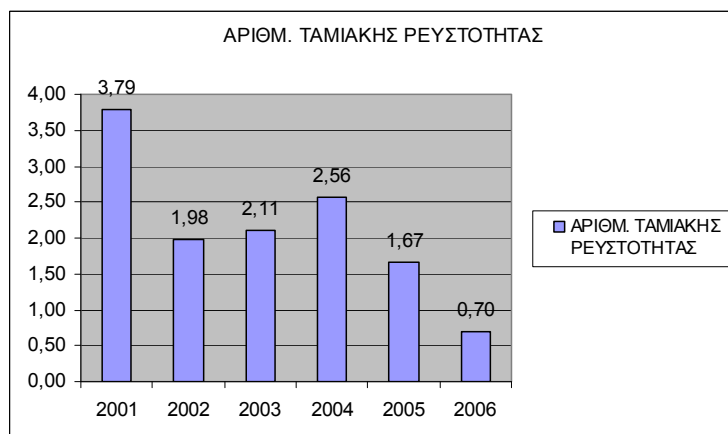
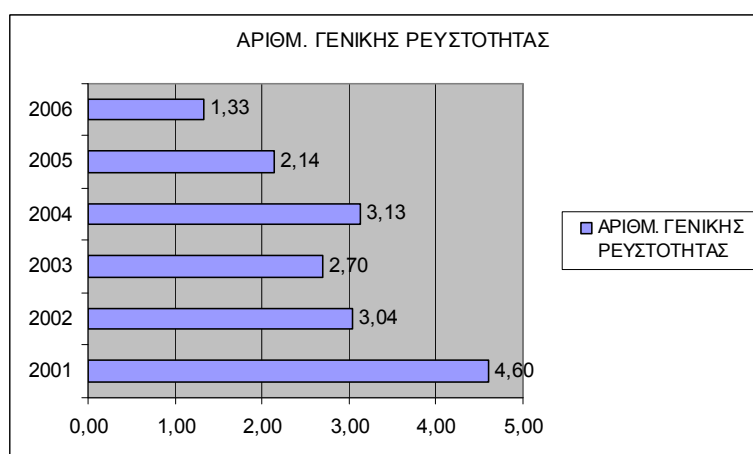
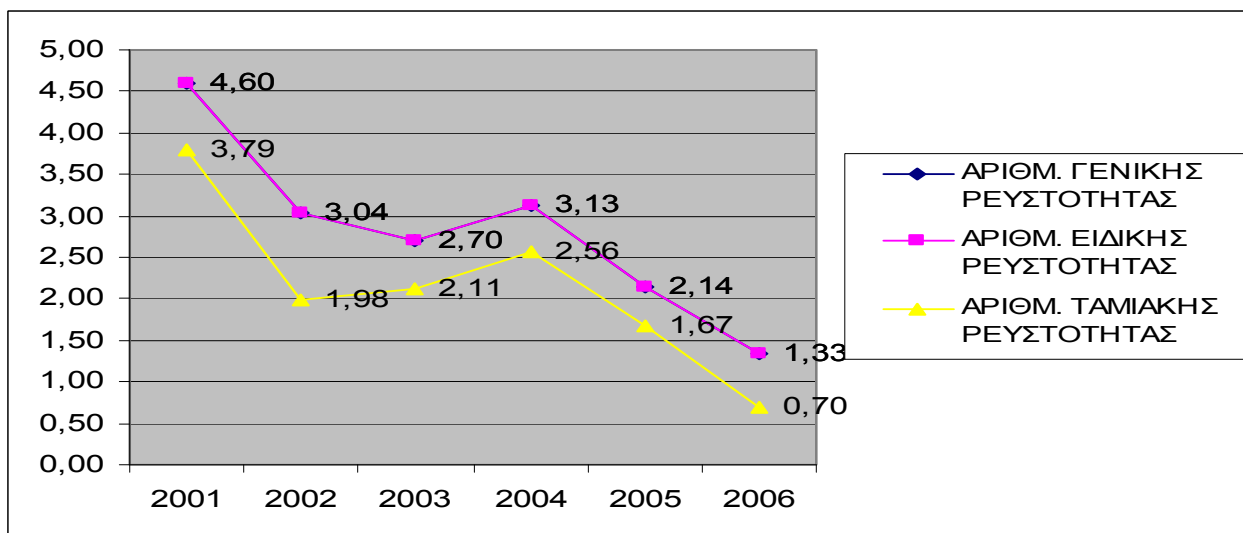
III) ΑΡΙΘΜ. ΤΑΜΙΑΚΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Εκφράζει την ικανότητα μιας επιχ/σης να εξοφλεί τις βραχ. υποχρεώσεις της με τα διαθέσιμά της. Πολύ χαμηλή τιμή του δείκτη αυτού υποδηλώνει ταμιακή στενότητα και ενδεχόμενη αδυναμία της επιχ/σης να ανταποκριθεί στις άμεσες υποχρεώσεις της.

B) Η ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΕΧΕΔΩΡΟΥ.

Σύμφωνα με τα παραπάνω στοιχεία η διαχρονική ανάλυση της ρευστότητας του Δήμου Εχεδώρου μας δείχνει ότι κατά τις χρήσεις 2001 έως και 2005 , ο δήμος είχε σχετικά μεγάλη ρευστότητα με αποτέλεσμα να έχει την ικανότητα εξόφλησης των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων του, την αντιμετώπιση δυσμενών καταστάσεων (εκτάκτων εξόδων). Επίσης διαπιστώνουμε ότι κατά τις συγκεκριμένες χρήσεις είχε την δυνατότητα εξόφλησης των βραχ. Υποχρεώσεων του με τα διαθέσιμα που διέθετε. Ένα σημείο που επηρεάζει την ανάλυση με αριθμοδείκτες είναι η έλλειψη αποθεμάτων κατά τη λήξη της χρήσης με αποτέλεσμα να επηρεάσει τις τιμές ορισμένων αριθμοδεικτών , απλό παράδειγμα αυτού είναι ο δείκτης Ειδικής ρευστότητας όπου λόγω της έλλειψης αποθεμάτων έχει την ίδια τιμή με τον αριθμοδείκτη της Γενικής ρευστότητας. Αξιοσημείωτο σημείο της ανάλυσης της ρευστότητας είναι να δούμε τις σχετικά μεγάλες απόκλισης που έχουμε ανά χρήση , αυτό είναι σημάδι είτε έλλειψης πλάνου διαχείρισης ρευστότητας είτε κακή διαχειριστική ικανότητα των ατόμων που ασχολούνται με τα διαθέσιμα και γενικά με το σύνολο των λειτουργιών που θα μπορέσει να επηρεάσει την λειτουργία του Δήμου , βεβαία η μεγαλύτερη ευθύνη είναι της διοίκησης του Δήμου για την κακή διαχείριση της ρευστότητας με αποτέλεσμα να έχει ως αποκορύφωμα τη χρήση του 2006 όπου εντοπίζεται το πρόβλημα ρευστότητας με τα διαθέσιμα υπόλοιπα όπως φαίνεται από το δείκτη ταμιακής ρευστότητας , να μην επαρκούν για την εξόφληση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων λόγω βραχ. Υποχρεώσεις > Διαθεσίμων, καθώς και όπως μας παρουσιάζεται και από τους άλλους δυο δείκτες (Γενικής και Ειδικής ρευστότητας), να μην επαρκεί και να είναι μικρότερη η τιμή από το ικανοποιητικό είναι το $1,5 > 1,33$. Για το λόγο αυτό η Διοίκηση του Δήμου η οποία έχει και την μεγαλύτερη (αν όχι εξ ολοκλήρου) ευθύνη για την κατάσταση, να δώσει ιδιαίτερα μεγαλύτερη προσοχή στη ρευστότητα κατά τη διάρκεια της επόμενης χρήσης και να εντοπίσει από πού θα μπορέσει να εξασφαλίσει Διαθέσιμα ώστε να μπορέσει να ανταπεξέλθει στις υποχρεώσεις και να προλάβει μια παρατεταμένη χρονικά έλλειψη ρευστότητας.

Χρηματοοικονομική ανάλυση του Δήμου Εχεδώρου

2) ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ΑΡΙΘΜ.ΧΡΟΝΟΥ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ	13,51	27,95	23,24	16,64	18,51	24,75
ΑΡΙΘΜ ΧΡΟΝΟΥ ΕΞΟΦΛΗΣΗΣ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΩΝ	23,50	35,07	32,98	23,00	25,13	26,97
ΑΡΙΘΜ. ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ΑΡΙΘΜ. ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΥΚΛΟΥ	13,51	27,95	23,24	16,64	18,51	24,75
ΑΡΙΘΜ. ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΚΥΚΛΟΥ	-9,99	-7,12	-9,73	-6,30	-6,62	-2,22
ΑΡΙΘΜ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΚΕΦ. ΚΙΝ.	5,16	6,24	5,38	5,59	7,64	27,95
ΑΡΙΘΜ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΠΑΓΙΩΝ	0,21	0,23	0,26	0,30	0,30	0,30

Α) ΤΙ ΕΚΦΡΑΖΟΥΝ ΟΙ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

Ι) ΑΡΙΘΜ. ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ

Δείχνει πόσες μέρες χρειάζονται, κατά μέσο όρο, κατά τη διάρκεια της λογιστικής χρήσης για να εισπραχθούν οι απαιτήσεις της επιχ/σης. Το χρονικό αυτό διάστημα μετρά την αποτελεσματικότητα της διοίκησης της επιχ/σης στην είσπραξη των απαιτήσεων της και εκφράζει τη πιστωτική πολιτική της. Η μέση διάρκεια είσπραξης των απαιτήσεων θα πρέπει, λαμβανομένων βέβαια υπόψη των συνθηκών της αγοράς, να καταβάλλεται προσπάθεια να μειωθεί ώστε να περιορίζεται η άτοκη δέσμευση κεφαλαίων. Επιπλέον μεγάλη ταχύτητα στην είσπραξη των απαιτήσεων σημαίνει και μικρότερη πιθανότητα να εμφανισθούν επισφάλειες. Πάντως για τον καλύτερο προσδιορισμό του χρόνου είσπραξης των απαιτήσεων είναι αναγκαία η ιεράρχηση των απαιτήσεων με βάση την ηλικία τους.

ΙΙ) ΑΡΙΘΜ ΕΞΟΦΛΗΣΗΣ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΩΝ

Δείχνει το χρονικό διάστημα που οι υποχρεώσεις της επιχ/σης προς προμηθευτές παραμένουν απλήρωτες παρακολούθηση του δείκτη αυτού διαχρονικά δείχνει την πολιτική της επιχ/σης όσον αφορά την χρηματοδότηση των αγορών της. Μια απότομη πτώση του μπορεί να σημαίνει ότι οι προμηθευτές άλλαξαν συμπεριφορά. Εάν η ταχύτητα είσπραξης των απαιτήσεων είναι μεγαλύτερη από την ταχύτητα εξόφλησης υποχρεώσεων τότε αυτό σημαίνει ότι είναι περιορισμένες οι ανάγκες της επιχ/σης σε εξωτερική χρηματοδότηση λόγω των ευνοϊκών όρων αγορών που έχει επιτύχει.

ΙΙ) ΑΡΙΘΜ. ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ

Αποτελεί μέτρο της ικανότητας της επιχ/σης να ανακυκλώνει τα αποθέματά της γρήγορα. Γενικά όσο μικρότερος είναι ο χρόνος παραμονής των αποθεμάτων σε μια επιχ/ση τόσο πιο αποτελεσματικά λειτουργεί αυτή. Υψηλή τιμή του δείκτη αυτού μπορεί να σημαίνει υπεραποθεματοποίηση πράγμα που ενδέχεται να επιβαρύνει σημαντικά την χρηματοοικονομική θέση μιας μονάδας ιδίως εάν τα αποθέματα έχουν αγορασθεί με δανειακά κεφάλαια. Διόγκωση των αποθεμάτων δείχνει πολλές φορές αδυναμία διάθεσης τους, απαξίωση

Χρηματοοικονομική ανάλυση του Δήμου Εχεδώρου

τους, υποβάθμιση της ανταγωνιστικής θέσεως της επιχ/σης κλπ μπορεί όμως να οφείλεται και σε αγορά μίας μεγάλης παρτίδας εμπορ/των η πρώτων υλών με πολύ ευνοϊκούς όρους η εισαγωγή νέων προϊόντων που δεν έχουν ακόμη αρχίσει να διατίθενται στην αγορά. Μπορεί, επίσης, να είναι και αποτέλεσμα αλλαγής μεθόδου αποτίμησης τους με σκοπό πχ την τεχνητή αύξηση των λογιστικών κερδών.

IV) ΑΡΙΘΜ. ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΥΚΛΟΥ

Προσδιορίζει το χρονικό διάστημα που απαιτείται από τη στιγμή που τα αποθέματα εισέρχονται στην επιχ/ση μέχρι που θα εισπραχθούν οι απαιτήσεις από την πώλησή τους. Διαχρονική αύξηση του δείκτη αυτού η αυξημένη τιμή του σε σχέση με εκείνη των ανταγωνιστριών επιχ/σεων μαρτυρεί δυσκαμψία της μονάδας και περιορισμένη αποτελεσματικότητα στη διαχείριση των κυκλοφοριακών της στοιχείων που να οφείλεται σε ανεργακές μανάτζμεντ ή και μειωμένη ανταγωνιστικότητα της επιχ/σης.

V) ΑΡΙΘΜ. ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΚΥΚΛΟΥ

Δείχνει τις ανάγκες της επιχ/σης σε κεφάλαια των μετόχων /εταίρων η δανεικά για την διεκπεραίωση των λειτουργικών δραστηριοτήτων της. Είναι αυτονόητο ότι αυτές περιορίζονται στο βαθμό που η επιχείρηση εξασφαλίζει σημαντικές πιστώσεις από τους προμηθευτές της. Υψηλή συγκριτικά τιμή του δείκτη αυτού μπορεί να έχει σαν συνέπεια τη μεγάλη εξάρτηση της επιχείρησης από ξένα κεφάλαια και να οδηγήσει σε έκρηξη των δανειακών της αναγκών σε περίπτωση μεγάλης ανόδου των πωλήσεων της.

VI) ΑΡΙΘΜ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΚΕΦ. ΚΙΝ.

Δείχνει ποιο είναι το ύψος των πωλήσεων που επιτεύχθηκε από κάθε μονάδα καθαρού κεφαλαίου κίνησης και εάν η επιχ/ση διατηρεί επαρκή κεφάλαια κίνησης σε σχέση με τις πωλήσεις της. Υψηλή συγκριτικά τιμή αποτελεί ένδειξη ανεργακείας της επένδυσης της επιχ/σης σε κεφάλαια κίνησης η/και προσφυγή σε υψηλό δανεισμό, πράγμα που την καθιστά ευάλωτη σε ενδεχόμενο αρνητικής συγκυρίας(πτώση των πωλήσεων), μπορεί, δηλαδή να οδηγήσει σε αδυναμία έγκαιρης εξόφλησης υποχρεώσεων λόγω μη εισροής επαρκών νέων κεφαλαίων από τις πιστώσεις.

B) Η ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΕΧΕΔΩΡΟΥ.

Οι αριθμοδείκτες Δραστηριότητας μας αποκαλύπτουν μια ικανοποιητική εικόνα της δραστηριότητας του Δήμου Εχεδώρου. Αναφορικά βλέπουμε ότι ο χρόνος είσπραξης απαιτήσεων και η εξόφληση των προμηθευτών είναι μικρός και επειδή είσπραξη > εξόφληση, έχει ως αποτέλεσμα ο Δήμος να έχει μικρότερη πιθανότητα να εμφανιστούν επισφάλειες και περιορισμός των αναγκών του Δήμου για εξωτερική χρηματοδότηση. Ακόμη εντοπίζουμε ότι λόγω της μη ύπαρξης αποθεμάτων κατά την τελευταία ημέρα κάθε χρήσης ότι δεν έχουμε τη δυνατότητα να ελέγξουμε την ταχύτητα κυκλοφορίας αποθεμάτων καθώς επίσης τη διάρκεια λειτουργικού κύκλου όπου ισούται με την ταχύτητα εισπράξεως απαιτήσεων. Επίσης βλέπουμε ότι δεν υπάρχει μια σταθερότητα με αυξομειώσεις των τιμών αλλά σχετικά μικρές αποκλίσεις και για το λόγο αυτό δεν δημιουργούνται περαιτέρω προβλήματα, ενώ μπορούμε να συμπεράνουμε ότι μάλλον υπάρχει κάποια παγία τακτική του Δήμου όσο αφορά την

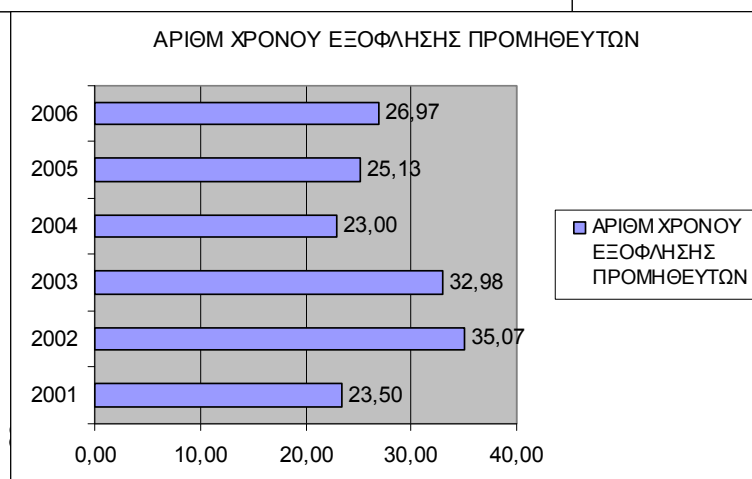
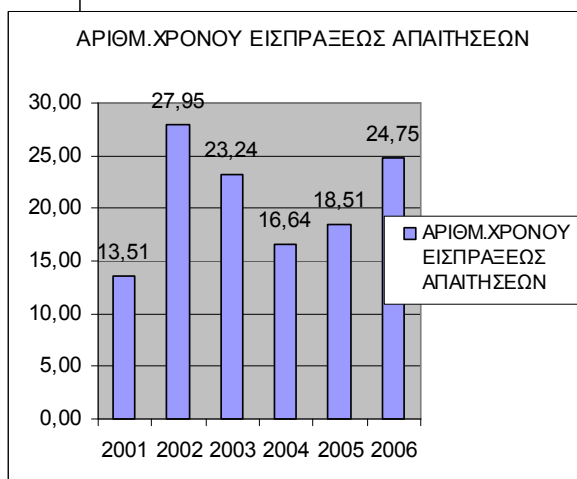
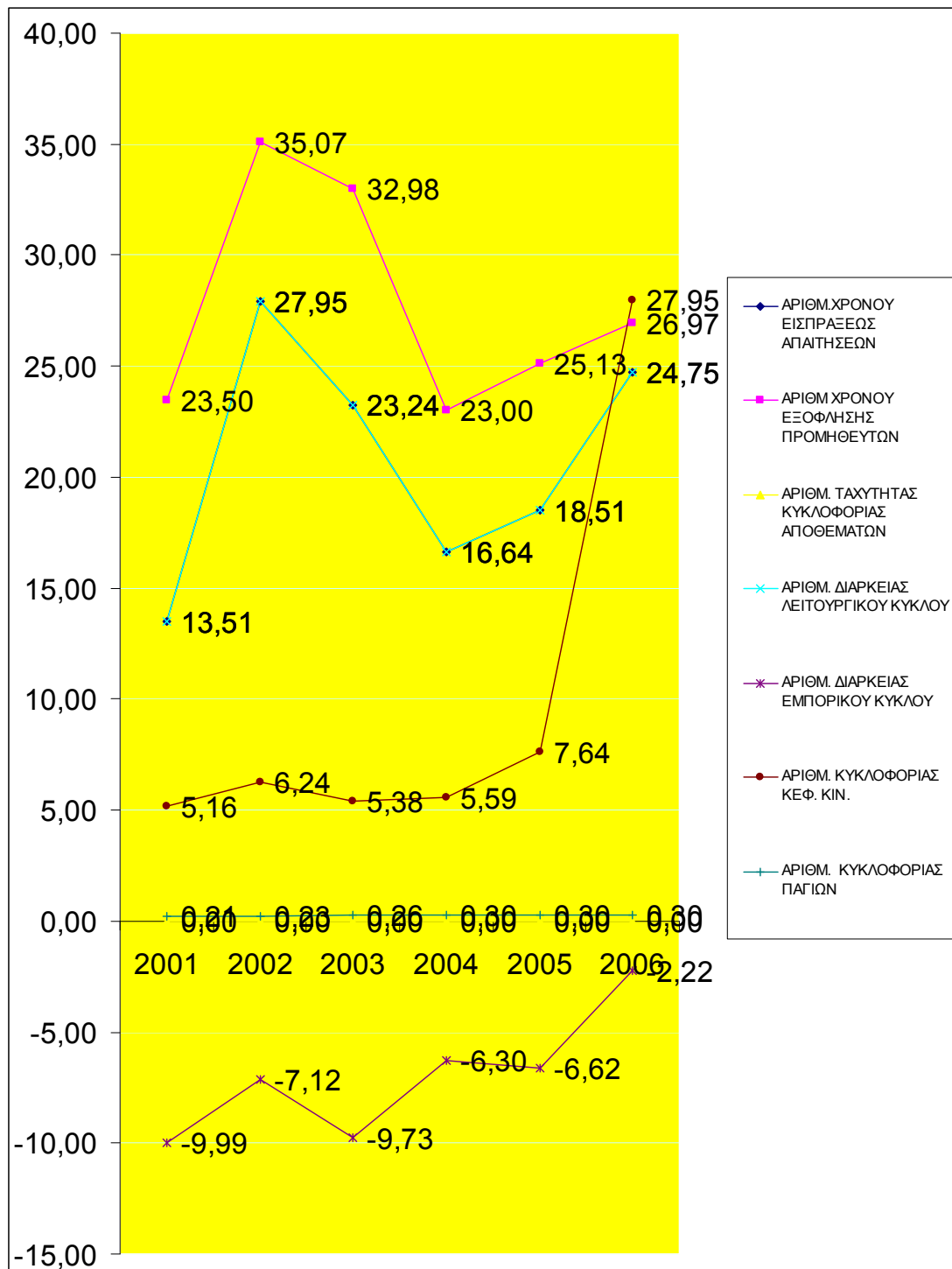
Χρηματοοικονομική ανάλυση του Δήμου Εχεδώρου

είσπραξη των απαιτήσεων όσο και την πληρωμή των υποχρεώσεων να είναι σχετικά άμεση με μικρό μέσο όρο τιμών κατά των εξεταζόμενων χρήσεων (απαιτήσεων=21 ημέρες, υποχρεώσεων=28 ημέρες).

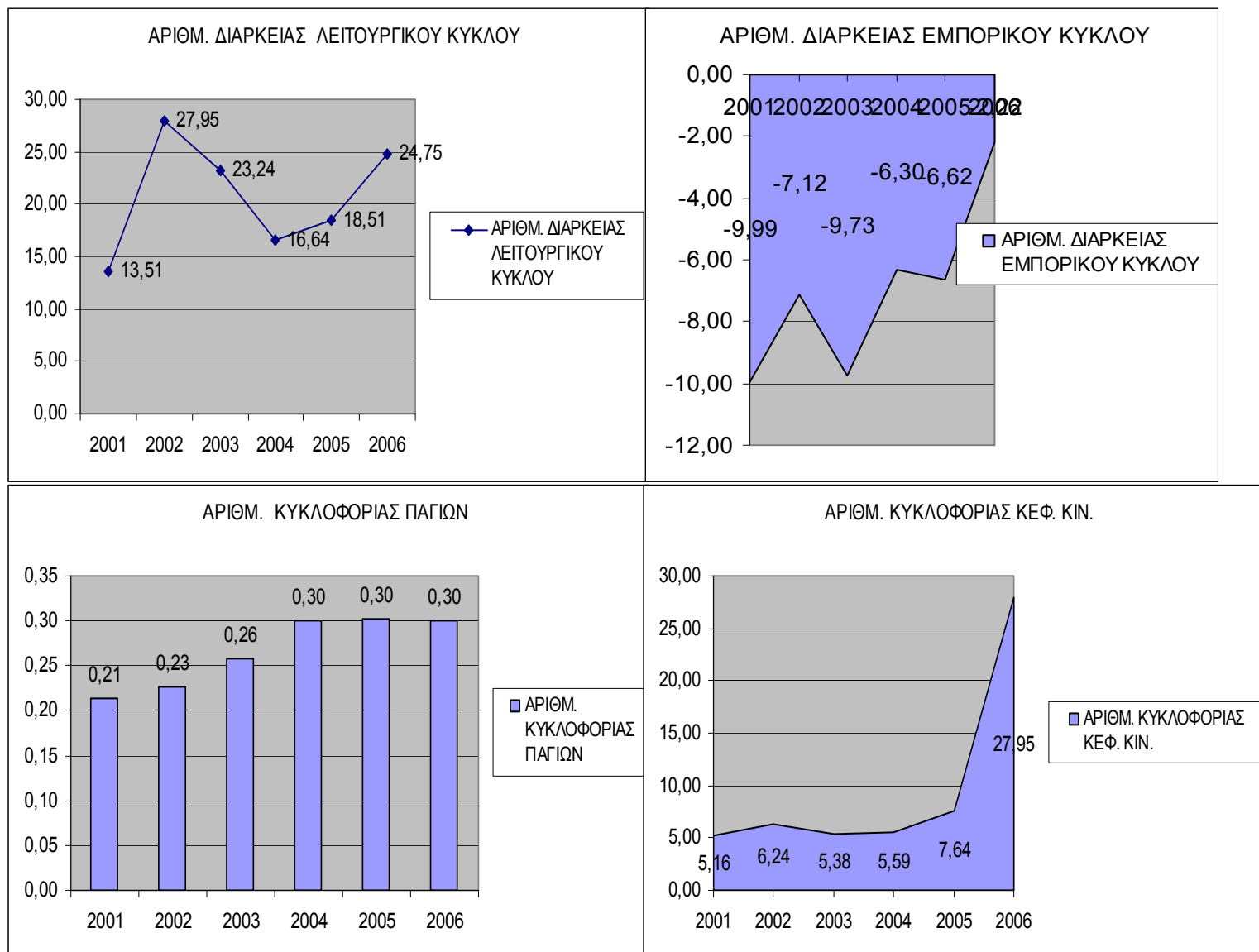
Στους υπόλοιπους αριθμοδείκτες δραστηριότητας διακρίνουμε τις αρνητικές τιμές του εμπορικού κύκλου λόγω της σχέσης χρόνος εξόφλησης Προμηθευτών > χρόνος είσπραξης απαιτήσεων, αλλά η τιμή δεν είναι ακριβής επειδή δεν είναι δυνατόν να υπολογιστεί η διάρκεια παραμονής αποθεμάτων και γι'αυτό λόγω της ανυπαρξίας των αποθεμάτων. Όμως χαρακτηρίζεται ως θετικό η αρνητική τιμή του εμπορικού κύκλου. Ακόμη όπως φαίνεται η κυκλοφορία του κεφαλαίου κίνησης κατά τις χρήσεις 2001 – 2005 είναι περίπου κατά μέσο όρο στο 6 και μας δείχνει ότι ο Δήμος είχε μια σχετική ισορροπία μεταξύ κύκλου εργασιών με καθαρό κεφάλαιο κίνησης και επίσης την πολύ καλή τιμή του που φαίνεται να έχει επάρκεια σε κεφάλαιο κίνησης όσο αφορά την λειτουργία του Δήμου, όμως κατά την χρήση του 2006 ο δείκτης εκτοξεύεται στο 27,95, ο λόγος είναι η έλλειψη κεφαλαίου κίνησης που έχει ο δήμος λόγω της στενότητας διαθέσιμων με αποτέλεσμα τον κίνδυνο της ανικανοποίησης των υποχρεώσεων του και την δυσκολία λόγω στενότητας στις δραστηριότητες του. Το σημείο αυτό θα πρέπει να προσεχθεί από την διοίκηση του δήμου ώστε να μπορέσει να εξισώσει το πρόβλημα. Όσο αφορά την κυκλοφορία των παγίων φαίνεται μια ομαλή σταθερή πορεία όπου διαφαίνεται ότι οι επενδύσεις του δήμου σε παγία περιουσιακά στοιχεία ταυτίζονται με τον κύκλο εργασιών, δηλαδή μια διαρκής αύξηση.

Συνολικά η εικόνα της δραστηριότητας του δήμου φαίνεται στο επόμενο διάγραμμα όπου υπάρχουν όλοι οι αριθμοδείκτες δραστηριότητας, όπου διαπιστώνεται να μην υπάρχει μια σταθερή πορεία της με συνεχής αυξομειώσεις ανά χρήση με αποτέλεσμα κατά τις δύο τελευταίες χρήσεις να δημιουργηθεί πρόβλημα όχι τόσο κατά το 2005 που ήταν εμφανής το πρόβλημα αλλά σχετικά μικρό όσο κατά την χρήση του 2006 όπου η αύξηση ήταν αλματώδης με την δημιουργία προβλημάτων.

Χρηματοοικονομική ανάλυση του Δήμου Εχεδώρου

Χρηματοοικονομική ανάλυση του Δήμου Εχεδώρου

3) ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΜΙΚΤΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ	0,40	0,41	0,13	-0,04	-0,02	-0,05
ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΚΑΘΑΡΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ	0,06	0,15	0,11	0,02	-0,04	-0,03
ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤ. ΑΠΑΣΧ. ΚΕΦΑΛ.	0,01	0,03	0,03	0,01	-0,01	-0,01
ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤ. ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛ.	0,01	0,03	0,03	0,01	-0,01	-0,01
ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ/ΜΙΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛ.	1,11	1,11	0,90	-1,97	-5,66	-2,03

A) ΤΙ ΕΚΦΡΑΖΟΥΝ ΟΙ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

I) ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΚΑΘΑΡΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ

Δείχνει το ποσοστό κέρδους που μένει σε μια επιχ/ση μετά την αφαίρεση από τις καθαρές πωλήσεις του κόστους πωληθέντων και των λοιπών εξόδων της επιχ/σης. Εάν ο αριθμοδείκτης αυτός παρουσιάζει κάμψη ενώ κατά την ίδια περίοδο ο αριθμοδείκτης μικτού κέρδους παραμένει σταθερός, τούτο αποτελεί ένδειξη μίας δυσανάλογης αύξησης των λειτουργικών εξόδων σε σχέση με τις πωλήσεις. Εάν, όμως, και οι δύο δείκτες μειώνονται ενώ οι λειτουργικές δαπάνες παραμένουν σταθερές τούτο οφείλεται αποκλειστικά στο υψηλότερο κόστος πωλήσεων/παραγωγής.

II) ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΠΑΣΧ. ΚΕΦΑΛ.

Ο αριθμοδείκτης αυτός είναι διότι όχι μόνο μετρά την κερδοφόρα δυναμικότητα των απασχολούμενων στην επιχ/ση (η σε τμήματα αυτής) κεφαλαίων αλλά δείχνει κατά πόσο είναι συμφέρουσα η προσφυγή της σε δανεισμό. Συγκεκριμένα εάν τα κεφάλαια χρησιμοποιηθούν σε τομείς όπου η μέση αποδοτικότητα των απασχολούμενων κεφαλαίων είναι μεγαλύτερη από το κόστος των δανειακών κεφαλαίων τότε η προσφυγή στο δανεισμό θα οδηγήσει στην αύξηση της συνολικής αποδοτικότητας της επιχ/σης. Πρέπει να σημειωθεί ότι η τιμή του δείκτη επηρεάζεται, μεταξύ των άλλων, και από την πολιτική αποσβέσεων που εφαρμόζει η εταιρία αλλά και από την έκταση της αναπροσαρμογής της αξίας των περιουσιακών της στοιχείων.

III) ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛ.

Μετρά την αποτελεσματικότητα με την οποία απασχολούνται τα κεφάλαια των φορέων της επιχ/σης. Η αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων αποτελεί αποτέλεσμα του συνδυασμού των εξής παραγόντων :1. Του καθαρού περιθωρίου κέρδους 2. Της ταχύτητας κυκλοφορίας του ενεργητικού 3.της σχέσεως του ενεργητικού μετά ίδια κεφάλαια(equity multiplier).Η συμβολή των παραγόντων αυτών από την εφαρμογή της εξίσωσης Du Pont που έχει ως εξής:
$$100 \times (\text{καθαρά λειτουργικά κέρδη})/(\text{καθαρές πωλήσεις}) \times (\text{καθαρές πωλήσεις})/(\text{ενεργητικό}) \times (\text{ενεργητικό})/(\text{ίδια κεφάλαια}) = 100 \times (\text{καθαρά λειτουργικά κέρδη})/(\text{ίδια κεφάλαια}).$$

IV) ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓ. ΕΞΟΔΩΝ/ΜΙΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛ.

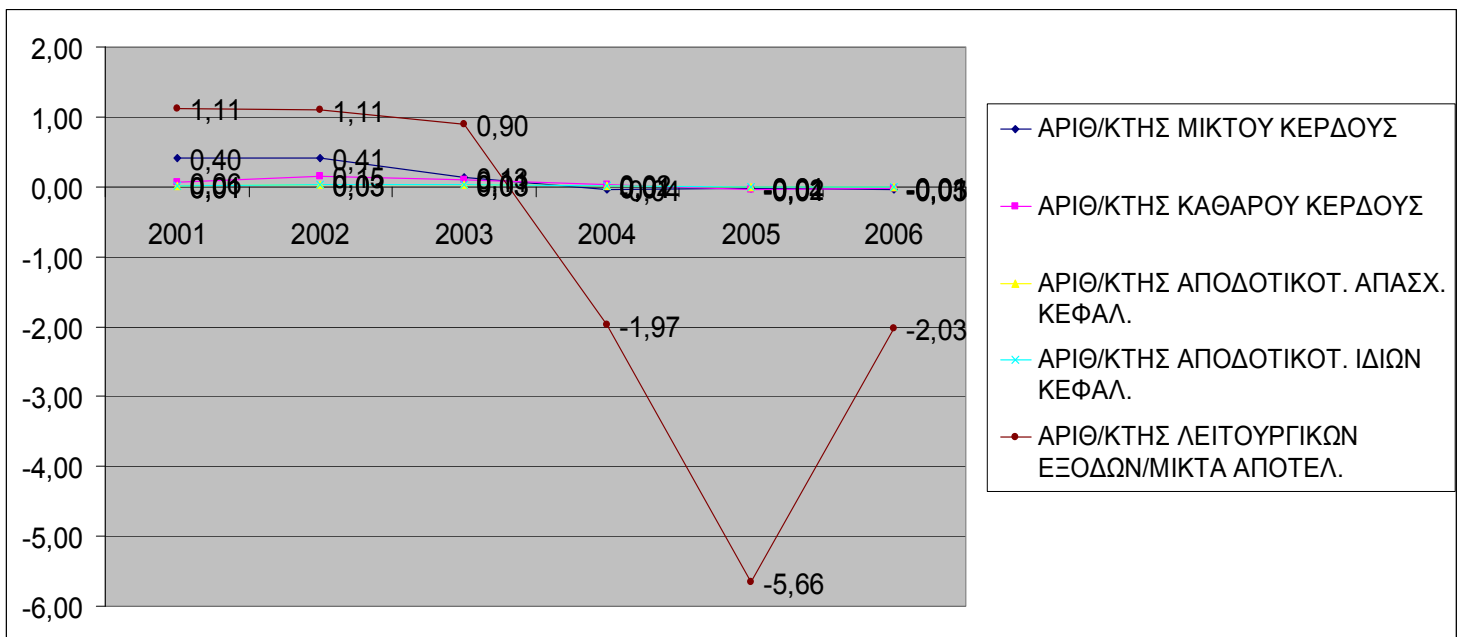
Δείχνει το ποσοστό των μικτών αποτελεσμάτων που απορροφάται από τις λειτουργικές δαπάνες κα(διοίκησης, έρευνας και ανάπτυξης και διάθεσης) αποτελεί ένα επί πλέον μέτρο της λειτουργικής αποτελεσματικότητας της επιχ/σης.

B) Η ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΕΧΕΔΩΡΟΥ.

Στους δείκτες αποδοτικότητας εντοπίζουμε ότι στην διαχρονική τους ανάλυση υπάρχει πτώση σε όλους τους δείκτες με αποτέλεσμα τη μη αποτελεσματικότητα της λειτουργίας του Δήμου. Οι λόγοι που δημιουργούν αυτή την πτώση είναι η συνεχόμενα και μεγάλη αύξηση από χρήση σε χρήση

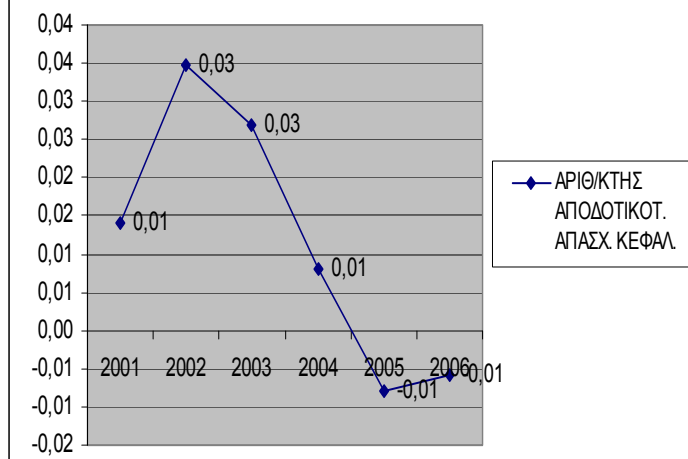
Χρηματοοικονομική ανάλυση του Δήμου Εχεδώρου

του κόστους πωληθέντων με αποτέλεσμα να επηρεάζει τις τιμές των μικτών, μερικών και ολικών αποτελεσμάτων που είτε είναι αρνητικές είτε η αύξηση τους είναι αμελητέες ανάλογα τα στοιχεία του ισολογισμού όπως π.χ. ενεργητικό και ίδια κεφάλαια. Αποτέλεσμα αυτών είναι ο Δήμος κατά τις χρήσεις 2004 έως και 2006 να είναι αναποτελεσματικός κατά την λειτουργία του λόγω τις αρνητικής αποδοτικότητας όπως εμφανίζεται βέβαια και στην επιμέρους ανάλυση αριθμοδεικτών αποδοτικότητας και στα διαγράμματα που ακολουθούν. Η διοίκηση του Δήμου θα πρέπει να βρεί πως θα μπορέσει να διορθώσει αυτό το αρνητικό κλίμα που δημιουργείται από το μεγάλο κόστος πωληθέντων έτσι ώστε να μην αντιμετωπίσει και σημαντικότερα προβλήματα στην λειτουργία του Δήμου.

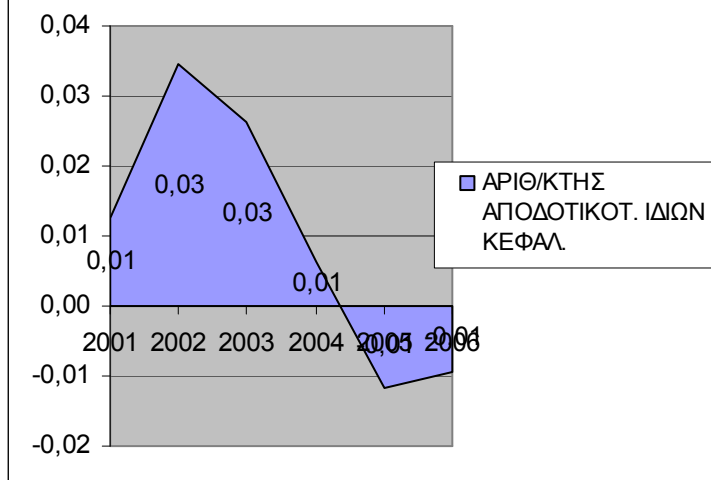

Χρηματοοικονομική ανάλυση του Δήμου Εχεδώρου

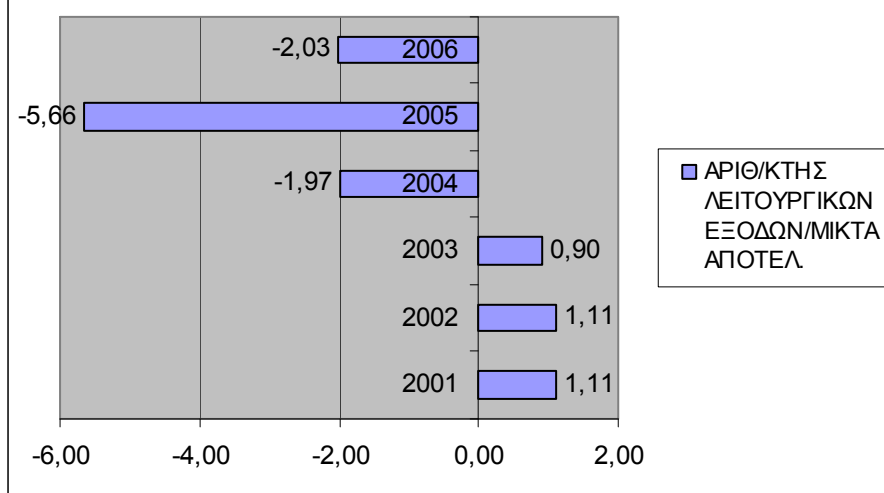
ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤ. ΑΠΑΣΧ ΚΕΦΑΛ.

ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤ. ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛ.

ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ/ΜΙΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛ.

4) ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΣΕΩΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΕΩΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ.	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΕΦΑΛ.	0,95	0,95	0,95	0,95	0,95	0,95
ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣ ΔΑΝΕΙΑΚΑ ΚΕΦΑΛ.	23,63	22,22	19,04	20,96	18,20	19,31
ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΠΡΟΣ ΠΑΓΙΑ	1,03	1,03	1,04	1,06	1,05	1,02
ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦ.ΕΝΕΡΓ.ΠΡΟΣ ΥΠΟΧΡ.	1,21	1,17	1,39	1,57	1,29	0,82
ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΠΑΓΙΩΝ ΠΡΟΣ ΜΑΚΡΟΠΡ. ΥΠΟΧΡ.	31,21	35,24	37,59	39,64	43,96	49,87
ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΚΑΛΥΨΕΩΣ ΤΟΚΩΝ	11,66	15,26	5,66	10,14	2,82	6,33

A) ΤΙ ΕΚΦΡΑΖΟΥΝ ΟΙ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

I) ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Δείχνει το ποσοστό του συνόλου των ενεργητικών στοιχείων μιας επιχ/σης που έχει χρηματοδοτηθεί από τους φορείς της και εκφράζει το βαθμό προστασίας που παρέχεται στους πιστωτές της. Υψηλή τιμή του δείκτη αυτού δείχνει ότι υπάρχει πολύ περιορισμένος κίνδυνος να αντιμετωπίσει η επιχ/ση σοβαρά προβλήματα στην αντιμετώπιση των υποχρεώσεων της, δεν αποτελεί όμως απαραίτητα ένδειξη ότι ακολουθεί τον αποτελεσματικότερο τρόπο χρημ/σης της.

II) ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣ ΔΑΝΕΙΑΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Ο αριθμοδείκτης αυτός χρησιμοποιείται για να διαπιστωθεί αν υπάρχει η όχι υπερδανεισμός σε μια επιχ/ση και παρέχει ένδειξη της ασφάλειας που εξασφαλίζει η επιχ/ση στους πιστωτές της. Π.χ ένας δείκτης 0,5 δείχνει ότι μια μονάδα υποχρεώσεων της εταιρίας καλύπτεται από 0,5 μονάδες ιδίων κεφαλαίων. Στην περίπτωση που οι πραγματικές τιμές των περιουσιακών στοιχείων είναι πολύ μεγαλύτερες από τις λογιστικές τιμές, τότε ο δείκτης είναι μικρότερος του πραγματικού

III) ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΠΡΟΣ ΠΑΓΙΑ

Ο αριθμοδείκτης αυτός μας πληροφορεί για τον τρόπο χρηματοδότησης των παγίων επενδύσεων μιας επιχ/σης. Εάν τα ίδια κεφάλαια ξεπερνούν τα πάγια, τότε ένα μέρος του κεφαλαίου κίνησης της επιχ/σης έχει χρηματοδοτηθεί από τους φορείς της. Εάν ο αριθμοδείκτης αυξάνεται διαχρονικά τούτο σημαίνει ότι η αύξηση του παγίου κεφαλαίου χρηματοδοτείται από ίδια κεφάλαια και όχι δανεισμό. Αντίθετα, εάν ο δείκτης αυτός έχει καθοδικές τάσεις, τούτο υποδηλώνει ότι για τις πάγιες επενδύσεις της μονάδας χρησιμοποιήθηκαν κυρίως δανειακά κεφάλαια.

IV) ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦ.ΕΝΕΡΓ.ΠΡΟΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Δείχνει σε ποιο βαθμό οι υποχρεώσεις μιας επιχ/σης καλύπτονται από στοιχεία που μπορεί σχετικά εύκολα να μετατραπούν σε ρευστά διαθέσιμα, αποτελεί δηλαδή και ένα δείκτη ρευστότητας της επιχ/σης.

V) ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΚΑΛΥΨΕΩΣ ΤΟΚΩΝ

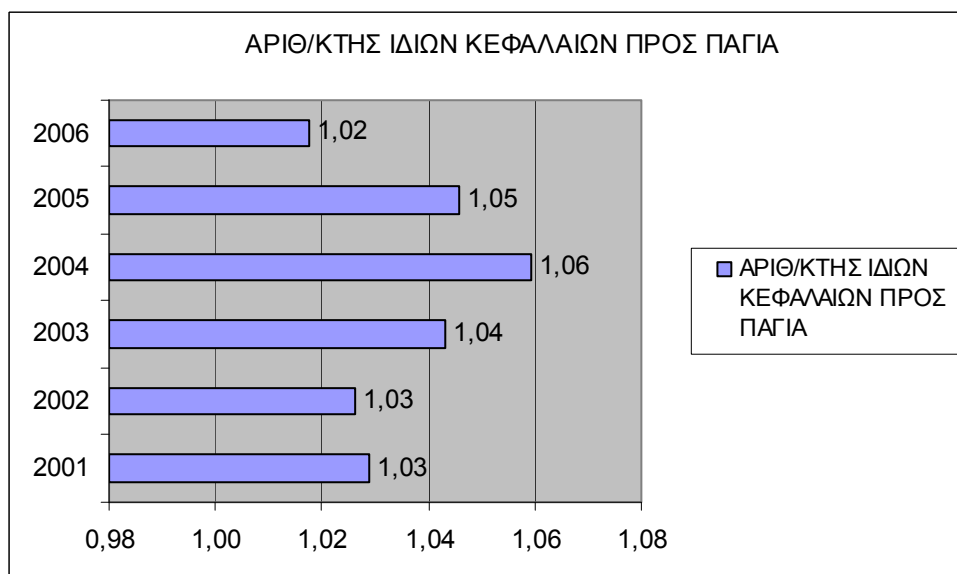
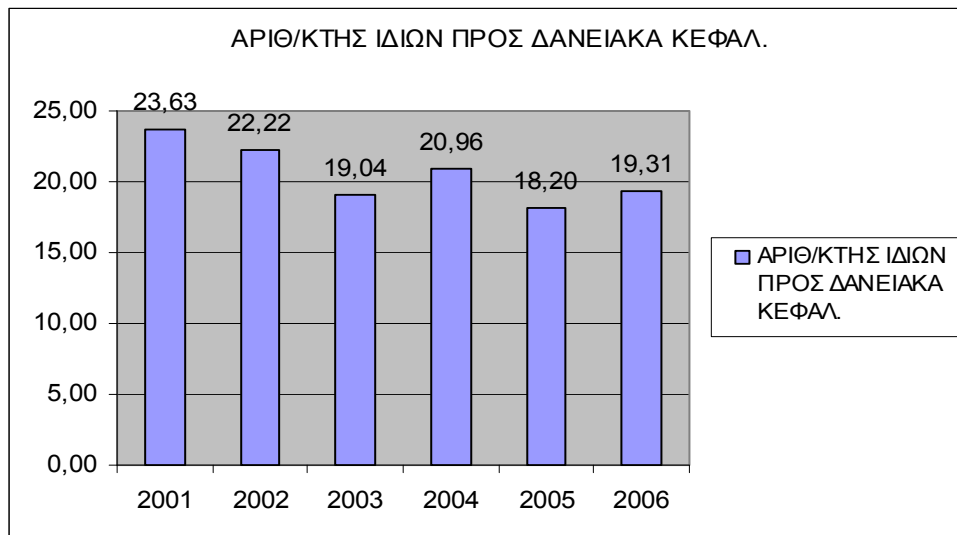
Ο αριθμοδείκτης αυτός μας πληροφορεί πόσες φορές οι χρεωστικοί τόκοι που βαρύνουν μια επιχ/ση καλύπτονται από τα καθαρά κέρδη της, αποτελεί δηλαδή ένα μέτρο της δανειακής επιβάρυνσης της σε σχέση με τη κερδοφόρα δυναμικότητά της. Δείχνει το βαθμό ασφαλείας που απολαμβάνουν ο μακροπρόθεσμοι πιστωτές δεδομένου ότι εκφράζει την ικανότητα της επιχ/σης να εξοφλεί τους τόκους των κεφαλαίων της από τα κέρδη της.

B) Η ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΕΧΕΔΩΡΟΥ

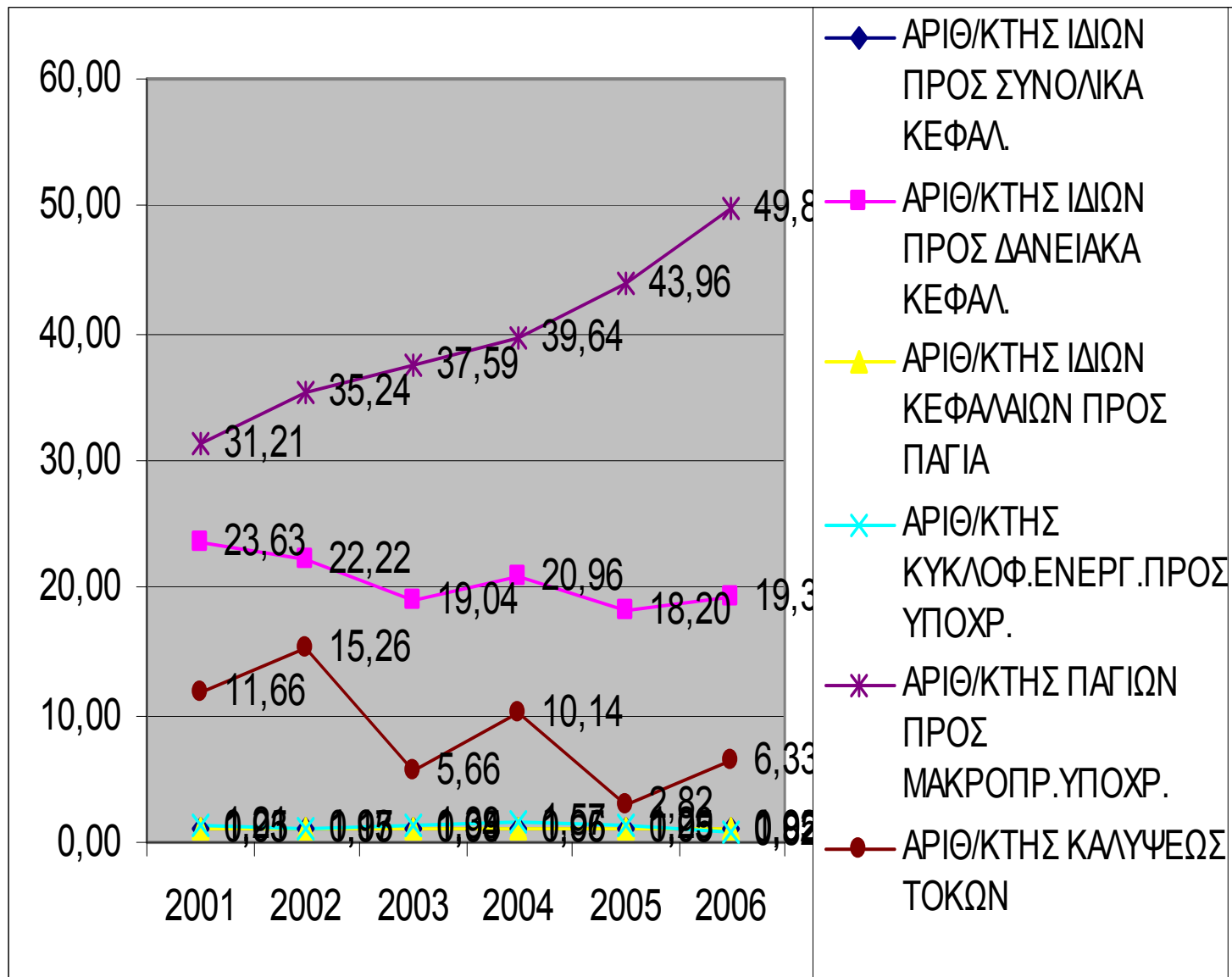
Η διάρθρωση του κεφαλαίου του Δήμου Εχεδώρου όπως φανερώνεται από τη διαχρονική ανάλυση με την χρήση αριθμοδεικτών μας δείχνει μια σωστή και καλή διανομή του κεφαλαίου με μόνο αρνητικό σημείο να είναι στον

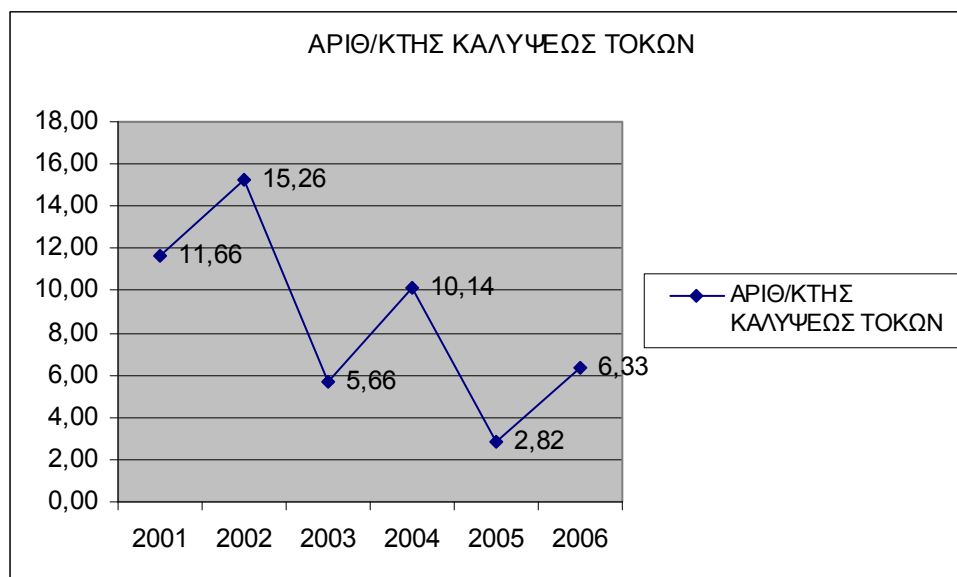
Χρηματοοικονομική ανάλυση του Δήμου Εχεδώρου

αριθμοδείκτη κυκλοφορούν/ υποχρεώσεις κατά την χρήση του 2006 όπου οι υποχρεώσεις δεν μπορούν να ικανοποιήσουν το κυκλοφορούν με αποτέλεσμα να αναζητηθεί ένα άλλος τρόπος εξόφλησης. Συγκεκριμένα οι αριθμοδείκτες μας δείχνουν ότι η τα ίδια προς τα συνολικά κεφάλαια είναι κατά τις εξεταζόμενες χρήσεις στο 0,95 σταθερά, αυτό σημαίνει ότι οι υποχρεώσεις, προβλέψεις και οι μεταβατικοί λογαριασμοί του παθητικού ανέρχονται μόλις στο 5%, με αποτέλεσμα να αναδεικνύεται μια σταθερή διάρθρωση στο κεφάλαιο του Δήμου. Ακόμη ότι στους υπόλοιπους δείκτες έχουμε ίδια / δανειακά κεφάλαια να είναι περίπου κατά μέσο όρο στο 20 όπου είναι σημάδι ότι ο Δήμος δεν έχει δάνεια. Ο αριθμοδείκτης ίδια / πάγια να είναι σταθερός με πολύ μικρές αποκλίσεις δείγμα ισόποσης αύξησης ή μείωσης των τιμών στα ίδια κεφάλαια και παγίων. Επίσης βλέπουμε στον αριθμοδείκτη πάγια / μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις έχει πολύ μεγάλη τιμή λόγω των ελάχιστων μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων που έχει ο Δήμος και που μειώνονται κάθε χρήση όπως φαίνεται. Η διάρθρωση του κεφαλαίου είναι σε πολύ ικανοποιητικά επίπεδα όπως φαίνεται και με την δυνατότητα αριστοποίησης της .

Χρηματοοικονομική ανάλυση του Δήμου Εχεδώρου

4.5 Συγκριτική Ανάλυση ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ (ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ)

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ	2005	2004	2003	2002
ΑΡΙΘΜ. ΓΕΝΙΚΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ	0,89	0,71	0,62	0,43
ΑΡΙΘΜ. ΕΙΔΙΚΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ	0,88	0,67	0,60	0,40
ΑΡΙΘΜ. ΤΑΜΙΑΚΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ	0,68	0,51	0,41	0,21
ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	2005	2004	2003	2002
ΑΡΙΘΜ.ΧΡΟΝΟΥ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ	22,29	24,88	36,82	42,40
ΑΡΙΘΜ ΧΡΟΝΟΥ ΕΞΟΦΛΗΣΗΣ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΩΝ	104,54	135,28	203,67	246,04
ΑΡΙΘΜ. ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ	1,36	7,09	6,20	6,82
ΑΡΙΘΜ. ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΥΚΛΟΥ	23,65	31,97	43,02	49,22
ΑΡΙΘΜ. ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΚΥΚΛΟΥ	-80,89	103,31	160,65	196,82
ΑΡΙΘΜ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΚΕΦ. ΚΙΝ.	-28,03	-8,20	-4,81	-2,91
ΑΡΙΘΜ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΠΑΓΙΩΝ	0,80	0,65	0,59	0,52
ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	2005	2004	2003	2002
ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΜΙΚΤΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ	0,12	0,04	0,14	0,24
ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΚΑΘΑΡΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ	0,01	0,03	-0,01	-0,23
ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤ. ΑΠΑΣΧ. ΚΕΦΑΛ.	0,05	0,05	0,03	-0,07
ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤ. ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛ.	0,01	0,03	-0,01	-0,23
ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ/ΜΙΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛ.	1,57	4,64	1,08	1,96

Χρηματοοικονομική ανάλυση του Δήμου Εχεδώρου

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΕΩΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ.	2005	2004	2003	2002
ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΕΦΑΛ.	0,51	0,45	0,48	0,47
ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣ ΔΑΝΕΙΑΚΑ ΚΕΦΑΛ.	1,03	0,82	0,94	0,89
ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΠΡΟΣ ΠΑΓΙΑ	0,63	0,54	0,58	0,53
ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦ.ΕΝΕΡΓ.ΠΡΟΣ ΥΠΟΧΡ.	0,36	0,30	0,33	0,22
ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΠΑΓΙΩΝ ΠΡΟΣ ΜΑΚΡΟΠΡ.ΥΠΟΧΡ.	2,80	2,63	3,44	3,50
ΑΡΙΘ/ΚΤΗΣ ΚΑΛΥΨΕΩΣ ΤΟΚΩΝ	1,65	1,22	1,36	-4,54

Με την βοήθεια ενός άλλου τυχαίου Δήμου θα μπορέσουμε να διαπιστώσουμε πως είναι η κατάσταση και σε άλλους Δήμους της χώρας μας. Πήραμε λόγω ευκολίας εύρεσης τους ισολογισμούς του Δήμου Χαλανδρίου Αττικής και τον αναλύουμε με την χρήση των αριθμοδεικτών.

Όπως φαίνεται στον συγκεντρωτικό πίνακα που ακολουθεί διαπιστώνουμε ότι κατά την ανάλυση με χρήση αριθμοδεικτών έχουμε. Όσο αφορά κατά τους δείκτες ρευστότητας διαπιστώνουμε ότι στον συγκεκριμένο Δήμο υπάρχει πρόβλημα ρευστότητας καθώς όλοι οι δείκτες είναι κάτω από 1 όπου είναι μια μέση κατάσταση όπου θα πρέπει κυκλοφορούν > βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Κατά τους αριθμοδείκτες Δραστηριότητας διαπιστώνουμε ότι έχει μεγάλο αριθμό χρόνου εξόφλησης προμηθευτών, έχει μια γρήγορη κυκλοφορία αποθεμάτων, μικρό λειτουργικό κύκλο το οποίο ισχύει λόγω του μικρού χρόνου εισπράξεως. Σε αντίθεση βλέπουμε ότι διαθέτει αρνητική Διάρκεια εμπορικού κύκλου λόγω του μεγάλου χρόνου εξόφλησης προμηθευτών, καθώς επίσης και την αρνητική τιμή κυκλοφορίας κεφαλαίων κίνησης λόγω της μη ύπαρξης κεφαλαίου κίνησης όπου κυκλοφορούν < βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων. Ακόμη διαπιστώνουμε ότι ο κύκλος εργασιών του Δήμου είναι μικρότερος των παγίων πράγμα που μας δείχνει την ελλειμματική δραστηριότητα του Δήμου. Όσο αφορά τους δείκτες Αποδοτικότητας, συγκεντρωτικά διαπιστώνουμε καθώς έχουμε δει και πιο πάνω τους υπόλοιπους αριθμοδείκτες ότι οι δείκτες είναι αρνητικοί κατά τα πρώτα χρόνια ενώ τα τελευταία έχουν θετικό πρόσημο αλλά δεν είναι τόσο αποδοτικοί και σχεδόν μηδενικοί. Ενώ φαίνεται ότι στον συγκεκριμένο Δήμο τίποτα δεν λειτουργούσε σωστά καθώς και στην διάρθρωση κεφαλαίων βλέπουμε ότι τα Ίδια κεφάλαια είναι μόνο το 50% του συνόλου του παθητικού επίσης, ίδια = δανειακά κεφάλαια, ότι η σχέση πάγια προς μακροπρόθεσμα είναι κατά μέσο όρο περίπου στο 3 πολύ μεγάλο ποσοστό που μας προσδίδει τα αυξημένα μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Ο Δήμος Χαλανδρίου όπως είδαμε παραπάνω είναι ένας Δήμος οποίος αντιμετωπίζει οικονομικά προβλήματα με ελάχιστα διαθέσιμα με αποτέλεσμα να μην μπορεί να ικανοποιήσει τις υποχρεώσεις του, με αρκετά αυξημένα μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις και το σημαντικότερο με ελάχιστα κέρδη ή ακόμα και όπως είδαμε και κυρίως κατά τις χρήσεις 2002 και 2003 αρνητικά κέρδη, δηλαδή ένα ζημιογόνο φορέα. Τα θετικά σημεία των οικονομικών καταστάσεων του Δήμου είναι ότι κατά τις δυο τελευταίες χρήσεις φαίνεται ότι τα οικονομικά του Δήμου έχουν μπει σε μια τάξη με αποτέλεσμα αν συνεχιστεί αυτή η πορεία ο Δήμος να γίνει αποτελεσματικότερος στις λειτουργίες του και να φτάσει σε ικανοποιητικό σημείο.

Χρηματοοικονομική ανάλυση του Δήμου Εχεδώρου

Ο Δήμος Χαλανδρίου είναι ένας Δήμος στον οποίο διαπιστώνουμε μια ακριβώς αντίθετη πορεία από τον Δήμο Εχεδώρου. Στον Δήμο Εχεδώρου διαπιστώνουμε την κακή διαχείριση των οικονομικών κατά τις τελευταίες χρήσεις με αποτέλεσμα την κακή εικόνα των οικονομικών, ενώ στον Δήμο Χαλανδρίου βλέπουμε μια ανοδική πορεία των οικονομικών τους και τα προβλήματα κακής διαχείρισης που υπήρχαν κατά τα πρώτα χρόνια να προσπαθούν να επιλυθούν .

Η κακή διαχείριση των οικονομικών των Δήμων όπως φαίνεται και στους δύο Δήμους που είδαμε είναι η εικόνα αν όχι όλων των Δήμων της χώρας των περισσότερων και είναι ένα μεγάλο πρόβλημα καθώς πίσω από την εικόνα τους λόγω ότι οι Δήμοι δεν είναι επιχειρήσεις, δηλαδή κερδοσκοπικοί οργανισμοί και υπάρχουν κάτω από την σκέπη της Κεντρικής Διοίκησης λειτουργούν τις περισσότερες φορές χωρίς να υπολογίζουν το κόστος που θα έχουν, με αποτέλεσμα την δημιουργία ατασθαλιών και πολλών αδικαιολογήτων εξόδων. Το πρόβλημα αυτό είχε εντοπισθεί και επισημανθεί στο συνέδριο της ΚΕΔΚΕ ώστε να αντιμετωπισθεί το πρόβλημα και οι Δήμαρχοί ως προϊστάμενοι των διοικήσεων των δήμων να ορίσουν μια κατεύθυνση ώστε να επιλυθούν τέτοιες ατασθαλίες και την ομαλοποίηση των οικονομικών και διοικητικών λειτουργιών των δήμων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα κατά τα τελευταία τριάντα χρόνια έχει σημαντικές μεταρρυθμίσεις στην προσπάθεια να προσαρμοστεί στα δεδομένα της τοπικής Αυτοδιοίκησης της Ε.Ε. και ειδικότερα στις εξελιγμένες μορφές τοπικής Αυτοδιοίκησης των μεγάλων χωρών της Ευρώπης με ισχυρούς και αυτονόμους οργανισμούς τοπικής Αυτοδιοίκησης σε αρμοδιότητες, λειτουργίες και με οικονομική ανεξαρτησία.

Μέτρα τα οποία οδηγούν στην ανάπτυξη ενός ισχυρού θεσμού τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι καταρχήν η θεσμοθέτηση των περιφερειών, νομαρχιών και ισχυρών Δήμων και κοινοτήτων με σημαντική εξέλιξη το νομοσχέδιο 2539/97 γνωστό ως πρόγραμμα «Ι. Καποδίστριας», με την συνένωση των μικρών δήμων και κοινοτήτων που είχε ως αποτέλεσμα πριν το 2539/97 η Ελλάδα να έχει 54 νομαρχίες και 5922 δήμους και κοινότητες και μετά το 2539/97 να υπάρχουν 50 νομαρχίες και 1034 δήμοι και κοινότητες. Αποτέλεσμα αυτών των νομοσχεδίων είναι η ισχυροποίηση του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης λόγω του μεγαλύτερου μεγέθους των δήμων και των κοινοτήτων και την εισχώρηση περισσότερων κεφαλαίων στην τοπική αυτοδιοίκηση, καθώς και όσο ήταν δυνατόν με τις συγκεκριμένες διατάξεις την προσαρμογή την Ελληνικής τοπικής Αυτοδιοίκησης στα δεδομένα και οδηγίες της Ε.Ε..

Μετά το πέρας μιας δεκαετίας και πλέον του 2539/97 διαπιστώθηκε ότι και το ήδη υπάρχον καθεστώς στην τοπική Αυτοδιοίκηση δεν επαρκεί για την άριστη λειτουργία της με αποτέλεσμα η Κεντρική Διοίκηση και οι επιμέρους αρμόδιοι δηλαδή οι διοικήσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης να προσανατολίζονται στην δημιουργία νέων διαφοροποιήσεων, με κύρια μέριμνα την ισχυροποίηση του θεσμού της τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κύρια έκφραση αυτής της άποψης είναι πρώτον ένα νέο σχέδιο Καποδίστριας όπου ο διοικητικός χάρτης της Ελλάδος που θα δημιουργηθεί θα έχει έξι περιφέρειες από δεκατρείς που είναι σήμερα, δεκαπέντε με είκοσι νομαρχίες από πενήντα που υπάρχουν και τετρακόσιους δήμους από εννιακόσιους που υπάρχουν σήμερα. Αξιοσημείωτο είναι να τονίσουμε την σκέψη που οι περιφέρειες θα λειτουργούν ως μινι υπουργεία. Το δεύτερο μέτρο το οποίο υπάρχει η σκέψη, γίνονται συζητήσεις και διαφορές έρευνες από την αρχή της δεκαετίας που διανύουμε είναι ο θεσμός της μητροπολιτικής διακυβέρνησης στις ευρύτερες περιοχές της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης. Αποτέλεσμα του μέτρου είναι να αναδειχθούν σε μητροπολιτικά κέντρα με δική τους αυτονομία και οικονομική διαχείριση. Ο τρόπος δημιουργίας περιοχών ως προς τα σενάρια της μορφής, τους τομείς διοίκησης και λειτουργίας, την γεωργική εμβέλεια και το κυριότερο της χρηματοδότησης ακόμα έχουν μείνει στα σενάρια των ερευνών. Το μέλλον θα δείξει αν τα μέτρα αυτά θα υλοποιηθούν με την μορφή νομοσχεδίων ή θα παραμείνουν σενάρια με αποτέλεσμα τη μη διαφοροποίηση της τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Βασικά θέματα που αφορούν την τοπική Αυτοδιοίκηση και την προσπάθεια της Κεντρικής διοίκησης σε ανευρεση ενός μοντέλου τοπικής

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Αυτοδιοίκησης ικανό ώστε να αναλάβει περισσότερες αρμοδιότητες, λειτουργίες και εξομάλυνση των οικονομικών τους .

Σημαντικό είναι σ' αυτό το σημείο να αναφέρουμε τις λειτουργίες της τοπικής Αυτοδιοίκησης. Στην πρωτοβάθμια σε γενικές γραμμές οι αρμοδιότητες αυτές αφορούν:

A) Στην κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία συστημάτων ύδρευσης, οδων, κτλ, Β) Στην ίδρυση και λειτουργία πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων, Γ). Στην επισκευή και συντήρηση σχολικών κτιρίων, Δ). Στη ρύθμιση της κυκλοφορίας, Ε). Στον έλεγχο της τήρησης των διατάξεων που αφορούν την καθαριότητα, την κυκλοφορία και στάθμευση των οχημάτων, ΣΤ). Στην ίδρυση και λειτουργία παιδικών, βρεφικών, βρεφονηπιακών σταθμών και νηπιαγωγείων, κέντρων ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων, Ζ). Στην υλοποίηση του πολεοδομικού σχεδιασμού, σύμφωνα με το εγκεκριμένο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο, Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου (Ζ.Ο.Ε.), Θ). Στην καθαριότητα και τη διαχείριση των απορριμμάτων, Ι). Στην χορήγηση και αφαίρεση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας όλων των καταστημάτων και επιχειρήσεων. Ενώ στην δευτεροβάθμια ισχύουν οι αρμοδιότητες όπως ήταν κατά το θεσμό των κρατικών νομαρχών.

Οσό αφορά τα οικονομικά της τοπικής Αυτοδιοίκησης και ειδικότερα της πρωτοβάθμιας, λόγω των λιγότερων σχετικά αρμοδιοτήτων της δευτεροβάθμιας , όπως διαπιστώνουμε και στα προηγούμενα κεφάλαια υπάρχουν προβλήματα στην λειτουργία τους.

Το πρώτο από τα δύο σημεία αναφοράς όσο αφορά την κακή διαχείριση των οικονομικών τους λειτουργιών, οι εξηγήσεις που μπορούν να δοθούν είναι μη ηθελημένα η ανικανότητα των διοικούντων γι'αυτή την διαχείριση και να διαθετούν άγνοια του θέματος ώστε να μπορέσουν να ανταπεξέλθουν στο προβλημα και φυσικά είναι η ηθελημένη κακή διαχείριση και η απόκρυψη αυτής της κακής διαχείρισης μέσω των αποτελεσμάτων, που αποβλέπει μέσω κάποιων ατασθαλιών στην ικανοποίηση προσωπικών οικονομικών αναγκών-συμφερόντων των εμπλακομένων με την διοίκηση της τοπικής αυτοδιοίκησης, φαινόμενο που συμβαίνει πολύ συχνά στην χώρα μας λόγω της μη απόρριψης της πελατειακής σχέσης που ακόμη υπάρχει.

Το δεύτερο σημείο αναφοράς που δημιουργεί τις ελλείψεις στην οικονομική λειτουργία των τοπικών Αυτοδιοικήσεων είναι η απουσία ικανοποιητικών ποσοτήτων εσόδων τέτοιες ώστε να μπορέσουν να καλύψουν τις δαπάνες και τα λειτουργικά έξοδα και να αποφέρουν την ικανή αποτελεσματικότητα στις λειτουργίες των τοπικών αυτοδιοικήσεων. Γι' αυτό το λόγο και οι διοικήσεις κράτους και τοπικής αυτοδιοίκησης αναζητούν ένα ικανό μοντέλο τοπικής Αυτοδιοίκησης ώστε να μπορέσουν να ανταπεξέλθουν.

Αναφορικά για την οικονομική λειτουργία των τοπικών Αυτοδιοικήσεων απαντήσεις για τις ελλείψεις και τους τομείς τους οποίους χρειάζονται αλλαγές μας αποκαλύπτει η ανάλυση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων του Δήμου Εχεδώρου, Ο Δήμος Εχεδώρου είναι ένας Καποδιστριακός Δήμος με την συγχώνευση τεσσάρων Δήμων (Σίνδου, Καλοχωρίου, Μαγνησίας και Διαβατών), όπου κοινό σημείο έχουν το ποταμό Γαλλικό, που κατά την αρχαιότητα ονομαζόταν Εχέδωρος. Ο Δήμος θεωρείται ένας από τους μεγαλύτερους στον νομό Θεσσαλονίκης και από τους πιο πλούσιους λόγω της ύπαρξης της Βιομηχανικής περιοχής Θεσσαλονίκης και των ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα οικονομικά μεγέθη του Δήμου μας δείχνει ότι πρόκειται για έναν αρκετά μεγάλο Δήμο με πολλά παγία περουσιακα στοιχεία και μεγάλο κεφάλαιο. Ακόμη εντοπίζουμε την μη υπαρκτή πολλών μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων σημαδι που μας οδηγεί ότι ο Δήμος είχε δανειστεί και τώρα πληρώνει το δάνειό λόγω της συνεχόμενης μείωσης των μακροπροθεσμων κεφαλαίων. Ένα σημείο που πρέπει να σταθούμε είναι η καλή εικόνα που έχει ο Δήμος κατά τις εξεταζόμενες χρήσεις με μόνο πρόβλημά να είναι η χρήση του 2006 όπου έχει πτώση σε αρκετούς συντελεστές με κυριότερο την έλλειψη διαθεσίμων σημαδι που πρέπει να προσεχθεί ιδιαίτερα από την Διοίκηση του Δήμου ώστε αυτό να μην έχει επιπτώσεις στις επόμενες χρήσεις στην λειτουργία του. Βέβαια πρέπει να καθιστήσει την προσοχή όλων η αύξηση του κόστους πωληθέντων όπου για τρεις συνεχόμενες χρήσεις διαπιστώνεται ότι τα έσοδα και οι επιχορηγήσεις δεν επαρκούν για να το καλύψουν, με αποτέλεσμα να υφίσταται μεγάλη αλλοίωση λόγω αυτής της ζημίας τα καθαρά κέρδη.

Η συνολική εικόνα του Δήμου Εχεδώρου καθώς και η συγκρισή του με έναν ακόμη Δήμο μιας διαφορετικής περιφέρειας είναι οδηγός ώστε να μας προσανατολίσει στην οικονομική λειτουργία και διάρθρωση της πρωτοβάθμιας τοπικής Αυτοδιοίκησης όπου σχεδόν σε όλους τους φορείς εκτός από ελάχιστων περιπτώσεων, υπάρχουν ελλείματα, ατασθαλίες και κακή διαχείριση.

Για εξομάλυνση της εικόνας αυτής πρέπει να εντοπισθεί το πρόβλημα και να επιλυθεί αμεσα ώστε στο προσανατολισμό της εξυγίανσης στον χώρο, με αποτέλεσμα να μπορέσει να φτάσει στο επιθυμητό επίπεδο της Ε.Ε..

Βιβλιογραφία

- Δημοσιονομική αποκέντρωση : θεωρία και πράξη / Νίκος Τάτσος Εκδότης: Αθήνα : Τυπωθήτω, 1999
- Τοπική αυτοδιοίκηση : θεωρία και πράξη / Ηλίας Γ. Τσενές Αθήνα : Φοίβος , 1986.
- Τοπική αυτοδιοίκηση Αθήνα : ΚΕΠΕ , 1990
- Ευρωπαϊκή Ένωση και τοπική αυτοδιοίκηση / υπό Κωστόπουλος, Τρύφωνας Ι. Αθήνα : Παπαζήσης, 1996
- Η ελληνική τοπική αυτοδιοίκηση : κοινότητα βίου - κράτος - πολιτική / υπό Τομαρά-Σιδέρη, Ματούλα. Αθήνα : Παπαζήσης, 1999
- Η θεσμική μεταρρύθμιση της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης : το σχέδιο "Ιωάννης Καποδίστριας" / υπό Χρυσανθάκης, Χαράλαμπος. Αθήνα : Αντ. Ν. Σάκκουλας, 1998
- Πολιτισμός και τοπική αυτοδιοίκηση / υπό Δαράκη, Πέπη, Αθήνα : Πατάκης, 1999
- Στρατηγικό πλαίσιο εφαρμογής της μητροπολιτικής διακυβέρνησης σε Αθήνα / Αττική και Θεσσαλονίκη / Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (Αθήνα Ι.Α.Π.Α.Δ., 2003)
- Η τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα : Δομή και Λειτουργία στη Ευρωπαϊκή προοπτική, Διπλωματική εργασία της Κοσμά Κωνσταντίνας ,1998
- Μητροπολιτική Διακυβέρνηση στη Θεσσαλονίκη. Ερευνητική ομάδα χωρικήςανάπτυξης & GIS- Αριστετέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
- Μητροπολιτική Διακυβέρνηση, Οκτώβριος 2005, ΚΕΔΚΕ-ΙΤΑ
- Σειρά Ερευνητικών Εργασιών: Η οργάνωση της δημόσιας διοίκησης σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο στην Ελλάδα Ιωάννης Ψυχάρης Δεκέμβριος 2003
- Κώδικας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης
- Ινστιτούτο Αστικού Περιβάλλοντος & Ανθρωπίνου Δυναμικού (ΙΑΠΑΔ) του Παντείου Πανεπιστημίου «Μητροπολιτική Διοίκηση-Αυτοδιοίκηση Αθήνας - Αττικής» 2002 (Επιστημονικός Υπεύθυνος Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου Παναγιώτης Γετίμης
- Περιφερειακή Οργάνωση του Κράτους.Ομιλία του Νίκου Δεμερτζή, Νομαρχιακού Συμβούλου Ν.Α. Σερρών στο 12ο Τακτικό Συνέδριο της ΕΝΑΕ, Δράμα, 6-7-8/12/2007
- Νέος Δημοτικός και κοινοτικός κώδικας : ερμηνεία κατ' άρθρο και νομολογία υπό Ελλάδα., Καραναστάσης, Μάρκος Γ. Αθήνα : Γ. Μ. Καραναστάσης, 2007
- Τοπική Αυτοδιοίκηση υπό Μπέσιλα-Βήκα Ευριδίκη. 2005 Σάκκουλας
- Περιφερειακή Διοίκηση και τοπική αυτοδιοίκηση ,1995, Αθανασόπουλος Κ.
- Τοπική και περιφερειακή αυτοδιοίκηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση , υπό Γεωργούλη Στ. , Εκδόσεις Σάκουλα, 1997

- Περιφεριακός Αναπτυξιακός Σχεδιασμός, Εισήγηση από την Ημερίδα Πρωτοβάθμιων ΟΤΑ και ανάπτυξη, Παντειό Πανεπιστήμιο 20/10/1997
- Οργανισμός εσωτερικής λειτουργίας Δήμου Εχεδώρου
- Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση, ΚΕΔΚΕ- ΙΤΑ, 2005
- Εισήγηση –ομιλία του Χ. Τσιοκα στη επιτροπή περιφερειών της βουλής με θέμα «Μητροπολιτική Διακυβέρνηση». 27/06/2007
- Κώδικας Δήμων και κοινοτήτων , Εφημερίδα Κυβερνήσεως.

INTERNET

- www.echedoros.gr
- www.madata.gr
- www.ypes.gr
- www.ita.org.gr
- www.kedke.gr
- www.e-tipos.com
- www.fa3.gr
- tovima.dolnet.gr